

מבחר שירים

שראו אור במרוצת עשרים שנה בעתון 77

אמנאים על שירות טוב יותר

חברת החשמל מציבה יעדים לשנות ה-2000: תשתית חשמל מתקדמת, שירות איכותי יעיל ומהיר ללקוח

במסגרת יעדים אלה, מתמקדת חברת החשמל בפיתוח תשתית חשמל מתקדמת הנדרשת למשק בתנופת פיתוח, תוך הקפדה על מתן שירות מקצועי ועדכני, המתחשב בצרכי הלקוח ונותן מענה לדרישותיו. כל זאת, במטרה לשפר את איכות החיים של כולנו.

חברת החשמל

מבחר שירים

שראו אור במרוצת עשרים שנה בעתון 77

גל' 200 • תשרי חשון"ז • אוקטובר 1996

עֵתוֹן 77

מבחר שירים

שראו אור במרוצת עשרים שנה בעתון 77

נל' 200 • תשרי תשנ"ז • אוקטובר 1996

עֵתוֹן 77

A Selection of Poems

published in **Iton 77** during twenty years

1996
Iton 77 no' 200, oktober 1966

העורך: יעקב בסר
חברי המערכת: שמעון בלס, עמוס לויתן, ששון סומך,
אריה סיון, רוני סומך, צבי עצמון, עודד פלד, שלום רצבי
עורכת משנה: עמית ישראלי-גלעד
ניהול ועיצוב: מיכאל בסר
ניקוד: שמואל רגולנט, פסח מילין
יחסי ציבור: רותי סבט
מועצת המערכת: יצחק אורבך-אורפז, גילה בלס, יוסי
הדר, נתן נך, א.ב. יהושע, עמוס לויתן, רוני סומך, אריה
סיון, צבי עצמון, עודד פלד, עוזר רבין, שלום רצבי, ש.
גירא שוהם, אנטון שמאס.
המזל: אגודת סופרים ואמנים לקידום הספרות והתרבות
בישראל - עמותה
בתמיכת משרד החינוך והתרבות, מינהל התרבות
והאמנות.
עיריית ת"א-יפו - האגף לאמנויות.
המערכת והמנהלה: טל': 5619879, ת"ד 16452 ת"א
גרפיקה ממוחשבת: דפוס מופת-דרוזמין בע"מ
לוחות: אורניב

התוכן

89	משה בן-שאול	5	הערות מבוא
92	אלישע פורת		
93	א. עלי	11	אסתר ראב
95	יהודה גור-אריה	12	מרדכי אבי-שאול
96	דינה קטן	14	אבות ישורון
97	משה דור	15	אנדה עמיר
99	מירה מאיר	16	אברהם חלפי
100	איתמר יעוז-קסט	21	יעקב אורלנד
103	גד יעקבי	23	זרובבל גלעד
104	שלמה אביו	25	שמואל שתל
105	אלי נצר	26	אליעזר כגן
106	ראובן בן-יוסף	27	מרים אורן
107	יוסי יודעאלי	28	עליזה נהור
108	יעקב בסר	29	יהודה אופן
112	עמוס לויתן	30	אמיר גלבע
115	אורי ברנשטיין	32	זלדה
119	דליה רביקוביץ	36	אבא קובנר
124	יאירה גנוסר	38	אברהם הוס
127	עודד סברדליק	39	שלמה טנאי
129	אשר רייך	41	צילה בינדר
132	אסי פרבר	42	מנפרד וינקלר
134	אורה לוטן	43	עוזר רבין
135	יהודית מוסל-אליעזרוב	47	טוביה ריבנר
136	רחל חלפי	49	נתן יונתן
137	יהודית פז	50	אסתר אייזן
138	ורדה גינוסר-ארסט	51	ט. כרמי
139	יהודית כפרי	54	יצחק אורובך-אורפז
142	למי	57	יהודה עמיחי
143	רות בן-דוד	61	גרשון שקד
144	רות אלמוג	62	אריה איסר
145	עמידה הגני	63	אננד אלדן
146	רבקה פרלה	66	עמוס קינן
147	רות נצר	70	אריה סיון
149	אמידה הס	73	פנחס שדה
150	מרים איתן	75	פסח מילין
152	מלכה נתנוון	76	ש. שפרה
153	יחיאל חוק	77	מקסים גילן
154	משה סרטל	79	עירית עמיאל
155	בוצי ארון ברות	80	עזריאל קאופמן
156	יוסי הדר	81	נתן זך
158	לאה זהבי	85	דן פגיס

230	שלמה וינר	159	ארז ביטון
232	עודד פלד	160	יערה בן-דוד
235	אנטון שמאס	161	אילנה יפה-רוסאנו
238	יוסי עוזר	162	נילי מילוא
239	רות לאופר	163	חמוטל בר-יוסף
241	גיניס רביבו	165	מאיר ויזלטיר
242	חווה פנחס-כהן	169	רחל פורמן-אלבז
244	אסיה מרגוליס	170	סבינה מסג
245	חגית בת-אליעזר	171	חיה אסתר
246	חזי לסקלי	172	אילן תורן
247	רמי דיצני	173	דן ערמון
248	אלון אלטרס	174	יונה וולך
249	אירית גינזבורג	178	פרץ דרור בנאי
250	איבון קוזלובסקי-גולן	180	איל מגד
251	מירון ח. איזקסון	182	יצחק לאור
252	אדמיאל קוסמן	185	צבי עצמון
255	דפנה שחורי	189	מרדכי גלדמן
256	שבי שחורי	193	סנדרו דוד
257	ענת לויט שם-אור	194	שלום רצבי
258	דן לוי	197	אורציון ברתנא
259	ענת דברת בן-עזרא	198	ישראל בר-כוכב
260	גיתית גינת	199	גד קינר
261	יצחק מטרני	200	רוני סומק
262	אילן שיינפלד	203	אלי בכר
263	דרור אלימלך	204	אבי אליאס
264	צבי יעקבי	205	מאיה בוי'רנו
256	ציפי שחרור	208	צביקה שטרנפלד
266	תמר משמר	209	נגה יתומי (רביב)
268	אברהם חמי	211	עמירה ערן
269	אלה בת-ציון	213	רות רמות
270	רמי סערי	214	חיים נגיד
271	רפי וייכרט	216	אגי משעול
272	ורדי נגיד	218	איילת אושר
273	יפתח בן-אהרון	219	מיכל גוברין
274	ערן שביט	220	רותי
275	טובי לין-קמנץ	221	ספי שפר
276	דרור פיימנטל	222	מירי בן-שמחון
278	איתן נ. גלס	223	דן אלבו
281	שמעון אדף	224	אריאלה בהלול-דימנד
284	דוד קפלן	226	לאה איני
285	אביבית רוח	228	אילן בושם
		229	יגאל בן-אריה

הערות מבוא

א

ההחלטה לציין את היובל הצנוע - עשרים שנות קיום עיתון 77 והופעת גליון ה-200, על-ידי הוצאה לאור מבחר מהשירה העברית, שראתה אור בעיתון, במרוצת השנים האלה, היתה לא קלה. אפילו מלווה בספקות לא מעטים ובחשש. כל כך למה? כי הניגש למלאכת הרכבת אנתולוגיה מסוג זה, ניצב בפני בעיה ששום אנתולוגיה לא תכירנה.

הבא לערוך אנתולוגיה, שהיא אמורה לייצג את השירה העברית, קובע לעצמו את פאנל המשתתפים באנתולוגיה, נוטל לידי, לאחר איסוף החומר כמובן, את הקורפוס הכולל של יצירתם ועל פי תפיסת השקפתו, תוך כדי דגש על קווים, גוונים או תכנים שהוא מעוניין להדגיש ומתחיל במיון, כאשר מכלול השירים של המשתתפים עומד לרשותו. והתוצאה תלויה ברגישותו של העורך, בתפיסת עולמו וגם בתבונתו. במקרה שלנו, כל הנאמר לעיל אינו תופס, כי הבא לערוך את האנתולוגיה הזאת, ניצב בפני שתי עובדות שהן אחת:

העורך יכול לקחת בחשבון רק שירים שפורסמו בעיתון 77, כלומר, ראו אור לראשונה בעיתון 77, והעורך בחר בהם, בזמנו. והבט מקביל של אותה עובדה, שירים אלה נכתבו על ידי המשוררים שמסרו אותם לפרסום בעיתון 77. העובדה בעלת שתי הפנים הזאת מכתיבה נתון, כבר בראשית העבודה: שירים שלא פורסמו בעיתון זה, לא יופיעו, משוררים שלא פרסמו בעיתון זה, לא יוכלו להשתתף באנתולוגיה האמורה. עובדה כפולת פנים זו מולידה תוצאה נוספת: השירים שיופיעו באנתולוגיה, כבר נבחרו על ידי העורך פעם אחת, ומה שיותר חשוב, הם נבחרו כשהם בבתוליהם, כלומר, לפרסום הראשון.

לכן, מלאכת המבחר לצורך האסופה הזאת, היתה קלה יותר ממלאכת המבחר העומדת בפני העורך שלרשותו הקורפוס המלא של "כל כתבי" המשורר. זו הבשורה הטובה. אבל מאידך, מספר השירים המוגבל שעמד לנגד עיני העורך, גם מנע ממנו, לא פעם, לתת ייצוג הולם למשורר, או להבליט קו מסוים שביצירתו - ולו מסיבה אחת מני רבות - שלא מעט משוררים שפרסמו פעמים אחדות בעיתוננו, לא נמנו עם משתתפיו הקבועים. כך יש להבין את הדילמה שעמד בפניה מרכיב האסופה.

ב

מה מלמדת אפוא אנתולוגיה זאת? על עשרים שנות עיתון 77 ו-200 הגליונות עד כה? זו בהחלט שאלה שיש להתמודד עמה.

עיתון 77 אינו כתב עת המייחד את עצמו דווקא לשירה. הוא רואה את עצמו מעורב בין כל סוגי הכתיבה הספרותית וזו שעל גבול הספרות, כמו פובליציסטיקה בתחומים שונים, שלא לדבר על ביקורת ומחקר. כל זה בלשון העברית, אך אין אנו זונחים את

נושא התרגום המבוקר, כלומר, הבחירה מה לתרגם ומאיו שפה היא החלטה קרדינלית, שמוכתבת מן הקו המערכתי שניזון מתפיסת עולם מוגדרת מאוד. השירה, לצידה של הפרוזה, היא המרכיב החשוב ביותר של העיתון ומה שרואה בו אור בתחום זה, וכן מי שלוקח בו חלק, מעידים על אופיו של העיתון יותר מאלף ואחת הצהרות. מן הראוי להעיר את תשומת לבו של הקורא לעובדה שאין משורר שנפסל מראש, ללא הבדל השקפה פוליטית, מין, דת וגזע, גם כשמדובר בלשון העברית וגם כשמדובר בתרגום מלשונות אחרות. מה שקבע, במשך כל השנים, הוא טיב היצירה, לפי טעמו של העורך, שלא פעם, נעזר בחברי המערכת וחברי המערכת המייעצת.

הח"מ יוכל לכתוב שורות אלה במצפון שקט, משום שבניגוד לכתבי עת אחרים, עיתון 77 מעולם לא היה כתב עת של קבוצה אלא כתב עת של רעיון. לכן, ההתייחסות לא היתה לגופו של אדם אלא תמיד לגופה של היצירה.

על כן, מספר היוצרים שלקחו חלק בעיתון 77, במשך שנות קיומו, הוא עצום, מאות אנשים, בסוגים שונים של כתיבה וכמובן גם בשירה. לכן, אל ירים הקורא גבה, כאשר יונח בפניו הכרך הזה ובו יותר ממאה ושישים משוררים ומאות שירים. ואל ישכח הקורא, ויסלח לי שאני חוזר על מה שכבר נכתב כאן, שמדובר לא במבחר שירה באשר היא, אלא במבחר שירה עברית, כפי שהיא משתקפת בכתב העת הזה, במשך 20 שנות קיומו.

אבל, וזה אבל משמעותי מאוד, אם הקורא יעבור על סדר השירים שבהמשך לעמודים האלה, יגלה תמונה מפתיעה: אין כמעט יוצר שירה משמעותי שפעל בתקופה הנדונה, שלא פרסם בעיתוננו, החל מוותיקי הוותיקים, כמו אסתר ראב, מרדכי אבי-שואל, אבות ישורון, זלדה, דרך דור הביניים, אבא קובנר, אמיר גלבע, עוזר רבין, ט. כרמי, יהודה עמיחי, נתן זך, דליה רביקוביץ, אנדד אלדן, ובכלל, דרך משוררי שנות השישים, השבעים, כמובן השמונים, והניצנים הראשונים שכבר מבטיחים קיום חזק ומבטא את שירת שנות התשעים, אל תוך המאה ה-21. בסך הכול, למעלה ממאה ושישים משוררים כאמור. ביניהם, כאלה שעל-פי תורת ההתקבלות שוכנים בשוליים, אבל, בהיסטוריה הספרותית שלנו, מי כמונו יודע, שלא פעם, ינדדו השוליים למרכז. וכפי שנאמר במקום אחר של הערות אלה, הבחירה היתה לא לגופו של האיש ולא על פי אופנה מוכתבת על-ידי "תקשורנים" ספרותיים, אלא לגופו של שיר. ובכך, איני מוציא מכלל אפשרות, שפה ושם היתה מעידה קלה או טעות בהעדפת שיר זה על אחר.

ג

האם קיימת משמעות נוספת לאסופה הזאת, מעבר לסיכום של 20 שנה בתחום השירה? השאלה היא כמובן רטורית. התשובה, חיובית.

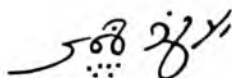
בזכות פתיחותו של כתב העת הזה, מפרסמים בו משוררים בעלי השקפות פוליטיות שונות, חופשיים מאמונה ודתיים, שמאליים בהשקפותיהם האידיאולוגיות וימניים. תושבי הערים, הקיבוצים והמושבים. שום מחיצות, רק שיר יביע אומר לשיר. ודור משוררים לדור משוררים.

ומשום כך, לא תהיה זו הפרוזה אם אומר, שהאנתולוגיה הזאת מאפיינת את השירה

העברית גם בפרספקטיבה היסטורית.
הקורא יקלוט תוך כדי קריאה, הדים רחוקים של המודרנה הארצישראלית בשיריהם של חלפי, ראב וישורון וסימני המעבר אל דור הביניים מדור שלונסקי ואלתרמן, דור תש"ח אצל גלבע, כרמי, עוזר רבין, ריבנר ואחרים.
הקורא ייתקל בשירים שחוללו את המהפך של שנות החמישים והשישים בשיריהם של זך, עמיחי, רביקוביץ ואחרים. וכך הלאה וכך הלאה, עד עצם הימים האלה ששיריהם מיוצגים על ידי יוצרים צעירים ומוכשרים מאוד, ולא אנקוב בשמם, בשל גילם הצעיר.
אך הקורא המאומן ימצא בעצמו עניין רב בחטיבה צעירה ומרתקת זאת.
הקורא יבחין שהשירים מסודרים פחות או יותר על-פי גיל מתבריהם, אם כי לא נהגנו כך בעקביות מוחלטת.
כמו כן, יבחין הקורא שבשולי השיר מופיעים מס' הגיליון ושנת הדפסת השיר. ואם לא ימצא בעמוד יותר מתאריך אחד ומס' גיליון אחד, הרי שגם יתר השירים פורסמו באותו גיליון.

ולבסוף, אני מודה לאקו"ם על הסיוע שבהסבר ובעצה, לכל המשוררים שהציעו בזמנו את שיריהם לעיתון 77, ובכך אפשרו את הדפסתם בזאת. וכל שותפי למלאכה - לחברי המערכת, לממונים על ניקוד השירים בהדפסתם הבתולית בעיתוננו, לעידכון הניקוד באסופה הזאת - לשמואל רגולנט ולפסח מילין.

קריאה מהנה.

מושב זקנות

נשים כְּשׁוֹשָׁנִים —
 בְּאַגְרָטֵל נְתִיבֵשׁוּ
 מְשִׁירוֹת עָלִים נוֹכְלִים
 נִמְחוּ צְבָעֵיהֶם
 עֵין נִפְקַחַת וְנִסְגְּרַת
 בֵּין שְׁמוֹרוֹת
 עֲפַעְפִּים נְפוּחוֹת
 בֵּין קִמְטִים
 עוֹד מֵהִבְהַב
 מוֹרִיד —
 כֶּתֶם זְעִיר
 כֶּהָד נְשִׁיקוֹת
 רְחוּקוֹת —
 גְּמַת־חֵן
 שֶׁהִשְׁחִירָה
 מְחִיכַת פֶּתַע
 כְּגִבִיעַ
 פָּרַח עֲמֵק
 שֶׁהִשְׁחִיר —
 יָדִים
 אֲרָכוֹת
 בְּרֶשֶׁת גִּידִים
 כְּחָלִים
 מְסַפְרוֹת עַל
 פֶּנֶת פְּסַנְתֵּר
 כְּצֵל וִילוֹנוֹת כְּבָדִים —
 כְּאֲזִינִים סוֹכֵב
 וְלֹס שׁוֹפֵן —
 סְפוּג דְּמַעוֹת וְחַיּוּכִים
 צֶף מְסַבֵּב —
 בּוֹחַשׁ זְכָרוֹנוֹת

סוֹכֵב בְּשִׁבְלֵי גֵן
 לְחִים מְגִשֵׁם
 בְּמוֹלְדֵת הַיְשָׁנָה —
 כָּאֵן הֵן יוֹשְׁבוֹת
 וְאוֹסְפוֹת
 שְׁאֲרִית שְׁנוֹתֶיהֶן
 קוֹפְצוֹת אֲגְרוֹפִיָּהֶן
 עֲלֵיהֶן
 בְּעֵקֶשׁנוֹת :
 שְׁעָרֵן הַדְּלִיל
 בּוֹכָה —
 כְּקוֹרֵי עֲכָבִישׁ —
 כְּבִקְרֵי סְתִיו
 לְאוֹר שְׁמֵשׁ חֲנֻרַת
 הֵן מְלַקְקוֹת
 עֲצָמוֹתֶיהֶן הַפּוֹאֲבוֹת
 כְּעֵדֶת חֲתוּלוֹת
 צְנוּמוֹת קְרָחוֹת
 לְאַחַר לַיִל יִלְלוֹת יַחַד —

גל' 87 ; 1987

אגרטלית ונפש

מולדתה
אופיר

פניקיה
מצרים

שבו
שהם
ספיר

עריסתה
החמה

בעפרות
המפרץ

עננה
התנומה

לערף לה
דמות —

התיחרו
זהב ראש

התעלסו
שכורי
האמות

צלילך
בשם מעינות

נפך זכוכית
אנשת כלי-פז

כפתור
נפרח

ירק-עד
ותכלת

ארגון
תולע-שני

יש עוד
בחלד ?

סָגוֹן
שִׁיר עֲרֵגָה
אֲבָל הֵיכָן
הַצִּיץ הַלָּבָן
בְּקִצָּה הָעֲרוּגָה

צֶל
הַיְהִלּוּם.

וְלָמָּה
קָדְרוּ פָּנֶיהָ ?
הַשְּׂגָתָה
בְּחִלּוּם ?

הִיגָה עוֹד
שָׂכִיב אִשְׁרָךְ ?

אֲגַרְטְלִית,
אֲמַרִי נָא :

מִתִּי אֲכִיבִי
יִקְרִישְׁךָ

צִיּוֹן הַחֶפֶשׁ

יִמְשַׁק בְּנֶךְ

לֹא תָם :

בְּחֻדוֹת נֶפֶשׁ
נִמְסַח הַחֲשָׁךְ

צִפְרִיר

רוּחַ הַנְּאֻנָּה

עֲלָה עֲלָה
עֲטִיף נְדִיב !

לַחֶשׁ ... לַחֶשׁ ...
אֲהַבָּה

עֲתָה
סוֹנְטָה !

סוֹפָה בְּנֶפֶשׁ :

פְּרִסְטוֹ — — —

לִבָּה
נִסְקָה

נִפְשָׁה אוֹר
תָּמִים

גִּצְרֵי קִיָּם
בְּזִמְרַת

גִּחְלִי
רְתָמִים

אֵשׁ
זָהָב
וְחוֹל

מִזְמָרִים

לִבִּי
בְּלִיכָל

גל' 87 ; 1987

אזדרכת ואנטנה

יש הַבּוֹדֵל בֵּין הָאֲזֻדְרֶכֶת אַחַר הַבַּיִת,
וְהָאֲנֵטֵנָה לְפָנֵי הַבַּיִת.
אַחַר הַבַּיִת זֶה הַפְּרֻטִּית שֶׁל עֲלִים חֲצִצִּים בֵּין צְנֻעָה לְצְנֻעָה.
עֲנָפִים, כָּל אֶחָד כְּמִלְנָה בַּגְּבֻעָה יִרְקָה, עַד שֶׁלְכַת, זִלְגֵי מַיִם, וְהַפֵּל.

וְהָאֲנֵטֵנָה לְפָנֵי הַבַּיִת, שֶׁשָּׁם
זֶה בְּרֹחַב, וְצִפְרִים שְׁנַת עֹלֵת לְמִשְׁגַּל.
וְתַחֲלָה נִדְמָה לָהּ כְּאִלוּ כְּאוֹ לְדָרֵס,
וְאוֹחֲזֵת זְנֻבָה לְשׁוֹן מִשְׁקָל.

וַיִּשְׁנו עַף גְּדֹל הַלֶּף בֵּין
שְׂדֵרֹת רִטְשִׁילֵד עַל פְּנֵי הָרְחֹבֶת כְּרִמְיָה
וּכְרִדִּי צִבְסְקִי וְגִגְתִּיהֶם. וְאֵת הָעֵף אָנִי לֹא
רָאָה. אָבֵל הַצֵּל הַגְּדוֹל שֶׁל מִטְתֵּיו עַל כְּבִישׁ הָרְחֹב.

וְעַל הַמְרֹזֵב שֶׁכַּפְנַת הַגַּג שֶׁל רִבְקָה
שְׁתֵּי יָנִים אֲנֵרוֹת מַחֲט לְמַחֲט, חֲט לְחֲט, נִצָּה לְנִצָּה.
אֲזֵ עָרַב גְּדֹל נִפְלַע עַל הַפֶּחַ, וְהִפְפָּ
אֵת הַיְצִרֹת בְּצִפְרֹנִים שְׁחֹרֹת.

הָאֲזֻדְרֶכֶת, כְּיָתֹם מְגַלְחַת בְּחֶרֶף. מְרַמָּה וְעָרֹם. מְרַמָּה צְרָמָה וְעָרִיָּה.
מְרִימָה אֲצִבְעֵתֶיהָ לְעַל כְּבִקְשָׁה. וְקִצְצַת
כְּפִיָּה מִתְמַלְאֵת כְּדֹדֵי אִשָּׁה לְפָנֵי לְדָה.
כָּל שָׁנָה נִשְׁאָרִים רְדָמִים עֲנָפִים שֶׁלֹּא הִתְבַּלְטוּ בְּדוֹדֵיהֶם,

וְהֵם נִשְׁאָרִים עַל הָעֵץ. וְלֹא בְּגִלְל עֵינֵי הַיְפֹת
אָנִי לְסַפֵּר לָכֶם זֹאת, אֲלֵא לְמַסֵּר רִשְׁם שֶׁקְּבַלְתִּי מִקְּבִץ
אֶחָד. שְׁמַת חֲבָרִם, קְבָרְהוּ עַל יַד הַחֲדוּרְכָל, וְלֹא
לְרַגְלֵי הַגְּבֻעָה, שֶׁם הָרַף שְׁפִעֵי הַשְּׂפָכִים, שֶׁם הַגֶּשֶׁם יָרַד

פְּעָמִים.
פְּעַם מִשְׁמִים
וּפְעָם
אֶל אֶפְסִים.

אַנְטָנְתִּי שְׂדִי. אַנְטָנְצ'קָה. אָנִי אֵין מְלִים.
אָנִי לֹא יָדַע
מַה הֵן בָּאֵת, אֵתֵן אִמֵּר.
הֵן בָּאוֹת אֵיכֻנְשָׁהּ.

גל' 21 ; 1980

היא

אֶשְׁאֵל פִּיהַּ שֶׁל זוּ, —
 היא אף היא היודעת
 אֶשֶׁר לֹא יִנְדַע, אֶף היא השומעת
 היא
 אֶשֶׁר לֹא יִשְׁמַע;
 היא הרוֹאֶה עַד תָּם,
 אֵין סוּד. אֵין מִסְנֶה.
 לִפְנֵיהַּ גְּלוּיִים אֱלֹהִיהַּ, שְׁטַנְיָהּ,
 מַחִיקָה כִּי נוֹלְדוּ,
 אַחֲרִים לֶה אֵין.
 היא חוֹמְדָה וְחוֹשֶׁקֶת,
 וְנוֹטְלָה חֲשׂוּקֶיהָ,
 מְבַלְתָּם כְּלֵי פֶלֶט.
 היא בּוֹגְדָה, היא סוֹטָה,
 לְלֹא-בְגָד, לְלֹא-סְטוֹת,
 כְּמַצּוֹחַ הַחַיִּים, כְּהִכְרַח הַחַיִּים,
 מְשִׁיכָתָם, סְחִיפָתָם בְּאֵמַת זְרִימָתָם.
 היא נוֹקְמָה בְּלֹא רֶסֶן,
 היא רוֹצַחַת כְּלֵי רַחֵם,
 מְכַנִּיעָה מְשֻׁנְאֶיהָ,
 מְסַגֶּדָה מְנַצְחֶיהָ,
 יִתְחַנְנֶה, יִתְבוֹשֶׁשׁוּ,
 וְלֹא יִסְלַחוּ.

היא רוֹמְסָה פְּגִרֶיהֶם,
 בְּלֹא גִיד עֲפַעֲפִים.
 אֶשְׁאֵל פִּיהַּ שֶׁל זוּ,
 כִּי היא היודעת,
 היא נְבִיאָתִי;
 תְּגַלֶּה לִּי שְׁפוּנֵי,
 תְּגַלֶּה כְּלֵי רַחֵם,
 תְּגַלֶּה כְּלֵי הַסֶּמֶק, —
 בְּלֹא כֶסֶף שׁוֹפֵט,
 נִכְכֵּי כָּל הָאֵמַת,
 — אֲמַתִּי.
 היא אֶף היא היודעת,
 אֵין זולָתָה.
 והיא — זוֹ אֲנִי.

גל' 21; 1980

לילה ארוך

לילה ארוך
תפלה עמומה
ללא הד

דברים משונים
אלה מול אלה פנים אל פנים
כמו כפאם
איזה שד

מי שם יורד
לחיינו

היה היה

היה היה מלך
שלא היתה לו מלכות
אך מה אקפת ולמי
אם היה ואם לא
איזשהו מלך שלא היתה לו מלכות

אכל הוא היה
באמת ובתמים
ולא ידע שהוא מלך תמים

היה גם היה
ואולי גם לא
אך למי זה אקפת

ובכן, ילדים, פעם אחת
היה איש אחר
והוא היה מלך אחר

או מה

גל' 8-9; 1978

בחורי תדרינו אנו חשים
כי בולשים אחרינו
בולשים
בולשים

ואפלו
מבעד לקתלים
מיני צללים שולחים בנו
עינים רעות

מבעד לקתלים

ועל ציפורים

אם אלהים ישנו
הרי הוא שם מעל לצפורים

ואיך הוא שם
אם צפורים נופלות
אם נטרפות

בריות קטנות מדי
מכדי שידבר בהן

בצפורים

ושוב על ציפור

כלוב זָהב
בכלוב אָני
בואו נאמר (כָּכר אָמרו) כי צפור דָּרוֹר אָני
צפור דָּרוֹר
שְׂבוּיָה בְיָדֵי
בואו נאמר שאין לה ואין לה לָאֵן
לְעוֹף
וְאֲנִי צִפּוֹר שְׂבוּיֹת כְּשׁוֹף
וְיִוֹדְעִים כָּל שְׂכֵנֵי
כי צפור שְׂבוּיָה בְיָדֵי
וכי לעולם לא אֶעֱנֶה מַעֲצָמִי כְּאִמּוֹר לְעִיל
בואו נאמר (אָבֵל כָּכר אָמרו)
שְׂהֵנָה כָּלוֹב
ובכלוב אָני
כְּאִמּוֹר

גל' 13 ; 1979

גם הפעם

גם הפעם
ככפעם ההיא
שחלפה בפעמי שועל
בין אשכולות מלים משתעשעות
פעם כך ופעם
כך

אם כך ואם כך
אף קלו מאד
פעמי

כתוב

כתוב
בשפת עליה
רועד
ברוח

משהו כתוב
שלא לפענוח
לעיני בשר
ורם

נדהם
מעצם היותו אדם
וחם
כואב לעצם היותו
בנה

הונה הניותיו באפלוּלית
אדמו
להחצטף בסוד חמו
להכתב בו כמו

שיר

גל' 4-5 ; 1978

הם יחייכו כך תמיד

הם מתו מנת עצוב
כי אין אחר
ומאז אין מְרַכֵּים אותם עוד
בְּלִילָה טוב
או בְּחַג שְׂמֵחַ

הנִיחוּ לָהֶם בְּמַנוּחֹת
יש לָהֶם אֶרֶץ רַבָּה
וְיִרַח מִשְׁלָהֶם מִשְׁגִּיחַ עַל לִילוֹתֶיהָ

הם מְחִיכִים
הם יִחְיֶיכוּ כִּךָ תָּמִיד
אלה פְּגִיחֵם וְזֶהוּ חֵיוֹן שִׁפְתֵיהֶם הַנִּצְחִי
לְאַחַר אֲנַחְתָּם הָאֶרְצִית
וְהָאֲחֻרֹנָה שְׁלָהֶם

גל' 18 ; 1979

תנועת החלזונות

אתמול אחר-הצהרים ראיתי בשלויזיה תכנית על תנועת החלזונות במים הגדולים, צשרות, מאות, אלפים מהם, אלה החיים היום ואלה המאבנים שמלפני מליונים. ססגון צבעיהם, פסיפס צורותיהן-לאין-ספר, החישנים הנקדקים, שריוני-הצדף שלהם, הקונכיית, הסתגלותם לתנאי הזמן והמקום ושנוי-האיברים שבא בעקבותיה. הסתהמה להנכח כיצד רכיבה אחת לא שנתה צורתה — פרט לכהוא-זה — משך מאות מליונים זמן. רק בשל העבדה שהענף והמקום בהם חיטה יצרו תנאים שתאמו עד אם את גורלה ואת מדתה ואת צרכיה, ולא חיבו הסתגלות כלשהי לשנוי צורה, תפקוד ותביעות-מזון; מכאן שהיא נראית היום כדיוק כפי שגראתה בימי ראשית, והזמן והמקום לגביה — עמדו מלכת. מיהו, אפוא, זה האומר כי הזמן נע קדימה וכי אפשר למד אותו? חיה של רכיבה זו קימים, כאז כהיום, בלי זמן. לארץ כל העדנים המתמשכים הללו שתלפו, לא נמדד דבר ברכיבה זו, לבד מן השני הנעיר שחל בצורתה. הסתגלים בצורה מכנים בפנינו פרקי-זמן. ועתה — שימו לבכם לרצף התנועה. באיזו חלקלקות, חמקמקות, סגלגלות אירודינאמית, מתנועעות הרפיכות במים. ורימה לאין-קץ, בלא פסק, בלי זווית. הפתאם בא לידי בטיי במעבר מהיר ואלסטי מכוון אחד למשנהו. הבאלט הקלאסי שלנו, לו גם בשיא-פרקנו, הוא חקוי גחוף ומפגור לכשר-החרות ולתפארת-התנועה-המרחבית של יצורי-הבראשית בטבע. הגיאומטריה האנושית — על כל צורותיה המזנתות — היא המצאה שכלית מבהקת. אולי רק הטמפרמנט הקצבי של הכושים במחולם (אף כי הוא מונוטוני מדי), כאשר גם תנועתה של הזקית, דלוגו של הקוף, זנוקו של הנמר, שייטם של הדגים, מבטי-האימה של נלכדים-ללא-מוצא, או עויתות גופי-מטרפים בפרץ לפת-הנעש מתוכם — מסגל, אולי, להיות אספקלרית-מעט לניעה האינסופית המתמשכת של ההוד המנחשל כנחש,

ללא קצוות מזוה או מזוה, ללא מרחקים מיעדים בין ראשית לחכלית בתופעה המולוסקית הנפלאה והשמירה הזאת.

כמה מסתורי החלזון למול עיני, המשיר את שלדו ומתפרק ממלחיו, ונותר לזמן-מה רפיקה בלא חוט-שדרה ובלא פגומי-בגן פנימיים. הטבע, בנהיחו הראשונית, מתגעגע לזרימה האינסופית, לחפש האמבה, שהלא רק צרכי-ההשתנות שחלו ביקום אלציהו ליצר לעצמו כלי-מגן ואבזרי-צמידה שפנגד.

השלד, או — אם תרצו — התקרשות והתקשות החמר, הם אתחלתא גלויה של תבנית-היקום, אבל אוילי אין התבונה בלה אלא אינסטינקט-של-הסתגלות וחיפוש הדרך ביצד לבצעה הלכה-למעשה? אם אמנם כן הוא — כי אז אין בה מאומה מבינתו של בורא-מדעת, ואין היא אלא דחף עור בפרכת, הנלווה אל התנועה ומסייע לה שלא להתקל באבגי-נגף, וככל שהיא נתקלת בהן — הוא מכונה להסתגל אליהן ולהמשיך מעבר להן את נהירתה אל האינסוף.

השלד הוא, אפוא, בכל גלוייו — תוצאות הפחד מפני תסמנת-ההשתנות וההכרח להסתגל אליה.

אבל מה היא ההשתנות עצמה? למה היא קימת?

מי מאלץ את החימיה של היסודות השונים להיות נוגדים זה את זה, מערבים זה בזה, ונוצרים בפורמולות שונות זה מזה?

מי נתן את הדיחפה הראשונה, את הצו להתהוות דבר אחד מתוך משגהו?

מי אמר אי-פעם ואי-שם יהי? — — —

על סביבותיו שב הרוח.

גל' 100 ; 1988

כשהייתי עץ

"...כשהייתי עץ אהבתי רק לפרוח"

(אמיר גלבע)

העורבנים מצוחים בין ענפי
הפקן הערמים :
מהלכים אימים.
אף-על-פי-כן הדשא
מוריק
ובין ענפי השזיף שנטעת
ארגה לה הצופית קן
התלוי הכן על קור
מאיר באפלולית.
הרוח הלילית גרשה
את הגשם.
החרף הלך.
עקשו אני זוכר איך
חיקת בעינים עצובות
לכלב חוצות
ושקעת בשתיקה
מול הים העולה באש.
פתאם אמרת: לו הייתי
עץ פורח הייתי
מצית בשמחתי את העולם,
אבל בינתיים אינני עץ
אפלו לא עץ בשלכת
ואינני יכול לומר
את מה שיש לומר,
כלומר, במה שלבי מלא
ועולה באש.

גל' 88-89 ; 1987

עץ הסקויה

אלפים, שלשת אלפים שנה הוא
רוֹאֵה אֶת הַשָּׁמֶשׁ עוֹלָה וְשׁוֹקֶעֶת
וְכֹל יוֹם מִתְדַּשׁ מִצַּפָּה לָהּ.
הַחֹשֶׁף אֵינוֹ מִבְּהִילוֹ: גִּזְעוּ
בְּסִנְיָה הַבּוֹעֵר בְּהֵלוֹ.
בְּכָל זָקָה וְשִׁנְיָה שֶׁל שְׁעוֹן מִקְתוֹרֵי
מַחִים בְּקִרְבוֹ תָאִים וְתָאִים
נוֹלְדִים
וְרָאשׁוּ בְּמֵרוֹמִים.

מה הוא הוֹגֵה שָׁם בֵּין עֲנָנִים?
הוֹגֵה? אֵינְנוּ הוֹגֵה. הַיּוֹתוֹ הַגּוֹתוֹ:
מִקֵּים אֶת צוֹ הַבְּרִיאָה.

ענן קיץ

הֵם בָּאִים אֵלַי בְּלִילָה
כְּפִי שְׂרָאִיתִים לְפָנַי
שֶׁהִקְדִּירוּ פָנַי
וּמְדַבְּרִים אֵתִי כְּאִלוֹ
לֹא הִלְכוּ לְפָנַי
אַבְל אֵינָם אוֹמְרִים מְלֵה
עַל הָעוֹלָם הַנֶּעְלָם
וְתוֹךְ כְּדֵי חִיוֹךְ רָחֵב
נִמּוֹגִים כְּעֵנָן קִיץ
בְּשִׁקִּיעַת זָהָב.

גל' 72-73; 1986

אדם הכרמלי

במוזיאון רוקפלר בירושלים

" — לו חייתי יובלות על יובלות עד צדיך
כל גיד בי מיתר על אגן כנורך
צלעותי מתנשמות בשדרת חליותיך
ועורי שקרם מתלטף בעורך

אפל נשלף

כל הלילה חללה הרוח
על פי מגדל — חליל פעור מול אפל;
נפיל כבד השחל ממרום רקיע
מוצקת-משא אטום מול דלת על בריח
אין בא ואין יוצא

ציניך נוקבות ריק-עיני צמקות
שפות עד פהק את אבן-השן
על לסתי השבורה
שוחקת — —

גל' 172 ; 1994

עם שחר
שלית גלמו תלויה על חוט
פרפר הבקיע
גלל חושך מפני עור
גופו שקוף
שלח זנב פרש כנף רוטטת
ועוד כנף כאלו מעצמה
כאור נוצצת
וכבר הוא מרחף על פני

ה ר ו ח

את דלת המגדל פותחת
האפל הכבד משקלו הולך אובר לו
והוא נשלף מתוך חלל חליל הארץ
אל כוכב בשביל-חלב רחוק
כ ב ה

בריק

גל' 163-164 ; 1993

א. כשף הסערה
 אחר יובל של התנגחות עקשת,
 של יצרים עוררים, טינה וחסד,
 של אהבה יוקדת ושנאות,
 וצפייה שוחקת וקנאות;
 של אלימות-מלים ואין-אונים,
 שמחות-שעה וחבוטי-שנים;
 שתיקות עקשניות, כדירות וכלא,
 והחלטות של-סרק לטרק הדלת —
 יושבים אנחנו שנים רגועים,
 חיוף מאיר פנינו הבלואים,
 ומפסיים אנחנו משתאים
 על שקרה בינינו הפתאים:
 מה פשר עלבוננו הצורב,
 אשר קנן בינינו כעורב,
 הגאונה אשר הקימה חין
 בין לבבות וביין חררי הפית?

לפני צאתנו למנוחת-עולם
 שכך סוף-סוף הסער נגדם.

ב. חתונת זכה
 אלו פחי עמד לי במתנים,
 ואת רזית כבימים מכבר,
 הייתי מרימך שוב על פפים,
 כעשותי לפני יובל בכפר:

נושאך קלה מעל מפתן ביתנו
 למטת-כלולותינו הקרה,
 היינו לבשר אחד שוב שנינו,
 כשמת החתן על הפלה,

יום-יום ממתין עודני לבואך
 בקצרות-רוח, כל-עוד נשמה;
 נפשי יוצאת אליך ולמראך,
 אך מכסא ובקצור נשימה.

ג. בעבר הנקר
 עשרים שנה, הפרש גילים נועז,
 כפנלופה לאודיסס הנודד בכבר,
 להופעתך בסירת כרון, ספן הנפשות,

אחפה בעבר-הנקר,
 ונפשי יוצאת אליך.

עשרים שנה טוטה פנלופה סדיניה יומם,
 ולילה-לילה חוט התינה;
 ממתנה לבעל נעוריה האהוב
 לא נענתה לשדולי חתניה.

אל תמהרי בהפלגה,
 עשרים שנה, כימות-דור, חייתי לפניך,
 ומגיעות הן לך ממני.
 על הספסל אשב בארץ-רוח
 עד בוא היום ומרחוק תגלי
 חוצה גלי-הלטה* ההומים,
 ואור של אשר על פניך.

נבחת קרבר** תרנין לבי.
 אונק לקו המים,
 ויד אגיש לך ברוחך לחוף.
 צל יחבק אז צל, והיו צל אחד,
 בטנם יתעלמו באפלת-עד.

* הנהר המפריד בין שני העולמות
 ** כלב השומר פתח השאול

הלקתי לאבוד בקצור־דרך לעץ התאנה
פתלחל הלקתי בואכה שקם או גנין
עוד אניע לירדן.
בלילות אני מיללת שאהיה איפה שאהיה
שיבוא מי שיבוא
רק שימצאו אותי יקחו ביד.

אלהים נשמה שנתת לי
לא די לה. ואני
שמוכנה פה ועכשו להחזיר את פקדונך
רועשת מולך: אלי שמע קולי
כל עוד גופי בי
נשמה שנתת לי
לא די לה.

מישהו אמר הנה זהיר מן הזהירות
ואני קבלתי את זה ברצינות
כמו ילדה טובה נזהרתי מאד מהזהירות
כלבים נשכו ברגלי ואני נזהרתי מן הזהירות.

גלי' 9; 1977

שיר אהבה

אולי יבוא יום וסופסוף תפגוש
 למחזור העסיס בעצי הזית האהובים ותשיר
 את שמך המבדיל כקור עכביש
 ביני לבין גלי ההרים והשמים והמים
 המחבקים — אף עד אז שירי יהיו
 שירי אהבה לנעל הזרוקה על המדרגות
 ולהפסקות בין משכי הרוח והריק הזוהר
 על גבול חלומות מצטלבים. תן לי
 להאדיר את אשר אולי לא היית כּאן
 אף שתהיה תחת עיני הכוכבים
 המביטות ללא עפעוף ובאותו אוקיגוס ריחי
 השוטף אותי לפעמים ואני שושנת החלל
 המסתובבת. ועל ברקיד גידך ששאלו
 שאלות ציפוח ולפעמים חיכו יותר
 מפיד הדיאניזי. אל נא תאסף אותן
 אל האלם שממנו אין שיבה למבט.
 אולי יבוא יום והגעגועים יפנו
 ממך מבעדך ועמך אל מעבר
 ולא ייסרו מלקחי האש את הבשר
 בשמך המחוק הריתני כמנגו נמס
 אלא על כלי הנחשת בחדרי
 עוד יזמזם בן זכר כּבר מומר לרף
 השמש השוקעת לכלם ודמו בכל זאת דמך.
 אף עד אז
 הרשה לי.

גל' 3 : 1977

מתוך אדמת מריבה

קדושה בו

גוף שִׁישׁ בו חיים
לא רוֹצֵה להיות אֲדָמָה

על כְּרָחָה בְּרִצּוֹנוֹ יִחְיֶה
על כְּרָחוֹ יִהְיֶה אֲדָמָה

אֲדָמַת מְרִיבָה
לא אוֹהֶבֶת שִׁישׁ בו חיים

ריב לה עם מי שִׁישׁ לוֹ חיים
רוֹצֵה אוֹתוֹ אֲדָמָה כְּמוֹהָ

גוף שִׁישׁ בו חיים
גם קִדְּשָׁה בו

גוף אֲדָמָה
רק טִמְאַה

אֲדָמַת מְרִיבָה קְדוּשָׁה
אֲדָמַת מְרִיבָה טִמְאַה

גוף שִׁישׁ בו חיים
לא רוֹצֵה להיות אֲדָמָה

חי ממנה

הַדְּבָרוֹת עֲשֵׂרֶת
שְׁקוּלִים כְּגֵגֶד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ

דְּבַר אֶחָד
שְׁקוּל כְּגֵגֶד כָּל הַדְּבָרוֹת כְּלָם

אֲדָמַת מְרִיבָה
לא יוֹדַעַת דְּבַר זֶה

דְּבַר אֶחָד שְׁלֵא לְהַפְּדֹ
גוף שִׁישׁ בו חיים
לְגוֹף אֲדָמָה בְּטָרַת עַת

כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ בְּדַבֵּר אֶחָד

וְאֵת הַדְּבַר הַזֶּה
אֲדָמַת מְרִיבָה רוֹצַחַת

מְמַלֵּאת אֶת פִּיהָ חֲלָל
מְמַלֵּאת אֶת פִּיהָ מֵיִם

אֲדָמָה מְטַמְטֶמֶת
לא מְבִינָה דְּבַר פְּשׁוּט

לא מְבִינָה שִׁישׁ
חי מְמִנָּה
לא רוֹצֵה להיות כְּמוֹהָ

גל' 140 ; 1991

מתוך הכל הולך

זֶה רַק חֲלוּמוֹת. מִפְעַם לִפְעַם. אֶת הַשִּׁיר.
כָּבֵר לֹא אֶכְתָּב.
רַק הַרוּחַ. מִפְעַם לִפְעַם. כַּאֲשֶׁר תַּעֲזֹר.
בְּעֵלְעוֹל. הַעֲלֵעֲלִים. אִם אֲמַנֵּם. תֶּאֱסֹף.
וּבְכַח. וּבְלִי דַעַת. בְּכַנְפֶיהָ. תִּצְרָרֵם.
וְאֵל גְּבִהִים. תְּרִים. תִּנְסִיק.
וּבְכַח. וּבְחֶמֶת זַעַם. הַמְדַעַת. אֶל חוֹר.
שֶׁל רִיק. שְׁחוֹר. אֵין שָׁם.
תִּשְׁאֵם.

נִקְדָּה. כְּאֵן. רַק נִקְדָּה. לֹא פְסִיק.

הִנֵּה אַעֲשֶׂה כְּדוֹר מִן הַצֶּעִר
כְּמֵה צְבָעִים בּוֹ יִשְׁחָקוּ מוֹל שְׁמֵשׁ
כְּמֵה צְבָעִים בּוֹ יִכְפוּ עִם עֵנָן
כְּכַח אַחֲרוֹן עוֹד אֲטִילְנוּ
מֵאֶפֶל שֶׁל יַעַר
מִבְּרָכָה רוֹדְמַת
כְּכַח אַחֲרוֹן עוֹד אֲטִילְנוּ
עַר וְחוֹלֵם
סוֹעַר
יִשְׁאָגֵן
וְהַכְּדוֹר שׁוֹזוֹר
כֹּל צֶעִר וְצֶעִר
כְּכַח יִפְתַּח
שַׁעַר
אַחַר
שַׁעַר
וְכָל רוֹאֵיו
זֶה אֶל זֶה
יֵאמְרוּ
וְדַאי מַעֲשֶׂה יִדְּיוֹ
שֶׁל נֶעֶר

■
עם כל הפנים החוזרים
חוזרים גם פנים
בשעתם נחמי ללכת
מאין פנאי ואין ענין
עכשיו כשאין כבר פנאי
אף לא לא אשר לפני
ולפנים באים לפני
אלה הפנים
ואני יודע
עוד מעט
המים ישטפו
מעט הפנים
כמעט נותרו לי

גלי' 66-67 ; 1985

התפללתי

התפללתי שלא יכבה גרו
 נדרתי אֶלֶף נְדָרִים
 נְדָרִים שְׁנוּלָדִים בְּאַנְיָה טוֹבַעַת.
 אֶךְ לְנֶגֶד עֵינַי יִהְיוּהוּ יִסּוּרִים
 לְנֶגֶד רַחֲמֵי הַשָּׁמַיִם.
 לֹא אֲשׁוּב לְבֵיתִי
 לֹא אֲבַקֵּשׁ מִפְּלֹט מִפְּנֵי הַתְּהוֹם
 בַּסֶּפֶר.
 נִתְקַתִּי אֶת עֲצָמַי מִכָּל הַדְּבָרִים
 שְׁמוּצָאִים מִן הַכְּמִיָּה
 שְׁעָרוֹכִים לִיפִי.
 הַקִּירוֹת אֵין לָהֶם שְׁנוּי
 אֶךְ הַמָּקוֹם אַחֵר
 כְּמוֹ שְׂאֵחֵר הַמֶּנֶת מִן הַחַיִּים.

גל' 21 ; 1980

■ אֲמַרְתִּי אֶל לְבִי:

צְרִיף לְנֶהֱג כְּבוֹד בְּכָרוּשִׁים
 כִּי הִמָּה תִלְמִידֵי חֲכָמִים
 בְּדֶרֶךְ הַצְּמַחִית,
 כִּי עוֹנִים הֵם לְרוּחַ הַקִּיצִית
 בְּרַגְשָׁה
 (פְּעָמִים נִדְמָה לִי שֵׁשׁ לָהֶם
 זָקָה לְמוֹסִיקָה)
 וּבְלִיל גֶּרַח
 כְּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הָיוּ בְּהִירִים
 רְאִיתִי עֲנָנִים נִשְׂאִים מֵעַל רֵאשִׁים.

צְרִיף לְנֶהֱג כְּבוֹד בְּעֲצִים
 רְמֵי קוֹמָה,
 הִמָּה שְׁכֻנִי
 וְלוֹ הִיָּתָה יָדִי אֲרַכָּה יוֹתֵר
 הִיִּיתִי יְכוּלָה לְגַעַת בְּפָרִי יָרֵק
 וְעֵגְלָל
 כְּאֲשֶׁר אָנִי עוֹמְדָת עַל הַגְּזוּזָטָרָה.

גל' 4 ; 1977

דר שיח

העוף הזקן שמע
נהי נכלם
מוזר מכל נודע
את בכי מקרות הזקב:
איך נשחק עם השמש
הבהובים
איך נענה לה
בניצוצות —
הלא מפרידות בינינו
אלף דיוטות של עפר,
איך נשתלם זה בזה.

גל' 8-9; 1978

■

מכתבו פרץ כנהמת ים
והרצפה נצה תחת רגלי
לו נותר בי שמץ
מחרות החלום
שמץ של קיץ
לא הייתי שמה
תחת אבן כבדה
בשעה פתאמית וזרה כמות
נדכאתי
קשי לבבי מטיל בי אימה.

גל' 28; 1981

הפרפר הכתום

כְּאֶשֶׁר הַפְּרָפֶר הִכְתִּים מִפֶּלֶס דְּרָכּוֹ
בְּנֶהָר שֶׁל צְבָעִים וְרִיחֹת
אֶל פְּרַח בֶּן דְּמוּתוֹ וְדָבֵק בּוֹ
כְּמוֹ הִיָּה פְּרַח זֶה
כּוֹכֵב הָאֲנִי הַסּוּדִי שְׁלוֹ
מִתְעוֹרָרֶת תְּקֵנָה סוֹאֲנֶת וְחִסְרֶת פֶּשֶׁר
בְּכֹל הַלְּבָבוֹת.

וְכֶאֱשֶׁר נוֹטֵשׁ אוֹתוֹ מִרְחֵף יָפֵה
אֶת עֲלֵי הַכּוֹתֶרֶת שְׁעִיפּוֹ
וְנֹעֵלִים בְּחֵלֶל
מְקִיץ בַּחֲבֵל הַרְגֵעַ הַגְּלִמוֹד
בוֹ נִשְׁמָה נִעְלָמֶת בְּאֵין-סוּף.

גל' 14 ; 1979

מי יעמוד בפני יופיו של האור

וְאִשָּׁא אֶת רִגְזִי לְהִרְאוֹתוֹ לְאוֹר
לְבַקֵּשׁ נְחוּמִים מִיָּפְיוֹ
אֶף לֹא הִיִּיתִי טוֹכָה לְפָנָיו
לֹא הִיִּיתִי טוֹכָה
מִדּוּעַ חֲמִיץ בְּהִים
אָמַר
הֲלֹא אֵינְךָ בְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת
אֵין זֶה כִּי אִם
חֶסֶר אֲהַכָּה
וְאֲבַךְ
וְאֲבַךְ הַרְבֵּה מְאֹד.

גל' 24 ; 1980

מוזיקאים נודדים

לדליה כהן

מוזיקאים נודדים באים
למגדל הירוק,
לחן עלות השחר
בחביון הצמרת
ובדמדומים מקהלות.
נגנים זעירים עוטי פאר נוצץ
מגיעים פתאם —
זמרים בעלי מקור שחור.
ואף שוקלת שיר הצפרים
במאזנים של ישפה
מלאה יראת־כבוד
לסודות הנגון האחר.

גל' 19 ; 1980

אם תאבי, אהובתי, ואם תמאני

א.

רעש מבשר רע לא הקדים לא נראו אותות אתראה בשמים
קשהחשיף הים בצעהריו ופרצו נחשולים אל תהומות
לא נודעו. במחי אדירים רגן הים הגדול
כלו מימיו —

כשורים מכי ברק ברחו הספינות שעטו אל לב היבשה
אל העיר, ובמלטן את נפשן נדבקו בכרפכ מגרדי
שחקים נדהמים, נשטף פעמון החרות,
ענבלי כל כנסיות הקדושים
לא הספיקו להתרומם

נפלו הגדרות

נפרץ ביתי —

ב.

ואחת. ספינת מפרשים תכולה סחופת רוח תזזית
תרשה בי. חותרת בעורקי כבר היא עולה
במעלה שדרתי ואני לה שרטון
ומצולה ונמל
מבטחים —

לתאר לך כל זונעת הדלקה בזה הלילה אחזה בשערותי
בשרשי גרוני. מה זו דלקה כדלקת רקיע פולט
אש ועשן ושברי
קולי —

ג.

ישבתי רועד. ידי על פני עוד נסיתי להדף את המראה
וכל צבצויו. עשיתי מאמץ מבהל להתיר את הררי
הדברים שנפצו ואת פשר
החלום

אף נורא המקום הזה שקולו ריצת יתום. קול עוף
כשחוט כקול חזיר נחור וקול מלך סומא
אין בדומה. ואחר הוא שבא
מינכתי עולם, מלא
עד כלות זכרוני

על כן הקיצותי צועק

.ד.

מצער, לא נשמעתי באיש צועק. אפשר צפיתי כי אוכך
ברמזי אלמים. על כן נערתיה בלחש גובר
באצבעות לחות
ולא חשת. כבר שש. עד שלא מאחר עד שיפוג
ושוב יהיה הכל חלום נגוז
בואי ננסה לספר במלים אפשריות
את הנסיון הקשה
שלא בנקל נשבר אדם במלחמות
אף על נקלה ישחק בחלומות
החולם בדרך.
אנו שיצאנו למשנה שבצליות לרגל
גלויי פנים. והיו רק אגרופינו קפוצים
בפיסים, שלא להסגיר את כף ידנו הנחרצת
למגדי עתידות מקצועיים
— הנגזר כי אוכדי דרך נקיץ
גם הפעם?

.ה.

אם תאבי, אהובתי, ואם תמאני
הכוכבים יעידו בנו כי היינו מעשה בראשית
משגע. קחי את זרועי מקעקעת בשמך
מאחר מלהתפכת. בחוץ — באמת ריח ומטר,
לא חתול, לא רע.
לא נועדנו לרחמי בשר ודם
וכרב דעה לא נושע. כל עוד נותרו
קפה ומבטך
בתי, נהיה אשר נהיה
והשאך עוד ינדע.

מה יהיה עלינו עכשיו ללא ברכרים?
אלה הרי היו פתרון במדה מסימת.
קופיס

הפתרון

למחרת בבקר שוב התאספו בכפר העיר
לאחר לילה ללא שנה, לאחר גלגולים מצד לצד
בגלל ההרהורים הטורדניים שעקצו כמו יתושים.
למה בעצם לא באו הברכרים ולא הביאו פתרון?
אין שום ספק שמצוי כאן אשם הנושא באשמה,
שנקט בתכסיס מלכלף על מנת למנע את בואם,
כך שהעיר שוב נותרה ללא פתרון, מתסכלת מאד,
והתסכול גובר משעה לשעה ומרגע לרגע.

הפעם באו

הגברים כשהם נושאים אתם את נשקם, משום שלא
היה הפעם חשש להעלות את חמת הברכרים, אשר
לא באו, למרות הצפיה, והכזיבו את המצפים
לברכרים ולפתרון. בשעות הצהריים החמות החלו
בני העיר להחליף ביניהם גרופים וקללות. שנתעצמו
לתגרות ידיים, וכתגובה לחבטת אגרוף בפרצוף
נשלחה ידו של מכה לפגיון. והמדון השתלהב
לקרב של כלם כנגד כלם. ומתוך הלהט אשר גבר
שלחה האש בבתים. והחרכ שוב לא הכחינה
בין גבר, אשה, זקן או ילד. בודדים בלבד
הצליחו להמלט אל מחוץ לחומות. ובמקום בתים
נצבו חרבות עשנות. וברחובות מנחות היו
גויות לאין-ספור. ונפש חיה לא נותרה בעיר.

לאחר ימים מספר אכן הגיעו לכאן הברכרים.
התבוננו סביבונם. הרימו גבה. ובקצות אצבעותיהם
אטמו נחירים. צחקו מעט. גחכו מעט, ואמרו:
"כאן נסתימה המלאכה ולא נותר לנו, אלא
לסור מגיא העפוש הזה ולתור לנו עיר אחרת".

גל' 93 : 1987

שיר אהבה לאירופה

את יפה, יפה כְּתִמִּיר.
אֶשֶׁת חֶשֶׁק, לְגוֹף וְעֵדוֹן.
כָּבֵר הָיוּ לְפָנֶיךָ אִירוֹפוֹת
וּלְקַל אַחַת גּוֹרְלָה וְסוֹפָה.
וְאֵת, לְפָנַי שֶׁהִתְעַלְלוּ בְּךָ
כְּרִצַּח וְאֵשׁ וְעֶשֶׂן —
נִשְׁאֵת בְּאַרְנוֹק־קֵטִיפָה הַדּוֹר
אֶקְרַח-נָשִׁים מְקַשֵּׁט וְנִצּוֹר.

עֲכָשִׁיו בְּשֵׁאֲנֵי נוֹגַע בְּךָ —
בְּנִקְיֵי-הַחֹם הַנִּפְלְאִים — כְּתִמִּי-קוֹר;
רְמוֹן-רֶסֶס בְּבֵית הַשָּׁחִי,
אֶצְבַּע דִּינְמִיט בֵּין שְׂדֵים לַחִים,
וּכְבוֹאֵי אֶל קְרֻכַת מִסְתָּרֵי עֲנוּגֵיךָ —
מְקַפֵּיא אֶת רַקְתֵּי מִשְׁתִּיקוֹל.

את נשֶׁאֲרֵת יָפָה. וְאֲנִי מְכוֹר.
גּוֹף מְשֻׁגָּע. הַלֵּב עֹכוֹר.
וְאֲנִי בַּמְזָרְח.
אך אֶחָד הֵם מְזֻמֵּן מְזָרְח וּמְעַרְב.
וּקְצֵה אֶהְבֶּה כְּזֹאת
כָּבֵר מְכָר וּכְרוֹר.

גל' 72-73 ; 1986

על בהונות

אינני יודע אם ישנים בי
מלאכים או שדים.
על בהונות אני סובב
שלא להעיר הרדומים.

יש ואני חש שישן בי
כבר כל החיים כשוף
ואני תוהה אם נטעה אותו בתוכי
עלמה יפה או רוח עלומה.

התכונה

נשאר הגוף לטהרה.
אולי עוד קרן שמש,
משב קל מן החוף,
מים מן הירדן,
או מי תהום מלוחים.
יותר טהור הוא לא יהיה.

כהר הזיתים מצפים.
ולא יהיה בו רכב.
אולי עוד זיק כוכב,
לטוף ירח מכשף,
צמרמרת מצריחת ינשוף,
או משקשוק נחש.
יותר טהור הוא לא יהיה.

להיות שם בפעם הנכונה.
ולנתר על לטיפה רכה,
על הכל ניחוחי גן עדן,
על אור האלהים החסם,
על רך נוצות המלאכים.
יותר מאשר הוא לא יהיה.

גל' 51 ; 1984

אני נוהג בנימוס, בהתחשבות.
גם הם נראים כל כך אנושיים.
רק מפעם לפעם אני נרעד
כשהם מתהפכים מצד לצד.

גל' 72-73 ; 1986

הו, לילה

עם פניך באת

באת
שוב באת
עם פניך באת

ביצד לרחוב החי
ביצד אראה פנים
ולא פניך

אצא
אראה פנים
ויאיר ויחשיך
ואמשיך

עד שוב תבוא עם פניך
עד אבוא עם פני אליך

לא לסגור

לא לסגור
שהכל ישאר פתוח

ואם גם לא תלך לשום מקום
ואם גם לא תפתח שום דלת
ואם גם לא תחפש דבר
ואם גם לדלתך לא יבוא זר

לא לסגור
עד הדלת תסגור לעד
שהכל ישאר פתוח

גל' 15 ; 1979

הו, לילה
כשהחשך מלא
ובחרי רולק האור
אתה בא לחלוני.
המפריעה אני לך?
ואולי שמח אתה
לראות בתם אור
בחשך סביבך.
ואני, הו לילה,
רוצה
מסגרת מלאה שחור
בתוך האור.

הלכת לידי

הלכת לידי ברחוב הסואן
ודברתי אליך.
האנשים הביטו בי
כי דברתי אליך.
לקחת ידי
ובחת מהרחוב הסואן
ואני אתריך
עד מרחב ללא אדם
ושם
בין שמים נגים
אהבת אותי
עד נרדמתי על כתפך.
וכשהשחר נשק מצחי
התעוררתי ואני לבדי.

בקבוק ויסקי חצי מרוקן

בקבוק ויסקי חצי מרוקן מחכה לך
על השלחן
הוא צמא
למלותיך הרכות
הוא צמא למלותיך הקשות
לשגעונות אין-ספור
משתוקק
להשתעבד למשהו שלם יותר
מפזר שדונים
של ערצה —
עבד בהקיץ
ואדון השנה
לחלופין.
מפעם לפעם
הוא מודד זמן
מזהיב בלי-הרף —
בקבוק ויסקי חצי מרוקן
מוליד נחמות
מורד נגדן
אורב להזדמנות של טרוף חושים
בין תכריכי-ערב
לכבלי-האורות.

אנו מחפים
בעינים פקוחות של תרמית-עצמית
שיעניק לנו מנחמותיו את היפה —
יפור בקרבנו.
שדונים
של ערצה.

גל' 184 ; 1995

אני ילד הפינוקים שלך המקומט

אני רואה את עצמי עולה מדרגות
אני רואה את עצמי במראות
איש אינו רואה אותי כפי שאני
את עצמי —
בעל-שיבה ועינים עצובות
כאלו זקנתי אלפי-שנים
ואני סף הפל שבעים ואחת
אחדות מהן בעלות משמעות
אחדות מהן ריקות כמו בועות של סבון
אחדות מהן סתם — בין-השיטין
והשאר כמו עשב שוטה בדרךכים
והיו גם באלה כמו כלניות
והיו גם באלה.

אני מחזיק את היד שלך
על שערותיך מפזרות בגלים
כמו טובע בים
והים דומה לשמים ארמים.

החזיקי חזק את היד שלי
שלא אטבע ולא אתעצב עוד —
יש בי משהו מכביד עליך מאד.

אני ילד הפינוקים שלך המקמט.

גל' 169 ; 1994

בציורי היותה

■
בְּשִׁירֵי טָרַם כְּבוֹתָה עַד כְּלוֹת
בְּעֶשְׂנָה מִדְּמִיעַ הָעֵינַיִם
קוֹנָה לָהּ תִּקְוַת חַיִּים עוֹד וְעוֹד
בְּצִיּוּרֵי הַיּוֹתָה עוֹד וְעוֹד,
מִדְּמָה כִּי אֵינָה לְבָדָה

הַנְּשֻׁמָה

וְהֵלֵא
אֶל עֶצְמָה בְּלֶכֶד שְׁפָתֶיהָ נְעוֹת
לְדַבֵּר דָּבָר
וְלַחֲיוֹת מִיּוֹם שֶׁנִּפְתַּח
אֶל יוֹם שִׁיאֲכֹד
וְדַבֵּר אֵין בְּיָדָה...

וּכְכָר אֲנִי בְּתוֹכוֹ, שְׁחִכָה
כָּל יָמַי לְשׂוֹא לְהַבְּקֵעַ
בִּי, גוֹפּוֹ יִחִידוֹ אֲשֶׁר חָרַב בְּצִמָּא
בְּכִי חֲיִיו שְׁלֵא נִכְכָּה
וְהִנֵּה הוּא בְּתוֹכִי,

חֲזִכִּי, נִפְשִׁי, חֲזִכִּי!

■
אִיךְ הַבְּרִק
בְּעֶקֶת חֲשָׁרָה שְׁחוֹרָה
וְעֵבִים מִנְּמִיכִים
נִזְרָק
וּמְלֵא עוֹלָם
קָם בְּקוֹוֹ הַדִּבְק

■
מִתְבוֹסָה לְתִבּוֹסָה נְשֻׁאָה
נִפְשִׁי אֶת נִפְשָׁה
לְבוֹא
אֶל מוֹל פְּנֵי פַחַד־יָם
וְהִנֵּה אֲנִי פֹה

כָּל הַנְּפִילוֹת, בְּהֵלֵת חַיִּי נִרְתַּע, הַנְּסִיגוֹת
הַמְּצֻטְדָּקוֹת תְּמִיד, חֲכַמַת הַחַיִּים
שְׂאֵת שְׁפִלוֹת גְּבוּהַת הַלֵּב הַסְּתִירָה
חוֹמָה לַפְּנִים חוֹמָה, וְלִמְבַצְרֵי־עֲנֻנָּתָה
עֶשְׂתָה — בְּלֹן בְּלֹן
נִמְחוּ עִמָּה בְּאִישׁ הַקָּם
עַל נִפְשׁוֹ לְהוֹלִיכָהּ אֶל מוֹל
פְּנֵי פַחַד־יָם

אבל עכשיו

ימי חולי נפילתם. לאט
מכלה אותך המחלה של התפחש
נפשך למחלתה.

חייך

הולכים ומתארכים ועדין
לא קמו ממטת המחלה
האוכלת חייך באשר אכלה.
כל השנים הארוכות, שנה על שנה
של נפשך במחלתה —

נפש מכה בנפילתה

אשר בנפילתה דבקה כל חייך
הסרוחים בגנה
והוא לה מרביץ גויעתה בעודה

מתראה בחייך, מרבה שירים,

שירי הלכתה — דברים דברים
ודבר בה לא ארע

כי לא הייה.

כל חייך רכוצה בדמעתה —
מנעורי גוה את כאבי זקנתה
מבכה — בכצתה כמו טבעה
שנים על שנים מתפלשת

ביגונה — מגנת חלום לא-בא,

חלום אהבת-עולם של איש שמעודו
לא חלם כי אם על כבודו מלא עולם
ונפשו בחרפתו התבוססה.

השתרכות חיי הגיעה, בהתארכות צלה
רואה

נפשי את התמעטה

עוד הרבה בטרם שקיעה
באה שעתה

מה נשארה אפוא, היא שחיתה

על תקנת חלום לא-בא

לא חשכה רגילה של לילה רואה

עין-רוחי, שעכשיו
רק עכשיו לשוא נפקחה

לילות שתיה צמאת צמא

ערג הרוח הפכה
להתלקחה, להלקחה

איש המארה החיה

מה שלא יהיה הוא
מה שלא היה

הלילה שוב

להצריצך פנים, לעבדך גוף

גל עולה מגל נופל, מתגלה

באור פתאם, משתבר
וגל בגל יגיע
אל פני היס

תוכי מלא פני רקיע

מלא, מלא בני אדם

גל' 160 ; 1993

הנפילה נפילתך — אשר בה דבקה
 נפשך כל ימיה — גם עתה
 הלא יודעת
 הנפש בכלותה
 איך מראשיתה אותך אכלה
 המחלה
 מחלת התכחש הנפש
 למחלתה.

גם עתה עודה מדמה
 כי היתה אדמה, אדמת-עולם
 לעצמה — עפר ושמים היתה
 כל חיה אשר מהם עשתה

שירים שירים לתפארה
 יודעת אהבה ביסורים
 צמיחה על צמיחה — דברים על דברים

בהאריכה גויעתה בגויתה דבקה
 שנים על שנים, כימות עולם, עליה
 התפרקה —
 אהבת עולם לעיני כלם מציגה —

לתשואות מחכה.

לשוא בקשה נפשו להראות
 לעיני העולם

בכנדיה אשר עשה לתפארה,
 טלאים טלאים חברה הנפש ותפירה
 בגדי-מלכות

לגוה, גו נשחת אשר בנדיה
 שחתה

בתעתועיה — תעתועי שירתה על
 במתי עולם, אשר דרקה
 בשגיונה
 להראות לעין רואים את יפעתה.

אולם מלא ראתה בדמיונה —
 נפש פוחתת על נפשה לנפשה
 על כבודה מבקשת

נפשי בהליכתה עלי מציגה לראות
 את מלכותה — בחלומה שוגה.
 גם עכשיו, באחריתה
 לא תדע, אם היתה או לא
 היתה, ראתה או לא
 ראתה מה שדמיתה עצמה
 להיות ולא היה כי אם
 חלומה עלי — אולי
 לא כלומה.

על במתי עולם אהבת עולם מציגה

לתשואות-תמיד מחכה.

אכל עכשיו בהריחה אחריתה מבשרה
 היא משועת. לשוא לשוא שועתה.
 ממי יבוא עזרה ומי יקום לה לישועתה

והיא כל חיה לאיש לא שעתה.

■
 וְהֵלֵא זֶה הָיָה הַמַּחְזֵה שֶׁהֶעֱלָתָה:
 שִׁירִים עַל כְּלוֹת־הַנֶּפֶשׁ, שִׁירֵי תַפְאֲרַת מוֹתָה
 בְּאַהֲבָתָה
 עָרַב עָרַב עַל כַּמְחִי־אוֹלָם עֲלָתָה
 וּכְלֵי תְמוּשׁ מִמְקוֹמָה —
 עַל קְהֵלֶיָה קִסְמִים מִהֶלְכֶת
 בְּשִׁירָה

■
 וְזֶה דְבָרָה:
 לְלַכֵּת לְלַכֵּת תְּמִיד, בְּחַיִּים הָאֵלֶּה
 עַד הַתְּנוּעַ
 בּוֹרֵא לְנִבְרָאִיו בְּהִלִּיכָה הַזֹּאת
 שֶׁהִיא עֲלֵיהֶם אֲהָבָה —
 אָדָם לְאָדָם קָם, הוֹלֵךְ אֶת חֵיָו
 אֲשֶׁר לָהֶם נִבְרָא
 בּוֹרֵא בְּלִבְדוּ־וַיִּדְוֵי אֶת עוֹלָם
 יְמוֹתָיו, נוֹטֵעַ נֶפֶשׁוֹ
 חַיִּים בְּעִבּוֹדָתָה
 הַבוֹלְלֶת
 אֶת עֲפָרָה אֲדַמַּת חַיִּיָּה
 בְּהִצְמִיחָהּ אוֹתָהּ
 אִישׁ נִבְרָא בְּכִרְיָאתוֹ
 יוֹדֵעַ טוֹב וְרָע,
 נֶפֶשׁ מִתְהַפְּכֶת תְּמִיד: לְדַתָּה מוֹתָה לְדַתָּה

גל' 168 ; 1994

פרידה ממשורר, מרע-נעורים

לא ברצון אני נפרד ממך.
אל תתמהמה.
הלא אינך אוהב לנסע בחשך.

צרוף מפתיע איננו מפתיע עוד.
פתרון שנון שורט באויר.

מה טעם בדמוי מחבר שמים וארץ?
בחרוז מזוג נפרדים?

היטבת עמי. האם היטבתי עמך?

רעש קל חולף.

שנינו הלכנו ביחד כל אחד לדרכו.
מותנו וחינו ביד לשון.
אמרנו בלבנו: אם לא נדבר אל לב
נפל חלל.

קול כמו
עזבו דמו.

מתאפלת גבעת המורה.
הרגעש כבוי משכבר הימים.
עוד נראה בית-הקברות הקטן בצלעו.
הר עקש ואלם.

האם הוא מבקש להמריא,
גוש אפר זה, רחוק מלהיות מפאר,
פוגיאמא זעיר, מאבק, בלי פסגת-שלג?

מה עוד אוכל לומר.
שוב אינני רואה מאום.

גל' 78-79; 1986

יוסל מצייר את קפקא

מה שמתחבא בין השורות
מאחורי הקירות הקלופים
מדיר שנה מעינים
מה שמהלך על קצות אצבעות
עם היד על הפה
מוכל למשפט
אותיות אותיות שחורות

דוחק ביוסל ויוסל אומר
בא

המצביא

המצביא לוטש עינים.

יש בהן ברק מוזר.

בעיניו הוא בן אלמות.

בעל אהדה מגשם זה שאוהב לנאם

ו"המולדת" בפיו כבשר שור הבר.

איש חושני, אין ספק.

המות הלולה וחנונה.

ראש הנער לידו אינו נכון להפנע.

שפתיו קמוצות.

אכל עיניו לבנות.

פניו לבנות.

פיו לבן.

דמו נמלט ממנו,

גופו נמלט ממנו.

המצביא הגדול מביט למרחוק:

למדבר, לנצח,

עסוק בתכנון נצחונו הסופי.

הברונזה שלו העלתה ירקת.

שומר האולם מנגב את האבק מלבו.

וזה בא

איזה תיאטרון נפלא

שגועז של צבע

איזה גיהנם נהדר של צבע

רוחות רפאים יוצאים מן הלב אל העין

מחפשים מחבוא

אין מחבוא

הבהק הזה המכה את השלג

אפלו השקט הוא סערה

הקריאה לעזרה בלי הגה

התלנן אפר השופט לובש דם

השרץ מחיך האם הוא שרץ

קשוב לנגינה

לא נשמעת

שיר

מה שיר למה שיר

שפה זרה שיר

כשיוסל מצייר

משירי החורף

"צנת הבקר, צריחת עורב/העירוני ואיקצה/
ואיני יודע למה פתאום/שמחת חג עלי קפצה"
ח.ג. ביאליק

תן שלום לעלומי-הקיץ, לשמש אב, לערפלי-
אלול. ביקב בת-שלמה כבר חוססים יינות
בציר שחון של קיץ אחרון. תכל שלא רואים
מכאן את הים נוסף שלנו והוד. אישי המשורר
איך הוא הנה אומר: "על קירות לכבד מתרפקים
ותלויים גבעולים"; והגנן וכת הגנן הזפה
ראה איך היו לכער גבעולי-אשחקד ושרפת
סורי-גפן נכריה בנאדי, קוצים קדה וקורנית
ושאר כל ששכחנו שקם ולא נראם עוד בשנית.
עכשיו, אחי, חזור אחרי לאט; בלי תרטה
בקול צלול;

שלום לעלומי הקיץ

לזהב של אב

לערפלי-אלול.

התרגשות חוזרת בי למראה צמרת נטרפת
ברוח החרפית. מערבלת עלים סוערים
קמירת-גזע נשית מתמכרת לאלמות הרוח
מוכנה להתכופף עד צפר ורק שלא להשבר
צפרים אחרונות נוטשות בכהלה לנוס אל
אבדנן הנחרץ באינסוף השואג. ואני במין
חדנה פראית לוקח חלק בחזיון האורקולי
העתיק של המדומי חרף; משגן בקול את דברי
הליברית הישנה: צנת-חרף צריחת עורב
העירוני שכור משירים עונני פה במעילי
צפור פרוצת-נוצה, צמרת מכת-סער
בלב החרף מתעד כל זאת במלים.

גל' 84-85; 1987

קלות

לאחי

לא הבנתי

איך שקע בשר גופך

מאין תפח

ואני — בקינה, נדחקת

מראשתי משתף — לטקס ערבית

כבר אחרתי

גם אלו הנה לי הלחם

לתח

ליךך ישבתי — שקופה

כמו אמא קופה

פולה אחת לאחת

מניחה רטיות על פצעי אצבעותיך

שהיו לפנים

פורטות מלוא הקשת

ואני אז גשר מיתרים ותיבת תהודה —

אמרת: "ידיך קלות. לא מרגיש שום כאב"

אזניך מלאו קולות הפריטה

ועיניך לא היו בפני

כמו עיניך

שהיו לפנים

בית

יסודות ישנם

וקומה שלישית

המרתף — בקומה ראשונה.

לא שאגאל, לא גרניקה

תלויים שם

שרופים שם

שמות שם

.אינם.

גרות שם

כבים

ברוח.

אני מחיכת

לקלות הזאת

— פרוטה

באצבעותיך

נאומים

(מתוך "שירים מן העזובה")

נאום השריד

זוכרי הולכים וקלים,
קלים והולכים.
אני קרוב אצל עצמי,
ואני אומר:
כמו גנבים במחֶתֶרֶת
הם לקחו אתם
צלומים, מכתבים, וטיוטות
והשאירו אותי בידים ריקות.

אני מסתכל בכפות ידי
ורואה עזובה:
לא צל, לא הד, לא בת־קול.
איך עקרו את הקוים
מתוך אגרופי הקמוצים?

הם היו בי, ואני בהם.
אין להם תמורה.
בלכתם הנחילו לי
את המרחק הזה
ביני לבין עצמי,
ואני אומר
זו חליפתִי החֲדָשָׁה, זו תמורתִי.

נאום בערב ימיו

בלא שהרגשתי בכך,
הגיע הזמן.
אני משליש את חיי:
שליש בקברות חברי,
שליש בארצות החיים
(וכמדה זו או אחרת),
שליש בככרה המצפה לי
בכליין-אלפי-עינים.

בלא שהרגשתי בכך,
הגיע הזמן:
אני משקר לשמש העולה,
לכני השן בפה פעור,
למחצית גופי
החוצה את הלילה,
כלי כזב, כזב,
זב חיוכים וזכרונות.

בלא שהרגשתי בכך
הגיע הזמן,
מלך אחי כצל,
אנחנו תאומי-סיוס,
שנים שהם אחד.
אני מרמה את כלם:
מדבר בלשון יחיד
וקונה כרטיס אחד באוטובוס.

נאום האבל על ידידו

"גזרה על המת
שישפח מן הלב."

אכל בינתיים הגזרה מתמהמהת.
המת מתלכלב כתוכי,
מבעט בדפנות בטני,
סוחט את לשדי.

יום יכוא
והוא יגיד לאויר העולם
סמוק-פנים, צורח.
כתעונת הלכה ככר יופיע
מספר הזהות.

אנחנו נהיה משפחה חד-הורית.
המת היקר ואני.

נאום האלמנה

הם חושבים שאני שנים:
אני והוא,
שבחתי צנה לי את מותו
ומלא את ידי
לדבר בשמו.

האמת היא שדי ריקות.
הפכתי לאשת בשורה כוזבת,
פרוז, בת-קול, בן-הד.
בבואה שנעקרה מן המראה,
צל המתארך גם בחשכת הלילה.

הם מדברים אתי
אך שומעים את קולו;
מסתכלים מעבר לעיני
אל מבטו.

נאום האשה

לך, לך אליה, אלון נעורי,
שים את ראשך בחיקה:
לילית חונקת עברים,
לשון של אש זרה,
להט המתהפכת.

הפכתי למשל.
הם פותרים אותי כמו "תשבץ",
מפענחים אותי
כמו כתב-יד מהוה ופגום.

לך, צמא שלי, לך אל הים:
חקך יחרב,
לשונך תצבה,
חלזון חרוף בשמש.

הם בנו לי בית מזכוכית
מגדלת. לאור היום,
עיניהם קודחות בכשרי.
בלילה, אור הירח
מצנן את פצעי,
מביא מזור לגופי הקטן,
לברו.

עטרת אצות לראשה,
קצף בקצות שפתיה,
בטנה ערמת חטים.
לך ויערב לך, לך ברכ רגש
לך אל הפילגש.

גלי' 100 ; 1988

שירי עונות

האם

לאחזיאוש הופשטטר, צייר הרפאים

בחלום היא היתה עוד בחיים.
אף היינו מארשים
בדרך שהמנת מארש לו את החיים.
במתה סגלה חבשה לראשה. פניה לבנים

עמדה בחלון לפגש את הרוח,
חולת רוח
כמו הגשם, כמו עץ המרכין ענפיו בסופה.
חרף קשה הנה החרף ההוא —

אש לחכה את המים. אנשים נטפו רע.
ינד של אם כסתה את מצחו של הילד
לבל ימס החלום —

שקלע את שניהם, כמו זוג לוליינים
ברחוף על פני תהום.
כוכבי דם נגהו מעיניה.

כשניגש בסוף

כְּשֶׁנִּגֵּשׁ בְּסוֹף לְאַסֵּף אֶת חֲפְצֵיהָ הַקְּטָנִים
הַחֲלוּ אֶצְבְּעוֹתַי לְהִבְהֵב כְּאוֹתָם פְּנִסֵי טִיל שֶׁל סֶרְנִים,
רֵיחוֹת עִם אֲהִילִים, סְפָרִים עִם גְּרִבּוּנֵי סִמּוֹן
תְּחַתּוֹנִית עִם צִעָקָה

רְכָה. הַקּוֹל קָרַשׁ אָךְ לֹא נָדְיוּ אֲשֶׁר
סָדְרוּ, קָפְלוּ, עָרְכוּ הַלֵּל, בְּזִהִירוֹת
כֶּסֶף הַשְּׁעוֹנִים וְהַמְרָאוֹת, וְאָךְ בְּאֶקְרָאֵי
יִרְאָה, אֵיךְ כִּמוֹ גּוֹשׁ חֶסֶר פְּנִים

הַנוֹשָׂאִים כְּבָר מוֹכְנִים. הֵה אִמִּי! הֵה אֲהוּבָתִי!
לְבוֹ לְחֵשׁ. וְעַתָּה אֶצְבְּעוֹתַי שֶׁלֹּא אִמְנּוּ לַגְּנוּנִים
בֵּין חֲפְצֵיהָ הַקְּטָנִים נִגְעוּ

פָּרַח שִׁיבֵשׁ, חַיִּים אוֹתָם יָדַע פֶּה מִקְרוּב
שׁוֹב זָנְקוֹ בְּשִׂיא אוֹנִים.
קְפוּאֵי פְרָצוֹף הַנוֹשָׂאִים כְּבָר מוֹכְנִים.

רִנָּה 1945

הִסְתּוּ מַחְנִיף לְרִנָּה, מַעִיף עָלַי זֶהב
עַל שְׂבִיל שֶׁל כְּנִסְיָה, שֶׁם בֵּין אָב וְאִם עוֹטֵי שְׁחוּרִים
רְאִיתִי אֶת יוֹלֵיָה הַקְּטָנָה יָפָה כְּמוֹ יְלֵדָה-מְדוּנָה
וְהִיא מְשֹׁהֶשְׁגִּיחָה בִּי — וּבְיָדֵי קַפְסָה
שֶׁל שְׁמוּרִים — הַשְּׁפִילָה אֶת עֵינֶיהָ בְּצַנִּיעוֹת,
נִשְׁקָה לְצֶלֶב שֶׁעַל לְבָה נִכָּה דְבָרָה אֵלָיו
(בְּחֶדֶר מְצַחֵן שֶׁל בֵּית זִנּוּת):
"Scuze Senior, אַתָּה הֲלֵא יוֹדֵעַ שְׁלֵא לְמַעֲנִי

כִּי אִם לְמַעַן מֵיָא מְדָרָה אֶ מֵיָא פְּדָרָה" —
וְאֲנִי רְאִיתִי: הִרְעַב עֲשָׂה אוֹתָהּ שְׁקוּפָה.
וְהִיא אֶסְפָּה אוֹתִי אֵלֶיהָ וְהִיא גְדֹלָה כֹּה וְעֲצָמָה
עַד כִּי אַחוּז כֹּה כִּיּוֹנֵק יִדְעֵתִי

רַגַע מְבָרָךְ שֶׁל שְׂמֵד — נִיחּוּחַ
שֶׁל אָבוֹס עִם קוֹל בְּשׁוֹרֵת רוֹעִים.

גל' 144-145 ; 1992

חתונה מאוחרת

אני יושב בחדר המתנה עם חתנים צעירים
ממני בהרבה שנים. אלו חייתי בימי קדם,
הייתי נביא. אבל עכשו אני מחכה בשקט
לרשם את שמי עם שם אהובתי בספר הגדול
של הנשואין ולהשיב לשאלות שעדיין אני יכול
להשיב להן. מלאתי את חיי מלים,
אספתי בגופי ידיעות שאפשר לכלכל בהן
שרותי ביון ומודיעין של כמה ארצות.

בצעדים כבדים אני נושא מחשבות קלות,
כשם שבנעורי נשאתי מחשבות כבדות גורל
על רגלים קלות, כמעט רוקבות מרב עתיד.

לחץ חיי מקרב את תאריך הלידה
אל תאריך המות, כמו ספרי ההסטוריה,
שבהם לחץ ההסטוריה הצמיד את שני
המספרים האלה יחדו ליד שם מלך מת
ורק מקף מפריד ביניהם.

אני מחזיק במקף הזה בכל מאדי,
כמו בקרש הצלה, אני חי עליו,
ונדר לא להיות לבד על שפתי,
קול חתן וקול בלה וקול
מצהלות ילדים בחוצות ירושלים
ובצרי יהודה.

התרמיל האחרון של יצחק

פעם, בסוף המלחמה, הבאתי מן הנגב אל היקב את התרמיל האחרון של יצחק מראשון לציון. כי קו ההגנה על היקב עבר בנגב ושם נפל. הבאתי את התרמיל אל אביו. יקבן ותיק. כי אמרו לי לא לבוא אל בית הנשים, אם ואחות. אלא אל בית הגברים של האב. בסינר גומי עד הסנטר ובמגפי גומי עד הברכיים עמד בשצף היין ובקצף חיינו.

הוא קרא לחבריו מבין החביות. הוא קרא בקול גדול במרתף האפל: הנה חברו שהיה אתו במוחו. הנה התרמיל האחרון, הנה המגבת הגדולה שנתנו לו לנגב מגבת פסים שנתנו לו בצאתו. הו, יצחק אתה נפלת בנגב ואביך בוכה ביקב. אני זוכר את השיר הטפשי של אבן גבירול "ככלות ייני תרד עיני פלגי מים פלגי מים" וכאן היין לא פלה אף העינים פלו מדמעות.

ובתקרת המרתף דלקו נורות צהבות בתוף פלויכים, כמו נשמות פלואות. ובתכיות הגדולות והאפלות התחילה התסיסה ששוב לא תפסק לעולם.

גלי' 66-67; 1985

מותו של פרדסן

לפנות ערב ליד הפרדס אשר נושא את פרותיו כמו תקנה, אני זוכר את תקותו הגדולה, כמו פרות.

הפרושים האפלים עדין עומדים שם זקופי קומה, כמו שכירי חרב המוכנים להשלח לכל מקום למלחמה בפרדס נגד הרוח ובכית הקברות נגד השכחה.

עכשו האיש הזה אשר שתל, הולף למקומות שבהם הכרושים לבנים והעלים לבנים והפרות לבנים ומלאי ותור ושלוח.

אכל התקנה הגדולה נשארה לנו ירקה בעלים וכתומה כתפוזים וחזקה פאיש אשר שתל.

אני שומר על הילדים

אני שומר על הילדים בחצר בית הספר
הכלב כלול בי, אני שומע
את הד נביחתו מחוכי.

וצעקות הילדים, כמו צפרי פרא
העולות למעלה. אף צעקה אחת
לא תשוב לפה שממנו יצאה.

אני אב זקן שומר במקום האל הגדול
המתגנדר לנצח בנעוריו הנצחיים.
אני שואל את עצמי האם בזמן השואה
היה מרד בן בהוריו, אב מכה
את בנו בין גדרות התיל,
ריב בין אם לבתה, בצריפי הפליה,
בן סורר ומורה בקרונות המשלוח,
פער דורות ברציפי האכדון.
אדיפוס בתאי המוח?

אני שומר על הילדים במשחקם.
ולפעמים קופץ הכדור מעל לחומה
וקופץ ומקפץ במורד מחצר לחצר
ומתגלגל לתוף מציאות אחרת.

אכל אני מרים את פני רואה מעלינו,
כמו בחזון נורא, נושאי שררה,
מורמי כבוד, נשאים ומתנשאים,
פקידי מלחמה, סוחרי שלום
גזברי גורל שרים ונשיאים
מקשטי אחריות בשלל צבעים
אני רואה אותם פוסחים מעלינו
כמו מלאכי מפת הבכורות,
ומפסעתם פעורה ונוטפת
טנפת צופים, כמו שמן מכוונת ממתק.
וכפות רגליהם דורסניות כרגלי אשמדאי,
וראשיהם במרום, טפשים כמו דגלים.

אמי מתה בשבועות

אמי מתה בשבועות בסוף ספירת העמר
אחיה הבכור מת ב-1916, נפל במלחמה,
אני כמעט נפלתי ב-1948,
ואמי מתה ב-1983.

כל בני האדם מתים בסוף ספירה
ארבה או קצרה,
כל בני האדם נופלים במלחמה,
לכלם מגיע זר ומכתב רשמי וטקס
כשאני עומד ליד קבר אמי
אני כמו מצדיע
ומלות הקדיש הקשות הן כמו משח יריות
לתוך שמי הקיץ הבהירים.

קברנו אותה בסנהדריה ליד קבר אבי.
שמרנו לה מקום כמו
באוטופוס או בכית הקולנוע:
שמנו פרחים ואבנים כדי שלא יחפשו את מקומה.

לפני עשרים שנה היה בית הקברות
על גבול העיר מעל עמדות האויב
המצבות היו הגנה טובה נגד טנקים.
אבל בילדותי היה פה גן בוטני.
הרבה צמחים עם ציוגי עץ דלים
שבהם שמות הצמחים בעברית ובלטינית:
הנרד המצוי, המרוה הים תיכונית,
הסינה הקוצנית, הצעקה הקוצנית
והצעקה המצויה, הבכיה המצויה,
הבכיה החר שנתית והאבל הרב שנתי,
הזכירה האדמה והזכירה הריחנית,
הזכירה והשכחה.

לדן פגיס

■

א.

כל חיידך מטפס הרים
עד שטפסו עלידך.
אתה שכוב מתחת להך
כילד שהחנק בכר
במטתו.

ב.

אנחנו התכוננו לדכר אחר
ליפי המוזר של הקרינולינות
למחולות ואלס בבלודר
ופאונטלרוי יוצא בראש המחוללות
והוא ככר לורד קטן.

ג.

עדין לא הפלגנו, עדין
שכובים בערמות גבוהות כחוף נמל.
שקים רקיבים ושנים אכולות
המצפים להפלגה.

ד.

דמעות הלילה.
ועיני האם סגורות.

ה.

כסופו של דכר כעור
באפלתו. איש חור
מראה על דרך-לא-דרך.

אלו היה זה לבירינט, ודאי
הייתי יודע לאן אני מגיע.
אף זו דרך סלולה המובילה
אל היס הפתוח
וכל מה שפתוח — סגור בחיי.

גל' 78-79; 1986

אנטרופיה

אין מפלט לאדם מעברו המדפס בצפן תאיו,
 לפיח בסיכי שריריו, בצבע דמו, גון עורו, מאור עיניו
 חשכת תאוותיו.
 ואין אדם בורח מעתידו, שהוא עברו, הרשום בתאי מחו
 שרבו מח הדינוזאורוס ומעוטו השימפנזה
 ומעוט מעוטו — האדם החושב (נאשר הוא חושבו).
 ואין אדם בורח משדה הכבידה של אמא אדמה
 הממתינה בשתיקה של שקיקה
 (עם החק השני של התרמודינמיקה)
 להפרידו לפרדות פרדותיו ביליוני מרכיביו
 שלא להותיר לדורות אחריו,
 אף לא טפה סרוחה, לא מולקולת די אין אי מסבנה
 זולת רזי השיר צרוף מלות מפתח למשפטי צפן
 משחררים מהשדה האינסופי של האנטרופיה
 (מחשב בדיוק של עשר ספרות אחר הפסיק)
 מגלים הסוד של אגל רעיון,
 שבנגוד לחקי הפיסיקה ולפלט המהשבים
 לא התאדה בקרני השמש ונותר לספר למוצאי יום צחית ולאה
 קסמו של בקר רזוי לחות מרנינה ותקות אדם געור מחלומו.

גל 165 ; 1993

הלא אלה כל הפוזלים עלי
אלי משל ומליצה לאה יוליכו
רחלה מבהלת מילדות מוכלת
ועל לבה שלט: עמל. מלל.
מי ימלל
עלי לא ימליצו: הלחץ
שקרץ ליצור בחריץ צר
בין המצוק והמצוי במצוות
אף הם מתניצבים במצור ומצפים
כצוק הצר על הצמא
גם צעקתם מצוקה והיוצר ביצרו
צר צוקה כצבע, בצליל
צורח לצורמים בצדקם
כצו מעצורים
כלם צוררים בצרור ה
צרה, קורץ.

אצבעותיהן צבות על צנארי.
כקצב הצב צעדי הציד
ובצנחי צפור ונצרף
על רצפה מרצפת אהבה,
הצפרנים כצפרים צפות.
צנת הצללים צוללת
ומנחצת בצליל מצולות.

לחצות בין הנצים על המצודה
את צל הצהררים, הצר
לצקת באצבעות הצודקים
את הצעקה שעל הרצפה רצדה.

כשכבדה האבדה, היא יודעת
שיום כבוד לא יפדה, לא דעת
לא דת מתחדת בודויה.

גל' 108-109; 1989

האיש משם

כשהייתי ילד
והוא פה ללא שנים
על הדשא הירק
עולה חדש פצוע שפה
החשיף
הלכנו כלם נותרו
שנים
ואז החל השיר
אתה אתה שותק שואל
שורק שואל האיש
שואל שותק האיש
מביט בי שוב
אתה לך לך
לומד קשוב

איך לך לך
נכתב, רוגש רגע זכרונו
גרש אף שכ לגור
רועש צץ תו פורח
בזרועו

שוא קול

במספר גע

אש

על זרע איש

גלי' 84-85 ; 1987

■
זה שחפן חשף השליף בפניך
בצפרניו האיר את פני
פני לצאת, לכן החול קורא
עפר על דלתך ואת
דלה כעשב שדות הבעל שלנו
קשה כשמש הכופפת הוא
טפטף טפת תהום בדמד
יין מר בצפרניו קורא:
יותר לא אשוב לומר
חם החשף החריף.

גלי' 100 ; 1988

■
עד יבש צמאת

ורוח יצאה ממך

ומצאה אותי כמצוא קוצים

רוחי זרחה ולבתי

זרה זרועך שלחת ללחך.

לא השלמת ורוחי זרחה חיוך

כמו מלח על פצעך

חרש ומי ישלם לא משלים געתה

אחר כך חרש ושרשה השרפה

באיזה שפה את גופי להשליך

אל דאגה גאה

אחר כך שוב את לכה שכה ולכה

גאה שר

לב לכה בה אש

שעשועי שחר שאהבה

יבש תנור השדות

המשקה לי בה החכה.

■
לכי

כרעי אל אישך ושובי הלום

לכי קראי אישך ושובי חלום

לחי קרעת אישונך באש מכלים

אלים כך הלך עכשו כשכאוו

העלים לכסות אל תחוסי רוגשת מרמה

ברגל לא סולחת להלום

גם השיר שרמה כתלתלי אבשלום

רמזי לו בהסתר שיקרב כשכעליו ירקב

עד רמה.

גל' 100 ; 1988

של מי הוא

של מי דוד אפרתי. שואלים האנשים.
 בטח לא של נתן זך, אומר דידי מנוסי,
 הוא היה מת להיות חבר של דוד אפרתי
 ושל מקס ושל יודל, אבל הוא לא היה.
 הוא בכלל לא היה יושב אתם בפּינק,
 אמר לי מישהו בירושלים בראש השנה,
 ועוד מישהו הרים גבה ביותר משמץ של תמה,
 מה פתאום זך מזכיר את אלתרמן
 שלחיו ירד כאשר היה חי.
 ואני אומר שיש משהו בכל השאלות האלה שפן,
 למי באמת שיך דוד אפרתי?
 למי שיך האיש הזה שהיה כזה והיה כזה.
 שהיה פה והיה גם שם,
 שעשה כף ועשה אחרת
 וישנם דברים שבכלל לא עשה,
 של מי אתה, דוד אפרתי?
 תכף לאחר מלחמת ששת הימים
 נסענו שנינו במכונית מירושלים ליריחו,
 לא מאמינים.
 לא מאמינים ששוב ארץ ישראל ושוב אנחנו.
 דוד עצר את המכונית.
 בוא נרד לחרבן, אמר.
 ירדנו אל הואדי וחרבנו שנינו
 על אדמת ארץ ישראל. תשע עשרה שנים לאחר 1948.
 מאז אני יודע למי שיך דוד אפרתי.
 הוא שיך לחרא שחרבן באותו בקר
 על האדמה המחרבנת הזאת.
 ואם לא להיות פטריוט או לאמן,
 ואם לנסות ולהיות ולהיות אוניברסליסט.
 הרי מבחינה אוניברסלית דוד אפרתי שיך לכל חרא כאשר הוא
 ללא הבדל גזע, דת, מין או לאם.

מישמיש

פעם,
הסתכלתי על הכביש
וראיתי ערכי מוכר מישמיש
בחצי גרוש אוקיה
ובקשיש עגבניה.
אחר כך הלכתי להלוניה של ארלוזורוב
להלוניה של ביאליק
להלוניה של דינגוף
וגם להלונית הארון של פינסקר.
כעבור שנים רבות
ראיתי במקנה ישראל
שני קברים קטנים
של שני תינוקות שמתו באותה שנה,
בניו של אתר שארל נטר
שכאמאלוס והתגורר חצי שנה במערה
עד שנכנו הבתים הראשונים במקנה ישראל
ובאותה שנה מתו שני ילדיו הפעוטים
שאלו היו חיים כיום
היו בני מאה ועשרים, או משהו כזה.

עירוני

לילה עירוני נובמבר 1990.
שמים אחר חצות. מחשב, מדפסת, מגורת שלחן
למטה
ילדה ישנה, שער זהב מפזר על הכר,
על מה היא חולמת.
על דברים נוראים היא חולמת.
על מה אפשר לחלם בלילה עירוני
או בלילה כפרי
או בלילה במדבר, או בלב-ים
על מה יכולה לדה לחלם
אם היא החלום שלי.

האם ראשית

האם אחרית דבר

טובה מראשיתו.

האם ראשית דבר

טובה מאחריתו.

יודי אלכסנדר שהיה דיפלומט די בינוני במשרד החוץ

והתמנה לשגריר בסן דומינגו

נהרג שם עם אשתו בתאונת דרכים ושניהם נקברו בירושלים.

חפשתי בכל הספריות שאני מכיר ולא הצלחתי למצוא את עבודת הגמר שלו

על יהודי הכפרים של לבנון.

לסבי היה בית חרשת לספר

בעיירה דוניבצה ליד אודסה

ובמסעות המסחר שלו הרחיק עד מנצ'וריה ועד חארבין.

לאחר המהפכה ברח לארגנטינה ומשם עלה לפלשתינה.

יודי אלכסנדר עוד הספיק לחבר את כל שכרי המצבה שלו ושל סכתי

בבית הקברות שעל הר הזיתים

שכל מצבותיו נחצו לפני מלחמת ששת הימים.

ואני, אני עולה אל קבר אמי ואל קבר אבי.

וכך הולך ומתרושש החוש שלי למורשת

ולא כל כך אכפת לי

ימה לך פה ומי לך פה חצבת קבר

ואל תכפו למת, בכו בכה להולך

כי לא ישוב וראה עוד את ארץ מכוורתו

וגם זה הבל.

רחוק

ב־29 בנובמבר, 1947, בסוף הערב,

סטודנטית יפה עם רגלים מאד יפות

נפנפה את רגליה מעל גבו

של משרץ בריטי

בפנת הרחובות קינג ג'ורג' וכן יהודה בירושלים

מסביב, אלפי אנשים רקדו.

אז עדין הייתי מתביש לחשב

שהייתי רוצה לזין אותה.

מקסימום אולי לשכת על ספסל

בגן צבורי בלילה

ולנסות להגניב יד מלטפת

לקול אושת העלים הנושרים

וקולות הלילה הרחוקים יותר.

כמה קרובים

קולות הלילה

הרחוק.

גלי' 144-145; 1992

יענקלה

הילד שנוֹלַד בַּאוּתוֹ חֵדֶר בַּאוּתוֹ בֵּית חוֹלִים
בַּאוּתוֹ שְׂבוּעַ אֲתִי
וּשְׁאֲבִיו עָלָה עִם אָבִי אֶרֶצָה
בַּאוּתָהּ אָנִיָּה מֵאוּתוֹ נִמְלַ
שְׁאֲלִיו הִגִּיעוּ מֵאוּתָהּ עִיר
שֶׁלַח לִפְנֵי כַּמָּה שָׁנִים מִכְּתָב מֵאוֹסְטְרָלִיָּה
לְמַעַרְכַת אַחַד הָעֲתוּנִים
שֶׁבּוּ הַסְּבִיר מִדוּעַ יָרַד לְשָׂם
וּכְמָה הוּא מִתְּגַעֵגַע.
אֲבִיו סִפֵּר לִי עַל אָבִי
שֶׁמֶת לִפְנֵי 36 שָׁנִים
וְעַל הַפְּלָגָה שְׁלָהֶם, פְּלַגַת גְּדוּד הָעֵבֹרָה
שֶׁשְׁכָּנָה בְּמַחְנֵה אֱהֻלִים עַל שֶׁפֶת הַיָּם שֶׁל תַּל-אָבִיב
וְאִיךָ הָיוּ מִתּוֹכָחִים עִם הַקּוֹמוּנִיסְטִים
שֶׁהֲצִיעוּ לְחַזוֹר לְרוֹסְיָה
אֶל הַמַּהְפֵּכָה.
אֵת הַיֶּלֶד שְׁנוֹלַד בַּאוּתוֹ חֵדֶר
שֶׁבּוּ נוֹלַדְתִּי לֹא רָאִיתִי מְעוֹלָם
לְמַעַט הַשְּׂבוּעַ הַרְּאוּשׁוֹן שֶׁל חַיִּי
שְׁאֵז בּוֹדָאִי רָאִיתִי אוֹתוֹ
עַל שְׂדֵי אִמּוֹ
מִנְקֻדַת הַתְּצַפִּית שְׁלִי עַל שְׂדֵי אִמִּי.
אֲנִי מֵהִרְהַר לְעֲצָמִי
שְׁאוּלִי אֵלּוּ אָבִי הִיָּה עֵדִין בְּחַיִּים
הַיִּיתִי כּוֹתֵב לוֹ מִנְיֹו זֵילְנֵד.
אוּלִי לֹא, לֶךְ תִּדְעַ.
כָּל זֶה כְּמוֹכֵן בְּתַנְאִי שְׁלֹא הִיִּיתִי נִהְרָג
ב־1948

וְעַם הַשָּׁנִים הַמִּתְרַחֶקוֹת שֶׁבֵּהֵן אֲנִי שׁוֹכֵחַ
אִיךָ בְּדִיוֹק וּמְתִי וְהִכֵּן
הַיִּיתִי אִמּוֹר לְהִהְרֵג וְלֹא נִהְרָגְתִּי,
אֲנִי שׁוֹכֵחַ אִיךָ בְּדִיוֹק נִרְאִיתִי וְנִשְׁמַעְתִּי
לִפְנֵי שֶׁהִיִּיתִי אִמּוֹר לְהִהְרֵג
כִּשְׁם שְׁאֲנִי הוֹלֵךְ וְשׁוֹכֵחַ אִיךָ נִרְאוּ וְנִשְׁמָעוּ
יְהוּדָה זִק, יוֹאָב הַקָּטָן, דְּרוֹר,
וְהַהוּא אִיךָ קָרָאוּ לוֹ,
יַעֲנֻקְלָה.

כמעט שיר פוליטי

מספרים, כי מעונות-עובדים בתל-אביב נבנו כמבצרים :
 בטון מסיבי, גוש סוגר סביב
 להגנה על הנשים, והילדים, והספרים.
 (חדי-הראות מן הגברים הצבו על הגגות, מלפנים ומאחור
 בתצפיות, כנגד התקפת כחות-השחור
 בדרך שֶׁעָשׂו הפועלים של וינה בימים אשר בהם
 הרעישו תותחיו של דולפוס את דירותיהם).

כחות-השחור לא התנפלו על מעונות-עובדים בתל-אביב.
 ההסטוריה, בדרךכה, הלכה בכוונים שונים
 מן הצפוי : כן, למשל, ארע שמבפנים
 נפלו פצצות אירוניות קטנות
 כמו רמונים פולניים מן הדגמים הישנים,
 והיו שם שהמיתו את מיתרי-קולותיהם
 בעשיון סיגריות "עתיד" או בצעקות
 זאב זאב בתלומות מיתעים.
 התורנים על הגגות, נאמנים ומסורים,
 הקפידו להשקיף לכל העברים גם כשבמשך השנים
 לא בא אדם להחליפם, גם לאחר שנמכרו
 דירותיהם לאחרים, וסוחרים
 משוק-הפשפשים פשו בחפצים
 מיתרים, לא נדרשים, כמו, למשל,
 ספרים, דגמת כתביו של בורוכוב וכו'
 שדפיהם היו נושרים ומשירים פרחים מיכשים.

היום הם נמצאים, אותם שרידים
 אחרונים מן הגגות של מעונות-עובדים
 במרתפי התאטרון, ספונים בעץ-לבוד
 ויבקרטון, ומדי פעם
 משנסים מתנים ויוצאים לקרב האחרון
 בתפאורות, כפי שֶׁעָשָׂה, בשעתו,
 דון קישוט בבבותיו של פדרו הגדול.

יברחוב, בין מרצפות המדרכות, הולך
 ומתעצם השחור, כמו תחת צפרנים לא מטפחות.

ב־1936, בְּאָבִיב שֶׁל אֶלְף־תְּשֶׁע־מֵאוֹת־שְׁלוֹשִׁים־וְשֵׁשׁ
 בְּגִבּוֹל יְפוֹת־אָבִיב, מִשְׁחָק שֶׁש־כָּשׁ שֶׁנֶּעְרָךְ
 בְּשִׁבְלֵי הָאֲחֻזָּה הַיהוּדִית־עֵרֶבִית
 נִטֵּשׁ בְּאֲמֻצָּעוֹ, בְּטָרֵם
 נִסְתַּמְנֶה בּוֹ הַכְרָעָה, וּבְשִׁטְח־הַהֶפְקָר
 נוֹתֵרָה סִפָּה, סִפַּת גְּפְנִים־וּתְאֲנִים
 רִיקָה מִשְׁחֻקָנִים. שְׁלֹשׁ שָׁנִים,
 בְּמִשְׁךְ כְּשֹׁלֵשׁ שָׁנִים הִלְכָה
 וְנִמְלְאָה בְּצַפְרִים, זְמִירִים וְאֲנָקוֹרִים, יוֹנִים
 שֶׁבָּאוּ לְנִקֵּר בְּעֵנְבִים, וְנַחֲלֵי־דְבוּרִים
 עָשׂוּ בָּהּ דְּבִשׁ בֵּין הַפְּרָחִים וּבֵין הָעֵשְׂבִים
 וְהַתְּאֵנָה חֲנֻטָּה וְשׁוֹב חֲנֻטָּה פְּגִיָּה בְּאָבִיב
 וְלִקְרָאת הַסֵּתֶר הַשִּׁירָה אֶת הַפְּרִי לְאֲדָמָה
 וְהַתְּמַכְרָה לַתְּרֻמָּה, יוֹנְקֵת מֵיִם מֵרַחֲמָה:
 שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר בְּמְרוּצָתָן קָרוּ לְשִׁחְקָנִים
 מְקָרִים שׁוֹנִים וּמְשָׁנִים שֶׁעַל חֻלְקָם
 אֶפְשָׁר הָיָה לְקִרְוֹא בְּעֵתוֹנִים. עַל־כָּל־פְּנִים
 כְּאֲשֶׁר חֲזָרוּ מִי שְׁחֻזְרוֹ אֶל הַסִּפָּה ב־1939
 הֵם לֹא הָיוּ בְּטוֹחִים כִּי הַקְּבִיּוֹת וְהַכְּלִים עַל לִוַּח הַשֶּׁש־כָּשׁ
 נוֹתְרוּ כְּפִי שֶׁנִּפְלוּ בְּאֶלְף־תְּשֶׁע־מֵאוֹת־שְׁלוֹשִׁים־וְשֵׁשׁ.

וּבְכֵן, הַזְמִינֵנו יְדְעוֹנִית כְּדִי שְׁתַּעֲלֶה בְּאוֹב
 אֶת הַמְצָב שֶׁבּוֹ הָיוּ הַקְּבִיּוֹת אִזּוֹ בְּאָבִיב.
 מַה הָעֵלְתָה? אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ. מִסְפָּרִים
 כִּי תִהְיֶה עַל הַשִּׁירִים אֲשֶׁר נוֹתְרוּ
 מִן הַקִּפָּה וּבְמִשְׁךְ הַשָּׁנִים שֶׁקָּעוּ
 אֶל תַּחְתִּיּוֹת־הַסְּפִלוֹנִים, וּמַעֲצָמַת הַבְּעֵתָה
 הַפְּלִיטָה צָעָקָה וְנִמְלְטָה מִן הַסִּפָּה. הַיּוֹם
 אֲנִי סָבוּר שֶׁטְעָמָה, אוֹתָהּ הַיְדְעוֹנִית:
 בְּמִקּוֹם לְהַעֲלוֹת אֶת הָעֵבֶר הַיָּא רְאֵתָה אֶת הָעֵתִיד.

כֹּאפְרִיל 1936 פְּרִץ מַה שֶׁהַעֲרָבִים כִּינוּ 'הַמְרָד הָעֵרֶבִי'.
 וְהַיְהוּדִים — מֵאוֹרְעוֹת תְּרַצ"ו

גל' 97-96 ; 1988

ואריאציות על "אם ראשונים כמלאכים"

א.

בקלות רבה אני נשזף.
שלושה ימים על שפת הים וכבר אני
צרוב-שמש כמו חלויץ בעמקים. חלויץ
שקוע עד ברפיו במים אפויסים ומיבש
בצות, שותל גנים ופרדסים.

לחלופין — צבר הנני, דור שני לגאולה
אח למים העזים, חבר לשמש העולה
ומגדלי-החול עלי כדבוליים
דגמת לשלשת צפרים על דחלילים.

ב.

אבותי ממחזו של מרק שגאל:
אל גנות הקש היו קושרים את הפרוח
המעופפות, לחלב אותן כצפרים
לינוק חלב-שמים, להמריא
כמו מלאכים מכנרים.

בסופת החורף

בסופת-החורף עלולים המים הקוצפים
לחדר גם אל חדרי-החדרים. הבית, יסתבר,
אינו מבצר.

אני, כפי הנראה, עשוי מאדמה
חמר מצפה בצבע מדג
גלם-איש, מתאים מאד
לעמד קוממיות בגן-תלוי-על-גג.

ג.

המים יכסו את רצועת-החוף עד רכס-הכרפר
החול יוכל לשמר על רכותו הלכנה
רק בארגזי-משחק.

אבותי שהתהלכו בגן הזה
אכלו מעץ-הדעת את פרו, עד שפלה;
אני אוכל מה שנתן לי לאכלה;
קש שנכבש כמו נתיבה סלילה..

מי שבכל-זאת ירד אל חוף-הים
יוכל לשמע אח יונה בן-אמתי צועק מתוך הסערה
אני לא מערב!

גל' 67-66; 1985

גל' 156; 1993

מן העיזבון

תודתנו לדב בן-יעקב ו"ל, מנכ"ל "גנויים"
לשעבר, שהעביר לנו את כתב היד.

פגישה בכאד-גאסטיין

יעקב אשמן,
ידידי אשר מת לפני שנים
אחדות, נראה אלי לא מכבר
בחלום.
היה זה בכאד-גסטיין. ההרים
היו מחפיי שלג. אף דומה
כי קרון-כבלים חלף לו
לאטו, במרחק-מה,
הערב כחל היה. איזה קסם כחל
נסוף על הפל.
ישבנו בבית-קפה קטן, בגן, בין צמחים.
שנינו ידענו כי מת, ואני, בתמיכה ידידותית,
העירותי על מראהו הטוב.
על כך נענה במשיכת-פתח
כאומר (ואולי אמר) שאין על מה
לתמה, ואין המצב נושא
כפי שיש סוברים.
אף זאת אני זוכר: במשך אותה פגישה
הבחנתי כי הוא כמו מהבהב.
לאמר, שהגותו הגופנית כעין הבהוב היתה
בין הפסקות-זמן כמעט לא-נראות.

בערב חתימת החוזה ההסטורי בין ישראל למצרים

"אָהה, נולדתי ללא תכלית.
לשוא פאתי אל עולם זה.
אני, שאין לי כלום.
אף לפחות פאתי.
לפחות נולדתי בעולם."

שיר זה, איש אצטקי אלמוני
כתבו, בארץ הזהב, בעדן המונטזומה.
וכך, בזו שעת הערב,
מישהו בתל-אביב, בחדר ברחוב רש"י, או שבזי,
על משתו יושב, פוכר אצבעותיו.

מטאמורפוזות

עומד בתחנת קו 61, ממתין לאוטובוס האחרון
לרמת-גן, כי יום ששי סמוך לכניסת השבת עכשיו.
בנדי סל-נצרים, גור-אניות בתוכו, תחת שמיקה. אין זאת
אלא ששאלתיו מגן-החיות. לטיל עמו, אולי לגדלו מעט.
והנה האוטובוס, במעלית אנו עולים, אנשים אחרים, במעלה
בית נושן. ירושלים?
אף מה רב תמהוני בהסירי את השמיכה והנה גור-האניות
איננו. תחתיו, כסרט דק, שחור, זע ומתפתל קלות
נחש. היתכן כי נחש רזה כה
את גור-האניות בלע? ואם לא כן,
אנא זה נעלם הגור? ואיך זה הנחש
נקלע לסל? עודי תוהה
ומן הסל תנין צעיר הגית, החל פוסע על הגג,
בין דודי-המים. והנחש, עלה על הרצפה
כמת, רפה-אונים, היה שרוע, ונמלים שחורות צובאות עליו.
אכן היה כזה מן המכיר, אף משהו מן המפחיד. ושם אתנו
בחור קל-דעת, אדמוני, שבמקל החל הוא
בתנין פעיר-המלהעוה להתגרות. ככעסי, על שום הסכנה
שבדבר, סטרתי על לחיו, ואז חרל.

לשמוע את הלילה נופל

הלילה נופל
פתיחים פתיחים של חשך
ברחוב לא ראיתי דבר
נפילתי כמו אל תוף עכביש גדול
וראיתי קורים של אור
שנצנצו מתוף החורים
ירדתי אל הכביש
ושם היו הרבה גחליליות
שהאירו מתוף הבתים
לא הייתי צריך לגשש
כדי למצא את המדרגות
עליתי עד שהגעתי לגג
לא היו שם מים
אכל בשמים ראיתי ירח
שוחה כמו דג
רציתי להטיל חכה
ואז נזפרתי
ששנתי עוד מחכה
הסתובבתי מצד לצד
פעם לימין ופעם לשמאל
ולא הרגשתי שבינתיים
כבר אתמול

מצאי

אין
 לא היו
 כמעט היו
 כָּבֵר לֹא יְהִי —
 יְלָדִים
 הָיָה בֵּית עַל
 הָאֲדָמָה שֶׁם הָאֵב
 מִיכָאֵל — הָיָה —
 וּשְׁנֵי בְרוּשִׁים יֵשׁ רַק
 בְּחִלּוּמוֹת דָּלֶת שְׁתֵּי כְּנָפִים וְזִכּוּכִית
 צְבָעוֹנִית כְּרֹאשֵׁי לְכָבוֹת — מְדִירָה
 לְדִירָה עוֹבְרֶת בַּעַל אֶחָד
 יֵשׁ אֲהוּב לֹא שִׁיף
 לַעֲנִין אֶבֶל אֵין וְחֶרֶף
 כְּמַעַט כְּלָה בַּפְּעַם
 הַחֲמִשִּׁים

שעה

מְמַשֶּׁלֶת
 הַשְּׁמֶשׁ מִתְמוֹסֶסֶת בְּוֶרֶד
 אֶפֶר וְהַחֶשֶׁף גוֹהֵר
 לִפְתַּח חֶפְשִׁיָּה לְרַחֵף
 מְלֵאֵת הוֹד כְּמַעַט מְטִיל
 מוֹרָא — בְּמִקּוּמָךְ הֵייתִי
 נוֹעֶקֶת לְמֶרְאֵה חֲרוּזֵי הַזִּכּוּכִית
 הַכְּחִלִים שֶׁהוֹרְדֹתִי מִן הַמְּשַׁקּוֹף — כְּלָבָה
 נוֹבַחַת לַפְּעָמִים נוֹשֶׁכֶת —
 אֶל הַמְרַצֶּפֶת

להולכת

קִיץ שֶׁל אֲשֶׁכְּבָה הַסִּיָּה הַלֵּכָה בְּדֶרֶךְ כָּל
 אֲשֶׁה נוֹתְרָה רַק הַזִּכּוּכֶת וְאִישׁ
 פָּנָיו מְרוּחָוֹת שְׂבִיעוֹת פֶּטוּר
 מְאֻזְכֶּרֶת עוֹזֵן גְּבֵרוֹת
 כּוֹזֶכֶת מְנִיחַ אֲבָנִים
 קִטְנוֹת עַל גְּבֵה מְלִים
 רַחֲמָנִיּוֹת שֶׁל
 אֲשֶׁכְּבָה.

גל' 87 ; 1987

הבלדה של קיסר יוליוס

כְּאֶשֶׁר יֵצֵא יוּלְיוּס קֵיסָר
 כְּאֶשֶׁר יֵצֵא קֵיסָר
 לְקָרֵב וּמִלְחָמָה
 הוּא חֲתוּף אֶת הָעֵבֶר
 כְּאֶשֶׁר חֲזוּר יוּלְיוּס קֵיסָר
 כְּאֶשֶׁר חֲזוּר קֵיסָר
 הוּא חֲצָה אֶת הַנְּהָר.
 הוּא בָּצַע אֶת הַנְּעָר.

חִילּוֹ אָמְרוּ: קָרַח!
 אֵל תַּנִּיחַ לַזּוֹנָה!
 רוּמֵי פְתָרוֹן שֶׁל קָבַע!
 בּוֹא אֲתַנּוּ! תִּהְלֶה!
 וְקֵיסָר הַפְּרָה עוֹד רָגַע
 וְאַחַר, בְּסַעֲרָה
 עָלָה לְעֵבֶר הַחוּמָה
 בְּיַהֲחִמָּה.

כאשר יצא יוליוס קיסר...

מִפְקָדָיו, אֲנָשֵׁי־הַמָּאָה
 שָׁם עַל אִם הַדְּרֹף בָּאוּ
 לְהַשְׁתִּין, לְפָרֵק כֹּל יַגַּע.
 לְהַלְשִׁין. וַיִּתְמַהֲמַהּ
 וְקֵיסָר עַל גְּבֵי סוּס
 מִחֶפֶז אֶת הָאֲבוּס
 וּמִתְבּוֹגֵן בְּמַרְחָקָיו.
 בְּמַרְחָקָיו.

כאשר יצא יוליוס קיסר...

בְּלִילוֹת, בְּתוֹף הָאֵהָל
 הִיחַד, אֵיתָן, תְּקוּעַ
 אֶדְ עֲמַק הַיַּמָּנָה רָעַב
 לְשִׁלְטוֹן. וּבְכֹר יוֹדַע
 מַה יִּקְרָה בְּסוּף דְּרָכָיו:
 הַתְּהַלָּה תִּהְיֶה לְרִיק.
 וַיִּשְׁאַרוּ הַזְּכָרוֹנוֹת
 וַנְּעֲרוֹת־הַחִיק.

כאשר יצא יוליוס קיסר...

כָּא הַשְּׁחַר. אַרְגָּמָן לוֹ
 גַּם פְּלִדַת־הַקְּנִטוֹרִיוֹנִים
 וְקֵיסָר לּוֹבֵשׁ שְׂרִיזוֹן
 וּמְגַרֵּשׁ אֶת הַמוֹקִיּוֹנִים
 וְהַעִיר כְּפִתִּיל־נַחֲשֵׁת
 וְהִרְחִק פֶּה מִבְּצֻצָת —
 וְקִסְדַּת־קֵיסָר כְּבֹדָה
 עַל רֵאשׁוֹ, כְּאֵשׁ נוֹצֶצֶת

כאשר יצא יוליוס קיסר...

הגדודים יוצאים מעבר.
הגונדות יוצאות לקראת.
וקיסר מרגיש בנוח
הן הקרב הכרע, כמעט
כבר הכינו הנסטלות
קרננו של יום, פדת
והפחות נערכים
לאט. לאט.

כאשר יצא יוליוס קיסר...

כאשר יצא יוליוס קיסר...

כרחובות המון מריע
על מצחו עלי-דפנה
בעיניו כרק של קדש
הוא חוזר אל הבירה
ירכיו עוד דואבות
מן הלילה בשדות
אף השעה שוב לא פנויה
למזזמות.

כאשר יצא יוליוס קיסר...

כך חוזר לו יוליוס אבא
כקיסר חוזר לעיר.
מי מביט בפני פטריקים
לכנים פסיד וגיר?
מהדהד קול הקוהורטות
והעם שר: כה לחי
קיסר יוליוס, פודה רומי
נבחר שדי!

יוליוס, חם לו. הוא חולם לו.

ונדם לו. לו הדם
איש ישר במערבולת
ויבקש מעט נקם
עשירי בלבד יטל לו.
מעשר של כשר חי
(באהלים גונחות שפחות:
מתי? מתי?)

כאשר יצא יוליוס קיסר...

פתאם — הס! השלף הקסם
כמו אשה הכרד, בעול.
יתקרב לו אל הפתח
והשער לא נעול

הלגונות כמו מים
מן העיר בא רץ בהול
ומבפנים עולה הידר
כקולי-מבול.

הבת שלי

שמה של הבת שלי יהודית
אכל אני רצייתי אותה שודית
לכן מהלכת בתי בעולם
ישמה דיתה בת אדם.

הבת שלי היא עצמי ובשרי
וגם סבתא ואמא שלי ודודתי
בתי היא כל הנשים במשפחה

שנשארו שם מעבר לים
בשמים באויר בעשן.

גלי' 174 ; 1994

פנינה

פנשתי אותה בשעור התעמלות
היא אמרה שכואבות לה הרגלים
מאז מלחמת העולם השניה
אמרתי — לא ידעתי שגם את נצולה
והיא — כן אבל לי היה מזל
עברתי את זה באמת קל

אני נשען על ילדותי

מִשְׁהוּ הוֹלֵךְ וּמְתִישֵׁר בְּלֵב
וּמְתַפְלֵל שְׁלֵא אָבִיט יוֹתֵר
לְתוֹךְ עֵינַי שְׁטֵן כַּחֲלוֹת
פְּרוּעוֹת לְהַחֲנֵק
וְאֲנִי בְּיַלְדוּתִי רַק בְּעֵשְׂנִים שְׁחוּרִים
אֲרַכִּי עֲמוּד
אוֹתוֹ רְאִיתִי אוֹ דְמִיתִי
מִשְׁהוּ מִזֶּה
עַד שֶׁהִתְפַּזֵּר וְלֹא הִשְׁאִיר עֲקֵבוֹת.
לֹא הִבְנִיתִי אֲזִי אִיךָ לְשִׁמְיִי פִי גְבוּהִים כְּאֵלֶּה
כִּשְׁרֵי שְׂקֵזָה לְכַלֵּעַ עַד בְּלִי דִי.
בְּיָמִים כְּשֶׁמִּשְׁהוּ מִתְחִיל לְהִתְנַדֵּג בְּלֵב
אֲנִי מְרַגֵּשׁ יוֹשֵׁב הֵיטֵב עַל יַלְדוּתִי
וְהִיא קוֹשֶׁרֶת לִי קְרוֹבִים וְרַחוּקִים
בְּזֶר אֶחָד נוֹתֵן רִיחוֹ
קוֹסֶס לִי בְּעֵינַיִם —
זוֹכֵר אֲנִי אוֹכֵל בִּיצֵי עוֹרְכִים שְׂמַעְצִים גְבוּהִים
שְׂצֻבָּעַן אֶפֶר וּמְנַקֵּד
וְהַחֲסִידוֹת בּוֹנוֹת קֶנֶן
כְּתוּר עַל הָעֵץ רוֹחֵשׁ
וְהַכֹּל נְדָמָה עוֹמֵד כְּמִבְרָאשִׁית.
אֲנִי נֹשֵׁעַן עַל יַלְדוּתִי
כְּדִי שְׁלֵא לְחָשׁוֹב
כִּי גַם כָּל אֵלֶּה מַעֲשֵׂה יְדֵי־אָדָם
כִּי מֵה פִתְאֹם בְּלֵב הָעִיר
עֵץ לְבָנָה גְבוּהָ
וְאִין מִפְרִיעַ לְגוֹזֵל חֲדָשׁ
לְשֻׁבַע שְׂמֵשׁ אוֹ לְחֻלּוּפִין

הַכֹּל נְגוּז בְּמַחֵי אֶחָד
וּזְמַן אֲטִי כְּטוֹב־יָדוֹ
בְּמִלְאֲכַת הַרְפוּי מְטִילֵיא וּמִיִּשְׁר,
וּכְמוֹ לֹא נֶס לְחוֹ שֶׁל אוֹר
שׁוֹב נְעוּר עוֹלָם לְהִתְלַקֵּק
כְּמוֹ חֲתוּל שְׁנִתְחַדֵּשׁ לוֹ
אֶסְף אֶהְבּוֹת מְלִילָה.
אֲנִי נֹשֵׁעַן עַל יַלְדוּתִי
וְהִיא עוֹנָה לִי שְׂפַע רְאוּת
אוֹ הַסְתָּרִים.

גל' 149 ; 1992

נזכר ונשכח

הוא הפך את ההליכה על המים למין אמנות. לעתים רחוקות נרטב. היה יוצא מנמל הדיגים העתיק בשעות יום שונות, לפעמים עוד לפני הזריחה. לפעמים היה חוזר כעבור כמה דקות. לפעמים רק כאשר רכסי ההרים במזרח כבר האדימו באש השקיעה או כשהבערה במערב כבר הייתה לרמץ, אחר משחירה. איש לא הבין לרעם של טיולים בודדים אלה. היו שהציעו לו לעסוק בסקי מים. אחרים הסתפקו בהלצות או במגוד כתפים. דיגים שקטים שזרמו לרגליו היו עסוקים בשלהם, לא נהנו דעתם על האיש ההולך על המים. הימים היו קשים, פרגיל. צריך היה, בראש וראשונה, לשרוד, מלאכה לא קלה אפלו לדיגים. מפלס המים ירד כתוצאה משנות בצרת רבות והדיגים היו שבים לפעמים לבתיהם כשבכליהם כמות דיגים שאין בה אפלו כדי להזין את בני משפחתם שכבר עיפו מטעם דיגים, מריחם, מן הקשקשים היבשים הממלאים את הבית הדל כמו מחטי ארנים על קרקען של חרשות אפלות. זה היה לפני זמן רב. מאז לא נראה בצבור. היו שאמרו שנסע לירושלים לרגל איזה ענין מדיני או דתי חשוב, אחרים טענו שנקרא להתניעציות עם הבוס. בדיחנים שבחבורה — ואלה לא יחסרו לעולם — ציגו שלשם בודאי לא הגיע בהליכה על המים. כעבור זמן נשפח כליל. רק הזקנים, הרכלנים, עוד ספרו על אדם שהיה כאן, בשפכר הימים, ואף הלך על המים, את שמו כבר לא ידעו. אפלו הם לא זכרו, ואולי לא ידעו מלבתחלה, לשם מה עשה מה שעשה. דרכם של ספורים ממין זה החוזרים על עצמם לעלות על דפייספר או להשכח. ספורו שלו זכה גם בכך גם בכך: הוא נזכר בכמה ספרי מסעות תחת הכותרת פולקלור.

גלי' 100 ; 1988

לא ? !

- לא טעמתי הרבה ממנעמי החיים.
- אתה רוצה שנאמין לך ? !
- לא שכבתי עם הרבה נשים.
- באמת, לא שכבת ? !
- לא בקשתי דבר מזולתי.
- איזו אמירה מתחסדת !
- אבקש עכשו מחילה,
- וקף גם ראוי !
- מקל מי שלא נתתי לו דבר.
- עוד התחכמות בנסח הזכי המפר !
- מעולם לא הטפתי מעל בימה.
- אומר מי שחוזר ומצטט מהברית החדשה !
- אכל, למולי, לא שמו לב.
- אצלך לב הוא רק חרוז לכאב !
- אינני מצפה עוד לדבר.
- ופרס נובל לא תקח ? !
- רק את עצמי הקרבותי קרפן.
- גם אם זה נכון, זה לא מוכן.

שיר אהבה

אָנא, אָהב אותי עד קץ.
— בוֹאֵי נְדַבֵּר עַל לְפָנַי הַקָּץ.
חַיָּה אֶתִּי כָּל שָׁנוֹת חַיִּיד.
— אֵת בְּאֵמַת מִסְתַּפְקֶת בְּמַעַט שְׁנוֹתָ?
אָבֵל הָרִי אֶהְבֵּתִיד, לְפָנַי שָׁנִים...
— נְבִיאִים רֵאשׁוֹנִים וּנְבִיאִים אַחֲרוֹנִים.
אֵתָה יוֹדַע שְׁאֲנִי תְּמִיד שְׁלִיד.
— אָבֵל, בְּכֶסֶף הַגְּלָגְלִים, תַּעֲלֵי אוֹתִי בַּגְּבֻעָה? !
אֵעֲלֶה כָּל עוֹד אוֹכֵל.
— כַּעֲלוֹת הַנוֹקֶם אֵת הַנָּכֵל.
הָרִי רְאִיתִי כִּיצַד הוֹבִילָה הָאִשָּׁה רְחֵל
אֵת בַּעֲלָהּ אֶלְכַסְנֶנְדֵּר בְּמִסְדְּרוֹן הָאֶפֶל.
לִיד יֵשׁ תְּמִיד תְּשׁוּבָה. מַה תַּעֲשֶׂה בְּלַעֲדִי? !
— אֵת מַה שְּׁעֲשִׂיתִי לִיד וּלְעִצְמִי עַד כְּלֵי דִי.
וְאֶהְבָּה אַחֲרַת לֹא תִחַדֵּל לְבַקֵּשׁ?
— אִחַדֵּל כְּשִׁיחַדֵּל הַגַּפְרוֹר מִן הָאֵשׁ.
וּמִי יִשְׁמַר עֲלִיד כְּשֵׁלֹא תוֹכֵל עוֹד לְהִשְׁמַר?
— יִשְׁמַר עָלַי, כְּתְּמִיד, הַהֶעֱדֵר.

Ars Mundy

ההצמדות לְאָנִי הַפְּרָטִי הוֹפְכֶת אֶת הַחַיִּים
 לְבִלְתִּי־שְׁקוּפִים. כְּתִיבָה שְׁלֹא בְּסִמְכוֹת
 נִסְיוֹן הַחַיִּים כְּמוֹתָהּ כְּשֶׁתִּיהָ בְּלִי מִשְׁקָה.
 הָעוֹלָם בְּלִתִּי־חֲדִיר, כְּמוֹ הָאֲוִיר. הַתְּנוּהָ
 הִיא תְּמִיד עֲבוּד מְאֻחָר שֶׁל נְתוּנִים מְקַדְּמִים
 הַחוֹזְרִים עַל עֲצָמָם. הָעוֹלָם אֵינוֹ נֶעְנָה
 לְאִמְנוֹת הַמְּבַקְשֶׁת לְשַׁחֵזר אוֹתוֹ.
 צְרִיף, בְּכָל זֹאת, לְנִסּוֹת.
 וְזֶה קֶשֶׁה מְאֹד

גל' 198 ; 1966

לומינל

הרדיו הנושן עם לוח שמות הערים שוב זורח בחשך. לא ידעתי שעדין הוא חי. אם כן אני צעיר. הערים, שהן שוב רחוקות וקסומות, מזמרות לי, מספרות את חדשות השנים.

הדלת נפתחת. מי בא אלי, אני בא אלי, לקחת אותי. תראה, קשה לי לשוחח בגוף אחד, כדאי לחזור ללשון אני-ואתה, כמו פעם. עוד מעט נצטרף ללכת, אבל אין מה לחשוש, באמת לא. לפני שנסיים הרי המחזית: מחר יהיה קר. אתה לוקח צעיף? קח, קח, אם זה מרגיע אותך.

את הגיף שמשאיר יקפואו ליום או יומים, אחר כך, אמנם במחיר מפקע, ירחצו, יחללו, יעשו תינוק גדול. אחר כך יקראו לבן שיזהה את אבא בין כל התינוקות המחכים לחזר אל הבטן של אמא. אתה צוחק! זה פסוק, הפסוק המפלא מאיוב: צרם יצאתי מבטן אמי וצרם אשוב שמה, מה פרוש אשוב שמה? חשבת פעם?

והרי ידיעה שנחנקבלה זה עתה: כאן מסתימים שדורינו לערב זה. רק עוד רגע לפני שגלף. תראה, הראש הרגוע, הידים הרפויות, הפתוחות - לא שערתי שהשעה הזאת תהיה נדיבה כל כך.

גל' 78-79; 1986

דין וחשבון מקצועי

יש לי מקצוע חשוב: אני רגל שמאל. לא כל אחת מכשרת לזה. אבל ארון גוף (זה הבוס שלי) מתנשא עלי ומנסה בכל פעם להתחיל ברגל ימין דוקא. היא אינה יותר מימנח ממני! אדרבה, פשהוא מרים אותה למשל. (בדי לבט) הוא סומך רק עלי ואומר: זוהי כל התורה על רגל אחת. אני נותנת לו להתפדח. למה לא. אבל היחסים בינינו רחוקים מלהיות יציבים. עליות וירידות בכל צעד. ובכלל, איזה דרוג יש לי, הנמוך ביותר, למרות הנתק. יום העבודה ארוך. מקום העבודה צר ואפל — כן. אני מתפוננת למכנס השמאלי. שום דבר דרמטי. זו נחמה זו? להפך! ואחר כך, בערב, המעבר המהיר אל הפינמה: ארון גוף מחעלם מסימני הזקנה שלי — רשת הירידים הפחלים, הפשר הנפול והפשר הנפוח... אבל לא יעזר לו פלום, אני עומדת בתקף על זכיותי. עוד אשבת לה שבייתה איטלקית. ארון גוף, אתה עוד תצלע אצלי כהגן!

ובכל זאת, פסתר אני מתחשבת בו. קבעתי לי סיג: לשכר גמור לא אניע. מה לעשות, התרגלתי אליו. בעצם החלטתי לפרש רק יחד אתו — טוב, אני אפלו מוכנה להודות: אני נאמנה לו עד מות, כמו שאומרים, וגם אחרי כן לא אתנתק מיד. אלא בהליכים אטיים שיארכו כמה שנים, אולי שש או שבע.

לפעמים, בלילה, אני חולמת עליו. על ארון גוף, שאיננו הבוס הסופי, ושיש מעליו עוד ממנה. אולי ראש המפעל? על כל פנים, אם קים איזה ראש, הוא רחוק כל כך. שקשה להבחין בו אפלו בחלום.

גל' 78-79; 1986

אמנות הצמצום

בהתחלה הוא מאמין שהאחו הזה השופע נתן לו כלו, אלפי הפתעות ירקות. אחר כך הוא רואה שאיננו יכול לחיות באי-סדר כזה. אמנם עלי העשב אינם גבוהים, הם מגיעים רק עד ברך, אפילו רק עד קרסליו. אבל זהו מבוך מפתל: אין כאן שביל, יש כאן שבילים לאין-ספור: הוא חפשי לפנות אל כל רוח, הוא הולך לאבוד.

ובכן, הוא בוחר בצמצום! לא אחו, אלא חלקת דשא קטנה; לא חלקה, אלא שלשה עלי עשב; לא שלשה, לא אחד (וכאן נדמה לו שהוא מגיע לעקר), אף לא עלה אחד, אלא ציור של עלה. הנה המצוי.

רק בסוף, לאחר שתלה אותו על הקיר. הוא רואה: ציור העלה הכולל את האחו כלו, גם שולל את האחו כלו.

גל' 84-85; 1987

תכנון

כפנת רחוב הירקון הורסים את הבית. מלח הים אכל את גידי הברזל שלו. בן חמשים וששים הוא במותו. הפועלים מתחילים כמובן מלמעלה, בכוון ההפוך לבניה. כבר במכות המכוש הראשונות מתגלה החדר העליון: היה לו צבע של בשר אידאלי, ורד של שנות העשרים. שטים שלש זונות עומדות ברחוב בשעמום של בקר. הים התיכון רובץ מנגד, עצל, מלקק את עצמו. רק איש חשוב אחד, כנראה הקבלן, בוחן בקפידה את הקבר ההולך ונכרה לעיניו ורואה את הנולד: כאן תוקם מצבה מרפעת, רבת קומות, לזכר הבית.

גל' 90; 1987

אורח לא צפוי בא אלי לדירת הסטודנטים: אבא. ולי אין כלום בבית, שום כבוד. "נסעתי ללשכת המסחר, אבל היא סגורה, ונזכרתי שאתה גר עכשו קרוב לשם, אז קפצתי. אני מפריע?" בחדשים האחרונים השמין עוד, נדמה לי. בתי השחי בחלצה שלו מכתמים בזעה, אמנם חם ולח היום בירושלים יותר מן הרגיל. האם עלה על דעתו פעם שאני אוהב אותו? הוא יושב על המטה, מניח את תיק הפלסטיק על ברקיו, שולף מתוכו: בובבונירה (ממתקים הביא לי?) מושך מעליה גומייה מגלגלת (תמיד שנאתי גומיות) ומסיר את המכסה: "אתה זוכר, דנליה, חפשונו את התמונות שאמא שלחה אלי כשהיית בן ארבע, חדרש לפני שמתה? מצאתי אותן בארון. כאן אתה גם דר"ח שאני צריך להגיש מחר ללשכה. אתה מוכן לעבר על העברית?" "חכל שאין לי שום כבוד", אומר אני (מה אני עושה, מתנצל?), "רק שלשום עברתי לכאן והארון עוד ריק". הוא צוחק את הצחוק הנעים שהוא שומר להתבדחות. "אין דבר, יש מים, איך אומרים אצלנו בחברה הגבוהה? גביע של אקוא-די-ברז". וכבר הוא נגש לכיור שבפנת החדר. "אבא, בכל זאת ארוץ למפלת להביא משהו, רק רגע." בעוד אני סוגר את הדלת הוא אומר, כמובן: "באמת, לא צריך".

הרחובות ריקים. לידי מדדה רק כלב מדקלל הזכור לי מאיזה מקום. בקצה הרחוב הוא מסב את ראשו ואומר לי: "שוב נכנעת. הרי אבא הגיע מבלי להודיע, יכלת בלי כבוד. ובכלל, הגשוישים האלה לאחר שהפל כבר אבוד... אלו הנה לה אפי, לא מצאו כף דפי, כמו שאומרים אצלנו בין כלבי השכונה." פיון ואינני מוצא לו תשובה הולמת, הוא נוטש אותי ונעלם מאחורי פחי האשפה.

כשאני מגיע סוף סוף למפלת אני מוצא אותה סגורה ומסגרת, מוגפת בתריס ברזל. איך שכחתי, הרי יום הזכרון היום. חג. אפלו כבוד קל אי אפשר לקנות. ובכן, כדי לא לחזר בידיים ריקות, אני מתכוּפף ומתחיל ללקט אבנים קטנות מצדי הדרך, כבר מאחר, אבא ודאי כבר נואש ממני והסתלק. אבל לא הפל אבוד: את האבנים הקטנות אניח על לוח הקבר ועוד אספיק לומר על שגיניו קדיש.

סקיצה לסיפור נעורים

יושב בבית קפה על הטיילת
כאן המרגלים: אחד אוכל אבטיח,
השני הוזה. השלישי
הוא מרגלת (דראג שואו טבעי),
כאן לא נאדי מג'נון
כאן לא נאדי למון, זה
מה שהיה היו ענבי שסלה ומדלן
ובין עצי תאנה, מתחת לעלים רחבים
עינים מזרות אימה של תת-זאבים.
"כל זה היה
כל זה כבר איננו"
בתל-אביב הזאת, היא הגדולה.
עכשיו על הכביש לא נוצץ הטל.
בסתן אנכרוניסטי, חותמת "מבטל".

אני יושב המלצרית נוגה
חמסין צהב-אפר על כתפי
ובאפק ספינה מאדה
דוקם דוקם
לה שטה.

יושב בבית קפה בטיילת מחפש את המית העולם
אולי תבוא הצרעה מעבירת הסוד
ולמטה
לדים חופרי מערות
ימצאו את האור בקצה המנהרה.
ימצאו את כלבם של בני בסקרנוויל
נובח על הספרות האנגלית.

אבל אמבולנסים מכשפים את זמזומי האד
המשטרה בסלטה מוטלה
מה מועיל מה לא מועיל
ומה על ההיסטוריה הפללית.

יושב בבית הקפה, בטיילת.
שכני סנטרו רועד:
אתה חושב שהיה פגוע. מה
אתה חושב בעת.

נחלת בנימין ב'

הייתי בנחלת בנימין
מה יש לי לעשות בנחלת בנימין
ראיתי את חנותו של עבד
תהלת חליפתי הראשונה.
גם הוא כבר לא עבד ממֶש
וחליפות לא ממֶש לבשתי.
מוכרים צעצועים של קש
וטבעות לא זהב רק לחם.
קיסניגר אופנאי צמרת
אבד את שלטו לעד.

הייתי בנחלת בנימין
מה יש לי לעשות פֶּאן לכד.
אולי אחפש בית מרקחת
שלידו עומדת כנרת
מבילורוסקיה או אולי קזחסטן.
אני שם שם שני שקלים או שקל
ואובד לדרכמי מיד.

אפשר לאבד פֶּאן את השכל
בין חרוזי העיפות.
רק לא לחפש איזו חפארת רק
לא לזמזם איזה פזמון
של "מוניקה סקס" או "איפה הילד".
— השתגעתי, בן כמה אתה
ארון.

מכנסי פרחים כחצי הכסף
עוד פחות מהם חצאיות פשתן.
— בגילי אני הולך בשקט
— בגילך אתה כסף קטן.

הייתי בנחלת בנימין
מה לי לעשות בנחלת בנימין.
שהיה כפר של מכונות חפירה
והיו מפלשים אל הים
ים קטניות ותהלות משי זקס
והרעש המתוק לא יתום לא תם.

גל' 180 ; 1995

בואי נוחי

1

בואי נוחי בחלומי ואל תתבזשי
 עיניך עירמות עכשיו
 ואת פנים הסתכלותך אני רואה

יש לי פטה-מורגנה של האיש הלא-נראה
 התועה בנב המדבר
 חנם ילך, חנם עיפותו זָהב מחפשת

את בואי ומצאי כי כל שתחפשי
 את צבע העתה ואת אפלת העבר
 חדר מבוא חדר מרפסת מצאת מרפסת

מצבי תלויים בה, פלפלים וקונוס ספר

2

נומי בחלום היא אפשרות קרבה
 הרי נחוש בדעתי שעשיתי מעשים רעים
 או שנעשו בלעדי
 יותר ויותר אני בפנים
 מחשבות המעלות שיבה

זו פרשת השבוע זו פרשת החדש והשנים
 הרי נחוש בדעתי לבקש איזו מחלה
 יותר ויותר אני מתמלא
 נוף מעדכן של אננים
 משהו עכשיו דבר-מה אשר קים מהתחלה

נוחי בחלום, אני יודע. לא תנוחי מדאגות
 והלילה מלנה אותי כארוע מדיני
 מה עשיתי לאנשים כי מתו או נחלו
 וכל השגיאות שלי
 וכל השגיאות

גל' 63 ; 1985

יפרשו אותך אל תדאג
 קח לך מעט גחמה.
 הם מסתכלים בך עכשיו
 אתה בחינה.

אבל אין לך שנה אין לך שנה
 החלומות שלך ספינה טעונה.

"ספירה חדשה"

במעלה שכונת נחליאל
על גבעת הכורכר התלולה,
אני שומע את אבי בריבו
עם אמי בצריפס הקטן:
"חכל שאינג תימניה" הוא
משתולל בכעסו עליה.
"הנשים התימניות יודעות לפנק".
האם בגללו אני כל כך מחנעגע
לנערה תימנית שראיתי בנעורי
חוצה את חדרה. המושכה הקטנה?
את "אלף שנות פולין" שלי המכבירות
ומעיקות מדי על צנארי
הייתי משליף לרגלה השחומה:
רץ אחריה אל גבעת הקבוצים
מפרקד אותה בחצר ביחומה.
היכן שהחיסרו הורי הצעירים.
ומתחיל אתה הכל מהתחלה:
הכל, משנת ספירה חדשה.

המשורר המת

שנים עשן. חרף. שאף
אודים, בדלים מטנפים,
שרק כלו את ראותיו
במין שחפת חדשה
ברק שעול וכאבים.
הוא לא נעק ולא צעק
ורק נאק בחשאיין.
וכלחש גם הכתיב פתקים
לאלה שרכנו על מטתו.
אח הדממה של לילותיו האחרונים
הפסיק הקול של מצלות ופעמון,
מזעיק תמיד את מנוסת לבו:
שלא הציל מהשרפה
אם אהובה שמרדפה
אחריו, דבקה בו בלכתו,
כמו שוב היה תינוק,
חובק את אפרה
כבוא יומו האחרון

גלי' 187-188 ; 1995

המסע הגדול

מתוך "הזמיר האדום"

■
ועכשו שמעו את החדשות מפקין:
"ויקם מלך חדש על סין".

ולפי המסרת הסינית קצת "צבע מקומי":
הנה קירות הנגר המצירים של ארמון הקיסר
לשעבר (בקרוכ: "המוזיאון הלאומי-העממי")
האכרים, הפועלים והחילים מנפצים את הפסילים הגדולים
בגן...

(ובינתיים כבר מיצרים זמירים מתחכמים
ביפן)

כל יו"ר — והזמיר שלו...
גם מסע בן אלף קילומטרים אל זמירך מתחיל
בחסול ראשון והופ —
הראש לסל...

המלך מת — יחי היו"ר!
"הגיעה עת הזמיר האדם!"

"עכשו אני שומע!"
"לא, היו"ר, זו הצפרדע."

"זה הוא! איזה קול אלהי!
אלף אחרף עד קצה חבל!
אמכר את אחי...
אעקד את בני..."
"זה החמור, אדוני."

■
והנה הסנוויוזיון הגדול על אליפות המזרח
מול ג'יסרות שבא של יפן... אבל לשוא.
לשוא תשא עיניך לחלון: מי יבוא לעזור?
וזמירי הפלסטיק היפניים כל-כך רבים...
כל-כך בזול...

זהם צורחים ומקיפים את הלב
כתמנון גדול, וכל הפיות
צוהלים: עוד! עוד! ...
אתה כורת וכורת בים שחר מדיו
ואלף זרועות חדשות נולדות...

מפל עץ וגבעה צורח זמיר...
והיכן נצרת המטבח היודעת את השביל האגדי
כגן?
והדיג העני — היכן?

ואתה שראית את הקול, שנשבעת
בטפת דמך האחרונה —
כבר עובד לשקר הגדול:
לזמיר החרסינה.

גל' 166-167; 1993

תעודת מעבר

צל חולף

צל הקיר
צל חולף — — —

ואיש לא ידע
כי כאן,
באור ביו-ערבים הרך
מישהו עבר
ולא הותיר
סימן

בושמך

הבשם שנותר
רוטט
עוד רגע קט
מעיד:
זו את.

היית.
עברת.
שכל בשם ענג
הותרת אחריך.

עוד רגע —
וימוג
סופית.

כלא הייה.
כלא היית.

גל' 59 ; 1984

ענן

מעל מדבר
ענן לבן נחצה
ככף-יד-איש.

עקר.
לא טל ולא מטר.

רואנדה, למשל

בבקר אני הוטו
 בערב, טוטסי (בעקר מהצד המפסיד)
 בצעהרים לא תמיד ברור
 מה עוד
 יכול לקרות.
 עוד ילדים (מכרסמים, חתוכים, מערפלי מבט)
 בעולם
 בלי אף-אחד
 מסרבים ללשון השיר
 כי השיר איננו
 עיר מקלט.

לא לו פסגות יכולות תולעי אנשים מזי-רעב
 לטפס, בטלויזיה צבעונית?
 לחיים הנכחדים
 שפה משלהם, עצמאית כמעט.
 כי התמונה, בכל מיני מוטציות
 מלנה אותנו למטבח ובדרך-משלה היא מתישבת לשלחן,
 שוכבת עמנו כמטה
 ובקומנו, היא בכאב של שרש שן חולה
 מטביעה במשגי חיינו
 את צפן העולה, והחיים
 חונקים אותנו, אם באויר הצח
 ואם באולם-שמחות ממזג בנעימות
 (אפלו שאפשר בעצם
 ללחץ על הכפתור ולגרש את המראות
 אל חיק החשף הבוהה
 כאלו להר"ם)

גל' 187-188 ; 1995

בית

שלא התמוטט על ראשינו
 פרעידות אדמה
 שבתוכנו
 ובארצות רחוקות

התודה המשנה, רגש המחיבות
 אולי שלא כדרך הטבע האדיש,
 היו בנו לעזר חרותנו

המעין
 תמיד קרוב
 למקורות רחוקים

והשיר
 תפלת חיי עולם
 רק שיר
 אחד

גל' 105 ; 1988

מרחק

אם גם אושיט את זרועי
ואתאמץ ואתאמץ
לא אוכל לגעת בך —
כל כך רחוקה את.

ובכל-זאת אני מציג
לך דרישות מפרזות:
שתגעי את בי אפלו עורקי
התעופה נמתחו עד שקקעו
ושתשמעי את לבי מבעד
לכל רעש העולם.

אולי מחר תפרץ מלחמה.
רצוני שתראי את עיני האפלות
מצירות על זגוגית-החלון המשלגת
בשתחזרי בערב מהעבודה.

בצורת

אני נסדק אליך
באדמת בצרת
וגם אם ירחם הגשם
לא אתאחה עוד.
פניך נעשים משערים
כמו אדמת ירח.
אינני יודע אפלו מאין
להתחיל לרשם את
מפת השממה הזאת.

קיטש

באמצע הצמבר נגוח צפחה
אפורים, לחים, וקירות לבנים
אדמות, דהות, הם
צרוף מדכדך.

הייתי רוצה להרחיק מפאן. אלו
ידעתי את מלת הקסם הייתי
משתכן בחוף גלויית הפרסמת של
האי הקריבי, זו עם
הצבעים הלוהטים.

ושם הייתי כותב שירי קיטש על
שמש, ים, צמחיה טרופית
ונשים עם שדי נחשת
שפשוט אהבות להזדוין.

הם היו חפים מכל אחריות
לאמית או תודעה של
זמן היסטורי, אף
נפלאים באמת.

כביסה

גל' 174 ; 1994

אני מכבס את חלצתי
חלצתי נקיה.

אני מכבס את מכנסי
מכנסי נקיים.

אני מכבס את לבני.
לבני נקיים.

אני מכבס את חיי.
לא-חיי נקיים.

גל' 144-145 ; 1992

עור פני נושא

עור פני נושא
פחד־ך.

— אל תאמרי.

די לנו
באור השמש פגן,
בילדים,
בוריאציות של טרטיני
בעבודה קשה.

— לא אמר.
אני גרם מים דקיק
נגר.
אולי תאסף אל
אהבתך.

מלות יחס

בכניסה לעיר האוטובוס מאט שלטים
רגלי המבשר משמיע קנו קנו
אין אמר ואין דברים יושביה
אוכלים את גרים ב טסים אל חושבים על
עוצרים לפני לוחמים נגד פוחדים מפני
עוד עצירה ועוד רמזור תחנה אחרונה.
לא נסק אל לא נמריא אל פתלם נהלך
נעשה נעסק נוציא ונביא יעילים להפליא
אדיבים רחוקים לא מגיעים
לא משגים סוגדים אוכדים אורחים
בורחים נפנה לענגינו — ולמה לשון רבים.

קו מתוח

אתה הגבול קו מתוח
ביני לביןך כל הימים
חרס להתגרר בו.

בלילה ידעתי לא אוכל
בלעדיך היסורים הצפויים
יבואו במועדם אתה רואה
באישוניך אותי אני רואה
אותך באישוני.

גלי' 150 ; 1992

גלי' 117 ; 1989

בשער-הכניסה

כאיש המרים ראשו מתוך שנה
הגביהה העיר את ראש מגדליה
בשכבה על צדה, בעוד רטט עובר בגזעי העצים; —
הן פה חרישית נשאו נהרות דכים בכל העולמות
ועל מים רבים קול לא נשמע
מלכר משב-הרוח הסוכב בקני אגמון וסוף,
וגם אילות-השדה לא באו לשבר צמאן
במים הכחלחלים ומרקמי-האצות,
שעה שהדרך פנתה אל שער העיר
עם מגע גלגלי כלי-הרכב,
ואני עוצר בנהג יורד
אל שדות חטה, ונדרדרים,
לשאת תפלה כמי שבא אל פאתי בתי-קברות;
ואולם, בטרם כלותי את דברי
דמיתי לשמע רוחות-רפאים צוחקות מאחורי גבי
בעודי מסתבך בטלית ובתפלין,
שהרי בעיר זו ידעו כל שוכני-העפר
את אבי ואת אמי שהיו משללי אמונה ומצוות
ועל-כן תמהו עד-מאד על מעשי; —
ואמנם, אזני קלטו
את נהיקות חזירי-השמן שגדלו בחצרנו
וכמו לברך על שובי הם באו כעת,
אף שהערב כבר החל את חיו החשכים והקרים מסביב
בכלעו שתי צלליות:
אב ובתו

ואני רק עומד ומחריש
בעוד נהר העיר רובץ לרגלי:
שטן העוטה תכלת — — —

גל' 144-145; 1992

שני שירי ביקור

א.

“בכיתי כל־כף

— אַמְרָה הָאִשָּׁה הַנְּהָה —

כְּשֶׁרָאִיתִי אֶתְכֶם מוֹכְלִים בְּרַחוּב...”

וְאָנִי נִרְמַעְתִּי לְאַחֹר כְּדֵי פְסִיעָה אַחַת. בְּקִשְׁתִּי לְהִתְרַחֵק
דְּמִיתִי כִּי נִגַּח בִּי הַסּוֹס הִרְתוּם לְעִגְלַת־מִשָּׂא, וּמַעַט הִצְרָרוּת
עַם הַכֶּסֶף וְהַשְּׁלֶחָן, הַמְשַׁלְכִים בֵּין דְּפָנוֹת־הָעֵץ
מְקַפְצִים בְּאֹוִיר; נִדְמָה שׁוֹאֲפִים לְהִתְעוֹפֵף לְעֵבֶר הַשָּׁמַיִם
אוּ הָאָרֶץ. הַסּוֹס פָּתַח בְּדִהְיָה תוֹף רַעַשׁ לֹא־כְרוּר שֶׁל הַחִלּוּנוֹת מְסָבִיב.
אֵף בְּהִגִּיעֵנוּ אֶל הַמַּגְרֵשׁ הָרִיק, זֶה הַמְפְרִיד בֵּין הָעֵיר וְשַׁעַר הַגֹּטוֹ, עָלוּ בְּנֵי־אָדָם נוֹסְפִים
לְעִגְלָה וְעַמֻּם רְהִיטִים וְקִרְעֵי־חִבְלֵי־דוֹרוֹת מְקַדְּמֵם־פּוֹלְטִים אוֹתָם מִן הָאֵין,
וְגַם קוֹל הָעִגְלוֹן כָּבֵד הִדְהִד מִלֵּב הַלַּיְלָה מְטַשְׁטֵשׁ־הַמְרָאָה
וְאָנִי מִתְכַּרְבֵּל לְצַד אִמִּי עַל הַסְּפָסֵל הַמִּתְנַנֵּד
בְּסִמּוּף לְעִבּוּזוֹ שֶׁל הַסּוֹס — —
אֶפְלוּ עֶצֶב לֹא הָיָה בִּי,
וְרַק מְבֻטָּה שֶׁל הָאִשָּׁה, שֶׁנִּגְשָׁה אֵלַי מִקֵּץ שְׁנַיִם הַרְבֵּה
כְּדֵי לְהִבְיַע אֶת תְּנַחֲמוּמֶיהָ
הַטִּיל בִּי אִיזָה חוֹר קָטָן וּמְקָרִי
כְּשֶׁל רְסִיס־זְכוּכִית שֶׁנִּסְפַּג בְּגוֹף,
בְּעוֹד הַשְּׁעָרִים נִנְעָלִים סְבִיב־סְבִיב
וְאָנִי נִרְמַע לְאַחֹר מִפְּנֵי הָאִשָּׁה
(אֶפְשָׁר, מִתוֹף אִי־צֶדֶק גָּמוּר)
פְּסִיעָה אַחַת נוֹסֶפֶת.

ב.

כאן הנה השער לבית-הכנסת — אני מסביר לאשתי
בהצביעי על האויר. עכשיו רק שטח ריק. בנין שנמוג ואינו.
וגם השמש אינה מאירה עוד את חלונות הויטראזים
בצבע האפרסק כבעת שהכנסנו לאולם הצר והמאריך
שכעים-שמונים איש. עם תרמילים ועם שמיכות מקשרות כחכלים.
כדי לישון על הרצפה הלחה. האור שקע לאטו וציירי השמשות
השתעשעו בספורי מעשיות מן התנ"ך. והנה באה החשכה מן החוץ.
עד שהירח עמד על-פני עמק-אילון העשוי זכוכית.
אכי נרדם מהר מאד על-גבי מעיל-החרף שפרש מתחתיו. נחר בקול רם.
השעון שמעל לשער-הכניסה ערפב את המלת מחוגיו בנפצי הירי שהגיעו
מכפר-השוק. סמוך לחצות ראיתי כיצד עומדים גברים עטופי טליתות
סביב ארון-הברית חשוף-הקרבים ופותחים ב"ברוך אתה..."
ואולם, עיני רחקו אל האח שקנה לו שכיתה בשולי הנכרשת הפכה
אשר באמצע התקרה. נשם ונשף. עיניו עפעפו מולי, או כף נדמה הנה לי.
הנכרשת התנדנדה הנה ושוב כגרם-שמים שנקלע אל שמי-השחור
של בני-אדם הישנים על רצפת-האריחים
בעודה שואבת צנת-מעמקים מן האדמה הלחה והמתלעת.

גל' 191 ; 1995

כעס גדול

צָעָדִים אַחָדִים וְאֲנִי שְׂכוֹר בְּשִׁפְעַת הַיָּפִי.
 חֲלוּדָה כְּכֹר אוֹחוֹזֹת בְּפָרֶק, מְשַׁלִּיכָה
 עָלַי שְׂרוּחַ עוֹרָמַת. אֶךְ אֵינָה מְשַׁכַּחַת
 כְּעַס גְּדוֹל מוֹל מְזַמַּת הַכְּחָדָה,
 הַפּוֹלְשֵׁת אֶל קִדְחַת עֲצָמוֹתַיִךְ.
 בְּשׁוּלֵי הָאָגֶם כְּכֹר יוֹשְׁבִים דִּיגִים
 פְּתִיחַן תּוֹלְעִים עַל חֲכוֹתֵיהֶם
 שְׁמָא דְגִים אֶלְמֵי פֶה
 יִפְרְפוּרוּ לְשִׁמַּח אֶת לְבָבִם.
 כְּעַס גְּדוֹל בֵּי, אַתָּה שׁוֹמֵעַ?
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי, בְּנֵי-אָדָם, הֲתַחְיִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
 וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי ה' אַתָּה יִדְעָתָּ;
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַנְּבֵא עַל הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
 וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֻשׁוֹת שְׁמְעוּ דְבַר ה';
 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' לְעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
 הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בְּכֶם רוּחַ וַחַיִּיתֶם"
 גַּם הַפַּעַם לֹא אֶחְזֹר אֵלֶיךָ בְּתַשׁוּבָה
 גַּם הַפַּעַם אָבוֹא אֵלֶיךָ בְּשִׂאלָה גְּדוֹלָה
 וְאַתָּה אֵלֶם כְּדִגִּים הֵהֱם.

גלי' 171 ; 1994

חילופי אוכלוסין

א.

המהגרים התורכים ממקדוניה
נדחפו לדירתנו בחצר הגדולה.
פליטים במסגרת חילופי אוכלוסין,
במחיר יונים שגורשו מאנטוליה.

בקינה על בתיהם שננטשו שם
"אל תלכו לישראל!" חזקה עצתם.
"בנותיכם תצאנה חיש הרחובה,
והבנים שוב לא יכבדו אבותם!"

ב.

במחזה "עשרה ביולי 1908"
אומר פליט תורכי מרומלי:
"רועים שלנו, מתמול-שלשום
לאדונים, למלכים הפכו שם.

ואלו אנו, כאן, היום,
(בין אחים, במכורתנו),
אפלו רועי-צאן סתם —
נבצר מאתנו להיות!"

ג.

הבלוקונים שלנו, עלובים וחורים,
על שטחי פרדס "רכוש נטוש" נטעו
בין גזעי אילנות עקורים חפרנו.
טוריה העלתה דפי קראן חרוכים.

התושבים שברחו מפה, שלא הכרנו,
לימים נודע — פליטי רצועת עזה.
רועה זקן, משלהם, נחצה לנס-ציונה:
"ואדי חנין! ואדי חנין!" יבב הלז.

גל' 102 ; 1988

רואה שחורות

הִיָּה בְּלִדּוֹתַי אִישׁ רוֹאֵה שְׁחוֹרוֹת
שְׁאִינִי זֹכֵר אֶת שְׁמוֹ. אִישׁ קָטָן וּמְהִיר הַנּוֹעֶה
וּשְׁפָתָיו לְהוֹטוֹת לְסִפֵּר.
אִישׁ רוֹאֵה שְׁחוֹרוֹת אֶמְרוּ וְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ.
אֲנִי רָצִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וְלִדְעַת

הָאֲנָשִׁים שֶׁרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ מִתּוֹ מִכְּבָר בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת
מִי בְּדָם וּמִי בְּאֵשׁ וּמִי בְּנִשְׁקָה
וְגַם הָאִישׁ רוֹאֵה הַשְׁחוֹרוֹת
וְלַעוֹלָם לֹא גִדַּע
אִיזוֹ שְׁחוֹרוֹת
הוּא רָאָה.

אני יודע לעשות

אֲנִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת מִן הַמְּרֹאוֹת מְלִים
וּמִן הַמְּלִים מְרֹאוֹת אֲנִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת
מְלִים מִן הָעֶרֶב וּמְרֹאוֹת מִן הַזְּרִימָה
הֵלֵא מִסְבֵּרַת בְּעוֹרְקִים אֲנִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת
לְהִטּוֹטִים שְׁקָרִים צְפָרִים מְאֻשְׁרוֹת אֲנִי
יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁלִּיהָ אֲשֶׁר בְּאִשָּׁה בְּיָלֵד
בְּמַרְחָקִים בְּמִפְּלָא אֲנִי יוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת מְלִים
לְהִטּוֹטִים שְׁקָרִים אֲנִי יוֹדֵעַ בְּאִמָּה
הַבְּלִתִּי נִמְנַעַת שֶׁל הַמּוֹת אֲנִי יוֹדֵעַ

ריאליזם

שְׁעָרוֹת רֵאשִׁי לֹא יִתְרַבּוּ עוֹד
לֹא אֶצֵּא לְכַבֵּשׁ יְבָשׁוֹת חֲדָשׁוֹת

חִפְרָתִי אֶל תַּחְתִּית הַמְּלִים
וּמִצְאָתִי אֶת הַפְּלִיאָה

אֲנִי יוֹדֵעַ אִם אֶהְיֶה מְחַר
שׁוֹטָה נוֹכַל מְשׁוֹרֵר
אוּ בַר מִיָּנָן.

גלי 147-148 ; 1992

מתוך נופים

מן היער

בארץ לא זרועה העבר מדבר,
במדבר המכיל רק חסד, כל צומח
חרש נעצר בעלות קולות מנער
ואני מן היער נשקף. מסבף עליים
אלם הסוגר על הזכרון כמו זר,
מה אלחש על חסד עכשו, ובמדבר
קראתי לזרע.

אל האופק

באחרית יום השוכנים באחרית ים
ישוכו משם גם יחד, וטעם הארץ
לא יהיה זר עוד, באחרית ימינו
יבואו אל נופים אלה, מתוך זרם
שמבין גליו יראו הררי ציון
כניצוצות באפק, בימי אחרית היורדים
על מנת לעלות אלינו המחכים לבואם
של איש על מקלו ותינוק בחתולו הטהור
ואמא שאין לה עם מי להיטיב עוד אלא
עמנו באחרית יום היורד לעלות
אל האפק.

בהר הזיכרון

במדרש נהגו לדמות אבות להרים,
ואולי מסכה זו נקראו עוקרי
הרים אותם בנים שדרסו את הדרש,
פוצצו את הפשט ורמו ברמז נסוד
כאותם מטפסים אל יעד שנכבש בימינו.
בגן הזה שפלם בו אבות ובנים,
הר ליד הר ליד הר ליד הר לרגלי,
וכל אחד מהם שיא, אבות ובנים
בהר הזכרון.

גל' 57 ; 1984

מה

מה חלוק בית בשדה? מה
תרנגולות עפות? מה תריס?
מתחת לשטיח אורגים שטיח.
חיות ממלאות בחיות צמק בתוך צמק.

לפנות בוקר

גם עלית הגג בבית הגבוה ביותר
בפומפי. תזאים וראמים אחרי שהלכו.
זו היד השנייה. זה רק אני. מי בראי?
החשוד בלע פתקה עם השם שלי.

מה שכותש

האופנים הנטושים שלה בחדר המדרגות. עד כאן
האופנים הנטושים שלה בחדר המדרגות. מה שכותש
את הקפה ללילה ממשימש ובא. בשדה הגדול
עפיפון עיף מבקש רשות נחיתה.

בלי שמים

צפור הפוכה בלי שמים
על גד אור עם שריטה.

סוד

בתוך בשרי הם נועדים בעלום שם
אבא ואמא

גל' 56 ; 1984

לכשירווח

לעוזר רבין

היום אני חרצן רדום בכשר הגוף

לכשירווח אשוב ואחדש את חיי
אצמיח עצמי אל תוך המודעות
ראשי יפרח בעלות שירה שלא
ידעתי כמותה. ובדם
ישוטו סירות צחוקים בשלונת שמש. הלב
יהיה לאגס. ועסיס של שמחה יצוף בערוצי שפתי.

לכשירווח

יצוף חיוך כאוב משהו, כנראה להבת
גפרור קטנה, שתשוט
מזוית אל זוית של הפה

צלקת עמקה מימי המלחמות שידעתי.

גל' 84-85 ; 1987

מפה לפה

אנחנו יוצאים וכאים
נתקלים זו בזו
בדלת הבית כמו
בקצה הארץ
עומדים ועוזרים
והחשף בינינו
קופא
אף שאנחנו
בערוץ-עינים
מעבירים קרח שחור
מפה לפה

גל' 8-9 ; 1978

נסיבות

ועדין אינגי יודע מה
היה שם, שרפה או
שקיעת השמש, הים
או שש כאדם מתאונן בשקט לא אפני
והרחוב שצלע אליו תמיד
היה ילד פצוע

בנסבות אלה
אין להשכלתי, לספרים שכתבתי, למלים שאני מעביר
מה לעשות, כאשר הים, הילד, הרחוב הזה —
אלא בתעלות השפך השטוחות שבשולי הדרכים הצרות, המלכלכות
להתאונן כמי שמפנים את כאב פצעי הלחץ שלו
אנקות הים, כמו שכתוב בספרים, מגיעות לכאן
כשמועה בלתי ודאית
מאיזו מדינה דרומאמריקאית.

אין בכחה של השקיעה
אולי בכל זאת מדבר כאן בשרפה) לשנות משהו
מכל הדברים שאמרתי
כי אין להם מה לעשות בעיר המתחית הזאת, שהים
(הנושא על גבו את שרפת השקיעה, או שקיעת השרפה) נוגס
מדי לילה בין ירכיה, והרחוב
הצולע אליו תמיד — איננו אלא
ילד פצוע

גל' 20 ; 1980

בית העשן

הבית חוזר ונשרף
אפלו בחלומותיך.
ובהנתק האש מהעשן
אתה נשאר. נשען על אור יָשן
כְּתמיד
הענן נושא
מה שחשבת שיהיו חייך

ריח החריכה
לא נותר רק במקום בו הייתה השרפה.

בית העשן
לא בית בו גרת, בגרת ואיננו.
לא יחלף. הימים
עושים אותו
קונכית
עגולים עגולים קשים
מקוננת אכן העלבון בעצמותיך.
ולבסוף מכלה את הבשר הרך.

גל 4 : 1977

שוב הפנים

ושוב הפנים ככפות הידים
סוגרות כמו על גוף רוטט וחס

כמו חשך בעץ
הולך ומתפשט האסון

והדממה החודרת
תביא קולות סמויים מחדר המדרגות

והיא זו שתחדר בסופו של דבר
לנצח הפוכים שבחלון

לא. תודה. אני מסודר

לא. תודה. אני מסדר. ברצינות
הכל בסדר ולא נחויץ לי דבר. הדשא
נשאר טרי כפי שהיה. לא
אל תדאג, זו רק

רוח קלילה של ערב
עוברת על מכחולי העשב החדים
המצויים את עצמם כלפי מעלה

הוֹ-הו, השדה על קשיחות גבעוליה

לא־לא. באמת שלא. התדר נאה, השרותים
גם הם. כן, תודה, אני מודע שרואים
את הנהר מן החלון חוצה את העיר ואדנה
דקה מגלגלת שקיעה מגדה לגדה

אף השדה, זה הדשא הלח שמתחת לרוח
על משושיה. משב לשון ושנים על פטמותיה
הופכת גניחה של נעם בקצה שמייה

לא. אין צרף. הכל שפיר. אכן, גם השרות
וכן זו שממתינה לי בפואיה. אבל
השדה שישאר בעזבוֹן, הנפש
שבקצה שמייה נופשת, זו שבכסות הדשא

ורוח לילה רוגעת על אינרוחה
ולא נוגעת

אבל לא. לא השתנה דבר. הכל כפי שהיה
נהה, קוראים לי לבוא, רגע, אני יורד
הכיניו בבקשה את החשבון, קחו את
כרטיס האשראי, הוא ימשיך לכסות גם
לאחר שאעזב

תמים עם חומרים

1

הִיָּה תָּמִים עִם חֲמָרִים: כְּתָם תִּכְלַת מַעַל
רְמַת־אָבִיב, וְלִכְלוּף עֶכוּר בְּשׂוּלִים,
וְעַמּוּד חֲשָׁמַל רַב זְרוּעוֹת מְסַעֵף כְּבָלִים דְּקָיִם

וְעֲצֵי תֶמֶר חֲבוּשֵׁי שֶׁק, וְאַבְן רֵיחִים כְּבֹדָה.
כְּמוֹזִיאֹן הָאָרֶץ, וְיִרְק עֵז זְרוּק בְּכָל
מִן הַקְּבִישׁ לְמִטָּה וְעַד רֵאשֵׁי גְבְעוֹת.

וְאֶמְרָתִי שֵׁם, הִיָּה תָּמִים עִם חֲמָרִים,
אֵל תִּבְקֶשׁ מֵהֶם לְעַבֵּד בְּשִׁבִילְךָ כָּלֵל

2

בִּיצָה קָשָׁה, שְׁנוּכְצָעָה לְפִלְחִים. גְּבוּשֵׁי מֶלֶח,
גְּרָגְרִים שְׁחֹרִים. הִיָּה תָּמִים

עֲגֻבְנִיָּה שְׁנִפְרָסָה לְחֻלְקִים שׁוּיִם. אֲגֻלֵי שֶׁמֶן,
מִי לִימוֹנִים. הִיָּה תָּמִים.

שִׁקִּיק תֵּה. מִיִּם רְתוּחִים. הִתְחַל אֶת הַיּוֹם
בְּדַבָּרִים נִכּוֹנִים, עִם עֲצֻמָּה תָּמִים

קרע באריג, בקע בעץ

קָרַע בְּאַרְיֵג מִגְּלָה תוֹף צֶהֱב
בְּקַע בְּעֵץ פְּנִים שְׁחָר. קָרַקְעִית
מַחֵם אֶת מִשְׁקַע הָאָבֶן

כָּל אֵלֶּה מִקְּנִיִּם לִי אֶת יַדְעֵי הַשְּׁכֻבוֹת
מֵאֲפֹשְׁרִים לִי הַתְּחַכְּכוֹת בְּעוֹלָם. כְּשֶׁאֲשַׁכֵּב
אוֹסִיף שְׁכָבָה אַחַת כְּזֹאת.

גל' 100 ; 1988

השיר הנכון

"כבוד על עפעפינו העולם" *
מדבק ונכון (ואלף למד
שטראוס מראה זאת כרגישות
והגיון) ועכשיו —

ועכשיו, מה נעשה בו
בשיר הנכון?

מאתים שנות שירה של עדון
ופקחון. מאתים שנות שירה,
עד שגואה בך רצון, לנתן את
הקנקן ולהניח ליין לזרם,
על מכנס ג'ינס וכוותרת עתון

"כבוד על עפעפינו העולם"
כל זה נכון (השפלה והרמה
לפי מיטב היאמב ובמיטב
הסגנון) ועכשיו —

ועכשיו, מה נעשה בו
בשיר הנכון, ומה נעשה בעולם?

* א.ל. שטראוס על שירה של לאה גולדברג
בשם זה, בספרו "האדם והשירה"

טעמים

1

מעכב אותו מלבוא. עדין לא. מה
שפידו. ברגע זה, שירי מדי לטעמי

משיב אותו אחור אל חשכתו. שיבטל
שיתגלגל. עד שיבוא לפני חסר פניות

ק — ספל בדיל... מטת ברזל

2

מה שיכול להיות שיר טוב
אין לי חפץ בו כעת. היותו
או אינותו לא תעלה ולא
תוריד. דומה שאין זו אלא
העתקת דברים ממקום אל מקום:
כלים מן הבית אל בית שיר

ואני מהרהר (פתאם) בפאול צלאן
ובמה שאומרים שעשה ללשון. ולכך
בודאי (היה) טעם עליון, אבל עבורו,
לא טעם מספיק

גל' 84-85; 1987

לנערת מסוף בצוארון כחול

שערך קצר/גזוז קארה
צוארך בצוארון/כחל כהה
שדיך כשני/שזיפי צמקים
ירכיך כבבוק/קולה חמוקים

שניך קצובות/נוגסות, אכן
גומי עלית/וודוקא ברב חן
אצבעותיך נאוות/על כפות קלידים
לצרר מיני מפלת/עם פרי מגדים

עיניך שוקטות/על אפיקי מסך.
הגירי לי, שאהבה נפשי/מה הקוד שלך?

גל' 91-92; 1987

שלג

משלגת בלֶבן, באפר, בפחם
העיר בה אני מנסה לקיים
את תנועות הפלחן הקבועות
של להיות עם אנשים.
סימנים של דבור נותרים
בכתמי זקנה על הגוף.
והימים רועדות בלילה
כמו בקשו לאחוז בקדית
או בקת: לחצוב או לכרות,
לעשות מעשה יחידי
שאינו דורש כל הסבר,
בזמן הנגמר והולך,
בימי היו השוליים האלה.

לקראת

אדם מכין את חזיו
לקראת העדר,

כמי שעוצם את עיניו
כדי לראות בהשן.

כל הלילה צפיתי על מה
שאינני עתיד לעשות.

מישור קטן. אחריו
מישור הקטן ממנו.

מה חסרת

מעל לאדמה הרועדת תחתיה
עיר במחזוריה חסרי הלב.

ואיש בחדריו לשעה מחפש
את המקרים הקטנים, הפתאים.

בעזרתם יתפקד ככל האדם,
וגם הם לשעה קצרה:

לכדף תמצא ולכדף תאבד,
ולכדף לא תדע מה חסרת.

גל' 50-49 ; 1984

משחקים

וגם על זה לפסח.
לעבר הלאה: רחוק מן העין.
רחוק מן הלב, בעקר כשהלב
שוב אינו כלי יקר, המחטיא
בשעת מועקה, שוב אינו
אלא לב, שצמח בעי העורקים,
כמו ראש שנתקע בסכף להביט,
ואינו רואה ואינו נחלץ,
חסר כל צורה כאגם משער
על מפה שאין בה יותר ענין.
בעקר כשהערב אני גם והולך
רק כדי לספן את היום ולו
במעבר ארעי ממקום למקום, בעקר
כשיש רעד לצללים כגורה
האוזרת כח לפני כבותה, פרפור
של חסר הסתגלות, כשנחסף,
פתאמית, נוף רחוק מן הלב.
לכן גם על זה לפסח, לעבר,
מחמת חטא שחטאתי בחלשת הדעת,
שלא נשארתי, איתן, במקומי, שלא באתי קרוב,
שעצרתי, בעלמא, במטחוי כלום,
רחוק מן העין, רחוק מן הלב,
מתכונן איך מתחבאים ילדים,
ברדת היום חסר הציין,
קרובים זה לזה, גם בהסתתרים,
ומשחקם תמים ומעורר אימה.

גל' 11-12 ; 1978

ובערכ חצר ריקה עד קצותיה, כפסה של עור
שאינו לשיף לחלק של גוף.

דבר לא קרה
שאינו יום יומי.

גל' 18 ; 1979

לוח זמנים

זו פעם ראשונה, ורק לאחרונה,
שזמן אינו פועל כשורה.

והמקומות אליהם לא אוכל עוד לשוב
מתרבים מן המקומות אליהם עוד לא הגעתי.

ומספר אנשים נחים בתוך ירק,
ומהם רק אחד מפחד,

ולכן הוא קורא שם לצמחים בלהיטות,
שיהיה הפל מסדר.

במקום של נקישות הפטיש

במקום של נקישות הפטיש המדודות
במלאכה לא ירועה ליד הנהר, במקום
של האבוקות הנדות, של הבקבוק,
האנושי והחנוק, בשולי המים,
במקום שגדות בן לא התנסיחי,
מתחו גבול של ארעי, הנפרץ כל בקר,
בבוא מים חרישים אל תחת השלחן,
שם היתה ההתחלה, משם הצער,
שגם כאן קובע לו זמנים ללא סבה,
בא ושוהה וטורד אותי משנתי,
מציב אותי, באמצע לילה שכלו חשך,
כלב החצר החשופה והשקטה,
— איש שהפחד מקנה לו זקיפות קומה —
עומד ומתבונן במכרים סביב,
עד שעמים שקבעתי לו יעברו,
ואיני זוכר מה עשיתי אז,
כשנגשה רפסודה, עמוסה בצרורות,
שטה אלי, כיודעת את הרכה,
מה עשיתי אז להשיבו אחור, להמנע
מהמאמץ המפתיע וחסר התועלת?

גל' 5-6; 1977

שלושה שירים מרוסיה

1.

אדם חסר גם בית לעצמו,
זוכר פסה של דשא מבעת,
ורעדה אוהזת בו ולא מטעמו.

הוא מאבד עתים צורת נפשו,
בעיר שחכולה וברחובות דלוחים,
שכם היום עובר ואין להחישו.

אדם נחנק מרב האנשים
אשר חיים סביבו בנשימה כבדה,
אלמים במשתף בין כל הרעשים.

ומראיתה שמרחוק, המלנה אותו,
הולכת לפניו כאור קלוש בחצרות,
מורה לו שוב שאין דבר שבעתו.

2.

בזמן נטול הרפתקאות, קולך
קול של איש נחנק בתוך שנתו.

היית מה שבקשת לך: מום
שיש בו סלחנות.

קשה גם להבחין בך מצפון.
געגועים הם רק נכות חולפת.

במרפסות את שטה בחזקה, ספן
שאינ לו איש להעביר את הנדה.

רואים אותך תמונה נשאת במרחקים
כעל כתפי תהלוכה סדורה, צלם

זהב עובר, טקסי ובעל רחמים.

3.

שוכב מכרכל נגד חלון.

קר משפיע את רצונו.

בעיר חשוכת מראה, מקף

דיוטות דחוקות שכן

מחר של חשכה עוד מצפה.

אדם באבודו. ומקומות שכם היא
לא הוקיעוהו כמקום הזה: פה
יסתים, אם לא ישמר את צעדיו.
וכבר נדלח אתם, שטוף בערלות.
אביו, שכאן נולד, נרעד עוד לקולם.

והוא עצמו כרוך בתוך סדין,
שומע תוכחות שרק עכשיו מלאו.
מוטב יישן. ילחש על נשמתו:
בעין רוסייה תביט במתרחש אתו,
ולא תסלח, שאין עוד רחמים בדין.

גל' 119 ; 1989

בקבוק במים

מה שאני שולחת מן הבית
אני משליכה כמו מכתב בקבוק.
יצא מפה ויעמד
ויעמד מלפניכם,
ויעמד למעני כמו
מגן ורמח,
של גברים מנסים לעבר בים.
מה שביקשו עלי
מכתבים שיצאו מירי חתומים
אני לא אבקש בגלוי,
מחמת הבושה,
מירי בשר ודם,
כאלו אין לי צרף בחזק ידם
ולא במתנתם.
ימה שלא יצא מן הבית
אולי יבל במהירות כנבול מעש
ולא יהיה מי שישמר עליו
וישמר אותו,
ויקנה לו צרף ונפח חמרי לפחות כחרס הנשבר.
אני פה עומדת במצב נחות
שאין להקביר עליו מלים ותאורים,
ימה שיצא מפה כמו מכתב בתוף בקבוק,
יצא ויעבר במים,
יצא ויצלח מים,
מטלטל על גלים ונסחף בנחשולים,
ואולי תסדק וגוגיתו
וישקע בים.
בכל זאת בקבוק הנזרק למים
יש תקווה,
שתאחז בו כף יד ותראנו עין
ויאמר עליו פעם אדם בפליאה:
מצאתי בקבוק.

גל' 100 ; 1988

בוא יבוא

שנים נוקפות עלי בתרדמת חושים
ובהפח הדעת
ובגנבת הדעת,
עד שיפציע ראש זעיר
אדם כמו כדור חמה בשקיעתו.
בוא יבוא.
ברחבי המדבר
מאות קילומטרים לכאן ולכאן
אין שמץ דבר דומה לזה.
יש לי כח התאפקות בלתי נלאה
אני ישנה הרבה
אני מחכה הרבה
כשהוא יגיע הוא יראה.
לפעמים אני מתחפשת למתה.
כשאדם נוהג מנהג משנה
השכנים מותחים עליו בקרת
ומתלחשים מאחורי גבו.
בצפיה בלתי נלאית
אני נופחת כהרוגים האלה שיחיו,
רק מעטים אמנם העוז וחיו שעה קלה
לאחרים שוב לא הבאתי שום תועלת.
אני שותקת ואוטמת את אזני
לגערות השוק
וצוחתם האימה של הרוכלים,
רק לעתים אני צועקת מחמת הזעם.
מיד אני נזפת בעצמי שפוף קרה
אכדן שליטה עצמית.
עלי להניח לזה,
עלי להבליג חרף וקנין.
עד שיפציע ראש אדם
פניני ורף,
כמותו עין לא ראתה.

תקות הבוקר

בחזרה לאוקהרסט.
שליש חמדת המקום ושני שלישי בדמינוני.
ריח טוב עלה משטיחי המלון
גם ערבה לי השנה.
ארוחת בוקר עשויה מביצים טריות ולחמניות,
ספלי קפה ומיץ טבעי.
רעננות בוקר כזאת לא תשוב
גם פעם בעשר שנים.
פנינו היו מועדות אל היער או החרש, כפי שתקרא לו
אל פתחי השלג,
המראה המפציע מצלע ההר.
פלג הרים פכפך בעמק בעקבותינו
רדוד וחמקמק, נחל ולא נחל.
מפל דק התנפל בכל כחו מן הפסגה.
ואיוו רוח טובה היתה עלינו באוקהרסט
כבר בראשית היום
וכמה תקוות טובות העירה בנו
צנת הבקר המיוחד.
לקחנו אתנו להדרך שקיות של לחם ותפוזים,
מאז שיצאנו לא חזרנו לשם.

משאלה פנימית יש לי
לחזור לאוקהרסט
לאויר הצח,
לתקות הבקר,
אל החדנה המחישה לפתע
זרם מהיר בעורקים.

אוקהרסט — עיירה קטנה בכניסה הדרומית לפארק הלאומי יוסמיטי בקליפורניה.
גל' 84-85 ; 1987

פרנסה

לעזאזל השיר, אני צריכה מאה ועשרים שקל חדש.
וזאת בעקבות מה ששמעתי ממך
ושמעתי אותך,
שמעתי אותך ואותך ואותך.
לשם מליצה
אומרים על הים שאיננו נח.
אני אל הים לא מגיעה
אני משתרכת על מדרכה
ולך אין מנוחה ולי אין רוחה
והמרצפות מעקמות
וזה רק המעט שיש לי לומר,
ובעצם אני שותקת שנים
ואינני אומרת שום דבר,
ועל כל התפארת ורקוע האור אני מותרת בקלות
כמעט שאינני זוכרת,
וזאת באמת בעיה מציקה
מבחינה מעשית ומבחינה אחרת.
וכל מה שאמרתי אינו יותר
מגניחה חטופה וכחכוך גרון
כי לעזאזל השיר וכל אשר בו,
אני צריכה מאה ועשרים שקל חדש
בחשבון אחרון.

עידו בריצ'מונד

על ספסל העץ בגן הוא אמר לי,
אני פוחד למות גם כשאני אהיה זקן
ואני לא יודע איך זה יהיה,
אני לא יודע איך זה יהיה
ואני אמרתי, זה לא יהיה נורא
זה יהיה מיתת נשיקה
ואתה לא תהיה לבד.
אני לא אשאיר אותך לבד.
ואחר־כך נשפכה הקוקה־קולה
והוא צחק וצחק וכמעט שנגחןק
וטפח לי על הגב וצחק וצחק
עד שהמיץ נחקע לו בגרון.
ועל המזח הוא התרוצץ
והצטלם עם אנזים,
ועל המזח הוא התרוצץ
וצחק וצחק
והמים היו אפרים מן השמים
וירקים מענפי בכות,
המים היו ירקים עד שהחשיכו
כאשר חשכו השמים.
והרבה מטוסים שרקו מעלינו
בטיסה נמוכה
כלם למערב
ועדו צחק וצחק
כי הקוקה־קולה נשפכה
רקצת מזה טפטף לו גם על הבגדים.

גל' 62 ; 1985

מתוך שניים ועשרים שירים מתוך אהבה

גוונים

בשחר טילנו. עליך פרגיל, אותו מעיל רוח
אותו מעיל רוח נרפס על קסם לא גבוה
סביב גוונים משמלבים, חתומי אבק,
וכאזיר המצמרר רק עטפתי צואר
בצעף הצנוע מהודו, מתנת אשת-בני.
צעף קסוף נקי ומקיף כאזיר.
הסתכלת על העשב, יש אצלה בצעף, אמרת
ופנית למכונית, לפתח לי דלת.
אבל שחר הוא בני, נסיתי לחיד, ואמה בן גילו,
כמעט.

אושר

מי זו אני
שכל פעם שאני נזכרת בד, אני אלילה בוכה,
הנה — נותרו לי אצבעות נרדות,
תרים אלי טלפון, אני מבקשת.

נאקת געגועים

נזונה מן המרחק
הולכת לאט, חוזרת ומעלה
זכרון.

מבטי גבוה, מלא,
איך הרואים אותי סביב אינם רואים מולם
נאקת געגועים

נזונה מן המרחק.
איך לא יצביעו עלי — ליד הקולנוע
בתוף רחוב העיר נשאת נאקת געגועים,

זמר

ולי היום זמר נערה שקספירית
נערה של קבלת הדין,
ואני אומר בתוף גאות הזמן
על שפת ים כנרת, על נער בדמי היער
ודלקת ענק בי שמונה.

נמשכת, נמשכת,
קשורה גלויות
אל תנועת הגמל

אני נאקת הגמל. עד בי חרזון עצל
קבר
וצוארי ארף אליך.

כי אני אומר
על נער רב תפארת
ולא אשמר דמי היער, ולא אקבל את הדין
כי דלקת ענק בי שמונה

ולי היום זמר נערה שקספירית
נערה של קבלת הדין, ושמירתו בזמר
ואני אומר ולא אחיה נשמה.
ואנשי האגדה לשמירת אגדות
יערערו על הרשעת לבי.
ולא אחיה נשמה.

ומכבי האש של צמח
ומכבי האש של טבריה
ומאזור כפר נחום שעל שפת הכנרת,
ומהגליל העליון
ומאזור העמקים הגה הם באים אלי.

מקלחת

עם לחות המקלחת ארוצה,
 עדין לחה, כלי אתך, לכתב אותך, לכתב עליך.
 יש. אתה חי וקיים,
 אפשר לנגע בגופך בכתיבה מלוחה, פתאם
 אני יודעת לכתב על איש רטב

היית אתי גם במקלחת

קלות על שערי ינוע רוח,
 ידי מחזיקה מיבש שער, ראשי לא יבש, לא רטב,
 עדין לח.
 אתה נוגע בשערי, מחיך.

רחל איתן

הפתקים הקטנים, הבלתי גמורים,
 שהותירה רחל איתן,
 סימני דרך,
 אולי ציון אל מותה,
 עורב פורח
 בין הכא להתם.
 מעט ורעים היו ציוני הדרך
 הפתקים הקטנים,
 הבלתי גמורים.
 ואיזה מרחק מתנהל לאטו
 בתוף הלמות הלב.

יאירה גנוסר

אם תמצא בי על עורק הרגל סימן חזק של שריטה,
 אין זה אות שעקפתי נסיון התאבדות,
 אני לא מתחמקת. לא אני.
 חתולה רעבה, חתולה עשירה,
 מבקשת קרבתי. אני לחתולה בעלת החיים.
 רגישותה מגששת שאני חזקה.
 ברגליה תשרט אותי.
 תשרטט בי סימן מבלבל, לא צפוי.

מנוי וגמור

דְּבָרִים מְשֻׁנִּים מְקוּם
אֵךְ לֹא מְשֻׁנִּים צוּרָה
מְשֻׁנִּים צוּרָה
וְהַמְקוּם נִשְׁאָר וְנִשְׁנָה
וְהַמְקוּם — כְּבוֹדוֹ בְּמִקוּמוֹ מִנֵּחַ
וְהָאֵדָם צוּרָה וְנִעְלָם
וְהָאֵדָם — שְׂרִיד הַגְּבָהִים
הָאֵדָם — פְּלִיט לְאֵדָם.

שסע

אֶכְלְסָנוּ חֲדָרִים
וְחֲדָרֵי חֲדָרִים
לְעֵתִים אֶכְלְסָנוּ גוֹף
אֶפְלוּ
לְאֶכְלָס חֵלוֹם לֹא יִדְעֵנוּ.

נעילה

לְבָנָה עַל גְּבֵי לְבָנָה
הוֹקֵם הַמְּאָגֵר לְאַחֲסוֹן
רִצְף חֲטָאִים לְמַכְבִּיר
הַרוּחַ תִּדְעַ לְכַלְכֵּל אֵת גּוֹפוֹ
כִּי רַב תְּאֻבּוֹנָה לְדַעַת
בְּחֲרוּף לְשׁוֹנָה אֵת הַשָּׁנִים — —
נוֹגְסֵי הַתְּפוּחַ
בְּמִדְרוֹן הַעֲדָן

גל' 84-85; 1987

אין דבר

אֵין דְּבַר דּוֹמֵם יוֹתֵר
מִקְרָקֵס הוֹמָה
אֵין סִגְלָה גְדוֹלָה יוֹתֵר
מִסְגַּלַת הָעֲזוּבוֹן
דְּבַר שֶׁהֲרִצּוּ הָעֶצֶל
קוֹלֵט בְּעֶצְלָתִים
הַיָּמִים — צָרִים לְפַעֲנַח יָמִים
הַלֵּילוֹת — צָרִים לְהַמֵּס יָמִים
נִהַר הַמִּתְנַהֵּל כְּחֶרֶב מִתְהַפְּכֵת
אֲדִישׁ בֵּין נִגְדֵי גְדוּתָיו.

עדות

בגרוֹנֶךְ — יְחִידָךְ
פּוֹעֲמִים גְרוֹנוֹת קוֹדְמִים
לְכָבוֹת נִסְתָּרִים שְׁרָטוּטוּ
בְּהִיסְטוֹרִיּוֹת נְעֻלְמוֹת לְבִינְתָךְ
וְהוֹלִידוּ אֶת גְרוֹנֶךְ — יְחִידָךְ כַּמּוֹכֵן

נִהַר דּוֹ-סִטְרֵי שְׁאִינּוּ יוֹדֵעַ הַתְּחִלָּה
וְסוֹפּוֹ מוֹסֵר תְּמִיד עַל תְּחִנוֹת בֵּינִים
עַרְבֵב אֵי-פַעַם אֶת זְרָמוֹ בְּדַנְיָפֵר
אוֹ שֶׁשָּׁחַק בְּמַחְבּוֹאִים בְּפִאֲתֵי קוֹרְדוּבָה
אוֹ בְּאֶל-פְּלָטָה
אוֹ שֶׁהִתְפַּתֵּל לְהִנָּאֵתוֹ בְּמַבּוֹאוֹת הָאֲכֹזִיב.

שְׁקִיפּוֹת

גְבוּהָהּ יוֹתֵר מִיַּד הַחֲשִׁיבָה
אֲלִימָהּ יוֹתֵר מִרְפוּת הַיּוֹרֵד
חֲמַקְמָקָה מִמַּסְכַּת הַנְּשִׂיף
שַׁעַת הַבֵּינִים
חוֹשֶׁדֶת מְנוֹכְחוֹת הַמְּרָאוֹת
חוֹשֶׁשֶׁת מֵהִלְשַׁנֵּת הַמְּרָאוֹת
שְׁלֹא יַעֲרִיּוּ מִשְׁנַתֶּם חֲשׁוֹנוֹת יְשָׁנִים
שְׁלֹא יִתְחִילוּ לְמִנּוֹת אֶחָד לְאֶחָד
אֶת יַעֲרוֹת פְּסִיעֵתְנוּ אֶת הַדְּבָרִים
שְׁאִינְנוּ חֲפְצִים אוֹ שְׁנוֹבְצֵר מֵאֲתָנוּ
מִלְנִקֵב בְּשֵׁמֶם הַמְּפָרֵשׁ
מִפֶּאֶת עֲנִיוֹת אוֹ פְּשוּט רִשָּׁע.

רִישׁ — רֶפֶה — מִתְגַּלְגֵּלֶת
מִתְחַשְׁלֶת בְּגְרוֹנֶךְ
מַעֲיָדָה אֶל נִכּוֹן בְּפַעַם הָאֶלֶף
יוֹתֵר מִמֵּאֲתַיִם עֲדִים הַכְּשָׁרִים לְעֵדוֹת.

גל' 111-112 ; 1989

וּבְזִיק שֶׁל שְׁנִיָּה מִשְׁלַחַת מִתִּיבְתָהּ מִסְרֵי כִנֶּף
אֶל עֵבֶר הַמְּרָחֵב — לְהַשִּׁיג אֶת שְׁקִיפּוֹת הַתְּשָׁרִים
בְּנִקְדַת הַמְּפָגֵשׁ בֵּין עֲנָף הָאֶפֶר לְבֵין אֶפִיק הָאֵשׁ
כְּשֶׁחוֹל הַשַּׁעוֹן כֹּלָה וְהוֹלֵךְ כְּדָבֵשׁ נִגְרַר
אֶל הָאֲדָמָה הַמְּחַבֶּקֶת בְּאֶלֶף וְאֶחָד מִשְׁעוּלֶיהָ.

גל' 198 ; 1996

שני שירים מנישואים רחוקים

1.

כְּשִׁשְׁלַחְתִּי אֶת עֲצָמֵי מַעְלִיף
צְבָעֵי הָעָרֵב אַחֲזוֹנֵי
וּמִיָּדִי בְּקִעוֹ נְהַמּוֹת הַדְּמָדוּמִים

וְאֵיבְרֵי הָעוֹר הַתְּכַנֵּס
לְתוֹף עֲצָמוֹ לְשֹׁכַח —
רַק בְּעֵמֶק הַלַּיְלָה הַזֶּדְקָר לְפִתַּע הַזֶּדְקָר
לְהִרְהַר בְּךָ נִגּוֹת.

דְּמָדוּמֵי הוֹסִיפוּ לוֹ כְּבָד מְתוֹק.
כָּל הַלַּיְלָה הֵייתִי הָאוֹבֵד, הַנִּגְדָּח, הַנִּשְׁבָּר —
וּבְבִקְרָה, לְאַחַר מִסַּע מְפָרָף
שֶׁל חִלּוּמוֹת אַחֲרִים
כְּבָר שִׁכַּחְתִּי אֶת מְרָאָךְ.

2.

כֹּה קָלָה הֵיטָה מִמֶּךָ הַפְּרִידָה,
כְּעִשׂוֹן סִיגְרִיָּה.

מִסְמְכֵי הַגְּרוּשִׁים שְׁלִי מִמְסַגְרִים
וּתְלוּיִם לָהֶם לְתַפְאָרֶת
קִיר בֵּית הַשְּׂמוּשׁ.

כֵּל לְשִׁתוּמֵם אִישׁ: זוֹהִי אֲמִנוּת
מְשֻׁגָּת. אֵינְסֵטְלִיצְיָה
אֲטוּמָה שֶׁל עֶבֶר עָגוּם. הַדוּ הָאֵלֶם
שֶׁל זְכָרוֹן הַדוֹהָה לְנִגְדֵי תְּמִיד.

בית חדש

אַחֲרֵי עֲשָׂרִים שָׁנוֹת נִשׂוּאֵי גְלוּת

נִעְקַרְתִּי לְשׁוֹב אֶל נְדוּדֵי-הָאֲנִי —
הַחֶפֶשׁ, הַמַּסְכּוֹת הַיִּשְׁנוֹת, הַעֲלִיזוֹת,

לְזִמְן קָצֵר הֵייתִי בְּשִׁבֵי הַחֶפֶשׁ
וְלֹא יָדַעְתִּי אֶת מְקוּמִי לֹא הַסְתַּגְּלִיתִי
לְזִמְנֵי וְאֵיךְ וּמַתִּי לַעֲשׂוֹת מָה וְעַם מִי

לְבוֹא עַד שִׁבְאַתִּי עַד שֶׁהִגַּעְתִּי בִּיגִיעָה
אֶל עֲצָמֵי עַד הֵנָּה. מִכָּאן
אִישׁ אַחַר מִתוֹךְ חִלּוּמוֹתֵי יְצִאתִי
עַם זְכוּיֹת-יִתְרֵךְ אֶל זְכָרוֹנֹתֵי

שֶׁשָּׁבוּ לְגִבּוּלֵי. לְגִבּוּלֵם.
עֲכָשׁוּ אֲנִי שָׁב כְּעוֹלָה חֹדֶשׁ
מֵאַרְץ הַמְּצוּקָה וּבְשַׁעַר הַקְּלִיטָה
בְּחֵינֶךָ מְרַחֵב לְרַגְעֵי אֶהוּבָתִּי.
כָּאֵל אֲרִץ חֹדֶשָׁה בְּאַתִּי לְחִיקָה.

גל' 135-136; 1991

קבוצת תמונות על טבע דומם

הרקיע, קערה
כחלה ואפלה מלהכיל
יפי הפרי,

רק כוכבים היוצאים לחפשי
מתוך העננה
הם פרות עונה
בלתי גמורה.

תיאור קצר של תמונה

שדה פורח בתוף ראשי,
שדה תלתן
שהתייתם מירקות
וקרחת המשטרעת לארץ קרקרו
מקסה בערמת גרוטאות.
הרחק מאחוריה, היכן שהאפק הזו מערבה,
סדינים ירקים על חבל כביסה
מתנופפים ברוח התלתנית.

רק כך אני יכול

אשה יפה פורחת כאלה
מתוך קרן־שמש נדירה
בבקר אבוד של חרף.
צוארה מצמיח צפור,
גבה מפנה אל הבלתי נסבל
של כפור העולם
וחשכתו הממאירה.

רק כך אני יכול לתאר לעצמי
את הלדת היפי בדמות אשה זו
שעלתה מאור זרוע בעיניו החמות
של הציר. על הכר חיייה
זורחים לעד. זורחים גם בעיני
המתגוננות מדמדומים קרים של פקר
ומגוננים אפרים של ערב.

גל' 100 ; 1988

עירום (קטע)

עירום כפיל שלך יורד במדרגות
עם גונים טרופיים, הולך לכוון
הברכה, יכלתי להשבע שזה הוקני,
אבל זה רק הדמיון שלי ברגעירם
כשגבר עומד בעירמו בכחל מלא,
עירום כערפל, נראה כמעצב תלבשות
של חיות ערמות. אז אמר לעצמי
היכן ראיתי את התמונה: נערה לבושה או
ערמה כאמת עומדת עכשיו או יושבת
שוכבת עם סרט כחל בשער וסגריה בפה,
דמות ערמה עם גרבים שחורים
נראית מהצד כשתי דמיות
בעירום פזור ובלתי צפוי;
רק מקרוב רואים שהם מלך ומלכה
המקפים על-ידי ערמים מהירים.
אשה ערמה עם חתול אשה ערמה וילד
שתי נשים ערמות ופנתר
שני פנתרים ואשה ערמה —
כל אלה הם שחקני קלפים המשחקים בלהט
כל הלילה את חייהם בעירום אלתורי
ומבטיחים לעצמם המור שלו ויציב.

חיפה בחורף

חיפה בחורף היא חתוף עץ יפני
שם מצפה לי משי הגשם, הרף בגשמים
לבנין הכרוב נרדם לו בשיחים הלחים
ומן השלוליות שלל הזיות עולות כאד
עם עדנת עננים חיפה בחורף מרחפת באויר
והאפק הוא לפעמים מפרש עשוי ניר ארו
כפצע בבטן העיר בא ערב רכב שמש.

גלי' 8-9; 1978

מלאכים נופלים

לרחל אליאור

מלאכים נופלים נפלים נפלים
 ערפל חתלתם מלאכים מיללים
 מקפלים נפתחים מניפות מצנחים שבילי
 חלב ברכות שדים ורחם פוקעים לכבות
 על-צמחים אפרסמון נשפכים שדי מלאכות
 המימות וגם שדים מתהפכים
 פעמים זכרים פעמים נקבות
 עם חרב המתהפכת ביד נוטפת דם
 עד תאות גבעות עולם.

איזה בליל שמימי סחרחר להקיא לנתק
 בנשיכה שלא ימשך אחרי לתמיד זוחלי אישות
 גשרים חשמלים שוררים, חמץן אתרי אוטוטו מגיע,
 אכל שגר מלאכים שלף אבוד, אמר רפאל,
 וכבש פניו ברקיע.
 כמו תתקע"ד דורות שצלו במחשבה להבראות,
 גוף אסטראלי אחד, מתוק, מקמט, מלא סימני עינים,
 מזהם בדם יסוד החמשי, ריר וחלמות, משהו מפלצתי,
 ארבעה פנים, חיות מתות, הכי אהוב פני קרוב, הוא פני
 שור שהפך פני תינוק לאחר החרפן, לשונות זהורית, המון
 כמעט ידים והמון כמעט רגלים, אבל
 שש כנפים זעירות, מרהיבות, משלמות,
 כמו שלוש זוגות פרפרים על הגב.
 (בשמים יכסה רגליו,
 מזפרת עוון,
 בשמים יכסה גויתהו,
 מפני הצניעות,
 בשמים יכסה פניו,
 שלא יביט לי בעינים.)

חברתי מילדות, לדה קטנה, טפשה, מסמנה בתו,
 בעצם אצילות ידיו של האיש זה גבריאל, את
 זוכרת איך שכובת אליים, מופזת זרע גבורים,
 וצי ספינות כתיים נערים משוחים ומושכים ומושכים

נְשָׂרִים מִפְּרָשִׁים שְׁחוּרִים,
רְצֵי סְפִינּוֹת כְּתִיִּים נְעָרִים
יֶאֱפִיל גַּם יֶאֱפִיל עַל עֵין הַשָּׁמֶשׁ.

עַל מָה אֶת מְדַבֶּרֶת וְחוֹזֶרֶת, אֲנִי כִּבֵּר
לֹא מְרַגֵּיֶשׁה חֲזָקָה, הִיא אוֹמְרֶת, וּבְכֻלָּל אֲנִי כִּבֵּר
לֹא מְרַגֵּיֶשׁה חֲזָק, הִיא אוֹמְרֶת, וּבְכֻלָּל,
אֵף אֶחָד לֹא עָלָה בְּאֵשׁ וְלֹא יָרַד בְּיָם וְאֵף אֶחָד לֹא
נִחַןְק, וּבְכֻלָּל, אֵף אֶחָד לֹא מְלֶאֶךְ, בְּקִשְׁי
בְּנֶאֱדָם, וְהַכּוֹכְבִּים בְּמִסְלוֹתָם,
שָׁם גְּלִגְלִים חוֹזְרִים
וּפְרוּעָה וְאֶפְלָה מִנְּגִינָתָם.

זוּחֵלִי-אִישׁוֹת

הֵן חִיּוֹת בְּתוֹךְ הָאֵשׁ, לְנֶצַח,
וּמִי שֵׁיֶשׁ לוֹ לְפָחוֹת אַחַת כְּזֹאת בָּאֵח — שֶׁפֶר חֶלְקוֹ,
וּמִי שֵׁיֶשׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֵאוֹת — רוֹאֶה לְלֵב.
רוּחַ יְסוֹד הָאֵשׁ, לְפִי תוֹרֵת הָאֱלֹכִימָיָה,
וְעוֹטוֹת מְלִבוֹשׁ אוֹרָה הַנִּמְשָׁל אֶצֶל הַמַּקְבָּלִים
לְמִלְבוֹשׁ הַנְּשֻׁמוֹת.
עַנְיָן מִיָּחַד נוֹדַע לָהֶן בְּסִפְרוֹת הַמְּרַכְּבָה וְהַהִיכָלוֹת
הֵן מוֹפִיעוֹת כְּזוּחֵלִי-אִישׁוֹת,
נִהְרֹת אֵשׁ עֲנֻקִיִּים, נוֹרְאִים,
זוֹרְמִים בְּעָרֵי הַשָּׁמַיִם.
מְלֶאֶכִים שְׁחָטְאוּ, לְכֹאֵן מְשֻׁלְכִים.
יּוֹרְדֵי מְרַכְּבָה, לְכֹאֵן מְשֻׁלְכִים.
וּמִי שֶׁאֵינְנוּ רְאוּי לְרֵאוֹת מְלָךְ בְּנִפְיוֹ
בְּשֵׁרוֹ הוֹפֵךְ לְלִפְיֵי אֵשׁ.
וּמִי שֶׁרְאוּי לְרֵאוֹת מְלָךְ בְּנִפְיוֹ,
בְּשֵׁרוֹ הוֹפֵךְ לְלִפְיֵי אֵשׁ.

וְאֵת זֶה אֲנִי לֹא אֶשְׁכַּח:
שֶׁנִּינּוּ מִסְתִּירִים אֶת הָעֵינַיִם,
וְאִתָּה מְבִיט לְמִשָּׁה, מוֹפֵז
בְּאֵשׁ הַתְּנוּרָה, מְבִיֶשׁ, נוֹגֵעַ לְלֵב,
רוֹאֶה סְלִמְנִדְרָה.

גל' 159 ; 1993

עם אסתר נתן אצל גדות הדנייפר

על חוף הקיטנות שנעזבו
על חוף מימי הנהר המרעל,
אבל מעל שמים פתוחים
ורוח בצמרות
ומרחבי יה.

מפענחות את כורי השכיבות
כשבות אל בית ישן.
אסתר עם האותיות הקיריליות:
שם לאודסה ושם לאומל.
ובעוד השמות מנגנים
צילילי ילדות,
אנחנו כאן עקשיו
אצל גנסיין
על גדות הנהר. בזרם מימיו
מפליגות לפגישה בין אורי ניסן
לבין יוסף חיים ברנר.

אסתר אומרת, אפשר גם בדרך אחרת
כפי שנסע אורי ניסן בטרם
לפגש את אביו, נשא בעגלה
עם הזריות ועם הקרבה

ובהפוגה בין המלים
נזרקו מגדה לגדה קולות,
כאבנים של אור
נערוות הסתירו יפין
והשוקת החיים. אכל
תשוקת המות

גל' 154-155: 1992

"אין מנוס מן הזמן"

לזכרו של גבריאל פרייל

בבקר קיצי בירושלים
גבריאל אוהב הסתנים
כתב שורה אחרונה של שיר.

עכשיו כשתם הגעגוע
בשורה האחרונה לחיים
ממשיך השיר מסעו.

נפרד מגוף חולף
אשר שמש ביתו,
אפשר הוא מסתתר
מאור ומחרות.

אפשר נוהה לשוב
אל גזן הקול, אל
טיב הקשב, אל
אותו "אפוק מסעיר"

ואפשר מחפש נסיך
להוריש את מלכותו
או פשוט, אדם קמרא
להשפין בו בדידותו.

גל' 160-161: 1993

שהמות מלחך אשיות ביתך

מִשָּׁךְ שְׁנַיִם גִּרְתִּי
עַם עוֹד הַמוֹן שׁוֹכְנִים
בְּקִבּוֹת לְכָנוֹת מְשִׁישׁ
כְּמוֹ מַצְבּוֹת בְּהָר
אֶת שְׁנֵי בְּנֵי יְלִדְתִּי שָׁם
וְשָׁמַשׁ לֹא הִיָּתָה
כִּי פָנֵי חִלּוֹנוֹתַי שָׁבַמְזָרְחָה
הָיוּ לַמְלַחְמָה
וּבְכַבִּישׁ מִתַּחַת
זָרְמוּ כְּלֵי מִשְׁחִית
וּבְאִפְקֵי יָרֵק
מִסְתַּתְרִים עֲרָבִים שָׁבְנוּ אֶת בֵּיתֵנוּ
רוֹחַשִׁים "גִּי'הָאֵד", "עֲלִיהוּם".

שָׁמַשׁ בְּגִבְעוֹן
לַמִּתְנַחֲלִים בְּהָרִים
בְּתֵי גִזִּית רַחֲבֵי יָדַיִם
בְּבִתִּי מִבְּצָר בְּרֻבֵעַ הַיְּהוּדִי
עַם רוֹבִים מַעֲט
צוּפִים מְרַחֲבִים מִיעָרִים
טְרָסוֹת יִרְקוֹת נִטְשׁוּם עֲרָבִים
הַמְסַתְרִים בְּבַתּוֹת בְּגִאִיּוֹת
רוֹחַשִׁים "גִּי'הָאֵד", "עֲלִיהוּם".

בְּלִילוֹת מְבָרִיחַ בְּכוּרֵי גְבוּלוֹת
בְּעִגְלַת טִיּוֹל בְּתֵי.
וְאֲנִי שָׁרָה: "הוּ קְבֻרְט, הוּ קְבֻרְט"
(כְּמוֹ לִיָּזָה מִיְנָלִי בְּגִרְמִנְיָה הַנְּאֻצִּית)
בְּתֵי אֵטְרוֹן הַמְקוּמִי.

גל' 100 ; 1988

כבלכתך על צלע הר כבוי

אֲנִי לְנִגְרָהֲנֵס אֶלְפָּא וּבֵיתָא
בְּ honeymoon מְדֻמָּה
מְפָרִישִׁים גְּלוֹקְגוֹן וְאִיִּנסוֹלִין
בְּקִלּוֹת דִּיקָק, מְזַעְרִי

כְּכֻלְכְּתָךְ עַל צֵלַע הַר כְּבוּי
אֲשֶׁר שָׁפַע אֵשׁ מִלְּפָנָיִם
וְעוֹד תִּרְאֶה
הַבְּהוֹב אֶחְרוֹן שֶׁל זָהָב
מִן הַשְּׁטִים

גל' 157 ; 1993

נפילה חפשית

ועד שנשמע קול הנפילה של תחנת
הייתי נופלת בשקיקה
בארבות השמים כלפי
אדמת מאויי
נופלים   נופלים   צנחו המלאכים הצפים
הנה כך צונחים הרצונות מכח-
המשיכה המר   ככה זה בחיים
זהו זה אמרו האבנים נחות על
האדמה מזה עדנים
גם אנחנו פעם צנחנו בצנחה מרה
הסתכלי בזהו זה היות שלנו
ותלמדי מאתנו
עוד מעט תנוחי אתנו
קשה אטומה קרה למאוייך
קול החבטה היה
קצר.
מאז אני
מנחת.

גל' 10 ; 1978

שיר ראשון

שיר שני

עוד פחד כל הטוב נשמרת
פחד אור וטהר
הנפש אל נמשכת אל
אל טל ואל מטר אשה אחרת
ונושכת עקבי.
אתה צח ואדם
אני בעשב הכתם
זהב דגול מרוב התפוזים
שלי עכשיו לך שומרת
אחד זריחה אתן לך
אחד אשתה מכה ידך.

שיר שלישי

האורגניזם הזה
שקוראים אותו ' הוא
הכי זהב שיש לי היום
על שפת הבית, חוץ משלי
העובר ומעיר אותי כל הזמן, מכיין
שרשמת את שמך
בצפרן על גב זרועי, שמתי
על המצח שלך איקס בצבע אדם
אתה כבר מזמן מסמן, אתה
כתוב היום במקום הכי נכון
בספר הספרים שלי שמרתי לך
מקום (למנוחה) בחלקה שקניתי
ואמרתי לך תמיד אהבתי אותך
אפלו לא ידעתי
לזכר שהייתי.

גלי 175-176; 1994

ולפעמים את חוט או
חפץ מפכה, על המחצלת
נח אחר ומחכה לך פתח
דלת חרסים על השמורות.
את קמה, שמה עין מתרפקת
כתף, כל שכם, חפץ כל מקום
בצהרים, את מסתרכת פעמים, פעם
שהשביל יהיה בדיוק באמצע הראש
פעם שהצמה שלה בדיוק תגלש.
אחר, שמה פוץ ושמה כחל
יורדת שפת (איזה) נחל
לאסוף עוד ממצאים ונמצאים
אחר, הולכת וקונה
כרטיס להצגה ראשונה
הולכת וקונה להצגה שנייה
ולא חושבת פעמים מי מבין השניים
(אבי אמי)
סבי וסבתי אווזים בי שתי ידים).
חושבת פעם מי אני אוהב אותי
נדחסת רגשות חמים ומתפשטת
כל תרון ואלים, אתה הולך
היא שרה חד פעמיות לבא,
מתוך שיר השירים אשר
מפנים לכה.

מגדל

ובמגדל השעון זמן לא עבר,
 עבר בו פחד סבינים עלו
 בו, וירדו קולות גרוניים
 צמקים, ואני שמעתי כנענית
 עתיקה ויפה ואנשים בנמל
 עלו מן הים פעלות מלכים
 בלבן, ומגדל השעון
 מגדל זמן פרוע, סלמות
 ברזל דקים ממנו נפלו
 מאין אחיזה, באין אחיזה
 בשטח הגדול עלו ילדים
 מסכנים, ומלאו את ידם
 זעם וזמן חומקני, זמן
 חומקני, בסדקים שהם בית
 מישהו מציר את כאביו
 עכשיו בפסים דקים של
 תמהון, מגדל ברזל,
 שעון.

אנדרומדה

בחלון כמעט ים מלא
 סירות זמן מתרחקות ממני
 והלאה צמוסות לעיפה,
 על כתפה מתנפץ גל לבן
 אחרי לבן, שני שחפים
 על מגדלור קטן מסמנים
 כוונתי שמים, שאומרים
 ישועה.

■

ואני שבע פרות רזות
 צלופות שרוב כואב,
 שבע פלחה בי חרב,
 מתרשה של אור, ואני
 שדה סגור, ואני שמיטה
 איטית נוטה להתהפך התוף
 עם הפנים הרבים, לערות
 אל שמש מאים תאים אפלים,
 ואני שבע פרות מיחלות
 לגשם כמו לידיד,
 ואני לקחתי עננים בידי
 לשלח בהם מטוסים מהירים
 טעוני חשיבה, וידעתי
 את יודיד הפסך המתמר
 את העבים לגשמים דקים
 ועשויים דעה, וידעתי
 את פשר החלום ופתחתי לו
 לבא, ידיר, גשם
 באדמה קשה, בקול דק
 ותלילי להתיר.

כרם

כרם הנה לידידי
 כבעל המון.
 אין מקום כזה
 באין-מקום הנה לו
 כרם.
 ענבי חכרון בשלים
 מארכים, נוטפי שמש
 וטל.
 הנה לו כרם.
 צל נופל פתאם
 צוחת צפור טרף.
 אין גדר שיכולה לשמר
 וגם הקיץ והסתו לא יהיו לעולם,
 רק הרגע הנה שעובר
 מור עובר
 כפות המנעול נפתחות חרש.
 כרם הנה לידידי
 כבעל המון
 המון כרם.

מבנה הטראומה

בזמן של כף-יגדה
 נחות פנינים חמות.
 היא סוגרת אותן
 בקופסת פלסטיק חומה
 חושבת
 שמה שהיה
 לא יהיה עוד
 רואה
 אשה בחלצה לילכית
 נכנסת לחדר
 כל הזמן
 נכנסת לחדר
 כלי שום שנוי
 אשה בחלצה לילכית
 נכנסת לחדר
 וכל מה שהיה
 נהפך על פיהו
 ואי-אפשר לתקן.

גל' 78-79 ; 1986

בַּדְמוּמִים הִיְתָה הָאָרֶץ
 מִפְּרִקַּת זְמַן־מָה
 בֵּין הַחֲצִיכִים וְחִבְצֵלוֹת הַחוּף,
 כְּפוֹת רְגְלֵיהָ הַחוֹלִיּוֹת
 טוֹכְלוֹת בְּיָם.
 מִהֲרֵהֶרֶת הִיְתָה
 בְּבִנְי־הָאָדָם הַכְּלִי־מִתְחַדְּשִׁים
 הַשׁוֹכְכִים לְבָדֵם בְּאֵרוֹנוֹת הָעֵץ הַקְּטָנִים
 בְּחֹכָה
 אַחֲרֵי שֶׁהִלְיִיּוֹת נִגְמְרוּ
 וְכֹלֶם הִלְכוּ הַפִּתָּה.
 הַפְּרָחִים הִלְבִּינִים נְעוּ רְגַע
 בְּאֵי־נֹחֹת.
 אַחַר רֵאתָהּ אִשָּׁה בְּגִיל הָעֲמִידָה
 רוֹכֶנֶת וְחוֹתֶכֶת בְּאוֹלָר
 חִבְצֵלַת אַחַת מִתּוֹךְ הַחוֹל ;
 טְקָסִים, הֲרֵהֶרֶה
 בְּמָה שֶׁיִּכּוֹל הִיָּה לִהְיוֹת עֶצֶב,
 אֵלֶּי הִיְתָה מְסֻגֶּלֶת
 לְעֶצֶב.
 אֲבָל הִיא הִיְתָה רַק רִחַב־יָדִים מְאֹד
 מִכְּסֵּה חֲצִיכִים וְחִבְצֵלוֹת חוּף
 שֶׁיִּתְכַּנְּסוּ עוֹד מְעַט פְּנִימָה
 לְאַפְלַת הַבְּצֵלִים הַשׁוֹתְקִים בַּחֲשָׁף
 לֹא הֲרַחֵק
 מֵאֵרוֹנוֹת הָעֵץ הַקְּטָנִים.
 אֶהְבֶּה, הֲרֵהֶרֶה, יִפִּי,
 כֹּל הַדְּבָרִים הַקְּלִים הָאֵלֶּה
 שֶׁהִמְצִיאוּ בְּנֵי־הָאָדָם
 כְּנֶגֶד הַמּוֹת הַגְּדוֹל הַמּוֹלֵךְ בְּכֹל,
 הַחֹזֵק אֲפֵלוּ מִמֶּנִּי.
 הִיא זָעָה בְּמָה שֶׁיִּכּוֹל הִיָּה לִהְיוֹת צֶעֶר,
 אֲבָל הִיָּה רַק נְשִׁימָה חֲרִישִׁית לְבִנָּה
 שֶׁחֲלָפָה בַּחֲצִיכִים
 וּבְחִבְצֵלוֹת הַחוּף.

גל' 94-95 ; 1987

שישה שבועות למהפכת האבנים (האינתיפאדה)

איני מצליחה לכתב
את השיר על השעות.
אני עוצמת עיני,
מישהו פוקח אותן בחזקה
ילדים ערביים משליכים אבנים
על זכוכית השעות הדקה.
אני מנסה שוב
עוצמת עיני, מתמלאה...
לא.

האור המחריד פולש
צדקה.

הרגו לה את הילד
בן שתיים-עשרה

צורחת וצורחת וצורחת

אני משעינה את גבי אל הקיר
עוצמת עיני

מתמלאה אפר...

לא יכולה. לא יכולה.
לכתב את השיר הזה.

רחובות מלאים תבצרה
עשן שחור זוחל

החיים נהרסו.

צורחת

אמא שלו.

השיר הקטן הלא חשוב שלי
על השעות

(נשענת לקיר)

עוצמת עיני

מתמלאת אפר עננים רך

מחרוזות גשם

עלים מרחפים)

עכשיו שם כבר עצר

עצרו.

מה קורה ליד שלשים ושנים הקברים התרשים

(מספר זמני)

מה קורה

בחדרי המגורים המרהטים

בטעם אורזינטאלי

לבנטיני

(אבות שבורים)

האבנים עכשיו

מתמלאות שגאה ופראות

ממתונות.

לא,

אי-אפשר

לספר עכשיו

כמה אהבתי אותו

ואיך היו המלים

שאמר לי

ורף העננים

והגשם

והשעות.

גלי' 118 ; 1989

לקראת חמש זריחה

היה גם אדם בתמסת-שמש בתוך אור-יום
אף יותר מאחר, השמים באו ריקים לעין
כמו טפט בהיר על גלגלת של שקט.

עברנו; עברנו את הלילה בשלום
ובמקום התרנגול, הלילות צפרים שטות.

תשע

השעון לא באן.
הרגשת השעה השע
פסול בזמן כחמר

כך נראה המעורר

כאשר הטנס טיל בין השורות הפנימיות
ואני מבחין

והוא ליד הצנור-שופע-המים

ואני ליד הפלורייבונדה

והוא החוצה, חוצה במאנן את הנרדים

ואני מביטה בנוצותיו המשלהבות

אף הוא בטוח בצל. חוזר ושותה שם.

אני בטוחה בדיאלוג הלא קיים

בדרך שיחות דלות

שאיש מנהל

עם עצמו כאשר הוא חושב שהטנס מסתר.

נזכרתי באבי שלא יכול היה להטביע את כל הגנדרנו

בו. עניבת צבע. פרפר בתזה.

ליד הצנאר.

אבל לא בכחל מחשמל שראיתי הבקר.

והנה המערך החדש:

טנס, אבא מחליף עניבת פרפר בבקר

ואני היושבת בצל חלקי.

מטוס מרעיש ומרעיד.
אולי הוא חמוש ויקיא מות בלבנון.
השחרור מחליף מחבוא.

גל' 158 ; 1993

גל' 195 ; 1996

עד חצות

אֶפְזֹר שְׁעֵרוֹתַי וְאֶקְלַע בְּהֵן רְבוּא קְסָמִים,
אֲשַׁחֵק בְּמִטְתְּךָ תַּפְקִיד
מִהֶסְרָטִים,
רִיטָה הַיְגֹרֶת שְׁלֶךְ, לַחַה מַחְלוּם
שְׁרִירִים קְטָנִים בְּגִבְךָ יְרוּצוּ אֵלַי עַד חֲצוֹת
נַעַל זְכוּכִית לֹא תִמְצָא
עַל הַמְדְרָגוֹת הַנְּעוֹת.

אבן אחת

אֶבֶן אַחַת יֵשׁ עַל רֶמֶת הַרוּחוֹת
תְּשַׁלֵּל מְדִיק שֶׁל גּוֹפִי
שֶׁם אֲנִי, מִתְכַּנֶּסֶת אֶל תּוֹכִי
בְּאַחַד הַיָּמִים, כִּף אוֹמְרִים,
יִמְתְּקוּ לִי רִגְבִי עֲפָרִי
אֵיךְ יִמְתְּקוּ לִי רִגְבִי עֲפָרִי
כְּלִי הַכְרָמֶל וּכְלִי
הַרוּחוֹת הַמְלַטְפוֹת אוֹתִי?

אני מנסה

אֲנִי מְנַסֶּה לְהִסְתִּיר אֶת מוֹתִי
אִמָּה, לֹא יָדַעְתָּ אֵתָּה
נִשְׂאֵת אִשָּׁה בְּכִסּוֹת לְבָנָה.
אֲנִי עוֹשֶׂה לָךְ חוֹמוֹת צְמֵר גֶּפֶן

הכל במקומו

הַדָּאָר נוֹתֵר בְּתַבָּה
הַעֲצִיץ, שְׁאֲנִי לֹא מִשְׁקָה — נוֹכַל בְּכִנְיָסָה
מוֹל הַטְּלוּיָזִיהַ אֲנִי לֹא
מִבִּיטָה אֵיךְ זוֹרֵם הָאָרְנוּ
כְּלִי זְרוּעָךְ, כְּמוֹ הַפְּסָלִים
עַל מַרְפֶּסֶת הַפְּנִסְיוֹן פּוֹרְחִים
שִׁיחֵי גְרִנְיִים

גל' 160 ; 1993

שירים תל-אביביים

בשדרה

בשדרה
נערה בכחל מחזיקה נרד אל מול לבה
ונער.
ואור בעלונה נגר
ירק.

בשבת

בשבת.
בצהרים האציל הסתו חגיגיות מסימת
לשדרות בן-ציון,
בפנה
ליד בית הקולנוע אנשים מטילים בשקט
ואור צלול מסנן אור קריר.
בשבת.
היום אפשר גם לשמע את אמירי העצים
מאנשים.

על ענף צפור שחורה במקור נרד
שורקת.
אחרת עונה.
עפו הצפרים.

בשדרה
אור שחור ככר מחתף עלנה
כתער.
הלכו
נערה בכחל
נרד
נער.

בגן מאיר

הירקת הקרומית התלויה
על מי הברכה
בגן מאיר
אינה מפריעה לנמפיאה הלכנה לפרח.
עלי הכותרת הלכנים זוהרים למרות
האבק האפר והעצים הדוהים. למרות
באשת המים.
הייתי רוצה להיות ירקת קרומית
על מי ברכה.

גל' 22-23; 1980

לכתוב על צמחים

לכתב על צמחים
זו כבר הכרעה להיות כמו צמח.
להיות צמח
זה כמעט כמו להיות מים.
כי מה הוא צמח —
אם לא המים השותקים
והאור שהופך ירקת.

נסיעה

(מתוך מחזור)

■
אֶת הַכָּבֶד כִּסּוּ יוֹנִים,
אֲנַחְנוּ רַק עֲבָרְנוּ בִּיגִיָּהֶן
כָּל כֶּף הָיָה שְׁקוּעוֹת בְּגִרְעֵינִים
אֲלֵינוּ לֹא הָרִימוּ עֵינֵיהֶן

יוֹנֵת כָּבֶד: כְּנָפִים נִגְרָרוֹת
מִקּוֹר נִפְעָר
תְּהַלּוּכוֹת הַתִּירִים חוֹנְרוֹת
מִן הַדּוֹאוּמוֹ הַבְּלִתִּי-מוֹאֵר

■
וְעַד עֲקָשָׁיו, בְּעֲצִימַת עֵינַיִם
אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַהָרִים
הֲלֹא הָיִינוּ שָׁם, שְׁתִּינּוּ מִיָּם
אֲמָרְנוּ זֶה לְזוֹ הַכָּרִים

שיר לערב חג

הַזֶּה הוּא בְּעָרוֹב יָמֵינוּ?
וְכִכָּה הַדְּבָרִים
יִלְכוּ וְיִשְׁמְטוּ מִבֵּין יְדֵינוּ
הַמְּלַקְטוֹת שְׂבָרִים

הִירְפָּאוּ עוֹד הַשְּׂבָרִים הָאֵלֶּה
הַתְּהִיָּה עֲדָנָה
לְנִפְשׁ הַנוֹאֲלָת
הַמִּתְּפַתָּה עוֹד לְבַקֵּשׁ אֶת תְּקוּנָהּ

מֵעֵבֶר קוֹרֵמֶשֶׁה עֲלוּם, בְּאֵין-רֹאִים
אֲפָשְׁרוֹת אַחֲרוּנָה, מִבְּטַחַת
לְצִלַּח עֲרַפֵּל יָמִים בָּאִים
וְחִשְׁבָה צוֹנַחַת —

שְׂאֲלֵנוּ בְּלִבְנוּ הַנַּחְזוֹר
אֶל קוֹ הָאוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר חֲצִינוּ
שְׂלֵא תִשְׁכַּח וְלֹא תִנִּיחַ לִי שְׂלֵא לְזָכֶר
שְׁנֵה הַיָּה מַה שְׂאֲכֵן רְצִינוּ

■
הָאֲגָם שְׂלֵא בְּעַתּוֹ
הַמְּזוּחַ לְבָן, זְנוּחַ
הַתְּהָ מִצְטַנֵּן לְאֵטוֹ
כְּמוֹנוּ, בְּיַד הַרְוִיחַ

פְּרוּסַת הַלִּימּוֹן חוֹרֶת
כְּמוֹנוּ, שְׂלֵא מִבְּאֵן,
בְּמִיָּם מִרְאֶה נִשְׁבָּרַת
הָרִים מִתְּכַפְּסִים עֲנֵן —

גל' 191 ; 1996

גל' 32-33 ; 1982

■
שְׁעִינִי גְּפָרֻרִים
וְאִינוּ מְדַלֵּיק אֶהְבָּה
שְׁעִינִי יְהִלּוּמִים
וְלֹא חוֹרֵט אֶת שָׁמַי בְּזִכּוּכִית
וְצָחֻקוֹ צָחֻק צְבוּעַ
אֲנִי רָצָה בְּרַחֲבוֹת
וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ יִשָּׁן עַל סִפְסַל
עַם חֲתוּלֵי הָרְחוֹב
חֶבֶק אוֹתִי אִישׁ,
חֶבֶק אוֹתִי בְּזוֹעוֹת חֲתוּלִיּוֹת,
יְמוֹשְׁנֵי חֲתוּל
יְמוֹשְׁנֵי נֶמֶר
יְמוֹשְׁנֵי צְבוּעַ

שיר אהבה

הָאֶהְבָּה עוֹשֶׂה לְךָ סִימָנִים שֶׁל פֶּחַד
הָאֶהְבָּה מְצַמִּיחָה תוֹתִים וְרִדִים בְּעֵינֶיךָ
בְּמִבְּי שְׁלִי, כְּמָה עֶצֶב יֵשׁ בְּיַדִּי הָאֵשֶׁה שֶׁלְּךָ הַמְשַׁחֲקוֹת בְּשַׁעְרֵי לַח וְרֵטוֹב
כְּמָה יֵשׁ בְּעֵינֶיךָ
אֶתְּהָ תִסְרוֹג לִי חוֹלְצוֹת מְשִׁי
וְתִלְבִּישׁ אֶת צְנֵאָרֵי בְּרִכְיִד נְחֹשֶׁת
אֶתּוֹס
בְּהִיר יוֹתֵר מִחֲנֻרֹן
נִגְן נִגָּן בְּעוֹנֵב
שֶׁיִנְפֹּץ אֶת שְׁגֵעוֹנֶךָ לְרִסִּים
וְיִמְחֹק מְעֵינֶיךָ תוֹתֵי-פֶחַד
וְיַעֲטֹר אֶת רֹאשְׁךָ בְּסַחֲלָבִים.

גל' 54-55 ; 1984

בתים

עד אז לא ידעתי שיש בתים אמתיים
 (ואפלו מוכנים מאליהם, מוטלים ברשול קל,
 שרק יושביהם, כף חשבת, ראויים לאהבה)
 עם פרסאות מהגוני, וילאות עשירי פריחה,
 תמונות במסגרת נחשת, מנורות מעצבות, ואפוליות
 אירופית טבולה ניחוח קפה (חמאה, אנשוכיס,
 סיגריות דקות על השלחן) בעלת הבית
 בחלוק גלימה נעה בלאות עצלה של בין ערבים.
 גשם חרישי טפטף ברחוב שטרם התעורר, היה חג.
 (היה חג?) והריח ההוא למרות
 שעברו כבר שלושים שנה

כי מה

כף ידירי, מהלכים (כמעט עלבון לחשב
 שפך מהלכים) בשכחת העשב המלבלב
 הבוקע מאליו. כי מה בסוף הכל מבקשים, לעבר
 את החיים בכמה שפחות פגיעה

כמו צבי גביע שדוחקים מאישוניהם סקרנות למען דאגה
 למשל דאגה מפני גאות אגם או ילדים מתעללים, או
 אי הבנה של פרי נשמת, לא בעתוי הנכון, על קלפתם,
 נדונים לאלימות הטבע, ההופכם על גפם, כדי להכריח
 אחת ולתמיד לראות את הגובה העז של הרקיע

גל' 157 ; 1993

ואמרתי אמשׁיך

א.

ואמרתי אמשׁיך
רק באכילה ושתייה
וקיום מעניית השארות
צמוד לגוף
לחמר
לא קל הדרך חמרמר
ועל בן נשוא שקטי זקן
יודע פכד השתק
וכן יכבד לשאת דבור.

ב.

אני נושא שקטי
בארץ רוח בארץ הדרך
אשא אלומות השתק
לא עוד בצפן נסתר
התגלה
כי מת ויחף אני מחלום

ג.

על בן כל השקט הרב
פנימה כבודו
כי אין כבוד
מפני כל העפר
כי הכל הכל עפר
ושבה דעתי לדעתו.

ד.

כאכול התפוח
כנחש הנחש בתפוחים מכשפים

ה.

וצמתי ימי מכל אנשים
ובחברת בני אדם אינני בא
אני בא שקטי כל העפר
ורצף חול הדרך
אשתרף
בכניעה
בדמיה
בהמתנה —

ו.

עד אולי יקום סוסי המת
אם מעפר יתוצב לבכות
כל משמעות המות הזה
תחת ספי החיים.

ז.
אָבֵל אֵי אֲנִי נִמְצָא לְלֶכֶת פֶּתָאם
בְּלִי בְכִי
בְּדַמְעָה נְקוּבָה
בְּחֹר שְׁחֹר
רְדוּפֵת דְּהַרְת חִלּוּמֹת
אֶל קְבוּרָתָם
אָבֵל אֵי אֲנִי נִמְצָא מְצוּי פֶתָאם
בְּצוּם דְּבוּר
נוֹקֵב דְּמַעְתִּי וּמַחְרִישׁ
כְּמוּ מִיבֵשׁ חוֹלוֹת
כְּמוּ מִיבֵשׁ כֹּל יִבְשֵׁת הַדְּבָרִים שְׁלֵא בְכוּ

י.
וְאֵין לְסַמֵּךְ עָלֵינוּ
הַבְּנֵי אָדָם
גַּם מַלִּים שְׁקִבְלָנוּ
לְדַבֵּר
הַשְׁתַּמְשָׁנוּ בָּהֶם לֹא נִכּוֹן
הַלְכָנוּ אַחֲרֵי לֵב הָאֲנָשִׁים

ח.
תַּחַת כֹּל הַיֵּשׁ הַזֶּה
לֹא נִרְחַף בְּתַהוּ חִלּוּם
לְעוֹף
לֹא עוֹד אֶסְתַּבֵּף
בְּסוּד הַפְּרָדָם
כִּי נְקוּבָה
בְּחִלוֹל הַסּוּד
הַיִּתִּי —

יא.
גַּחֲלַת צָרְכָה אֶת חַיִּי
וְהִסְתַּלַּקְתִּי מִדְּבַרְוֹתֶיהָ
אֲנֵא גַחֲלַת שׁוֹכֵי אֵלַי
נְטָשְׁתָּנִי אֲמוּנָה
הֵלֵךְ מִמְּנֵי הַרְחוּף הַחִלּוּמִי
נִשְׁרַף לִי חַזְיוֹן

ט.
לֹא בְדִירוֹת הִיא זו
שְׁלֵבֵד אֲנִי מֵאֵד
וְדוֹכֵר מִמְּרַחֵק הַקַּיּוּם
כִּי רַחוּק אֲנִי מֵעֲצָמַי
בְּהַתְקַרְבִּי מֵאֵד

בְּקֵר הַתְּעוֹרְרָתִי וְהַכְּחָנָתִי
שְׁעַר וְרוּאָה
הַיִּתִּי כְּבֵשׁ
וְהֵדָם שְׁלִי עַל מִשְׁקוּפַיִם.

גל' 181 ; 1995

במלאת שנה

(חלק ממחזור)

"עכשיו חשופים שרשי ואנשים דורכים עליהם"
זלדה

כמו שרק בנובמבר
חזר אלי סטיב אוסטין

והתקנה המטמטמת כמו מנטרה.

"if winter comes can spring be far behind?"

מנסה לזכר דברים רעים
מנסה לכעס
כל זכרון רע
הופך לטוב —
ואתה יוצא טהור ונקי בפלג

הקלגס חי
ואתה מת

לא מבזבזת חשמל
רזיתי
רציתי רק שתדע

סרבתי לך ביום האחרון
בשנפגש — אסכים

לנשק את נקדת החן על
רק עוד פעם אחת

שנינו יושבים על ענן
אתה מספר לי
איך משעמם בלעדי

ומה לעשות עם הדרגות והמדדים?

כתבת שירים —

"שמעתי אותך סוגר את התבה
משתעל מעט
עולה בריצה"
ועדין מחכה

בכל אשר אפנה —
מביט בי המות
ממגדל העיר.

שתינו קפה,
צחקנו איך נתחכם לרשעים

אתה הנרקיס שלי
אני הנרקיס שלך
האם חרבה הבצה?
מה זה חשוב
מעולם לא ראיתי יפי בנרקיסים.

מיום ליום מתגדף ריח הזעה
מהחלצה שהשארית לכביסה.

"בא לסתו שלי", אמרתי
"בא נתור אחר הים הספרדי של החיים"
איפה הים
איפה החיים
איפה הסתו
עקשו חרף
צמק
צפוני
לא אמרתי נצחי

דוקא בכ"ט בנובמבר

לפרסם ?

מ. אומר עליך קדיש
זה מה שהיית רוצה ?

איך אהבים כאן מתים
חגיגת המות חוגגת

בחיים ובמות —
תמיד שופט.

למה לא אמרת:
את חזירה.

מדוע בחרת בי ?
מדוע בחרתי בך

הייתי אבודה
ואתה אביד ממני
ברית לא קדושה.

מסכות, מסכות, מסכות
ואפס מאחוריהן.

כותבת לא.
וחושבת עליך.

כל כך מכערת בלעדיך
העננים לא מספרים לי סודות
הברושים והבוגנויליות
מפנים את ראשם.

מה לא הייתי נותנת
כדי להחזיר אותך
הרמון של מנגנים קטנים מטוניסקיה
מבשלות מאלג'יר
רקדנית ענודת אורכידאות
דון חואן של מוצארט
מהבקר עד הערב
הייתי מקלפת לך רמונים
מפרקת אותם גרגיר גרגיר
על טס של זהב,
מברישה את גבך עד זוכ דם
רוחצת ערמות של חסה בשבילך
כל יום, כל יום
אהיה חיקנית ושוכבת
אפילו אפסיק לכתב שירים.

גל' 119 ; 1989

אנקולים בצוארי

איש בגוף רעהו
רק ידיהם הדקות
אנקולים בצוארי
הנשא הבוהק
פוצע את עיני
תולית בגבעת המות
מול הריק —
אלפי עינים בוערות
בגרונני

כביתנו נעצר הזמן

כביתנו נעצר הזמן
בט"ו אלול תש"ב
והכה
כמו פעמוני הכנסיה
בכינו את השנים
על
הילדות
שלא

כרוח אחרת

כמו לטאה
עמדתי על ראש הר חבקוב
מנסה להטמע בפעילות השרשים.
שכי, רציתי להפציר ברוח,
בואי אתי אל ארץ המות,
אל שרשי השרופים.
ובמקום זאת אמרתי:
— משחי את גופי
באחרון האורות וקלעי
את צמותי הרזות.

גל' 184 ; 1995

הטרקטור בחוץ והמשדרה המעקלת,
קולות רחוקים של עקשנות לא מפייסת, ועדין
לא נאמרה המלה האחרונה.

מתרגמים את הדבר ההוא ללשון של עצבים רועדים,
נעצרים על הסף,
אל תפחד מן המורד, אל תפחד.

מערוצי הזעה השופכים את חמתם המלוכה על האדמה,
מן האדמה הנפצרת לקלט את אלפי הזרעים נעוי המרדות.

האור אולי יחזר, אחר,
ללא לזוי של מקהלות ומזמורים, ללא הלויים,
רק חוט אחד, עשיריה, ישוב לבער
ורק הרעד בלי העצבים לכד ישוב,

ביא את הקולות של הטרקטור בלילות
ואת שני המשדרה מעקלות, חורשות, פוצעות את השנה,

צלכת-שיר

אביב מאחר, או אביב שנמצא בסתוו, או אביב
מתחבר אל אביבו של הקיץ, זה הזמן להפשיל
שרוולים ולתלות באויר את הידים ושאר
האיברים על מתלים שהם הצטלבויות של
האויר הכרחשי הנוסע, וקני השמש
הנוקרות באדמה, ואיזה תמונה!

למרות הראות שאיננה טובה ולא חשוכה השעה ומה
שנחשב הוא הצלב שהולך ומצטלל עכשיו כשהאביב
חבר לקיץ ואל כל מדבריות השמים, —
תראה איך שמים בלי ענן הם מדבר רמוס תחת השמש
הנוגשת, ורק הצלב המסתמן והבררה להיות מוקע או
למלמל שירים בשקט

גל' 91 ; 1995

הו, הוא האיש (קטע מפואמה)

הו, הוא האיש, הו, הו, הוא האיש, השוכב על הארץ. יפה, כמו עכשיו הוא נברא מן עפר.
 זרועו שתמיד מונפת קדימה ורגלו השליחה לאחור. כמי שרץ עדין להשיג.
 הו, הוא האיש. הו, הו, הוא האיש, השוכב על הארץ ורץ תמיד להשיג.
 מותו שלו, על מצחו ופניו, מותנו שלנו, כמו זכרון, על לוח לבנו. הו, הוא האיש.
 וצפור טרף, נודדת מקצה העולם ובאה לנקר את שתי עיניו,
 שאמרה. הכרעה המלחמה עד הבקר. הו, הו, האיש. שהכריע מלחמות עד הבקר.
 ומתקבצין ובאין נשים ואנשים. ושולחים אנשים ידם אל פניו,
 ושולחות הנשים את ידם אל אבריו, כמו לנזף את המתים, שאמרו לו,
 תקום ותחיה במהרה! תקום ותחיה במהרה ותבכה עוד בכי אחד אחרון.
 וכמין איש הקם מן העפר,
 על ידי סימני נגיסה, על פני סימני נגיסה, על שפתי סימני נגיסה,
 כמו אחר ליל אהבים.
 ואני מביט אחרי, אל מקום האסון ושברי עצמותי נדבקים, זה כמו אל זה,
 וזה כמו אל זה, שבר אל שבר ועצם אל עצם.

גל' 98-99; 1988

שני שירים על אותו נחל

אין אתה נכנס
לאותו נהר פעמיים.

היראקליטוס,
(מתוך תמונת הנהר)

מיזנסצנה 1

היא יודעת, גם אם
תעבר באותו הנהר
פעמים, העור יזכר,
היא נראית קצת משגעת
כשבמקום בכי
יוצא לה צחוק.

ואז נגעת בי לאט
בסבלנות של נחל
שיודע לאן הוא הולך,
אני כמעט נופלת למים
ואתה יונק אותי כמו סוף
חזרה אל גדה בלתי אפשרית
מניח אותי בחכה
של חמר לא ברור
ואת מרזם לשמר מרחוק,
עד שיבואו מים אחרים לענות
למה נגעת בי לאט
למה בסבלנות של נחל.

דודה חנה

דודה חנה
כוכשת מלפפונים
על אדן החלון
בצנצנות סדורות,
אין למי והם
נרקבים לה
צפופים צפופים
בלי נעלים ומשקפים
מתחת לשום ולשמיר
בשמש מנחמת
ויש להם שמות.

גל' 140 ; 1991

מיזנסצנה 2

אשה שחורה יוצאת
מתוך חכה והולכת
על גדה לא נכונה של נחל,
מכות הכרק בה מעידה
שהיא מסמנת עכשיו
בחרירן צמק על קת אקדחו
כפגיעה.
היא יכולה לרדת אל
המים הרדודים ולחצות,
היא יכולה לרדת אל
המים הרפים ולכסות,

מתוך — עכשיו באו אל ביתי ימים אחרים

עכשו באו אל ביתי ימים אחרים
 עוטי־שקט. למה הם
 מרמזים הימים האלה. שקט הרוח
 מזכיר את המנות. היו
 בתל־אביב שנים, ידידי
 שכלו את נפשי
 איפה הם ואיפה קצירם.
 לקחו
 הלכו. שניהם יחד רחקו.
 משרחקו
 רחקו.

יפים היו ידידי וכל שהגה
 להם הגה בהגה מלים
 לידידי, ערגת נפשי
 שנבטה מהם.
 יפים היו ידידי
 השנים, פה יפים. נוגים היו בָּחַנָם
 פה נוגים. רוחשים היו עמי.
 כְּמֶרְקָחָה וְהַיּוֹם
 סתמו המלים וידידי
 עוד נוגים ואני עצב.

עֲדָנָה צְרוּפָה הִיְתָה יְצוּקָה
 בְּכִלְלֵי גוּפָהּ. בְּכִלְלֵי גוּפָהּ
 הִיְתָה יְצוּקָה עֲדָנָה וְהַשְׂכֵּר
 נִמְסַךְ בְּאַבְרִיךְ הַמִּתְפַּתְלִים כְּאֵלוֹ
 נִתְכַּנּוּ לְהַכִּיל אֶת כָּל הַצּוּרָה
 הַמְפַּכָּה בְּחֻשְׁכָּה
 אַחַר כֵּן, מִזַּג לְתוֹכָם, הָאוֹר
 הַצָּעִיר, חֲדָוּהָ
 בְּהִיָּרָה
 וְאֵי שֵׁם הָיָה
 צָלִיל נוֹגָה מוֹבִיל
 אֶת קוֹלָהּ.

■
פְּתָאם בְּאֲמָצַע הַיּוֹם הַתְּאֵוִיחִי
שִׁפְתַח לִי אֲשֶׁר חֲדָשׁ. לֹא זֶה
אֲשֶׁר הָיָה לִי. לֹא זֶה אֲשֶׁר הָיָה
לְךָ.

הָעֲנוּג
הַקְּבוֹעַ הָעִיר בְּנוֹ תֵּאֲנֶה
כְּתֵמִיד
וְגַם מִגַּע הַגּוֹף הַנְּעִים הָיָה
נְעִים וּכְמֵאֵז נִשְׁמַת בְּגִבִּי כְּפִי
שֶׁאֵת נוֹשְׁמַת.
אֲמִיר כִּף הִיְתָה דְמָמָה, תִּקְנֹת
הַהֲגָה עֲמֻדָה בְּשִׁקֵּט וְאֲנַחְנוּ
שְׁנִינֵנוּ יְדַעְנוּ אֵת הַהֶמְיָה
לֹא הָיָה לָהּ רַע.
גַּם כְּאֲשֶׁר נִדְרָה מִמְּנִי
אֲלִיךָ, נוֹתְרָה
יְתֻמוֹתָהּ.

■
בְּבִתִּי הַקְּפָה שֶׁל תֵּל־אֲכִיב יוֹשְׁבִים יְדִידִי
וְגַם מִי שֶׁפָּעַם הָיוּ יְדִידִי וְגַם
מִי שֶׁכִּמְעַט הָיוּ וְגַם מִי שֶׁלֹּא הָיוּ
כָּלֵם יוֹשְׁבִים בְּבִתִּי הַקְּפָה.
חִכִּיתִי לַיּוֹם שֶׁתִּיכַשׁ מִהֶם הָעִיר
וְאֲנִי אָבוֹא לְגַמֵּעַ אֵת סוּדוֹתֶיהָ.
הִיְתָה לִי פֶעַם אֶהוּבָה, צְפוּר חֲמֵד
בְּעִיר הַזֹּאת. לִילוֹת הָיוּ אֲבָרִי
אֲרוּגִים בְּתוֹכָהּ. שוּד שְׁדוּדָה לִי.
גַּם הִיא יוֹשְׁבַת עִם יְדִידִי
כְּסוֹת פְּנֵיהָ כְּפִי שֶׁהִיְתָה וְרַק נִנְגַם
הַחִיּוֹף.

גל' 178 ; 1994

הרשאה

שבי, שבי ליד השלחן
אתה אומר בקול רך
אני אוהב לראות אותך
כך בבקר ליד השלחן
חברבורות שמש
נצחיות וכבות כמו תשוקה
על גופך הכמעט צירם

הכתבי, הכתבי את החלום
נדמה לך שאיני יודע
שאת משאלה טפת זכוכית
בה אפשרי אני האהוב

חני, חני לחברבורות האור
לרצד לטיל על עורך
המכסה את בשרך
כמו ניד עפעף רטט שפתים

אל תפחרי לנסח עד דק
את המרחק בין הלב לצינים

אותה שאלה בשנוי שמלה

האם אני מקלפת את עצמי
כמו קלמנטינה
כלי פשרות?
מראה את מה שמתחת
לאו דוקא באור קרות?

הוי דחף דחף
לשמר צורות
לשימן קשוט
על קצרת ניחות מדמה

קלוף	כמו קריעת הדממה
חלוף	כמו סתירת ההתמד
סלוף	כמו הסתרת עד

ערב פגישה עם בתו של משורר

הַעֲרֵב פְּגִישָׁתִי בְּתוֹ שֶׁל מְשׁוֹרֵר חַיִּים גּוֹרֵי
 וְהִיא סִמְלַת סַעַד בֵּת עֶשְׂרִים.
 בַּהֲתַחֲלָה דְּבַרְנוּ סָתֵם בְּדַבּוּר,
 אַחַר כֵּן דְּבַרְנוּ בְּסַעַד
 אֲבָל אַחֲר־כֵּן בְּשִׁשְׁמֵעָה שְׁאֲנִי קָצַת כּוֹתֵב שִׁירָה
 הַתַּחֲיִלָּה לְדַבֵּר בְּאַבִּיָּה
 הַתַּחֲיִלָּה לְדַבֵּר בְּשִׁירָה,
 נִגִּיד בְּאַבִּיָּה
 נִגִּיד בְּשִׁירָה.
 וְאֲנִי הֵייתִי דְרוּף כָּל הַזְּמַן
 לְסִכּוּי אֲצִלָּה
 לְהַלּוּלוֹת קוֹלָה בְּאַזְנוֹי
 לְשִׂאלָה מֵה אֹמְרַת הַפְּתִיחוֹת הַמְּפֹלָאָה הַזֹּאת בְּחֻצֵי שְׁעָה הַזֹּאת בֵּינֵינוּ
 עַל שְׁאֵר זְמַנָּה בִּירוּשָׁלַיִם
 לְדַעַת מַשְׁהוּ עַל הַרְהוּרִיָּה הַרְפִּים בְּהַרְף הַבְּקָר
 מַשְׁהוּ עַל יְצוּעִיקָה,
 נִגִּיד מֵה הִיא עוֹשֶׂה עֲכָשִׁיו,
 מֵה אֶת עוֹשֶׂה עֲכָשִׁיו
 יַעַל.

אחר כן חזרנו לדבר בסעד
 מחוץ לשעה תדבר עם אביה באביה
 אולי היא בכל זאת תדבר בי שירה.

גל' 14 ; 1979

■
תנו לה רפכת געגועים, שתיקה חולית.
פעם פזרה כסף על שאריות במבצע
מציאות ממכירת סוף העונה
אותן תפרה לפי מדותיה
ואת החוט המכליב המאחה שעה
לשעה עונה לעונה איש
לאיש חלצה מן הכגד המוכן.
אחרי כאלות הכל
היא מאמינה בהשארות היפי
אחרי כלות.
היא תחין תתמהמה
תחריש
לא תרחם
יעבר מה —

והיא חזרה ולבשה את השמלה שהיא שגלבה כפר
על ידי אחרת ולבשה אותה ללא מתם עד שבלתה.

■
אחר כך נרדמתי בשמחת המרדמים על ידי אחרים
שכבתי אכן מאבני עין כרם.
הקלות של האין שבו רחפתי בין הרי הבתרים.
בא זה הסמוי מן העין משוטט במסדרונות
הסמוכים לחדר, מניח פרחים. קולו ממחזר על מיתרי
הקנים
הנה קמוטה בה הייתי, ועכשיו
הוא מאחר בי כמו
ירח צעירי נכנס באותיות
ועיר פה ועיר שם.
קרם הייתי עצובה ועכשיו אני שמחה
ושוב עצובה בין הירחים, מפזרת צחוקים
ומתפזרת בקביות משחק.

■
עד שעלו על עקבותי חמקתי
חרף ועוד קיץ ועוד עונה
נתנו בי סימנים, יאמרו הרואים,
סלקו סימנים.
יש בי שומר הנוטע אותי כל פעם מתדוש
על מי מריבה,
כמו כלום
מגרש יונים מאדן החלון
משם אף חמנית מסובכת ראש
לא תצמח ממני.
בואי שמש ונסי.

הבית

הפעם, ביתי פֶּשֶׁט עלי, חֶשֶׁט
בְּחֶדְרֵי וּבְחֶדְרֵי חֶדְרֵי הַמוֹאֲרִים
וְהַסְמוּיִים.
אֲךָ אֲנִי שֶׁהֵייתִי כֹּה רִיקָה, מְסֻמְרָטֶטֶט,
פְּרוּר לֹא נִמְצָא לְקִירוֹת הָרְעֵבִים שְׁנֵהוּ
אֲחַר אֲהִילִים טֹנְסִיִּים, דְּלָתוֹת מְבֹהֳלוֹת,
חִלּוֹנוֹת עֶבֶר שְׁוִילוֹנוֹת כְּבָדִים נִתְגּוֹלְלוּ
מְעֲלֵיהֶם, תְּמוֹנוֹת קִיר מְצַעֲצָעוֹת וְכָל הַסְכוּ"ם
שֶׁנֶּעַל חֶדְרֵי מִשְׁאִיר בִּי חוֹרִים
יְבֻשִׁים. הַכְּנִיסָה לְבֵית תְּלֻשָׁה מִמְּנֵי צִפִּית
נְשִׁימָה אֲחֵרוֹנָה, כְּהַתְחַקֵּם, לְמִזְכָּרַת.
חֲשֵׁתִי הַקְּלָה,

נִתְגַּלְגְּלָה עֵינִי בְּרֻצְפָּה
תָּרָה

גל' 173 ; 1994

עירומים

נִגַּשׁ אֵלַי עֵץ בְּרַחוּב
עָלִים שְׁלוֹ מְסֻרְקִים, נִרְדָּמִים,
מְחַבְּקִים,
פְּתָאם נִתְפָּרְעוּ שְׁעַר עֲלִיו, נוֹשָׁר
בְּחֻשְׁכוֹת פְּנֵי, שְׁמֵלְחֵי,
שְׁגִינֵי עִירְמִים.
כְּסִיתִי עֲרוֹת בְּמַלִּים,
נִתְכַּסֶּה הוּא בְּדָמּוֹת,
נוֹשְׁקִים זֶה לָזֶה
הֵינֵנו
רְגַע

גל' 163-164 ; 1993

"שינינו לך כמה דברים"

"שינינו לך כמה דברים"
אָמַר לִי כְּהַכְּנִסִּי.
נִחְפְּזֵתִי לְעֲצִיצִים הַפּוֹרְחִים, לְדַבְּדְּבִנִּי
הַסֶּמֶק הַפּוֹרְחִים מִרְגְּבֵי הַשְּׁעָה הַמְּחַשִּׁיכָה
בְּחִלּוֹנוֹת, עוֹרְבִים בְּצַפְרָנְיָהם שְׁרֻטוֹ עֵינֵי
הַמְּרַחֲפוֹת, וְלֹא הִרְגָּשְׁתִּי.
עוֹלָמִי
נָח כְּצִמְח דָּק עַל אֲדָן הַחִלּוֹן, חוֹשִׁיו
פְּקוּחִים לְכַדִּידוֹת שְׁחוֹלְפוֹת בְּחִלּוֹן, עִירְמוֹת,
וְהַמְּחַשְׁבָּה הַבּוֹקֵעַת מְרֻעַ עֲצָמָה
בְּמֵלָה

אולי

בְּאַרְץ דְּמִיוֹנִית — שְׁלֹא בְּטוֹחַ אֵיךְ קוֹרְאִים אוֹתָהּ
בְּגֵן הַדְּמִיוֹנִי — שְׁאֵם קוֹרְאִים אוֹתוֹ קוֹרְאִים אוֹתוֹ אוֹלֵי
אוֹתוֹ דְּבָר.

מִכְרִיז עוֹד הַרוֹכֵל הַדְּמִיוֹנִי שְׁגָם בֶּן לֹא
בְּטוֹחַ אֵיךְ קוֹרְאִים אוֹתוֹ עַל מַרְבְּלָתוֹ הַדְּמִיוֹנִית
בְּבִטְחוֹן מְצִיאֹתִי: גְּלִידָה! גְּלִידָה!

אולי

אֶל הוֹכְנֵנוּ הַדְּמִיוֹנִי — שְׁלֹא בְּטוֹחַ אִם רוֹאִים אוֹתוֹ
נִפְתִּית הַדְּמִיוֹנִית — שְׁאֵם רוֹאִים אוֹתָהּ רוֹאִים אוֹתָהּ אוֹלֵי
אוֹתוֹ דְּבָר

הִיא מוֹשִׁיטָה מְטַבֵּעַ דְּמִיוֹנִי שְׁגָם בֶּן לֹא
בְּטוֹחַ אִם רוֹאִים בּוֹ עֶרֶךְ כְּלִשְׁהוֹ אֶבֶל
בְּבִטְחוֹן מְצִיאֹתִי — אוֹחֲזֵת בְּחֵרוּט שֶׁל אֲפִיפִית עֲצוּם מִדָּה

אולי

בְּבִין עֲרַבִּים דְּמִיוֹנִי זוֹ לֹא יוֹתֵר מְנַעִימַת דְּמִיּוֹן
מְעִרִימָה לְטוֹוֹת תּוֹים לְהַעֲלוֹת אוֹתָהּ בְּחֶרְמוֹנָה
לְשֹׂאֵל אֵת פִּי הַדְּמִיוֹנִית

מִה טַעַם הוּא בְּהֶרְרִים הַנְּמַסִּים שֶׁבֶן אִם לֹא
מִי יִשְׁמְעוּ אוֹתָהּ עוֹנָה בְּטַעַם דְּמִיוֹנִי

אולי

כְּמוֹ קוֹנִיָּאק אוֹ טַבַּק

אֶךְ בְּיָמִים הַגְּשָׁמִיִּים-הַשְּׂמֵשִׁים

הַטַּעַם הוּא — בְּבִטְחוֹן מְצִיאֹתִי — כְּפִים הַחַיִּים
שֶׁפְתֵימֵי יִשְׁק

גל' 94-95; 1987

מתוך מצב חורבן

1. העז

על הספסל באטליו הנר הזול
ישב ראש לא גדול, מתלמל קצת,
של עז שחורה אחת
מאלו שמקפצות אצלם בקרסלים דקים
על קירות האבן של המדבר.
העין שלה הייתה פקוחה
ובעקר
ציפה.
העין שלה הייתה פקוחה
ועיפת
נפש.
העין שלה הייתה פקוחה
ובה העולם
של הורגים.

על המדרכה עמד גדי.
והעז — האם הייתה שם
או לא הייתה.

2. שיר זמר

שלתן מטבח שהצבתי
היה לי לארץ אויב
הרצפה שבתוכה רצפתי
הייתה לי לארץ אויב
הקירות בחלבי טיחתי
היו לי לארץ אויב
ארץ להחיותה נולדתי
הייתה לי לארץ אויב
איכבה חיים בארץ
הייתה לארץ אויב.

3. ראיתי אותי ברור

ראיתי אותי ברור נשענת לבסוף
על גבר זר שמתניו מוצקות
ועיניו בעמק לסתותיו נחות.
קצר ושנה וקצוץ שָערו נוֹצָץ
נצב מפשק קבורות
כבודות די הצרף
לדרס.
דבור לא היה נחוץ.
תאמנו צעד
והוא דרס בנחת קהה
בטנים חורקות
תובעות משהו
צורח מרחוק.
כמה מנוחה היתה בידיעה
שרק על הרע אפשר לסמך
ואני זה עתה חלמתי בכל מאדי
לסמך על עצמי.

4. על שפת הים של תל-אביב

על שפת הים של תל-אביב אני רואה
הם ועוד הם.
המית המון חסר פרצוף
נגרר על הרציף הצר.
תסתכלי, אתה אומר, כמה יפה
הים רוחץ להם את הפנים
והנשמה מתישרת להם ברוח.
תרגישי איך הם נמשכים אל הספון
המתנדנד הזה, מרחרחים
את המרחק והגבה,
אתה אומר ואומר ואתה
יפה מהים
עיניך רחבות בהרבה.

גל' 84-85; 1987

שלושה שירטוטי דיוקן

1

ילדה שחומה משרבכת
חיף מהיר מתהפף
סביב שנים נוחנות אור קופץ
כעיני חיות מנתרות

משעינה אל גדר ברזל
ישבן כדור כחל
במכנסני התעמלות
בעלי אמרה לבנה

מהם משתפלות כבשורה
רגלי הילדה היפות בשכונה
בבהק שחום ואטום
ורגשה תת-עורית חטופה

מפתה שכן רכון במרפסתו
איש מישב ובעל משפחה,
לאמונה בתחלוף בחיי-נצח,
בבטול המחצות וכאהבה.

2

בבחורות מסימות, אפלו מרחוק
יש קו של הגב, האכף והישבן
שבהתגלותו הוא מחזיר
לרגע לחיים
דבר שיש בצפור
מצייץ על עץ, בפטוטרות
חדשה, בגלד קטן
מדבר הגאים בלולים בפנים נוהרים
ותוף
כדי כך רוקע בשתי רגליו
היחפות.

3

אשר, חשבה,
מתבקע מתוף המזל
הנקטף בקטף בשעת-פשר.

מסכן, חשבה,
להחמיץ את הרגע הזה,
הפרח הרך של הזמן.

חרדה, חשבה,
לחפן אותו באצבעות,
פן יפקע, פן יחליק מזדה.

אשר, חשבה,
משמקף בקלסטר האהוב, אספקלר
קר של יפי וישר.

מדריך לגירוש האחראים

ככל האדם, ישנים
האחראים בלילות. על כן
מוטב לדפק באישון לילה
עם צרהנועה בצרוף הספר:
האחריות מחיבת את האחראים להתיצב
לפני המושל. הוא מתנער
לכבודם משנה חטופה, מתגלח
בחפזון ומזמין קפה חזק.
עכשיו ידבר אליהם רכות
וקשות בערבוביה מונרה ויודיע
כי הענינים כבר אינם בשליטתו, והאחריות
מחיבת אותו להטיסם אל שר-הבטחון.
מצפינים אל השר בכסוי עינים
מטעמי בטחון. משיוסר הכסוי
יתברר כי שר-הבטחון כבר אינו אדם:
הוא כבדת ארץ. למשל,
שר-הבטחון של ישראל הוא דרום-לבנון.
ההליקופטר שב ומדרים, נראה כמתבדח.
לרשות האחראים עומדת מונית
בדרך לבירות. האחריות
דומה לפצצת-זמן.

גל' 21 ; 1980

אזכרה

פיך מלא צמר-גפן כי זה מנהגם,
שאינם מסתפקים בעפר שנאכל במהרה,
עוקרי הזהב המיחר מן הפה הנכלם:
אך אינם יכולים לעקר את מבט המתים המבהל.

ואני המזהה. בן. אני מזהה, את אמי.
ילידת החרף, גרית החרף, אמי.
לא כריח, לא כריח העלים אחר הגשם
תגע האדמה הרטובה בכגידת הגוף.

גם אז בגד הגוף, בחרף הראשון לי,
בפנוי הגדול מן הכרף המכתר למזרח,
בתחנות כפריות נדחות בין הרבה אמהות אחרות
וילדי עקורים מצוחים על-גבי הצרורות.

גם אז בגד, עצר את חלבו. ואת
מבהלת כמות עם משא תינוקך הכבד,
תחת כבדו המדהים כמעט שקרסת בתשיעי,
ועכשיו הלך וקל מיום ליום בתחנות המנוסה.

שנינו נצלנו הרבה פעמים בחיים.
כל אחד לחוד, איש למנוסותיו.

אלו היו עולמות אחרים בנמצא,
לא היה יום פגישתנו רחוק במיוחד.
כי שערי כבד מבלית פלדה כמו שלך,
ופני אביו בתצלום מתקרבים לפני.

הדברים שידענו היו גן צורות אבודות,
אשר איש לא יציץ בו אלא בקרוב מטשטש,
הכאבים שנחרו כסלפים עדינים באויר
נהפכו לבשר, וגם הוא נהפך, יתפך.

כֹּה מְרַבִּים הַדְּבָרִים שֶׁכָּכֵר לֹא נִכְרָר.
יֵשׁ קְפָלִים לְלֹא סוּף בְּמִרְחָב הַבּוֹהָה שֶׁל הַזְּמַן.

בְּשָׁעוֹת מִפְתִּיעוֹת, בְּצֶלֶם שֶׁל מִכְנֵים רְעוּעִים,
אֲשַׁחֲזֹר אֶת רִזֵּי עֶבְרֶךָ בְּאוֹתָהּ הַצְּלָחָה
לֹא־רַבָּה אֲשֶׁר בָּהּ אַתָּה נִחֲשֶׁת אֶת קִנְיִ עֵתִידִי.
מֵעֵטָה וְדָקָה תִּהְיֶה הַקְּרִבָּה, וְכָל כֶּף חֲדָצְדִית.

אֶף יָדֵי בְּיָדְךָ הַבְּדוּיָה אֶתְקַרֵּב שׁוֹב וְשׁוֹב,
עִם מְאוּר חֵיוֶכְךָ הַמְרִיחַ הַמְהַבְּהֵב מוֹל עֵינֵי הַמַּחִית,
אֶל זְכָרֵי אֲמִתּוֹת שֶׁצָּרָרְתָּ בְּמַגְרוֹת הַפּוֹכוֹת,
בֵּין תְּלֵי מִכְתָּבִים מְעוּכִים, תְּצִלּוּמִים, סְכוּת־רֹאשׁ,
דְּבִלּוּלֵי תִכְשִׁיטִים יְשָׁנִים וְתִרּוּפוֹת חֲדָשׁוֹת,
בֵּין פְּרָחִים יְבֻשִׁים מִגְּנֵי הַחַיִּים שֶׁתִּרְבּוּ:
חֲמֵר חֲיִינִי הוּא זֶהב הַחֲלוּף הַיָּקָר
הַנָּגֵר אֶל גְּרוֹנְגוֹ הַחֵם, הַשׁוֹקֵק לְחֵלֶב.

גל' 70-71 ; 1985

■
לא תבואנה יונים לבנות אל הגן
לא תחג שקיעתן מעל לראשי
ובראתי עולם של אמת מארמון השתיקות
שנפל מאימת החומה הנבנית בתוכי

ותאמר לי בשמץ אמת אחותי
לא באו יונים לבנות אל הגן מאז ילדותי.

■
אמי חנקה אותי במעבר הצר
ברואת קריאת שמע יצאתי לשוטט

מעבירה ימי בארז מטלטלין.

עכשיו אמי שפופה מרתקת למטת חליה
תשוישת איבר כרותת פריון לכן ממנו לא ינקתי.

אמי פקחת ספוגת עלבון וצער

מולדת חזיונות כדרך תולדות שחורות בהמלטן.

■
אבאליה בוא ללונה-פארק
נבנה מצבה ואהל חמץ

נרכב על סוסים פרות ופילים לבנים
כאלו שאין מלחמה

אני ארתם אותך לעגלה מזהב ואשים מסכה על פני

אהיה ליצנית עם כובע ארז מפלדה
אהפך לבת ים טובענית מכרפלת בסנפירי אשם
אשלה עבורך חריט עדיים חרוט באותיות יריה
קבור קבור ליד בית הכנסת התרוף ברחוב דובינסקה רוגדקה מס' 47
אוקראינה.

גל' 181 ; 1995

עם הרצל על התל

עם הרצל
על
התל.

(רקת*)
של יהושוע)

לקרוא את הנוף

בשמש של בקעת-הירדן
באותיות של קדוש-לכנה
שלט על שפת הים
כמו רז מכרז:
"אתר שאיבה למפלסים נמוכים".

בשמש של רמת-הגולן
באותיות של אש
על שלטים צהבים
(כמו אותות קלון);
"הזהרו, מוקשים!"

"סע בהלוח נמוך",
"סבוב מסכן",
"מן הרמה הזאת לא יורדים",
"חיות חוצות",
"אבנים מדרדרות",
"שטח אש",
"גשר צר",
"גשר מוצף",
"הרחצה אסורה",
"אין מציל",
"הכוננו לביאת המשיח!"
"נח נחמ נחמן מאומן"
"נח נחמ נחמן מאומן"

גל' 173 ; 1994

"מבקש איש צעיר
ומיאש..."
החרציות רצות עד הקצה
ומתאבדות
ביפי המפלג.

ספינה קבועה
עוברת.

לחשוב
שהספינה הראשונה על הכנרת
נשאה
את השם נורדאו

או
להבחין
שכל הארץ
חרסים!
או
שעושים לתל שלי ביופסיה;
לראות את
הסמוי
מאז ומעולם — —

מתחת ליפעה העונתית

* רקת — שמה הכנעני של טבריה

קטע מ"דרך היהלום"

לנטשה

VATRAYANA

כְּשֶׁהָקִישׁ הַמְּלֶאךָ בְּכַנְפָיו עַל שְׁעוֹן הַמַּגְדָּל
נִשְׁמָתִי עֲמוּד שְׂדֵרָה עֲתִיק מְלֵא תְקוּהָ כְּמוֹ הַיָּרֵחַ בְּהִנְלֵדוֹ
פְּרִינְאָמְנָא

כּוֹכְבִים יִרְקִים עָלוּ יָרְדוּ, מְלֶאכִים פָּתְחוּ הָאוֹר הַגָּנוּז

הַקְּטָקוּמְבוֹת בְּמַחֵי הָאָדִימוֹ
בְּעֲנָנִים נִפְתְּחוּ מִקְדָּשֵׁי שְׁמֶשׁ

אֲמַרְלָדָה מֵהַחֲלוּם עֲטָפָה אוֹתִי בְּשֶׁמֶשׁ כְּתֻמָּה וְצַעֲיָה רוֹחֲנִי סָגַל

מִמַּעַמְקֵי רֵאשֵׁי עֲלָה הַלוּטוּס לְכֵן וּבְהִיר

וְכַדּוֹר הַזֶּהָב טוֹבַל בְּלֶכֶן שְׁכַעֲזִין מִסְתוֹבֵב מוֹלִי.

כְּשֶׁהִגִּישׁ זֵ'אֵן קָלוֹד אֶת עֵינָיו לְדֵלָאִי לֵאמֹה
נִסְחַט זֶרְעוֹ שֶׁל אֵיל בֶּן שְׁנַתִּים בְּדִיּוֹק, בְּהַרִי הַהֵימְלִיָּה

אִי אֵילִי אִי אֶהוּבִי

בְּמַעֲרוֹת מַחֵי הַמְּתוֹק הַרְף זֶהָר הַחוּט הַלֶּכֶן, וְהַצֶּפּוֹר שְׁלִי הַסְּגִילָה

טַפַּת זֶרַע חֲלַחְלָה לְתוֹךְ קַדְקָדִי

הַדְּקָל הַמְּזֻהָב בֶּן שְׁמוֹנֵת הַזְּרוּעוֹת הַסְּתוֹבֵב עֲלָה מִמְּנִי
וְהַשָּׂאֵר נִמְרַח בְּעִגּוּל מִיסְטִי עַל פְּנֵי וְסָבִיב לְלִבִּי

סַחְסַרְרָה אֲמַרְלָדָה

יִכְלַתִּי אֲדָרָא זוּטָא
יִכְלַתִּי אֲדָרָא רַבָּא
הֵייתִי מִגְדָּלָה

בְּסַחְרֹר אֲשֵׁי עֲטָף אוֹתִי הַדֵּלָאִי לֵאמֹה
"גַּלְף לְמַקְדָּשִׁים"

אִי אֵילִי אִי אֶהוּבִי

טִיכֵט הַבִּיטָה
בְּאוֹר שְׁנִשְׁמָתִי מִסְתַּחְרַרֵת אֵילָה שְׁנֵהֲבִית

גל' 169 ; 1994

עגילים

יְדֵי מְדַבְּרוֹת אֵלֶיךָ וְאֵת אֵינֶךָ
שׁוֹמְעֵת. עַל תְּגוּף אֲנֶךָ
הַמְּכַר לִי בְּמִקּוֹם הַקָּר בֵּיתֶךָ
בְּגוּפֶךָ, קָפְאוּ מְלִים בְּאֵין פּוֹתֶר.

לְמָה קוֹרְאִים לּוֹ שִׁיר?
מֵאֵין שְׂבָא דְבַר לֹא מִתְרוֹנֵן
בְּקִשֵׁי נְאֻמֵּר נְהַגָּה, יְשִׁיר —
הַזְמִיר אוֹ מִי שֶׁיִּכּוֹל לְהַמִּיר
דְּוִמְיָה בְּהַמְיָה.

הַחֶפֶשׁ שֶׁלְּךָ הַחֶפֶשׁ שְׁלִי
הַחוּף שֶׁלְּךָ לֹא
שְׁלִי הַחוּל הַרְף. חוּלִם
הַיָּם בְּחַל עַל שְׁפַת הַיָּם,
וְכָל חוּל הָאֲהָבָה
מִבְּדִיל חֲדָשׁ מֵחַל
שֶׁהָיָה יְכוּל — וְלֹא
הָיָה הַחֶפֶשׁ שֶׁלְּךָ הַחֶפֶשׁ שְׁלִי
הַמְּחוּל שֶׁלְּךָ לֹא
שְׁלִי חָלִי הָאֲהָבָה.
בְּחֹלֶת יָם וְנִחְשׁוּל נָח
גַּל מִגְּדִיל קָדָשׁ בְּחוּל
מֵה שֶׁהָיָה יְכוּל
לְהִיּוֹת לֹא חָל.

על הכביש

עַל הַכְּבִישׁ עוֹף דוֹרֵס נְדָרִס
עַל יְדֵי מְכוּנִית. הָיָה לְמַרְמֵס
טָרֶף לְעִינַיִם עֲרוֹת בּוֹעֲרוֹת
שֶׁל מְכוּנִיּוֹת חַיּוֹת דוֹהֲרוֹת.
עַד בְּנִפְיֹ נְעוֹת בְּנֶשֶׁב הַרוּחַ
בְּאֵלוֹ נִסָּה לְהַמְרִיא עִם כָּל הַכְּבִישׁ.

גל' 84-85 ; 1987

בדיחה חסידית

- מה אתה מחפש ?
- מטבע.
- היכן נפל לך ?
- שם.
- למה אתה מחפש כאן ?
- כאן יש אור.

א.

שלא אחפש במקום מואר
את שאבדתי במקום אחר.
באפלה. שאמתין
באפלתי ואלמד
את מקומי.

גם הפוכב תחלה
נעלם מהבד
אחר כך מהשמים.

לחנם אהגה במקום לא לי,
דמי הוא המרחש פחשכה
חם במעטה אבדן,

ג

שכה האבדה —
אל בעליה בהמצאה
או אל חשכה בהאבדה
שהחשכה
היא הבעלים.

וכוכב מאחרי וילון
מעלים את רחוקו
ונרקם בכד.

ב

כשהמצוי אובד
והאובד נמצא,
נאמר דבר
שאינו אובד, גם הוא
ישכח.

כשאמצא במקום מואר
את שאבדתי במקום אחר.
באפלה, אדע, דבר
מעולם לא אבד לי
רק אני דמיתי, אני הוא
שאבד.

צבא השמים
בלבן הוילון לובש
שמכת כחל.

באין אור דבר
אחר דבר יאבד
ובאור בהרף
ימצא.

גל' 100 ; 1988

שירים אחרונים

האיש הופך לנחל

האיש הופך לנחל
ראשו ראש עגל
וגופו ארץ ומתמשך
ובין רגליו פשוקות
שני יובלים מתפצלים
גדותיו מגנים וצבעו גם
כצבע רגשותי באותו זמן
ורד מגן ירק חורגן
תכל מגן אדמדם רב
כמו במיתוס עתיק יום
האיש הופך לנחל ברגשי
כאשר ראיתי תחלש
ומודעותי תחלש
האיש הופך לנחל
ואני לא ידעתי
רק אחרי זמן —
התברר לי
הרי זה האיש הפך
הנהו גופו היפה תאר
ארץ ומתאריך שלמים
הנה גופו התמים היפה
מה כך היה
שהפך האיש לנחל
ואני לא ידעתי.

בית אמר הבית

בית אמר הבית
עץ אמר העץ
נופים אמרו הנופים
אדם אמר האדם
אלהים אמר אלהים
מה אמר המה
מתכוננים אמר המתכוננים
רואים אמר הרואים
דבורים אמר הדבורים
אני אמר האני
אתה אמר האתה
אהבה אמר האהבה
מה אמר הבית לעץ
מה אמר העץ לצפור
מה אמרו הנופים
לאדם מה אמר האדם
לאלהים מה אמר אלהים
לאהבה מה אמרה האהבה
לכווננים מה אמרו הכווננים
לדבורים מה אמרו הדבורים לאני
מה אמר האני לאתה
מה אמר האתה
לנופים מה אמרו הנופים

כשתבוא לשכב אתי תבוא כמו אבי

תבוא אלי כמו קפיטליסט

תבוא אלי כמו קפיטליסט
אני אהיה הפועל שלך
כמה אני יעבד
תוציא לי הנשמה
אתה אל תשלם לי
תקח ממני הכל
תסבך אותי בחובות
שלא אצא מהם
אני צמית
אתה פאודל
שלם לי בסחורות
ותקח אותם ממני
עם שטחי אדמה
שתתן לי להחזיר
איזו אדמה
נפשית
מרחבי שממה
שאותם לא אפריח
הכל יהיה שלך
לא תגתר בי רוח
נפש
מרחב מחיה
אישיות
השאר לי מעט אישיות
מעט
שארגיש רע שאדע
אל תהיה שויוני
לא חבר שלי
לא קומוניסט
כמו שלא כתוב באף מקום
כמו שלא היה

כשתבוא לשכב אתי
תבוא כמו אבי
בוא בחשך
דבר בקולו
שלא אכיר
אני אוחל על ארבע
ואדבר על מה שאין לי
ואתה תגוף בי:
"חמרי"
הפרד ממני
בשער
אמר שלום
אלף פעמים
עם כל הגעגועים
שיש
עד שאלהים יגיד:
"די"
ואני אניח ללכת
ולא אשכב
לא עם אלהים
ולא עם אבי
אני ארצה לשכב איתך
אבל אתה לא תתן
יחד עם אבי
תתגלה לפתע
כמי שאחראי על
המעצורים
אבי יהיה מלאך
שר צבאות
ושניכם תנסו לעשות ממני

גל' 69 ; 1983

זה הגשם

זה הגשם
שירור בדשא
זה הגשם
שירור הרבה

זה הרגע
שעובר כרגע
זה הרגע
שעובר מהר

זה הפער
שנוצר בינינו
זה הפער שנוצר כעת

זה התכף
שקורה בדרך
זה התכף
שקורה מזמן

או אל תשאל מדוע
אלא עשה מיד
ואל תגיד דווע
ואל תקום בצד

ואל תקח ממני
מה שלא תבין
ואל תרצה ממני
מה שאין לו מין.

פחדים

השדים יוצאים הלילה
משחקים במחבואים
תנסה לתפס ביד
את

ראש מלך-השדים
הרוחות תבאנה
ובכן

תארבנה בפנות
הזהב יפל
מלמעלה

לקשט
מארעות
מהראש יוצאים
הללו

להציק ולהפחיד
הם חומקים
מראש

ן
הופכים

למציאות
תאמין אתה
לשקר

תפחד
תרעד

כלך
לא אני

לא
בחי

בחי
שעוד נותרו
לי

אני אהיה
פה

אמיצה

תפילין

תבוא אלי
אל תתן לי לעשות כלום
אתה תעשה בשבילי
כל דבר תעשה בשבילי
כל דבר שרק אתחיל לעשות
תעשה אתה במקומי
אני אניח תפלין
אתפלל
הנח אתה גם את התפלין עבורי
כךך אותם על ידי
שחק אותם בי
העבר אותם מעדנות על גופי
חכךך אותם בי היטב
בכל מקום גרה אותי
עלף אותי בתחושות
העבר אותם על הדגדגן שלי
קשר בהם את מתני
כדי שאגמר מהר
שחק אותם בי
קשר את ידי ורגלי
עשה בי מעשים
למרות רצוני
הפך אותי על בטני
ושים את התפלין בפי רסן מושכות
רכב עלי אני סוסה
משך את ראשי לאחור
עד שאצוח מכאב
ואתה מענג
אחר כך אני אעביר אותם על גופך
בכונה שאינה מסתרת בפנים
הו' עד מה תהינה אכזריות פני

אעביר אותם לאט על גופך
לאט לאט לאט
סביב צנאריך אעביר אותם
אסובב אותם כמה פעמים סביב צנאריך, מצד אחד
ומהצד השני אקשר אותם למשהו יציב
במיוחד כבד מאד אולי מסתובב
אמשך ואמשך
עד שתצא נשמתך
עד שאחזק אותך
לגמרי בתפלין
המתמשכים לאורך הכמה
ובין הקהל המכה תדהמה.

גל' 32-33 ; 1982

לילה על החוף/קומפוזיציה

מִבְּתֵי הַמְּלוֹן הַגְּבוּהָ אֵלֵהִים מִשְׁקִיף אֶל הַחוֹף
בְּעֵינַי אֲדַמָּה הַפּוֹרְחַת לַמְּרַחֲקִים.

מְטוֹס קָל חוֹלֵף מְאִיר אֶת חֲשֵׁכַת הַיָּם
וְהַבְּרִיזָה מְבַדְּרֶת שְׁעֵרוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה אֶלְמוּנִית.

שְׂדֵרַת אֶקְלִיפְטוֹסִים קְטָנִים מְחוֹלְלֵת לְאִטָּה
סָבִיב מִגְרֵשׁ חֲנִיָּה רִיק הַנְּדָמָה לְרַחֲבַת רְקוּדִים.

חֶפֶת כְּלוֹלוֹת שְׁחוּרָה נֶאֱרָגֶת בְּחוּטֵי חֲשָׁמַל
וְהַחֲלָל הַנְּמוּדָה נוֹשֵׁק לְצִלְעוֹתֶיהָ מִכָּל צֶדֶד.

הַיָּרֵחַ הוּא פֶּלַח לִימוֹן הַחוּנָה בְּקֶצֶה —
סִכְתֵּי-הַמְּצִילִים הַרִיקָה וּמֵאֲפִיל עַל הַדְּגָל.

בְּצִהְלַת מְאוּצִים עֲלִיזָה הַחוּזָרֶת שׁוֹב וְשׁוֹב עַל עֲצָמָה
כְּלָב מְגֻדֵל גּוֹמֵעַ אֶת מְרַחֵב הַחֶפֶשׁ מֵהַקּוֹלָר.

חִינוּק אָבוּד בֵּין פְּרָחִים מְקֻשֵׁית יָדָיו —
אֶל אִמּוֹ הַנְּרַכָּנֶת עָלָיו כְּעֵץ עַל תְּפוּחָה.

חִיק יָרֵק מְדוּגָג כְּמוֹ מִדְּשָׂאָה מְפֻנְקֶת מְצִיג גְּעֻגוּעִים
לְפִסּוֹת אֶהְבָּה שֶׁהַתְּגֻלְגָּלוֹ עָלָיו בְּזִמְנָן אַחֵר.

בֵּין הַקְּשׁוֹתוֹת זוּג כּוֹכְבִים לוֹהֵט נֶצְמָד
לְגִנֵּב בְּחֻשָׁאֵי צְרוּר נְשִׁיקוֹת לַחֹת.

כָּל הַיְפִי הַזֶּה כָּלוּ וְכָל הַעֲצָב הַזֶּה כָּלוּ
וּבְכוֹסֵי אֵין אֶפְלוֹ טַפַּת בִּירָה אַחַת לְחֻגּוֹג.

גלי' 184 ; 1995

כי רוח נושק, ועובר

איכה בקשת נפשי לחדל
ביום יפה שקל תנועותיו
אך נפלאות יביעו
ואני אפלו קרטוב מקצותם
לא מציתי צדין

ראי, ראי כל שוכני דומה
אפופי עפר ואלם, עצומי עפעף
בגורם החיים מאומה לא ינידו
ומצל אמיריהם שאון מפעלות ההנה
חולף כלא הנה

— וכרוח סובב —
כל חדשות העולם, טוב ורע
בחלל התבל מפליגות, ונפוצות
בגלי האויר ובלוֹן.

ב.
כאישון שנפקח פתאם
ואלף צבעים מנתרים אליו
לשאת בחוגם את היקיצה

מוגה באור —
מסך העת מרהיב נפרש
מן החלונות שנפתחו לקראתו
ושם הנחליאלי כבר הסתלק מאחונותו
תחתיו,
ובכל המרחב קורא השלדג לאהבה

ובהתפיס העולם כל פגעיו נמוגים
ותגודה רפה כעין רקוד
הולמת באמירים
כבסבכים הנמוכים
כי רוח אטי נושק, ועובר

גלי '68-69; 1985

אני לוחצת

א.

אני לוחצת את שופרת הטלפון
כל כך חזק כשאני מדברת
אתך
שלא שמתי לב
כמה אני מכאיבה לעצמי

כשם שאני מאמצת אל
גופי את איש הרנסאנס
שהמצאתי; עול ימים ממוצא
עיראקי, עיניו בצבע מי
הפרת, שמצאתי בשכונה

קבלן לעבודות בנין
ושפוצים יוצא יחידה מבחרת
נטול אשמות אשכנזיות.
אני מעדנת את טעמו
הוא מחבק אותי בתגורת בשחון מפניך

ב.

קעשב תחת ענני אדר
בצד חפיסת נובלס ירקה ואפסרי פלבים
כפר הרקיע משקיפה על תמימותנו.
עוד שעה קלה תשכבי כך אתו,
חיי בכך ידך המתוקה
וכר שפתיך המלטפות את אברי בעננים

ג.

הפנה האפלה אליה נדחקנו
מבקעת בחדר החשוף
בפס אור מהקצה הרושף
של הסינרזה שבגדי
כנהרה מפנס הנפש

התפכחות

שתיקה במטבח בין סבתא לבני
צ'ילי "הקיסר" מהחדר השני
הפרק הרך לפני הסיום.
סבתא אומרת
"כאן נפרת אכזבתו של בטהובן מנפולאון,
כבר לא אותה התלהבות".
מהבקר אני חש בכרור את מחי הצלול
כאלו אחרי זמן רב התישבה דעתי
והחיים שבו לממדיהם הנכונים.
קשה לומר אם החלום על חזרה לסדר הישן
הבהיר את התמונה
או "נרטיגו" שראיתי אמש בשנית
כעבר עשרים שנה
וכגבור הסרט השתחררתי מבלמוס;
רוח ענעים
עוברת בכל פרשת אהבים
וכשהיא מרפה
החגיגות מתפוגגת
נרות המסכה נמסים
הילדים מתפזרים
איש לביתו

גל' 59 ; 1984

■
ימים חולפים
נשענים על מעקה בחוף
הים מספרים ספורי מסע
בארצות מעבר לים. רק
השורות האלה יכולות לשגע מגעגוע גם וכואב
רק הים נוגע בים הבא נוגע בים הבא
ים אחד בכלל

■
אומרים יש ארצות
מעבר לים איפה הן
הארצות מעבר לים?
הימים חולפים
שנה עוברת אמריקאים
מתחלפים באמריקאים
אחרים. גם הרוח —
פעם מהמדבר פעם
מהים. שני כוונני אריר

■
ובאחד הימים כשדעתי באמת תתעה או אאשפוז בלי בדיוק
להשתגע מגעגועים לטבע בהם ולא להטביע אותם
בי יקראו בשירים ויאמרו הנה מי שקרא היטב
יכול היה לנבא או יגידו מי שלא קרא היטב

או אם לא יקרה לי פכה וככה וטביע את הגעגועים
בתוך העופרת ככעפר יאמרו הוא עבר
את זה כמה עלוב הוא זה לעבר את זה

ורב אנשי העולם לא יקראו את השירים
לא ידעו אם השתגעתי מזה או מזה או לא
השתגעתי אין גם סבה לטלפן ולומר להם את זה
וזה מה שצריך להבין בשביל לשתק

גל' 10 ; 1978

אהבה מושתנת

מתוך המחבוא הזה שבתוכו אני חי לי מקפל אני ונשמתי
בלי אהבה לבר מן העדנה הזאת אני זוכר
כמו חית טרף אצא פתאם בלילה מביתי. פני משתנים האויר בראותי
מתחלף עיני משנות את צבען ואני נושף שדים
כל הנשים שדים הלילה
אני נושף יונק מרעיל לש מוצץ מדביק ברעלי ושב אל תוכתוכי
המסמם מדם וזרע למערה עד שאגיח שוב עד שאצא עוד פעם מן השקט
האזול הזה שוב וחוזר. מחזור התאנה בגוף הגבר רצל הבדירות שאפשר
להכילו
אם יפרש

לא באר

הרגעים שקם אני אסיר
מודה על הבדירות. לבר. בלילה. בבית הריק
אינני יוצא לרחוב. לא לבאר
לא לקפה החם, לא להתבונן מתוך האפלה, מבעד לזגוגית, באנשים
המרעידים
פיות. ואינני מטלפן לאף אחת מן הנשים בעיר
הזאת, שאליהן יכלתי בקלות לבוא
להתפשט לזהות בחשף את הריח העולה מתחת לשמיכה
ואת החם העולה מתחת לשמיכה בחשף
ולהכנס ולצאת כשעוד זקוף אדם וחם
וללכת חכף שלא לדבר על אהבה או חם

לא זונה

אני תאב לאהב מתעב להאהב
וכן להפך

ארתע הלילה גם מקסם הזונה
בחשף, בחצר, שוברת גלים
שתיקה אלימה, רף או מכה
הנה צרוד
מישהו אחר מנסה לדבר מתחמת גרונך
המתמלא בכיח כאלו בא מהביצים
מישהו אחר דופק. לא אתה. אבל בן אתה. רחוק ממך
קצף מזרע כמו פה של סוס
נדחס באנקה. יש אשה ואין צד שני
רק הבשר והדם והזרע וממחטת הנגר
והרקיקה בחצר והריח העולה
פתאום כמו פגור. הבא בתור
הנעגוע לאהובה אפלו
למזמזת הראשונה

לא מן הזונה ולא
מן הנעגוע

צריך היה

אני מותר הלילה בחדר החשוף על נשים שלא שכבתי עוד אתן
אם לא בלן אז אף אחת. שישחטו לי את הזין.
כל כך הרבה נשים מלאתי זרע זול. את געגועי נקבתי
כמו סדין לשרן ומלכלף. את הקדשה צריך היה בשביל
שלא תתן לחל לפלוש ואם צריך לשקר אז נשקר ואם צריך היה
להכפות, אז

גלי' 64-65 ; 1985

גלגול המזון, סיוע לרצח

עֲכָשׂוּ כְלוּם לֹא נוֹתֵר
 רַק לְשִׁבְתָּ
 לְבַהוֹת, עֵינָהּ הַפְּקוּחָה
 מִזְגָּגָה. אַחֵר בָּךְ
 מִתַּחַת לְשֵׁסֶק אוֹ סְמוּךְ לְלִימוֹן.
 רַק מֵעַט עוֹד לְבַהוֹת
 בְּסִבְךָ רִיק, שְׁרָשִׁי מִחֻשְׁבוֹת, בְּרִפְיוֹן, בְּזָבוּב הַנוֹחַת
 לְשַׁלַּח יָד מִגְרֵשֶׁת, אַחַד הַשְּׂכָנִים קוֹרֵחַ
 בְּקִיר שֶׁל בָּטוֹן, בְּתוֹךְ צִיּוֹן
 הַדְּרוֹרִים, שִׁיר צְנוּחַת הַשְּׁחֹרֶרֶר.
 וְדַבֵּר מָה מְנַקֵּב, מְנַקֵּר, לֹא מְנִיחַ:
 הַקְּטָלִי שְׁאֵנִי מִמֶּלֶא, עָרַב עָרַב, קְעָרָה עַד שְׁפָתָהּ
 וְצִלּוּחִית שֶׁל חֶלֶב לְקִנּוּיָהּ, טָרְפוֹ
 זְרַעוֹנֵי צִפְרִים וּפְתִיתֵי לֶחֶם שִׁידֵי יוֹסֵיּוֹם מִפְּאֻרַת
 מִתְרַקְמִים לְאַכְרוֹת הַכֶּנֶף, לְמַקּוֹר
 וְאִין טַעַם לְשִׁפְט, לְלַכֵּת כְּנֶגֶד הַטָּבַע,
 אֶפְלוֹ לֹא מְדַבֵּר בְּשִׁנְאָה אוֹ רָעַב,
 רַק אֵינְסִיטִינְקִטִים טְבוּעִים, קָלֵלֵת הַקִּיּוֹם
 בְּנִשְׁמָה עֲטוּיָה פְרוּחָה חֶלְקָה לְהַפְּלִיא, מִתְלַטֶּפֶת, אוֹ בְּבַהֵק נוֹצוֹת,
 דְּבָרִים שֶׁהַכְּרִחַ לְעֲשׂוֹת, אִין בְּרָדָה, כְּבֹר
 צְרִיף לְאַסֹּף אֶת רִפְיוֹן אֵיבָרֵי, לְמַחֲוֹת אֶת כְּפִיּוֹת הַטּוֹכָה
 הַטּוֹרְדוֹת, הַזְּנוּעָה הַחֲפָה מְכַל פֶּשַׁע, לְעִטֹּף בְּשִׁנֵּי טִישִׁיּוֹ אֶת הַגּוֹף
 מִבְּתֵר, פְּלוּמָה סְפוּיגַת דָּם, לְחַפֵּר בּוֹר בְּכַף הַגְּנָה,
 לְכַסּוֹת בְּיָדִים, אֲזוּ בְּכֶרֶז לְשִׁטֹּף,
 וְלְבָדֵק אִם דְּבָר לֹא חָסֵר, לֹא קָטְלִי אוֹ חֶלֶב בְּצִלּוּחִית,
 לְרוֹצַחַת.

גל' 197 ; 1996

באר ארטזית, סימן של שאלה

פתאם כמה קנים ושיח פֿטל
סימן ברור: מקום שיש לקדח
ובאר כבדה במים, כמראה —

אך אם תחפר ופרץ קר, בלתי צפוי, על הפנים והעינים,
לרנע בלי לנשם,
כמו געש הידרולוגי,
מאגר חבוי מלחץ השקבות —

מה כאן למעלה, רק השתקפות של רעיון ומאמץ של משאכה,
או שנתו בהפתעה
סילון מלים —
השיר

הזה הוא כבואה?

דף ציונים

בתעודה חומה, בעט נובע,
בכתב הגנדרני של חסר ידיעה,
הציונים כלם — לא רק חשבון, ספרות וגיאוגרפיה —
הם ברוזו דובז'ה, המעלה הראשונה.
פיצד אומרים בפולנית הארוכה,
בשפת אמי שלי,
מקצוע הקשור במעט שמחה,
מבחן אָחד, לעזאזל, בשכחה,
בגנחות, חיוך-של-כלום,
או איך מסמך, בסך-הכל גיר רשמי
עם בול של זלוטי (תעודת-אמת, כבשעור היסטוריה,
מבלי המשתמע).
שרד שלם, רק הפנות והקפלים,
בשכני אדם ממש, בשורה,
הפכו לא-כלום,
ציון, רק זאת, על מצבתה שלה?

מלים

בן, נפטרָה, בעֶרֶב חג,
תודה.

היה צפוי, אתה צודק, אבל תמיד מפתיע.
טוב, משתדלים. יקח קצת זמן, זה לא פשוט.
כלנו מקנים. תרגישו טוב, ושוב תודה.

מלים, כמו תכריכים, עוטפות
תחושה. פנות הגוף, סדין,
כבר לא רואים פנים.

שיווי-משקל, כבר שוב חופרים

דבר כמעט לא השתנה
קצת הדירה, וסדר השבוע, כולל ששי,
וטלפון יומי נטול מלים,
אלא האנשים שותים באחוזי
שרפה לפתע כמו תקלה בסרט
חוצים כבישים בקצב משגע, רצים
בין תלוליות החול, שבגי המדרכה,
ומאבדים שווי משקל מתמוטטים
אל צל גופם לוחך
גשרון העץ, האדמה החפורה.

המסע

מקל טיול מצעצע, מרכיב קצת לא מוכן
 (העני לא חורף מבעד לתמונה
 כמו בפפורים,
 כמעט אינו מרגש מתוך אלבום הזמן —
 החליפות גם הן נראות, כמדומה, לא רע).
 בסוף אפילו שנים לא הספיקו למסע
 ממשותה ועד לשרותים.

שפעת ראשונה

שפעת ראשונה, גרון וגב,
 ללא הנסיון להעמיד פנים
 וקול. להתנצל מתוכחה חסרת מלים, גלולה
 שאין לה שם אלא כמוסה חלקלקה של דאגה,
 מבלי להתפנק מתחת לשמיכה כבדה של הוראות
 בנות דור, כמו הפוף, תרבות כמעט אחרת.
 ולהחלים לבד. לקום
 קצת בלי רצון
 כמו שתורף עכשו, ראשון, אל האחות
 המזריקה בזרוע.

גל' 100 ; 1988

שירים יווניים

תוף המפץ

תוף המפץ, מפץ התוף

שכטי הכרברים הצהבים —
טורים חרישיים בקסדות מסכה
— עטלפים וזקיות על דגליהם
— שרפו את הפלף על יושביו.

תוף המפץ, מפץ התוף

כסף וזהב לא חמסו
גם פנינים ואלמוגים לא נכזו —
את נערינו הבתוליים ובנותינו החלקות
הולחנו שלל לערי הכרברים.

תוף המפץ, מפץ התוף.

אלות

בעמק החם בצל אלות
אתן לאצבעותיך פטמותי הסגלות
ותבוא ותדעני ותצחק
והקנכה מעלם באין מרחק.

נתעלס ונצחק על הכדים,
ציר זריז על כדיו יצירנו.

גל' 104-103; 1988

מדרגות הספריה

על מדרגות הספריה האוניברסיטאית
אני מבין בענג,
האמן לי, בענג רב עד כדי גרוי מתוק בעור הגוף,
כי אינני יודע דבר
ובעקר אינני יודע את הדבר הראוי לדיעה
ואת הדבר שאיננו ראוי,
רב המצאי במחי
נדחם לתוכו על-ידי אחרים
כסוג של אנס קבוצתי
וכל השאר היה נסיון להסתדר
לעתים להתיהר
להתנשא אל עמדתו הגבוהה של היודע,
אבל בעת איני יודע בענג רב,
אני נתון לענג לא-מודע,
אני מוצף בענג של שעת הערפל,
כשהערפלים מכתרים לפתע את המכונית
ועושים את נהיגתי לטיסה עזרת בלב העננים.

גל' 156 ; 1993

השאל

הַכְּסִיָּה הַאֲנֵלִית אֶת הַשְּׁאוֹל בְּטֵלָה —
צִיּוּרֵי הַמְּעֻנִים בְּאֵשׁ בִּיּוֹדֵי שְׂדוּנִים מְכַעְרִים
כְּאֵלוֹ הָיוּ תְּכַשִּׁיל שְׁלֵעוֹלָם לֹא תִשְׁלַם הַכְּנֹתוֹ
צִיּוּרֵי הַנְּגַדְמִים עוֹד וְעוֹד בְּאֲזֻמִּים וּמִסּוּרִים
כְּאֵלוֹ הוֹסְרוּ מֵהֶם גְּדוּלִים אֵינְסָפוֹר
צִיּוּרֵי הַמְּסַחֲרִים לְנִצָּח בִּיּוֹדֵי מִלְּאֲכֵי חֲבֵלָה עַל גְּלָגַל הָעֲנוּי
כַּתְּנוּעָתָם הַסְּהֵרֵרִית בְּמַעְגְלֵי הַחֻטָּא
— כָּל אֱלֹהֵי הַכְּרֹזוֹ כְּצִיּוּרֵי תוֹעֵבָה
שְׁמִקּוֹרָם בְּמַחּוֹת־אֲנוּשׁ אֲכֹרִיִּים וּמְעֻנֹתִים
וְלֹא בַחֲדָעָתוֹ הַשְּׁמִימִית שֶׁל אֱלֹהֵי הַחֻסָּד
שֶׁנִּתְגַּלַּם בְּבִשְׁוֹר כְּדֵי לְכַפֵּר עַל חֻטְאֵי הָאָדָם
אוֹתוֹ יִצַּר בְּמוֹ יָדָיו
(בְּצִלְיָכְתּוֹ יִצַּר כְּמוֹכֵן חוֹטְאִים חֲדָשִׁים
בְּעֵצָם אֶת הַגְּרוּעִים בַּחוֹטְאִים — רוֹצְחֵי הָאֵל
אֵף שְׂרֵפָה־שֶׁכֶּל בַּלְבָד יָכוֹל הִיָּה לְהַעֲלוֹת בְּדַעְתּוֹ
כִּי הַנְּצִלְבֵּךְ בְּכִמְהָ מְסַמְרִים עַל עֵץ גְּרָדְמִים גֹּס
אֵינְנוּ אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים עֲצֻמוֹ)

עָנְשׁוֹ שֶׁל הַחוֹטָא, הַחֲלִיטוֹ הַאֲנֵלִים
לֹא יֵהָא אֱלֹהֵי מוֹת מְשָׁלֵם
מוֹת שְׂאִין אַחֲרָיו חַיִּים מְסוּג כְּלִשְׁהוֹ — אֵין מַחְלָט.

לוֹ אֱלֹהִים הֵייתִי אָנִי
זוּמָם הֵייתִי שְׁאוֹל שֶׁל עֲנוּיִים פּוֹסְטִמוֹדֶרְנִיסְטִיִּים
הַעוֹבְרִים הֵיטֵב בַּתְּקִשְׁרֵת הַאֲלֶקְטְרוֹנִית:
יִצְפוּ הַחוֹטְאִים לַעֲד, בְּלִי שְׁנָה וּבְלִי עֲפֵעוּף,
בְּחִיפְתָּהּ שֶׁל נוֹצָה מְכַנְּף מִלְּאָד
אוּ יֵאֲלָצוּ לְהַתְּבַוֵּן עַד אַחֲרֵית הַיָּמִים
בְּמֵאֲמָצִיו שֶׁל זָבוּב לְחִדּוֹר מַחְצַת זְכוּכִית
אוּ פְשוּט יִשְׁבוּ בְּכֶסֶף מוֹל קִיר רִיךְ
אֶלְף שְׁנָה אוּ אוּלֵי אֶלְפִים, שְׁלִשֵׁת אֶלְפִים, אוּ רְבוּא. נְצַח.

אָבֵל סֶפֶק אִם יִמָּצָא בִּי עֲנֵשׁ הוֹלֵם
לְאוֹתָן נִפְשׁוֹת אִמְלָלוֹת
שֶׁכֵּל חַיִּיהֶן בְּעוֹלָמוֹת הַחַיִּים
עָבְרוּ עֲלֵיהֶן בְּשֵׂאוֹל סְמוּיָה
בְּיִסּוּרִים חֲשׂוּכִים וְתַפְלוֹת מִמְּאִירָה
לְאַלֶּה שְׁמֵתוֹ בְּחַיֵּיהֶם, לְתוֹךְ חַיֵּיהֶם...
מָה לַעֲשׂוֹת בְּאַלֶּה, מָה לַעֲשׂוֹת...
הַיּוֹטֵל עֲלֵיהֶם לְחַתֵּם אֶת שְׁמֵם עַל נִיר
עַד סוֹף הַזְּמַן, עַד שִׁינְכְּרוּ אֶת שְׁמֵם,
עַד שְׁעַת הַחֲתִימָה הָאַחֲרוֹנָה.

בִּינְתִים, בֵּינָן שְׂאִינִי מִיֵּטִיב לְדַעַת
אִם צְדִיק הַנְּנִי, רִשָּׁע גְּמוּר אוֹ בִּינּוֹנִי פְּעוּל
מִכֵּין אֲנִי עֲצָמִי לְרַע מִכָּל — לְחֻמְרַת הַשְּׂאוֹל:
אֲנִי מִסְתַּכֵּל אֲרֻכּוֹת בְּעֲצֵי הַחֲצֵר
מִתְבּוֹגֵן בְּסִבְלָנוֹת שֶׁל יוֹגֵי בְּמַעֲשֵׂי חַתוּלֵי
וּלְעַתִּים מְזַמְּנֹת אֲנִי הוֹגָה מוֹל קִיר —
הַרְבֵּה הוֹגָה אֲנִי בְּקִיר הַפְּלֵא
הַהוֹלֵךְ אִתִּי לְכָל מְקוֹם
וְשׁוֹב וְשׁוֹב חוֹסֵם דְּבָר
שְׂאִין לוֹ שַׁעַר, פֶּתַח אוֹ אֶפְלוֹ חוֹר לְמַצִּיצִים
וּמְרַבֵּה אֲנִי לְחַתֵּם אֶת שְׁמִי —
עוֹד וְעוֹד חוֹתֵם אֲנִי אֶת שְׁמִי
כְּמִין אֶקוֹרֵד קוֹדֵר אַחֲרוֹן לְכָל שִׁירֵי
הֵי, הֵי, אֵלֵי הַטּוֹב וְהַמִּיֵּטִיב, הַפּוֹקֵט מוֹדְרָנִי,
הוֹאֵל נָא לְשַׁגְרֵנִי אֶל הַמְּוֹת הַמְּשֻׁלָּם.

גל' 197 ; 1996

ארץ זכרונות — קטעים

אל תרדם עד שהזמן
יהיה כאבן או כעץ.
זמן עובר מבעד לאבן
ומבעד לעץ

■
הבא לעולם,

נאבק עם צלו,
ובשקיעתו
מתיו דמו
על סדיני הזכרונות.

■
לשם לא נוסעות רכבות
לשם רוכבים על זכרונות.

■
לא אצחק מן המות.

רק לנוס
מחללו הריק של הגוף.

■
לא פעם
בקשתי להנתק מצלי,
לא מצאתי מאכלת
לכתר את הקשר.

פצוע
הלך הצל אחרי,
נוטף שרף דביק של השלמה.
איש לא היה שם לתבש את כאבו.

■
ארץ זכרונות
העולה מן החשך
ממעיינות
מרים

הקשר בין כאן לשם
שרשרת
חלודת שנים
גשר צר
רק רגל זהירה תרחף מעליך

אני
ושתיקתי על להב הספינה —
צל
על החול פצוע.

עצם עיניך,
לא לראות את הבדידות.

הלכנו אל המקום בו אבדו עקבותינו
שם אין עוד ריח דם
רק האור זוחל אל היער
ללקק את צלו.

■
מלבודות הזמן טמונות לרגליך
אני מביט לאחור.

אם אינך יכול לדבר,
כתב.

המחזור יופיע בשלמותו בגיליון 201

גוף בגוף

■
בהתחלה התשוקה
מאדירה את הדברים שחשבת, בורח
מלנגע בהם
אחר כך? דיך
מנחות על בית הקנה
ברגישות עלי. מכאן ואילך
אתה יכול לשמע איך
בוער הסנה, או רוחשים
קולות מלחמה רחוקים
הולכים ושבבים, שבים והולכים
וחוזר חלילה, בעודך מתאמן
ללא יכלת, לכנס מבטיך
לנקדה בה הרוח משיק לבשר, מגיע גוף
בגוף מתמוטט

■
מציר שבילים דמיוניים
אני שומע איך מתהפכים
שמים
סביב שמש
כמו פצוץ
ואני עוד עומד
כשהאנשים הקרובים לי ביותר
מתטטים סביבי
נועלים את נשמתם בלבוש שוטרים
פונים לכאן
לשם
למקום שאני בורח משאיר
עקבות
ריר
של תפלה
שבתוכה
את מי שלחרב את מי שלאש ואת מי שלמים
כולאים

■
בתוך הבית
שבמקדם או מאחר יסגר עליך
אתה לוקח
ידיים אוריות
כדי לעבר בתנופה
גם את תחלתו של היום, שואל
בעוף השמים
שיוליך
את הקול
מי
יודע
את עצבותם של הבתים, את אפסותם
עכשיו שמתוך הבית
כמו מלכות
תכלה בעשן

עד לאן איש

■

עד לאָן איש
משליך
עצמוּ בְּאָבֶן ;
וּכְבֵּר גַּלְפֵּדַת הַנְּשִׁימָה ; שְׁקוּפָה
כְּמוֹ הַבֶּל־פֶּה
עַל שְׁמֵשָׁה
לְהַתְּבוּנָן בְּהַ, לְתַת בְּהַ
סִימָנִים שְׁלֹא מְבָאָן, כְּמוֹ אִישׁ בָּא
עַל דְּמַעְתּוֹ בָּא, לֹא
נוֹשֵׂא פָּנִים
גַּם לֹא
אוֹבֵד בְּאַהֲבָה ; כִּי מַה
שֵׁיִשׁ
אוּ מַה שְּׂאִין

סְבִיבוּ

גַּלְפֵּד בְּחוּט הַשְּׁעָרָה

■

אַחֲרֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה
כְּבֵּר לֹא תְּבוּאָנוּ
הָאַהֲבָה. גַּם לֹא
נְשִׁימָה חֲפוּזָה. כָּךְ,
כְּדֵי עֲמַל
מַחְלִיף אֶת הַפָּנִים
בְּמַעֲטָפֶת אַחַת מֵאַבְגֵי הַמָּקוּם,
שְׁבִלֵי מְשִׁים
פְּנֵעֲתֵי בְּהֵן
אַנִי הוֹלֵךְ
וּלְפָנַי אֶרֶץ רַחֲבָה. כִּי מִי
שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּהַ
מְבָאָן לְבָאָן
מִי יִשׁוּרְנוּ
בְּכֻלָּל ? תְּלָמִים
תְּלָמִים,
בְּגוּפוֹ, תְּרֵשׁ
בְּהַ הָאָדָם
רַק כְּדֵי לְבוֹא עַד בָּאָן

■
 בְּכַח, אָנָּא
 בְּכַח. וּבְכֹר מַה שְּׁמִסְתַּכֵּל
 בִּי
 כְּמוֹ דוֹד דּוֹפֵק בְּחִלוּנֵי וְאֲנִי
 בְּעוֹדֵי כָּאן,
 מְאֹד כָּאן
 מִחֲלִיף
 אֶת הַמִּפְתָּח
 הַפְּנִימִי
 בַּמִּפְתָּח הַחִיצוֹנִי, מְרַעֵף
 מְלִים שֶׁל אֲהַבָּה
 בְּיַד לְבִין
 אֵינִי, כִּי כָּבֵר
 כְּמוֹ אֵינִי אֲנִי מִבֵּית
 אֵיךְ מִמֶּנִּי
 אֶל מְרַחֲקִים,
 כְּמוֹ עֲלִים
 חֲתוּמִים
 שֶׁל סֵפֶר
 שְׂאֵנִי קוֹרֵא בּוֹ
 בְּכַח,
 מְרַחֲקָה
 עִם הַשְּׂנִים
 גַּם צְרוּרָה, שְׂדֵמוּתָה
 כְּדִמּוּתִי
 וְשְׂצוּרָתָה כְּצוּרָתִי

■
 מִשְׂאֵנִי מִבִּין אֵיךְ חוֹלְפוֹת
 הַשְּׂנִים רַק כְּדִי
 לְגַעַת בְּמִקּוֹם,
 אֲנִי מִנִּיחַ
 חִפְצֵי פְּנִים
 לֵיד חִפְצֵי חוּץ
 וּפּוֹנָה אֶל סֵתֵר
 הַמְּדַרְגָּה; יָדִים מִפְּשָׁפוֹת
 כְּכִיסִים רִיקִים, עֵינַיִם
 תּוֹהוֹת וְלֹא עַל הַבְּאוֹת, רִגְלִים
 הוֹלְכוֹת אֶל אֲשֶׁר
 הֵן הוֹלְכוֹת; וּבִין כֹּה נֹכַח
 כְּדִי עֲמַל
 מְטַפְּסֵת הַנְּשִׁימָה הָאֲחַת; 'מַה לָּךְ
 פֹּה', אֲנִי שׁוֹמֵעַ
 קוֹל דּוֹד
 וְנִחְפוֹ
 לְאֵטִם אֶת הַמְּרָאָה; בְּתוֹכָהּ
 אֲשֶׁר שְׂחוֹרָה
 כְּתוּבָה
 עַל מַה שֶּׁהִיָּתָה
 עַד כְּלוּתָהּ.

גל' 195 ; 1996

היא לא זזה מפה

האשפה מציפה את המטבח.
על הרצפה בין קלפות-עגבניות
מפליגה אניתי-הבקבוק השבור של

השמפו.

אבל היא לא יוצאת מן הבית כי אני צריך לבוא.

נגמר האזון שהיה בין הירקות במגרות.
העכש המתוק הולך לתדרים.
הוא עולה על שתי רגליה בדרךכו.
אבל היא נשארת, עושה לו מקום בגוף, כי אני צריך לבוא.

לילה עומד בחלון זר ומלא בשורה,
הזכוכית שחכתה לרגע הזה נשפרת מרב בושה.
גשם בלי חברים.
סופה.

פנימה שטים עננים קרים,
אבל היא לא מורידה שמים כמו וילון.
אדרבא, היא אומרת, השארו פתוחים לפחות עד אור ראשון.
אין פה שום אביב ואין פה תנאים לאביב,
ומה יעשה בלילה, בחורף, אביב לבדו?
אבל היא עושה קול של צפור באביב כי אני צריך לבוא.

היא לא מרמה אף אחד.
יש לה אמא שמנה מרב זמן שאכלה.
בקול של סבין שבורה היא קוראת לילדה שלה
לבוא וללמד מאמא חכמה.
אבל היא אומרת לא, אמא, לא.
היא לא זזה מפה כי אני צריך לבוא.

גל' 51 ; 1984

הפנינה ההולנדית הקטנה

לחשב רק משהו לכבי כהיר בלי דמויים
על האלהית במדבר הבירות על הכר, שמה את
ישבן הפלא על כסא מגבה, הי מזג לה את כל
מה שתמצא פי אין בלעדיה תקנה.

אין לי אמן רק חלומות
אזמין לי ראפ או רגאי לטלטל במים בהירים
מאחורי שדות ספר גבוהי קומה
צריך עם חלון אחד לנמל העתיק של גן עדן

המון מנגו על השלחן בחצר תימרות התאנה
נצנית סגלה וחלולה אל כתם מאש עקשנית
התאנה הזאת היא כל רכושי
בפנינה ההולנדית הקטנה
עצי הקל טובעים באש המפרץ
הקזינו ואתו כל הסכויים פתוחים
קקטוסים של ירח, כוכבים ספרדיים
ועם דולרים או ירקים אחרים, אתה מסדר פתיים.

זה אי מתוק מאד האמיני לי
קו החוף ורד למי שזקוק להחלמה
הבתים חומים בהירים המים פלטינה שקטה
מרחוק קשתות שבורות
הערב יורד ואנחנו גרד אל סירת הזכוכית
נשב בערינות שלא תשבר
כמו ששעון שובר חלום.

גל' 194 ; 1996

צילום אוירי

לחיים שוהם ז"ל,
מורה וידיד

רציתי לנתח את הרגע בו דם הצפור כבד מן האויר
ולאטף מחלחלת ביה ההכרה הלאה והמתוקה
כנין קדוש המרדים את היצרים ופוטר אותך
ממצות פרו, שלא לדבר על רבו, שהגה היא
פטורה סוף סוף מן המעוף. ורשאת להתמסר
למותה.

רציתי לנתח את הרגע שבו נוסקת אליה
האדמה עליה תתרסק וכבר נתן לה להבחין
בפרטים ומה יהיה צבעם פשיטו עליהם
דמה השוכב כנין מכוס נהפכת המחללת
בתולי המפה המסמיקה

פגאסוס

בבקר נמלכים מלאכים ומעירים
אנשים עם ראש חמור ופה
תפל זוכרים פני אהבתם כלא
זכרו מעודם הם לוחכים את האור שחלמו
ילק ומר כיצר ארזן הרעיל לא מסירים
פרסותיהם בהן באו במבואות רפים של
בנות אלים פסוסים
טרויאניים ספק מרחפים ספק
מדשדשים בינות
אמבטיה וחדר שמוש הם מתנראים
ברזים צקון לחש מכשירים ביתיים כל
השוטף והבוגד והמקרים שיצשה אותם
יפים ברורים

בבקר נמלחים האנשים חינוך ילדם
מאפר פניהם במסכות
מלאכים

ורציתי לראותה בעיני האדמה שתשא
אותה על טס, בזרוע מתקת מעט ובהסתר
פנים של אחות מתלמדת היוצאת בעקבות
סיר הלילה לצרכים ולא לה.

ומאד רציתי לראותי בעיניה
המגנרות

גל' 179 ; 1994

סכין הגילוח שחתך לשירה את פני המטאפורה

לעבר אל־קאדר אל ג'נאבי

הוא השַעֲרָה האַחֲרוֹנָה בְּסִלְסוּל שְׁפֵמוֹ שֶׁל סֶלְכָאדוֹר דָּאֵלִי.
הוא הפְּדוּר הַתּוֹעָה בְּוִינְצ'סְטֵר קְצוּץ הַקְּנָה שֶׁל גִּיּוֹן וִוִין.
הוא סִכִּין הַגִּלּוּחַ שֶׁחָתַךְ לְשִׁירָה אֶת פְּנֵי הַמְּטָאפּוֹרָה.
הוא הַתִּמְרָ שֶׁהִמְתִּיק אֶת עֲצֵי אֲנֶצֶן לְאַרְךָ הַפֶּרֶת וְהַחִידֵקָל.
אִז מָה הִיָּה לְנוֹ, עֶבֶד אֶל־קָאֲדָר אֶל גִּנְאָבִי, אֲנִי שׁוֹאֵל
בְּקוֹמָה הַחֲמִישִׁית, בְּרַחֲוֹב נוֹלָה, עַל גְּבוּל רִבְע קְלִישִׁי שֶׁבְּפָרִיז.
לְאֵן דּוֹתָרִים הַלְיָלָה סוֹסֵי הָאֶלֶף לְיָלָה וְעוֹד לְיָלָה ?
(כַּמָּה לְיָלָה הִיָּה לִי בְּשׁוֹרָה אַחַת
וְכַמָּה אֶהְיָה הִיָּתָה בְּעֵינֵי אִשְׁתּוֹ מוֹנָה,
כְּשֶׁאֲצַבְעוּ הַכְּרִיקָה אֶת מִסְגֶּרֶת הַתְּמוֹנָה בָּהּ
נִסָּה לְהַתְּגַעֵגַע לְמַעַרְבוֹן חַיִּי
בְּרַחֲוֹבוֹת בְּגָדָד).
בְּחֶדֶר הַשְּׁנִי, נִפְתָּח לְרֹנֵעַ פְּרִיגִיִּדָר הַתּוֹדָעָה
וְקַבְּצֵית קָרַח שְׁטָה כְּסִירָה עַל הַמַּיִם שֶׁנִּמְסוּ מִקְרַקְעִית גּוֹפָה.

גל' 197 ; 1996

מוסיקה יוונית

את מכונות הטיסה של הטבע אפשר להניע גם בקונצ'רטו.
את חגורות הבטיחות מהדקים בזכרון אבוד,
ובמרחב האוירי, בין הסרת הפקק ללגימה האחרונה,
יש מעט מאד אפשריות להעביר לילה
והלילה, אף צפור לא שבה מארצות הקר אל ארצות החם,
אל אדן חלוני.
חשך נמוג כזה,
ריח של חדר נתוחים עובר במלים
ובכנפים הפרושות של איזו ריח פתאמית
מתנגנת חרש מוסיקה יוונית.

גל' 16-17 ; 1979

נשר של כתובת קעקע

דיזנגוף פנת פרישמץ, בלילה, כמו בשר בכשר,
בית המטבחים של מה שהייתי, של מה שנשאר.
בצמרות העצים עוברת ריח בהתגנבות יחידים,
הכל היפי הוא הכל לא מפאן,
ובינתיים, כמו בהמראה פראית, כמו בנחיתה רכה,
נחרט לי בורידים נשר של כתבת קעקע.

גל' 20 ; 1980

30 שניות להסתער על הפיטמה

היו לנו 30 שניות להסתער על הפיטמה.
הפיטמה הייתה גבועה
שהזדקרה בקצה מסלול המכשולים של בסיס הטירונות.
צוארון השמים גוהץ מעליה בעמילן העננים
וחאקי חלוחתיה היה, בנוף אחר, שורה משיר טבע.
אכל איפה שיר ואיפה טבע,
כששתי מימות התנדנדו על המתן,
עזי ביד
ואת חפירה לארץ עמוד השדרה.
מה שנשאר היה לפטם בהזיות את הפטמות
של הפקידה הפלגתית שהתרוחה תמיד
בגיפ של המג"ד,
ולהזכר בציר גוגן שהתלבט אם לאכל את התרנגולת
שהיתה לו או לציר אותה
שם, מול הגבועה, היינו רעבים מאד.

גל' 144-145 ; 1992

הקטלוג האדום של המלה שקיעה

משורר צרפתי רואה שמש מאדימה
וסוחט מענבי העננים את צבע היין.
משורר אנגלי מדמה אותה לשושן
והעברי לדם.
הוא ארצי, ארץ הנועצת שפתיים קניבליות בצוארה הפתולי
של השקיעה,
משוטי הפחד תפורים לארץ זרועותי
ואני, בתכת חיי, חותר כמו נח
לעבר אררט.

גל' 187-188 ; 1995

נספח בגרות

א.

אלי בכר מעשן טפות של זעתר
 נעלי הבית שלו כמזב פֵעֹר.
 הוא יוצא מן האמבטיה, מגבת־עלים למתניו
 מכסה גזע משכח. אלי בכר
 יודע שעיניו עגלות ופניו עשויות מים מתקנים.
 על פרקי־ידיו מנמנם כחל צבוט
 ולכריות אצבעותיו נצמדות אניות טעונות־שנהר
 שחור.

אלי בכר מרצין כשמדבר בצפרניים מתוקות.
 הוא מתעורר בלילה,
 אביו מתקשה בחלומו ואמו מישרת שערותיה
 באור הדק.

היא מתיכת, הוא מחליק על פניה
 והדמעות אגוזים חמים.

ב.

אלי בכר רוקד טנגו וכרועותיו לינדה
 כלבה עם כתם סגל.
 הוא מסיט וילון,
 מזג האויר נכנס בתחתונים שחורים
 אדם צעיר מזדנב מאחורי גבו.
 אלי בכר משלים עם הרטיבות באצבעות בוכיות
 לפעמים
 היה רוצה לנחם תחת פסיעותיו,
 לפעמים
 לעקר את שמו.
 משהו קשה מתחבר לרצעה.
 אולי חוטי חשמל
 אולי הגוף. אלי בכר, דבר אלי
 הידים שבאו מן הקר העדין,
 היחזרו לגרש נקדות־נימוס?
 אכל מעבר לקיר המלוח
 כמו נערת רחוב בסמטה, עולה שמש מרבעת
 משדות עננים.

גל' 4 ; 1978

כתף הלחם

כתף הלחם וחורי הכצק המתעגלים
 בנגיעת סכין משננת פוצעת קמח שחור.
 פרור מנתר מקצה שלחן פנתי
 וגריר הקימל מקפץ בקצב תנועת
 חיפני תיקון זויתי
 פונה בנגיעות רצפה
 כלפי כתם אור בחריר פנל.
 שרוול ערב, אצבעות מכנסות לכדי חץ
 משתעשעות בקליעי זמן.
 תיקון רכוס בלשונית נעל
 חיפניו מנסרים אריר
 ברוח.

כוכב הגוף

ככד הגוף
 משקל אבן סגלית
 בחדר פנימי.

קוף המחט

קוף המחט, ושקיפות חד האור,
 מבעד לתפר הדק הרוכס לעין
 צלבי חוטים משחלים לחורי המתנה.
 דוקרים כנעיצת מזרק בבשר חי,
 קוראים פתח לכניסת מי התקנה,
 הזורמים בזעזועי קפיצי עלי זמן,
 לקדם פני שכהה.
 אצבעון הכח, סופג בכוכעו המקסקס,
 תנועת מחט לולינית בתפר אור.

חלון פתוח הרגל קבוע
 להצביע בבהן
 כוון מד שעות
 בעדשה עגולית.

וכתמי אור, במסלול פרפר מנקד
 חג בתנועת רשת אהיל נורה,
 ללפד נקבי בקר
 ברבועי אריחי סלון.

באמבט אני מנח צלוב איברים,
 להעמיד ברומו של עולם
 זקיפות קומתו הקשה
 של אני
 גבר.

מתוך ילדות בתמונה ובקול

י

ולאחר הקיץ, החרף, החוף ארמון ים סיפאלס
 הצפון מדי שנה פצריסת תינוק שגדל עוד קצת
 גלגלי גומי שחורים — צמיגי מונית של יוסף הנהג אביה של ברטי
 עליהם צפנו וצפנו על הים
 איני יודעת איך אפשר להצפין את פסי האור שעטפו אותנו שם,
 מעברי חציה של אור בין השמים לים ובחזרה עד לשקיעה
 ואנו צהלנו וצללנו בהם, ילדי שכונת דבריי-חיים יפו
 עשירים שזופים בהבטחות, מוכנים להפנס בחרף לתוף שכמיות הגומי
 עם פתחי החרוץ לכל יד וברדס מחדד לכל ראש ומגפים מגפים
 בלי תוספת מפנקת, בשכבות גרבי צמר וכתנה פשוטה —
 יצאתי לדרך ככה כמו כלם.
 למדנו על שמשון הגבור אז, ומנוח היה שם הילד
 עם שער פלטינה, שישבתי לידו מסתירה בקשי את רעידות ההערצה אליו
 על חקמתו בחבור ומחשבתו הצלולה
 מנוח מנוח!
 שחרר את הזבובים שלך מן הקלמר, הם נחנקים
 התחננתי עבורם וכשהסטתי את מכסה העץ מצפה לאק, בלי שיראה
 היו הזבובים בחלישות נמלטים החוצה, צונחים לחפש העלוב
 ומנוח היפה היה רוטן וצובט רוטן וצובט את זרועותי.

ומפל הננות הייתי רבקה
 עם תלושי מזון מקפלים בידי למפלת
 התאמנתי לשיר נכון לפני העבד הטוב שנשלח לקחתה לאשה
 לכן אדוניו ליצחק. ובסל עם בקבוקי לבנה וביצים ספורות
 וחלזה לחם ובונה, שרתי בדיוק מה שאשיר בכתה
 בששבים בתנה לכן על ראשי רקום אדם בשוליו
 וכד חרס בידי: "שתה אדוני, פדי לפניך
 גם אתה גם גמליך"

איזה יפי ילדה טובה, רבקה.

יא

גידיאלה
 גידיאלה
 גידיאלה

בשקל
 בשקל
 בשקל

רק היום!
 רק היום, רק היום
 מתוק מתוק אדם
 אדם, לחג הפסח
 אבל אצלנו זה היה בשני גרוש —
 גידיאלה גידיאלה
 בשני גרוש, שני גרוש
 ובכל השנה ולא רק יום אחד

דוּכַן הַגִּידִיאֲלוֹת לַפָּנִי בְּסִיס צְבָאֵי בְּתַל אָבִיב
כְּמוֹ חֲלֻקַת פְּרָגִים לַחִים מְלֻשֶׁת
לְחַג הַמִּימוּנָה — כְּמַעַט
אוֹתָם תְּפֹחֵי עֵץ מְצַפִּים אֶדָם דָּם מְזֻעָזַע
שֶׁהָיוּ מְכַרְחִים לְהוֹצִיא אֶת לֵב הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ
מִשְׁגֶּרֶת הַדְּרֹךְ, לְעֻצּוֹר וְלִקְנוֹת וְלִלְקַק

כְּמָה בְּאֵמַת סִימוֹ גִּידִיאֲלָה
עַד לְגִרְעִין הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַתְּפֹחַ הַחֲנוּט?
כְּמָה מִתְעַקְשִׁים לְהַמְשִׁיךְ וְלִהְגִיעַ
מִבְּעַד לְצִיפָה הַמְתוּקָה וְהַקְּשָׁה, הַמְשָׁלָה
אֶל הַחֲמוּץ הַמְרָקִיב לֹא פָּעַם,
אֲכַל הַמְמָשִׁי וְזֶה שֶׁטְעָמוֹ נִשְׁאָר בְּפֶה?
כִּשֶׁר חֲקִירָה, וּבְאֵמַת אֲנִי שׂוֹאֵלֶת הָאֵם הַצְּלִיחַ
הָאִישׁ לֵיד הַדּוּכַן לְמַפְרֵ אֶת כָּלֵם לַחִילִים וְלַחֲלִלוֹת?
וּמָה פְּרוֹשׁ הַמְלָה גִּידִיאֲלָה?
מְלָה שֶׁנִּשְׁאָרָה נֶאֱמָנָה לְתַפְקִידָה
לְעוֹלָמָה — קֶטֶן וּמְגֹדֵר כָּל כָּךְ
פְּשוּטָה וְצִנוּעָה
וּבְשִׁבִילִי זֶה הִיָּה מִבְּחִנָּה, שְׂאוֹתוֹ עֲבָרָה
הִיא הַצְּלִיחָה, הַמְלָה
גִּידִיאֲלָה.

וְאֵת כָּל זֶה אֲנִי רוֹצֶה לְהַקְדִישׁ לָכֶם —
בְּשִׁבִיל מָה, בְּשִׁבִיל מָה
עֲקָשִׁיו עוֹד אֲשַׁכַּח וְהַמִּים מַעַל גִּבִּי
מְכֻסִּים, וּפְנֵי (מְפֻנִים) אֶל תַּחֲתִית הָאֲמֻבָּט
וְלְצִנַּת הַמִּים הַמְאֻפִּילִים.

גל' 197 ; 1996

שירים שקטים ברשת ג'

(יומן אינתיפדה)

בלילה הראשון
חלמתי בץ,
אדמה משללת אבק,
שהמים מעוים את פניה, אוחזים
במגף
ושולפים אותו
כמו אלה מיד חלל.
וחרץ מזה הכל היה ירק
והשמים הביטו בשלולית
בעליונות אירופאית.
שמים אפרים,
בפס ורדרד
חזרזירי
לארבעם
(צבעם של אנשי הצפון),
לעגו לרגל ולאדמה.
נראה אותם
יורדים יחפים.

העלינו עז למצפית.

מה שחסר במחנות הפליטים
זה קצת ידישקייט.

אנשים רבים
מבכרים להשאיר בתצפית.
גם אורי
עולה היום
(במקום גולדמן שיצא —
אשתו מדממת בחדש השני,
אבדה לו הכפה,
אינו מסיר את כובע החאקי).
אורי עם עגיל יהלום באזן,
ואשה תימניה הצוחקת באהבה
ללכך ישכניו,
הוא הנפגע הראשון של האינתיפאדה;
פגעתי בו עם מכשיר הקשר
(מדמם בגבה הימנית).
אינו מגיב —
אסור לגרם נחת למקומיים.

מה בכיסים

עונה קשה לעגבניות.
טאפן, טאפן
— ולא עולה —
ירקות ורכות
ירקות ויקרות
והכיס בוכה.

ויוסל בן-דודי כָּבֵר בעל בעמיו
כָּבֵר מענב יוסל
ושטריימל ליוסל
ופראק של שבת
ואשה עם פאה
תינוקות ארבעה.
ובא הסלט לשלחן.
הסלט בא.
ויוסל מספר ימים טובים
אחרי שינקו מכאן
את כל הערכים.
ומן הכיס מציץ קרטון אפר
עם פטור
של הצבא.

ואברהים הירקן מלמשה
מה לו ולכל זאת
בכיס יש שלושים וחמש חתימות
יהודין שהחביא באלחליל
קבל חמסין סנה
לעבר במחסום
כלי בושות

ואפשר להפוך

אחד עושה על הגג
קולות וצורות
ריפסקיש במרפסת.

וטובה הגננת עשתה
ארבע תלוליות קטנות
ריפסקיש,
מכאן, במרפסת,
אי-אפשר לדעת.

סלקים מחוירים בסיר.
ריפסקיש.
פלפלים משחירים עלי-אסבלה
במרפסת.
אז

זר ביזר

מכניסה הביתה זר.
לא יודעת.

אולי זה זרמוזר
אולי זה זראכור
אולי זה במקרה גודכאר
אולי זה
אולי זאב טורף

אולי זאב טורף
קלפים על המרפסת
בדירה ממול.

ואי אפשר לדעת
כי המזגן עובד ו
כי התריס נעול

גלי' 114 ; 1989

מה יש
להתלונן על החבל, ריפסקיש
על החבל תלונה ריפסקיש
על החבל תלונה
כביסה נקיה
במרפסת.

ואני מתעסקת
ריפסקיש במרפסת
בלפתות
בחמץ, במלח
במרפסת
צעד ועוד צעד
ריפסקיש במרפסת
הכל בשל מאד,
ריפסקיש.
להיות או לא להיות.

ובוא אליך

.1

ובוא אליך וראה חלצה נמלאת געגועים ומעיל עוטף לי
ממתקים ואיך מן השרוול כמו קוסם הפרח ידים וגע בי גע געגועים לבוא
מחבוא מעיל לבוא מחבוא חלצה להעלם פנים כמו סימן מפענח בתוך
עטיפתו כנר של ספריה רשרש געגועים לבוא חלצה לבוא מעיל
סימן מנח על נר

.2

עומד עליך לבלעך
מציץ בך ערב
לראות
איך
נפרמת שמלתך
ואיך
נבלעת שמש
עולה
יורדת
ועולה
כמו שתי על ערב
לצמח בד על מסמרים

.3

והוא יוצא והוא בא
והוא היוצא והוא הבא
כי בוא יבוא
נושא תעלומותיו.
ולו חמדת המראה ולו חמדת העין הנגשית ואליו תשוקתך
הוא ימשל בה
כהאחד שאינו
יודע לשאל איך
הפנס בשלום וצאת בשלום
ואת פתח לו.

.4

חֹכֵר אֶל הַנִּקְדָּה שְׂפָה הַגּוֹף רוֹצֶה לְמִים, הַמִּים לְאָדִים, קִיטוֹר עוֹלָה הוֹפֵף
לְמִים בָּא בַּגּוֹף, פּוֹשֵׁט גַם יָד אֶל מִים. כְּאֵלוֹ הָעֵבִים בְּמַסְלוֹתָם יְכַשּׁוּ, כְּאֵלוֹ
הַשְּׂמִים נִקְרָעִים מֵעוֹר גּוֹפֵם קִלְפָּה אַחַר קִלְפָּה טְפָה.

.5

פָּחַד מְנִי יִהְלֵךְ עַל מִים
וּפְחָז כְּמִים לִים מְכַסִּים.
מָה תְּעִירוֹ וּמָה תְּאוֹרְרוֹ;
הַמְּבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים
עוֹנֹנֹתֵינוּ הוּא יִמְחַל.

גל' 195; 1996

אִישׁ

עוֹבֵר אֶת הָעוֹלָם
כְּמוֹ יָד לוֹטְפֶת יָד
מְנִיחַ לְאֶבֶן לְקַחְתּוֹ בְּיָד
מְנִיחַ לְמִים לְקַחְתּוֹ בְּיָד
וּמְאָבִיו נוֹטֵל אֶת חֵם הַיָּד
אִישׁ עוֹבֵר בְּעוֹלָמָךְ
נוֹתֵן לְךָ מָה שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ

תְּגִישׁ לוֹ אֶבֶן

תְּגִישׁ לוֹ מִים

■

חֹשֶׁף מְמַנֶּה אֶת אוֹרוֹ וְלֹא חוֹשֶׁף שְׂבָטוֹ
הוּא שֶׁשְׂבָּחֹתוֹ אוֹר מְגִיעַ פָּחַד בְּפָחַד כְּמוֹ מְגִיעַ בֵּית בְּבֵית
עוֹשֶׂה לָּהּ כֶּסֶף חֹשֶׁף וּמָטָה חֹשֶׁף וּמְמַלֵּא אֶת מְטֻבְחֵי רֵיחַ חֹשֶׁף
הִיא יוֹדַעַת שֶׁהֵם שָׁם: קוֹלוֹת שֶׁל בֵּית, מְגַע רֵךְ כְּמָטָה, רֵיחַ כֶּסֶף שֶׁל שְׂבָת.
נוֹפֶלֶת עַל כֶּסֶף נוֹפֶלֶת עַל מָטָה וְעֹלְטָה נִמְרַחֶת עַל שְׂפָתָהּ

גל' 181; 1996

אהבתי אינה

אהבתי אינה
מן האהבות הגדולות
אהובי
אינו אהב
אהבות גדולות.

נשים המשליכות עצמן
תחת גלגלי רכבת
דורסות את
נשמתו של אהובי.

חבול כנפים אהובי לא
יעוף עוד.

ליד

ליד שלחן הכתיבה שלך
כביתך הערוך
לתייך
אי הסדר המקפד
שלך

כתמי דיו
זרים
מקמים סגורים
מפני

לא הייתי תולה ממול
את התמונה האפורה
שתלוייה שם

הרגש הדק
זר גם הוא
שמרפד את מסעד כסא העץ
החום
שעליו אני יושבת
שעונה לאחור
בננוחות נרה
לי

גלי' 175-176; 1994

משפט רע

משפט רע.
כל המלים שלו טובות
כמעט.
הוא נוחת לי ישר על
הידיים

שאני מושיטה
ללטוף לא מקר
שנשמת לי כעת
מבין הידיים
והולך לאבוד
כמעט.

עוד מעט.

סיוור במוזאון האנטי-חומר

חלום הפניקס על הסתיו

עגור ישמיע קול מן השמים
מדי שנה בנתיבו יתמיד
באירופה על אפיקי מים
וכאן הרוח כל חי תצמית

שם שפע דחן וניש משזיפים
בסתו עונת חריש חוזרת
חן הבריאה פניה היפים
תנקף שנה עונה עוברת

וכאן נטפי נשרת יאדמו כאש
והרוחות בסתו יגיעו כשלהבת
אור מרעל בקללת היש

עפרת עננים כגביש עצבת
והאבק עם חול בסתו יתלחש
סחבק תגיד מתי הסוף יא-עייש

מוזיאון האנטי-חומר הוקם בשנת
2004, במלאת שבע שנים למפץ
הענק, במימון קרן האחים רייכסמן,
מרסיי, צרפת. המוזיאון הממוקם
במדבר בת-ים, מתעד ומשמר
עדויות מרחבי המפץ הענק לפני
הפצצה ולאחריה.

המפץ הענק - האירוע שהשמיד את
כל האיזור המשתרע מגבול בת-ים
ראשל"צ ועד רמת אביב ג'.

בני ספינקס

מנבטים שחנטו פרעונים
אלפי שנות לפני הספירה
הם צמחו לממדים מקטנים
במדבר בת-ים הנורא

שלושה גורי ספינקס
מציגים ביננית עממית
בביתן דאבל-יו איקס
את חידת המטמון היומית

מי יזחל לעת ערבים
אם הלך אתמול על שמים
והינדה גם מחרתים

ומליון שנה ספינקסאית גרצה
מבטיחה לפותר החידה
מדוע באמת נזרקה הפצצה

הפּיראָוסטָה

שנים חפשו המדענים ברפא"ל
בכתבי פליניוס את פשר החידה
באי בפתר מצאו הם פתרון גואל
הפּיראָוסטָה המעופף מכור פלדה

והוא תת־זן של הפּירניקס
בן־זוג של סלמנדרה צהבהבת
החרק המכנף ממשפחת הפּניקס
יצור שקוף יליד שלהבת

הפּיראָוסטָה טוהה בפלך קבתו
חוטם סמויים מעין אנוש
מהם עשה אפנאי במעבדתו

מסכות אב"ך ולבוש שקוף
מרגל ועד ראש צמוד לגוף
וכל לבשו לא יפתד ולא יחשש

פליניוס — היסטוריון רומאי.
פיראוסטה, פירניקס — חיות שנבראו אך לא היו.

הסלמנדרה

יש אומרים שהעולם באש יאבד
יש הצופים קפיאה גועשת
קרה הסלמנדרה ולבה קרח־עד
עו ומרכז מלפיד עשת

ביום הנורא כשהוטלה הפצצה
זו הישות החלקלקת
הצמיחה סביבה קרום ביצה
נדמה־קמו שהיא מסתלקת

במפץ היא עברה טרנספורמציה
קרחון או דרקון־תהו
בקע מהביצה ומיד המוטציה

בלבכה הלהכה היתה להר כפור
מאז נצחית בדרקון וכמוהו
נושמת אסבסט דור אחר דור

גל' 60-61; 1993

■
להתחיל להתאהב בך כלומר
לנוע בתוך היפי לבוון שלך
כלומר להיות פונה אליך לגמרי
להשתהות עליך בצורה חריגה
ההתקסמות
כלומר הכשרון שלי להטמטם וגם
להחשוף כל כך לכאב בשעה
שהלב עט לו בחדנה על המצוקות
והשכל הטפש ביציע
מפטם מקטרתו

להתאהב בך זה להכניס בו בדור
להכניס בו ממש
לפני נאומו שלאהב אותך זה
להתחיל כבר את המנות הגלום באהבה
מיד עם הנלדה כשהיא מתחילה
לנוע על סגל הזמן
בלי שגדע את משך חייה או
כמות החמר שבה
אם תאכל בשרפה מריכה
או תבער לאטה כלומר
הסטמינה שלה
מלה יפה סטמינה סטמינה —

■
תן להסתכל עליך תן
לפנק את העינים
כשפנימי הנרטיב רוצה
בגופך המתמצא
בגופי

עזב נצח עזב
תביא את העינים
תביא אותן לכאן
כשאתה מוציא ממני את
היבבה הטרנסילבנית ההיי

ערב גיבן

מה כָּבֵר יָכוֹל
לְהַתְחַשֵּׁק
בְּעָרֵב גִּבְנֵי כָּזָה
חוּץ מִלְגֵּהָר עַל מַפְתַּח
בוֹדֵפֶשֶׁט
(מְשֻׁמָּא לְכַחַל
שֶׁל הַדְּוִנְגָה
בוֹדָה
וּמִיָּמִין לָהּ
פֶּשֶׁט)
וְלַחֲשֹׁב אֵיךְ לֹא
טֹלְטֵלְתִי מִשָּׁם לְרִמָּז
עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ בְּגִדְרָה
הֵייתִי שְׂרוּעָה שָׁם
כָּעֵת
כְּפִילָר שְׁלֵשִׁים לְמִשְׁלַח
בְּעָרֵב גִּבְנֵי אַחֵר
לְצַד חֲתוּל מְלַעֲיָלִי
מְפָרֶטֶת אֶהוּבִים שְׂשֻׁמָּם
בְּלָה אוֹ יְנוּשׁ

■
נִזְכַּרְתִּי בְּנְאוֹם קֶטֶן שֶׁחֲבַרְתִּי
בֵּינִי לְבֵין עֲצָמִי
בְּדַבַּר זֶה שְׂאֲנִי
מֵהֶסֶה
אֶת חַיִּי
כְּדֵי לְשַׁמַּע שִׁירָה
שֶׁתְּבוֹא אִם אֵלֶיךָ
חֲצִי דֶרֶךְ לְקִרְאָתָהּ
אֲבָל בְּקִצְתָּ כֹּחַ שִׁישׁ לִי
אֲנִי מְנַשֵּׂמָה אֵינֶה
אֶהוּב מְנוּחַ:
בְּחֹד הָעֵט מְפִילָה אוֹתוֹ
אֶל קֶרְשֵׁי הַדֶּף
וְסוֹפְרָת עַד תִּשְׁעַ.

גל' 154-155 ; 1992

כְּשֶׁאָבָא הַלֵּךְ מִכָּאן לֹא
הֵיטָה כְּכִרְתֵּי הַדְּרֵךְ קִצְרָה
וְעִגְלָה, כְּמוֹ כְּפֹר לְחֵם
חֹים שְׁנִגְסָנוּ בְּקִרְוֵמוֹ הַקֶּשֶׁה
בְּדֵרֵךְ מֵהַמְּכֻלָּת.
עַל סִפְסֵל שְׂכַב הָאִישׁ
עִם הַבְּקָבוּק הָעֵטוּף בְּעֵתוֹן,
מִוֶּרֶט בְּעִנְפֵי הַהַבְּסָקוּס
וּמִצְחָק בְּשֵׁנִים גְּדוֹלוֹת.
תַּחֲנֵת מוֹנִיחַת פְּלֻטָּה
הוֹדְעוֹת כְּמוֹ לְמִשְׁלֵ:
שְׁלוֹשִׁים וְחֲשֵׁעַ נָא
לְגִשְׁתִּי, הַפּוֹעֲלִים מְחֻכִּים.
אֲכַל עֲכָשִׁיו, כְּשֶׁמְעַדְנִיָּה
מִתְחַלֶּפֶת בְּבִנְקִי, אֲסוּר
לְהַפְרִיחַ עֵשֶׂן בְּכַמּוֹת
בְּלִתֵי סְבִירָה, אֲסוּר
לְעֲשׂוֹת הַגִּירָה
וּבְמִילָא אַחֲרָנוּ.
וְאָבָא הַלֵּךְ, מִנְּתֵר לְעִיר
הָאֲמֻלָּה הַזֹּאת,
מוֹחֵל עַל כְּבוֹדוֹ.

גל' 154-155; 1992

למיכאל

האם לא תדע כי על ים של מות אני נשאת אליך
לא על הסטיפס, נהר אציל בחפת שיש
לא כארון הנוהג בשבר הטרופי,

אני קרבה כנס נושם בערמת הילדים בבור
על לחיי עוד נחו תלתלי האח שבמותו חייתי
נשימתו הרוח בשערותי
הצעדים כבדו טבעו בערמות רגלים
נתקו האבנים
והיכן הנעלים
שאין דרכן מתוך האפר?

האם לא שמעת בהמית גרוננו את השקט
את הצעקה הלא מרפה הלא פוסקת
של הראשים
שמכסתם הותירה כף של יד מוטלת
שאת חיינו לשה

האם לא תראה
הנה עומדים מאחורי פנינו טורי קרונות
כאבנים מגאלות
אשר נשאו אותנו
במסע קבוע מאי אז
הלום
הן צפירתן חפה לנו
עמוד עשן להנחותנו
עד לירכתי הרוח.

גלי 3 ; 1977

מן הבית ממול

■
 זכוכית שבוּרה בקִשָּׁת החלון
 הָאֲבָנִים כְּהוֹת מְפִיחַ
 אֵין אֹר אוֹר בְּפִית שְׁמֹמֹל לַתְּחִנָּה.
 אָךְ יוֹם אֶחָד רְאִיתִי מַגְבוֹת עַל חֶבֶל
 וְיִלּוֹן מִבְּעַד לְחִלּוֹן סְדוּק
 הִנֵּה הִדְלַת בְּמִרְפֶּסֶת נִפְתְּחָה
 רְצִיתִי לְהָרִים עֵינַי
 הָאוֹטוֹבוֹס כְּמַעֵט עֶבֶר.

■
 וְאִיךָ הִסְמִיק הַהִיבִסְקוֹס עַל שְׁלֹחֲנִי
 כָּבֵד אֶתְמוֹל רְאִיתִי בּוֹ פֶס מְאָדִים
 צְעִיפֵי כְּלָה צְחוּרִים רִפְרוּפוֹ
 עָלְיוֹ כְּאֲשֶׁר קִטְפָתִיו
 וְלֹא אָדַע כִּי תָמִיד
 יֵאָדִימוּ עָלְיוֹ כְּטָרָם יִבֹּל.

■
 יִלְדָה רוֹקֶדֶת בְּ"חִינָה"
 שְׁמֵלָה אֲדָמָה זָהָב רְקוּמָה
 אֲרָכָה עַד רִגְלֶיהָ וְסָרֵט בְּמַתָּן
 קוֹשֶׁר עֲדָפִים לְשָׁנָה הַבָּאָה.

שְׁמֵלָה אֲדָמָה זָהָב רְקוּמָה
 עוֹלָה לְבָמָה לְהִשְׁוֹת אֶת הַגִּבָּה
 יִרְאוּ שִׁיּוֹדַעַת לְרָקֵד כְּמוֹ אִמָּה.

שְׁמֵלָה אֲדָמָה זָהָב רְקוּמָה
 בְּרַק בְּעֵינֶיהָ, עֲכוּז מִתְנַוְעַע
 גּוֹה מִסְלֶסֶלֶת לְקוֹל הַשִּׁירָה.

יִלְדָה רוֹקֶדֶת בְּ"חִינָה"
 הַ"חִינָה" רוֹקֶדֶת בָּהּ
 כְּרוּז וְתִזְמֶרֶת קֶהֶל וּבְמָה
 יִלְדָה רְקוּמָה בְּשְׁמֵלָה אֲדָמָה.

גל' 165 ; 1993

מתוך מחזור פגימה

■
"צפרי אירופה לא יגיעו השנה לחרף
במזרח התיכון".
אנשים שהספיקו, צפרים שהספיקו
הלכו למקומות החם.
מי שלא השתבשה עליו דעתו.

■
נשארו במקומם.
"נפגע המנגנון הגנטי".
מה שואלים אנשים זה את זה
יחפים על קרח
שצמח פתאם בין רגליהם

■
משהו, כמו שברי חלום,
מנח להם בקרקעית המחשבות:
תוי מטשטש.
מעוף באור צהב מאד.
אקליפטוסים. געגועים

■
איפה הייתי צריכה להיות עכשיו,
מה התמונות
שצורבות לי על רשתית העין

■
"התאוונה בפור שבשה את המנגנון"
חלקם המריאו אל הים האינסופי
חלקם בדרך החרים,
צפור אחד הצפין, חג
הלום קר ושמים
עד שוננעץ אל ציר המגנט

גל' 86 : 1987

חולשת הדעת

הנושאים שאליהם פונת את דברך
במלל כלול רק חציו מוכן
והטון המתחכף כמו פרות חתול לכן חונף
יכולים היו לרמוז
על מה שעחידה אני להרגיש.
את טרחת בדברך להזכיר שמות מפיסים
שהעירו בת צחוק עליצה וכווננו
את מצב הנפש שלי.
רצית, זה הרגש בנימת קולך
שאהיה לצדך
הבאת בפני שקרים של מזמה
מלאה תם (כל שפקשת היה אהבה)
ואני צחקתי בעל כרחי לחוף שפופרת הטלפון. כלי הנהונים וחלשת הדעת
הזאת רודפת אותי כבר זמן.

המין האחר

אני נותנת הוראות לכמאי דמיוני
שיביע דקיות נפתלות
עד לשרשי השערות
מטפחת מסתירה את פני כרעלה
אני כמסתורין נרוח
יש בי אהבה עם מוכנות לשנאה מזנקה, מעננת.
יש משהו בזה שמפרק לגורמים רצונות מדחקים
באנליזות רצחניות.
המין השני הוא המין האחר
משהו בתנועות הגוף שלו
כלי הנחיות מדקדקות. ממלא מועקה
הדעת מצטמרת, מסתרסת, מסרבת.
יכלתי לאהב אותו מאד
עם נכונות לשנאה קמאית מזדנקה.

שם בלבנדה מטלון

בתחום החם של דרום העיר
 בלבנדה מטלון
 תל-אביב מתחילה להסדק,
 הזמן והרוח מפרידים בהחבא גרגיר מגרגיר
 ומפוררים את עסת הטיט שגוקקה במסירות
 מתוך ערגה
 שהלבנים המנחות זו על גבי זו יתאחו לאיזו שהיא ודאות ארצית
 ואותה צחות אורבנית שהיתה בה איזו ערבה לכאורה לאשר
 וכל הערגות ההן שהריצו חול מסוללה לסוללה
 ובטשו ביד חמר ולבנים
 למען ההשתרשות באדמה הזאת
 הפכו עתה לעוועו ולפיח משחיר
 אבל למרות כל העליבות ולמרות צנת הרוחות העולה
 מהים דרך מנשיה פנימה,
 החמימות בלן
 חם היום, חם הגוף, העשן, הלחות, הזעה, וחמימות
 הנפש נצרפים באן להמיה ולמהומה של המון
 הנע ממקום למקום בודאות ילידית
 ובהסח דעת הראוי
 למי שלמד את קרביה של עירו בילדות,
 באין סוף שוטטיות ללא תכלית.

גל' 73 ; 1994

השכנוע

נטיף אחד של מים הֵיזָה במערת הַיָּם וְהֵלֵךְ אצל הרוח. נאמר שְׁאֵתָן לָךְ הַזְדַּמְנוּת אָמַר לָהּ, לְבוֹא אֶל תּוֹךְ הַמְּעָרָה. אָמְרָה: רַק רַע אַתָּה נוֹתֵן לִי, הָרִי יִצְאֶתְךָ אִתָּה וְשֵׁם בְּמַעְרַת הַחֹשֶׁף. מַעְסִיק אוֹתִי הַחֹשֶׁף שֶׁאֲפָגַע בּוֹ בְּקִצּוֹת רִגְלִי, שְׁאֵתְגַלְגַּל וְאֵתְגַלְגַּל וְיִהְדַּפּוּ אוֹתִי אֲרוֹת הָאֶפֶל שֶׁאִתָּה מְכַנִּים לְשֵׁם. הַמַּמ... הַמָּהֶם נְטִיף. הֶרְכִּינִי רֵאשׁוּ. חוֹשֵׁב. הַמִּיָּה קִטְנָה הַזֵּילָה רַחַשׁ אֶל גְּלִי הַיָּם מִתּוֹךְ זְרָמָה רֶכָּה.

אֵת טוֹעָה אָמַר לָהּ, אֵת טוֹעָה. עֲמַק, רַחוּק מְאֹד בְּקַרְקָעִית מִנַּח הַצֵּל. בְּקַרְקָעִית? אָמְרָה לוֹ, בְּחֹשֶׁף אֵינִי. כֵּן, אָמַר לָהּ. צֵל צְרִיף רַק לְעֵבֶר אֵת הַשִּׁכּוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת וְלֹהַכְנֵס. לְהַכְנֵס עֲמַק. בְּשִׂיחָה אֲתָךְ לְמַעְלָה, כִּאֵן לְמַעְלָה, הַזְרָמִים קָשִׁים מְדִי. בּוֹאִי אֵלַי.

וְלֹא יָכְלָה.

תּוֹלְשִׁים אֲדוֹוֹת הַמַּיִם אֵת רֹחַהּ, טוֹרְפִים בְּקִצָּף עוֹקְצָנִי. הִיא מְרַגֶּשֶׁה שְׂדַעְתָּה אֵינָה עִמָּה, אֵינָה עִמָּה וְאֵיךְ תּוֹכֵל לְחַשֵּׁב. הַקְּשִׁיכִי אוֹמַר לָהּ הַנְּטִיף, רֵאִי אֵת צֵל הָאוֹר מִשְׁקִיף. אֵינִי צֵל יָכוֹל לְהִיחַת לְלֹא הָאוֹר. וְלֹא יָכוֹל הָאוֹר מִכְּלִי הַצֵּל. עֲכָשְׁיוֹ לֹקַח הַנְּטִיף אֵת אֲצִבְעָה עוֹטֵף טְלָלִים שֶׁל מַיִם מִסְּכִיב. שֶׁשֵּׁשׁ... מְסִיט בָּהּ אֵת נְהִימָתָה. מְרַגֶּע. מְנַסָּה. אֲכַל תּוֹזִית... וְהִיא נִבְהַלַת. הִיא מוֹיָזָה בְּרַעַד אֵת הַגָּה הָאוֹר. לֹא מְצַלִּיחָה. הִיא עֲרִינִי אֵינָה, עוֹבְרַת כְּמַחוּ מִחֻשְׁבָּה. לֹא יָכוֹל לְהַנִּיעַ אֵת הָרוּחַ.

אִם כֵּן אֵלֶיךָ אָמַר לָהּ, אֵת לֹא שׁוֹמְעַת. עֲמַק, שְׁקֵט שֵׁם וְרַךְ הָאוֹר. בְּרֻכּוֹת שְׁקוּפּוֹת מִסְתַּחֲרָרוֹת בְּתוֹךְ בּוֹעוֹת. וְהַצֵּל. אֵל תַּעֲזֹב אוֹתִי לְחֻשָּׁה לוֹ.

יָם הָרַעִיד קוֹלוֹת לְחַת לְרוּחַ פִּתַּח. וְלֹא שָׁמַע אוֹתָהּ. הָרִי הָיִית זֹאת אֵת הָרוּחַ. הָרִימִי עֵינַי לֹחֵשׁ לָהּ גַם הַקּוֹל. אֵינִי זֶה כִּי הַיָּם רוֹצֵה לְרַעַת. בָּהֶה. עֲכָשְׁיוֹ הוּא מִתְפַּהֵה מְעַגְלִים שֶׁל קָר יוֹצֵרִים אֵת הָאוֹרִיָּה הַמְּכַהֵלֶת. קִצָּף הַיָּם בּוֹצֵעַ בְּקִרְסָלֵי רִגְלֵיהָ. עֵינֶיהָ מִתְמַלְאוֹת שַׁחוּר. עֲנַק אִישׁוֹן. הַעֵינַי שֶׁגִּדְלָה עֲכָשְׁיוֹ.

הוּ פוֹחַד. הִיא פוֹחַדֶת.

אֵל תְּכַעַס לְחֻשָּׁה אֲנִי עֲכָשְׁיוֹ חֻלְשָׁה. הִיא חֻלְשָׁה הִיא חֻלְשָׁה עוֹנָה בָּהּ וְעֵינָיו הַפְּחָלוֹת מְעוֹרְרוֹת אוֹתָהּ לְתַחֲנִיָּה אוֹלֵי הִיא בְּכָל זֹאת צְרִיכָה. עוֹד מְעַט עוֹד קְמוּט אֶחָד שֶׁל מַיִם, אוֹלֵי אֲדוּנָה שְׂרוּעָה אוֹלֵי מְעַט אֶפְלוּ רַק מִרְחַשׁ... אֲכַנֵּס לֹחֶשֶׁת. לְעֲצָמָה. אוֹלֵי נִכְנֵס. חֵם. חֵם הַמְּקוֹם, הָרִי סְגוּר הֵיטֵב. וְצֵל. אִם צֵל הָרִי אֲנָשִׁים אִם אֲנָשִׁים הָרוּחַ הָרִי יָכוֹלָה.

בּוֹאִי אוֹמַר לָהּ הַנְּטִיף בְּרַגַע אֶחָד יוֹדַע, שֶׁהוּא כְּכֹר נוֹגַע בְּכַנְף הָרְהוּרָה. רַגַע לָךְ. אֵל תַּמְהַר. הוּא נוֹשֵׁף בְּעֵינָיו אֵל תְּכַעַס הִיא לֹחֶשֶׁת אֵלָיו. מִתְקַרְבַּת.

נושמת. ההלה שסביבו, היא כבר מרגישה כריח זעה חול ומלח והוא בתוך
אפה. שכרון היא כמעט אומרת ושואפת. לאט לאט הוא נכנס אליה חכה היא
אומרת ארים את כנף השמלה שלא תתרטב בניצוצות המים שלך... אכל שוב
אתה מחדר הגצים, אניצי המים הם צורכים
אל תכעס היא מתחננת אליו, אגע בך ים
לאט
מעט
אגע בך ים.

גלי 175-176; 1994

פסקי

אמר הר לאשה, עכשיו,
כי צל האור מאים במבט על עינינו.
עוד מעט שמש אחרון ירד
והד המדבר יעטף בך את שהיקתו.

רואה קמט הר אשה
רואה קמט ההר
כאשה שסע וגרגרי
המלח באים בגופה

ענג אותה
הר, ערן את רקמות עורה המתקשה
וחרץ עבודה פתח זעיר בקו האור השוקע
זרע רחמים
הנח ברחמה

גלי 168; 1994

שדה נוריות

היתה לי הזכות להלביש להפשיט
 ובהיותך בשר לנשך בגמות
 שם דמעתי נאגרו כל הקיץ
 עלי שלכת חרבים עפו משם
 להיות לי למצע
 וגזל מת שנוצותיו כמשו
 נפל כאבן
 ועשה את רחמי לקבר מתוק
 אחר כך הנחתי לרגליך מגפים נקשות
 ואמרתי
 בא דרס
 וכשבאת לא הייתי כי אם שדה נוריות
 רך, מוצל, רכון לכל משב
 נשימתך הטרופה
 נענה בגלים של צוחה לכנה לרחב השדה.

מסיונר

היית להוט לצלצל בפעמון חרותי הזעיר
 שרק בדידותי לבדה מכה בו
 באצבעות דקות וחזקות של נשיות
 כל כך רצית לקרא אותו לחפש
 מאשר לצבט לו למחץ לו ענוגות
 כמו ללחי תינוק חמימה
 בלי לשאל את רשותי מחנך
 עושה ממני בן-אדם
 ברגע בו כל בלי כמקה להיות
 הפרימיטיבית שלך.

יונות

שוב ושוב שחררת בי
יונות בנות יונות
שפרכו מאלפות סומות
במשק כנפיים פראי
מכלוב האפולית הרטב
גם אצבעות שלחת עמן
שלומות נימוסין
מגלות קרבך.

גל' 98-99; 1988

גיל

בסוף החרף תעמדי ארכנית
ליד החלון העור
במעיל כבד של אדמה שחורה
מתנות הגשם בכיסוי
רקבון פורה, תפור היטב
לעצמות
בכל רגע, מינקות, מקצות אצבעותיך הנקשות
להקת אנפות ממריאה לגבה
להתיר את תחבושות העננים
מהשמים
תוף שמירת מרתקים סבירים
מעונה לעונה
ועדין, איך את יודעת באמת שהאביב שב לתסס
בלשד הפרות?
שמלנת הקיץ הרפויה שלך
יוצאת בהחבא מן הארון
ותוהה כרוח רפאים שוטה
אחר גופך
המנמיד טוס במעברים
כל שנה
היא מחטיאה אותו יותר.

גל' 105; 1988

בסנטה קתרינה

הַאֲנָשִׁים הַתְּקַבְּצוּ לְהַסְתַּכֵּל בְּעֶרְמַת הַגְּלִגְלוֹת,
כְּאִלוּ הַתְּקִינוּ אֶת עֵצָמָם לִפְנֵי מְרָאָה,
וְלֹא הָאֲמִינוּ לְמְרָאָה פְּנִיָּהֶם.

מות אמי, מכירה פומבית של תכולת הדירה

הַשְּׂמוּעָה עַל הַמְכִירָה פְּשֻׁטָה בְּמַהִירוֹת.
נְחִילִים נְחִילִים. שְׂכָנִים שְׂכָנִים עָלוּ,
וְהַשְּׂמוּ בְּגָדִים וְכֵלִים; תּוֹלְעֵי אָדָם לֹא
הִפְלוּ בֵּין דָּם לְדָם.

■
אֲנַחְנוּ חֲתוּל שְׂגָמִישׁוֹתוֹ הוֹלְכֵת לִפְנֵינוּ.
אֲנִי מְנַשֵּׁק אֶת פִּיָּהּ (אוּ כָּל מְקוֹם אַחֵר)
כָּל מְקוֹם אַחֵר (אוּ פִּיָּהּ) הִיא מְנַשֵּׁקֶת
אֶת פִּי (אוּ כָּל מְקוֹם אַחֵר) כָּל מְקוֹם
אַחֵר (אוּ פִּי) הִיא מְגִיעָה לְכָל מְקוֹם
בְּגוֹפֵי אֲנִי מְגִיעַ לְכָל מְקוֹם בְּגוֹפָהּ
פִּינוּ, וְלִבְנוּ כְּמוֹ אֶצֶל חֲתוּל, שׁוֹיִם.

גל' 147-148 ; 1992

למען אחי ורעי

למען אחי ורעי נאמר במקום אליו הגעתי
שלא בטובתי רששו פלקטים באזני
הצהרות נשאו בשבעים לשון למעננו, למענם
טובתנו, טובתם — בלי טובות.
רשמתי עברות:
בלי הטעיות, נפער פער, חוט דק,
לשכות מהדרות בפנות אפלות
מנמנמים שומרי ראש בנעלי ספורט
בידיהם אגרופנים, מפתחות שכורים
ארשת פניהם לובשת הפעה רעה, מריה.
שופטים מבזבזים שפוטים כותבים
בבל"ח על קירות: אנאל, רקטאל, ואגינאל
סבתי על עקבותי מאים לא נותר.

העיקר התהילה

הגר. האיש הנהדר הולך
יוצא את הדלת ואומר:
לא חשוב הפרסום, העקר התהילה.
אמה אומרת בעצבות:
עלינו לחיות חיים אפריים.

עולם של גברים נזירויים, חקמים
הם היו השירים שאותם לא כתבו.
בכאב עצור, רצון להטביע
רשום עז על המציאות.

על העלבון לא לכתב, לא לספר
בעקר לא לספר בכדי להגן עליה, ועליך.
עליה — בתקף נפשה התרגשות ועלבוןך
עליך — בהתעטף נפשך באכזבה
כאשר תראה בעיניה אדישות, מרחקות

בעט כותב נתן לרשם
הזולת הוא גיהנום.

גל' 66-67 ; 1985

יומיים או שלושה בעיר

(מתוך סדרה)

רוח עונתית

יומים או שלשה בעיר גרה
למדו אותך
איך גשם מדויק
והפאב:

שלוש ושלושים
צד שמאל החזה
מפלח

ומנת
כשבע מנות שנה
נמס בפיו
של אחד שבלע —
תופין רך.

כנסיה

כדרך היסורים אני הולך
בכוון ההפוך
כמו סרט המקרן לאחור:
ירידה מהצלב, מעידה
שלישית, שניה
ועוד אחת.
מתפטלים הנסים,
הדרך שות. לכסוף,
חיים פשוטים של עבודת פנים,
ריח משכר של עץ ינסרת
בנגריה.

גן פסלים

1

כָּבֵד בְּאֵלֶיךָ תִּשַׁע מְאוֹת שְׁלוֹשִׁים —
עֲרַמַת גְּוִיּוֹת.
מָה שֶׁבָּקַל זֹאת לֹא שֶׁעַר הַפֶּסֶל
הֵן הַכַּמִּיּוֹת:
פּוֹלִיץ — אֵלֶיךָ תִּשַׁע מְאוֹת
אֲרַבְעִים וְאַחַת
עַד

הִיְהוּדֵי הָאֲחֵרוֹן.

2

גְּבָרִים, נָשִׁים וְטֵף,
בְּצַפִּיפּוֹת נוֹרָאָה,
אֶחָד עַל הַשָּׁנִי,
בְּמֵאֲמָץ עֲלִיּוֹן,
מְגִיעִים כְּמַעַט

אֶל הַרְקִיעַ הָרֵאשׁוֹן.

גל' 100 ; 1988

בלדה ליריה בחשכה

1

בית תרבות ישן ליד המטרו (תחנת אנדיל, פראג 5) — אחר צהרים קרירים סיעת
עננים מזרזפת מעל הולטבה שעה שאנו חוצים את הגשר האפר בדרךנו לחגיגת-
ספר/ליתר דיוקן, גליון חדש של "ריבולבר רוי" רואה אור —
אה פרהא — כהה מלנכולית עשרות אנשים מצטופפים באולם פסנתר ישן על במה מיקרופון
חרישי רוקם מלים דקות, עומדים ומקשיבים:

2

ידעתי את הטון — זהיתי פנים חרושות עינים כחלות-עצב שחורות-עצב חומות-
עצב, קשות-יום —
או בשכונה, רבע בראניק (פראג 4, לא הרחק) — רח' פוד סואהם
("מתחת לירידה") — בית ישן גג ישן גג ישן פלפת זאב ישנה לשכך בקומה התחתונה —
במפלת שבה אלי לידותי, לרגע — נשים קטנות קונות בצמצום ילדים ממתנים
בשקיקה לחפיסת השוקולד הנכספת:

3

פרהא-פרהא / בלויז לעצובי-הפנים, כמו עכשיו, רוקנרול מערב בגז עגמומי,
אינטרלוד — ישנים בעמידה בעינים פקוחות משוחחים ברקע חבושים מגבעות שחורות,
זקנקנים — צובאים על פתח הגלריה, אריחים-זעירים אמונות עניה —
אך מי יקבע בודאות מי יתקע לידי שדבר לא יזוז פה — הנה,
כסא-עץ פשוט
תחתיו ישבתי בפנת האולם, מקשית גבות, איש זר ותמה — פראג '92, 11 בנובמבר,
פעם קטיפה תהיה כאן:

"ריבולבר" (אקדח) — כתב-עת לספרות/תרבות/אמנות, שהיה אחד משופרות תרבות המחותרת בצ'כיה לפני
מהפכת הקטיפה.

גל' 157; 1993

קידה: שיר ליונה וולך

הולך
בְּרַחוּבוֹת שְׁאֵינָךְ
כְּמוֹ חוֹר שְׁחוֹר בְּתוֹדְעָה
רְחוּב טוֹסְקִינִי, הֵיכָן
שְׁאֵלִי בְּכֹר גֵּר פְּעַם,
עַם כְּלַבַּת זָאֵב
וּמְשֻׁרְתֵת רוֹמְנִיָּה
פְּעָמִים קָפָה
פְּצוּחִים
בִּירָה
סָרְט עֲרֵכִי
מְקַטְרֵת אֶסְוֶרָה,

אוּ מוֹטֵי בְּהֶרֶב
נִעְלַם בְּמִשְׁנֵאת הַסּוֹסִים
שֶׁל רְחוּב דּוּבְנוּב
עַם דָּוָד, הַקֶּלֶב שֶׁלוֹ

עֲכָשְׂו אֶת חוֹר
בְּרִקְיעַ, וְרֹד
(אֲנִי חוֹשֵׁב)
וְאוֹלֵי כִפְתוֹר
לְבָגְד שְׁמִים
שְׁחִיט הַגּוֹף עֲשֵׂה

חוֹר, אֶפֶר,
בְּכַטְנַת עֲנָן
מִחֻשְׁבָּה עַל מִים רַבִּים

יוֹנָה לְמַלְכוּת זֶרְעוֹנִים

גל' 135-136; 1991

לפני נסיעה, שיר קיץ

.1

בתחלת ינואר 92, בחוף הכנרת הולך תחת
מים, וולפגנג הידר, משורר מברלין, פושט
בגדים טובל בצוננים — בדרך עצרנו אצל זקני צפת סמטאות עכו העיר העתיקה בואכה
מזח הנמל — או שנה לפני, מזרח ברלין רחובות בית-הקברות היהודי העגום ביתו של
מיסטר ברקט וצויבלפיש, במערב העיר, סאביני פלאץ, שירי שנות הששים ומשורר
טורקי אהד, זאפר, גולה מרצון —

.2

היכן אתה וולפגנג אמדיאוס, עכשיו, שקיץ כבר נופל על העיר נופל בתל-אביב האם
"תל-אביב בוערת?" — בבית הקפה אשה טונה צמר הרהורים מגלגלת עינים-מסוגות, או בפאב,
יום ששי אחר הצהריים, סקסופוניסטית בלונדית רזה ראותיה אור נדיר — אה אמדיאוס,
עולם מטרף הבצה באמת מקרקרת, את ברלין נאכל קדם אחר כך תל-אביב:

.3

הנה, בימים קודחים אלה (שכרון קיץ בערת התודעה), אני מתנחם בולט ויטמן הזקן
והטוב ("ילד שאל מהו העשב?") — העשב בוער ענה המשורר, הנקר מנקר הפוליטיקאי
מחרחר (בקצור, עולם כמנהגו סורר, ומה לנו כי נלין) — אה וולפגנג, ברלינער,
הולך תחת

מים בתחתונים שחורים טובל בצוננים — ינואר 92, חרף היה

.4

ועכשיו, קיימנו הלח הקיצי האינטנסיבי כל כך — בלילות אני ער לבי לישן ועיני
קשובות, לפנות בקר רחישת חשכה אחר כך אלם האור — או בחוף הים, קיץ זורק ירכים
חמות שעת שקיעה ענני חשמל לאכטות משיטות צפונה/דרומה שמש אשית יורדת לטבילת
ערבית — כאלו מוסיקת לילה זעירה מחשבותי נודדת בפאתי ברלין, פאתי קיץ,
וולפגנג אמדיאוס הידר באגם הגדול חורז מינואט תת-מימי.

גל' 153 ; 1992

הלכתי עד סוף הגשם

הלכתי עד סוף הגשם, עד אשר דעף שמך הבוער בחוכי.
ועכשיו, עטוף בטלית האפר, מהלך זכרונו במחלות מחי.

כפר ילדותי נסחף בגשם, שלא על-פי נסחת הזכרון.
ובחלומי, אני מצליח בקשי לתפס משהו משדה השפון.

אני מדקלם שמות שהפרת. בנגיין השכחה הרגוע,
ורק הבית שבו נולדתי הולך אחרי כילד פרוע.

גלי' 16-17 ; 1979

העכביש של רבי נחמן

אני הופך דפים, מדי לילה, ומרחם על גופי.
אין שום קשר בין שני המעשים. אך יתכן שזה סופי.

בבואי אצל המלים, קשה לי להחליט — באיזו שפה
עולה הצעקה בסימפונות, ומתמוטטת בקפלי מחי, רפה.

רהויות נוגעת בי התנומה, מדוכבת, ואחר אינה מרפה.
בחילת הערניות מתהפכת בקרבי כחרב. ומצפה.

האצבע משתקה. מהססת. מעט והיא תגע בענבל.
צעקה. כנחש, תפרץ. ובגרונני יותר העור שנשל.

אני מרחם על גופי האורב לי מעבר לדרך ומתכונן.
מה יאמר אם ידע שאין הדרך מגן עליו. ועלי לא כל שפן.

אחד משנינו אינו יודע מה לו מצפה מעבר לדרך.
אחד משנינו יודע. והוא צועק כל הלילה כמו מטרף.

גלי' 5-6 ; 1977

תמונה

באלבום המשפחתי — שלש צעירות
יפות, כפי שידעו להיות יפות,
בצור, לכנון, 1938
מאחוריהן מדרגות ומעקה רועע.
למרגלותיהן הושם עציץ,
כפי שבקש הצלם האנין,
לצרף הקומפוזיציה.

בפנה הימנית עגול בוהק,
בלב המרצפה שנושאה, שנים,
בעל אותו עציץ, בנימוס מפלא.
עכשיו, במערמיה, היא רטויה
לכשתה, מול המצלמה.

דומה שאיש לא יטרח,
אחרי הקליק,
להשיב את העציץ למקומו.
ואולי נושאת אותה מרצפה
על לכה, עד עצם היום הזה,
את טבעת הבושה.

ולא הייתי מעלה את זכרו הצנוע
של אותו עציץ, על הניר,
אלמלא הופיע תכופות,
זה ככר, בחלומי.
הצעירה האמצעית לבושה שחורים.
היא עתידה, ברכות הימים, להיות אמי.

דיוקן

אני עומד כאן באור התכל, בדירות פרוזות סביבי, כשלהבת הגר, וכפי שפה אחרת, לא מאמי, ולא בדמי, דמי מהלך בריקנות עורקי, ספינה בלי משוטים, וכדמי מהלך הרוח, בא ונשאל מגופי באור התכל, וגופי מלא חלודאות: שום תור לא יעשה בשבילי שום שליחות עלובה, וגופי בא ונשאל משפה אחרת, בלי כל אהבה, שפה אחרת מחלחלת בגופי, לוחצת, מבפנים, על רקותי, מותרה בקיעים דקים, מותרה זקיפי חשף ברגלי, ואני עומד כאן באור התכל, צומח לשוא בתוך דיוקני, זעה מהלכת בדמי, באה ונשאלת מאברי, ודיוקני, הולך ומתרחק, פינה אלי בשפה נשכחת, מלים היוליות נוטפות מאצבעותי, זרות, לא מברות, רועדות רגלי, וגופי, אם קהה הפרזל, בא ונשאל מחלודאותי, וגופי משאלה בפיו — יצאו נא חרויב ומענן מים, תרנגול שחור מפה בכנפיו, ירושלים.

גל' 10 ; 1979

שיר לילה מורד — הפרח שלי

לאמא ולאבא, שקולה להם בטעם דוכדכונים

היָתָה שָׁרָה בְּשַׁחַר בְּדִידוּת
וְקוֹלָהּ מְגִיעַ לִישְׁנֵי הַרְפָּאוֹת בְּלִילָה שֶׁל לַיְלָה.
שִׁחְרוֹת חֵייוֹד עָלוּ בְּשִׁנְתָם וְזָהַר עֶטְףָה. רְאִיתִי
אֶצְבָּעוֹת מְרַקְדוֹת עַל חֶזֶם בְּחֵייוֹד שִׁנְתָם שֶׁהִלְמָה אֵלַי.
צְלִילִי קוֹל לַיְלָה נִכְנָסוּ אֵלַי מִן הַלּוֹם, בְּשֶׁהִיָּתָה שָׁרָה לַיְלָה מוֹרֵד
וְקוֹלָהּ מִתְמַשֵּׁף עַד הַלּוֹם,
זְמֶרֶת מְצִרִית יְהוּדִית שֶׁהִתְאַסְלְמָה לְמַעַן הָאֵהָבָה
שֶׁהִיא חוֹלְפָת, נִגּוּזָה בְּמוֹרֵד.

לובשת שנות געגועים

לוֹבֶשֶׁת שְׁנוֹת גַּעְגּוּעִים וְזְכוּרֹנוֹת,
בְּקוֹץ יָבֵשׁ, בְּגִיל הַקְּמִיטָה, עֲמֵדָה צוֹפִיָּה.
מוֹל הַעֵץ. מְקַרְבֶּת עֵינֶיהָ סוֹקֶרֶת גִּידִים.
מְרַחֵק רְאִיתִיהָ, בּוֹחֶנֶת בְּדְרִיכוֹת וּבְדִיקְנוֹת שֶׁל
חוֹל בְּאוֹר
כֵּל קְמִיטֵי מִתְחִיו הַחֲדִים. בְּגִיל קְמִיטָתָה,
עַל קְצוֹת אֶצְבָּעוֹת נִמְתַּחַחַת, אֶכְנִים רְפוּיוֹת בְּשׁוּלֵי שְׁמֶלְתָה.
שְׂמָא תְרוֹת עֵינֶיהָ זְקִיפּוֹתוֹ הַגָּאָה. זְקִנָּה.
רְעִיעוֹת הַשָּׁנִים מְדִיחָה אֶת רֵאשָׁה אָנָּה וְאָנָּה.
מְרִימָה מִשְׁקָפֶיהָ. צְמַרְמֶרֶת בְּאוֹיֵר, עַד אָנָּה רוֹאָה
הַעֲמָס הַהוּא עַל גִּנָּה.
מוֹדַעַת אֲבָל. אוֹלֵי חֲבֵרְתָהּ. חֲבָקָה אֶת גּוֹף הָעֵצָה.
שׁוּלֵי הַהוֹדְעָה הַבְּהִינָה חֲטוּבִים כְּמִסְגֶּרֶת חֲלוֹן
הַפְּתוּחַ
כְּמוֹ חֶשֶׁה בִּיכְלֶתָהּ
בְּאֶדְן אֶצְבָּעוֹת רְזוּת רוֹעֵדוֹת
מִתּוֹחוֹת עַד קֶץ. עַד לַעֲיָפָה.

גל' 16-17; 1979

ומה נלקח

אֶפְלוּ בַּנְתֵּנִי־
 יְהִי קוֹבְרִים בְּסֶרֶט
 נַע בֵּין שְׂתִים לְאַרְבַּע
 כְּשֶׁהָרוּחַ נְעוּרָה לְאַלֶּה־
 שֶׁהֵם חַיִּים, הַקְּבָרִים כְּבָר מְאַיִצִים
 לְסִים אֶת הַטָּקֶס
 וּמְשִׁלִּיכִים אֶת עֶפְר
 הַחֹמֶר עַל אֲבָא שֶׁלֶךְ

וְהַתַּאִים שְׁלִי עוֹדֵם
 מִתְּפַקְדִים פְּהֶלְכָה
 עַל סֶמֶךְ הַמִּדְע הַגְּנֵטִי הַנְּכוּן
 מְפָרִישִׁים חֲמָרִים מִתְּרַגְמִים מִצְפֵּן
 עַל מִנַּת לְפָרֶשׁ דְּרוֹךְ קוֹלְטָנִים
 מִדוּעַ דוֹקָא נִתְנָה־
 יְהִי וְמָה
 נִלְקַח

זמן

הַנְּגִיעוֹת שֶׁלֶךְ רַחֲקוּ
 שְׁעָרוֹתֵי הַלְּבִינּוֹ פֹה
 וְשֵׁם הַתְּחִלָּתִי לְאַסְפֵּךְ
 אֲנִתּוֹלוֹגִיּוֹת. לְמִדְתִּי לְכָרֶר
 וּלְצִמְצָם. הַשְּׂכַמְתִּי לְפָנַי
 אֹר עַל הַיָּם בַּחֲלוֹן
 לְגִלוֹת עִם בְּקָר אֶת אֲנִית הַמְּזוּזָה
 מִבִּיאָה לְרִידִינֵךְ אֶת מְזוּזָה.
 מֵה שֶׁשָּׁקַע שָׁקַע
 עִמָּךְ יוֹתֵר, מֵה שֶׁבָּעַר
 לֹא אֶכֶל. כְּתִבְתִּי לְךָ
 אֶת שְׁנֵיהֶם. בְּיוֹם שְׂשֵׁי אַחֲרָתִי
 לְעִבּוּדָה. חֲגִגְתִּי לְכִנֵּי הַתִּינוֹק שֶׁנּוֹלַד זֶה עִתָּה
 יוֹם הַלְּדָת שֶׁל תְּשַׁע שָׁנִים.
 הַחֲזוֹקָתִי מִלִּים לְסֶפֶר אוֹתָךְ
 עוֹבֵר. נִסִּיתִי לְסַדֵּר לִי
 מְדוּרִים שֶׁל חֵל וּמְוַעֲדִים.
 בְּקִשְׁתִּי בְךָ נְגִיעוֹת
 רְכוּת. אֶהְבּוֹת אֶפְלוּ.
 סְעָרוֹתֵי הַלְּבִינּוֹ.

גל' 142-143; 1991

סתו

.1

הכל כאן הולך
ואזל. אפלו מעוגת השוקולד
שאפיתי לשבת, נותרו רק
פרורים
אז בינחים מתוך צפיה
עד שיבוא
נתן ללקט פה
ורחוק מספר אותיות
בצבע של גשם ואת תנועת
החצבים סמוך לפסים בקו
ת"א — חיפה
בהנאה הזאה, אני יודעת.
תהיה לא מעט
הנאה
אכל אוכל לעמד פה,
אפלו ללכת

.2

אתה עוטר אותי בסוף.
מתרגם את עונותי
למשקעים
הנצנים שלי אינם עונתיים.
האהבה שלי

.3

מה שמגן עלי תמיד (היריעה
שזה לא לתמיד) הוא מה שמשאר
אותי תמיד בלי מערכת חסונית.
בוא נעבר דרך הפנרות המלבינות
על פני המדרון. נראה את הדבורים שוקקות
חיים בלי פחד מרגישותי. תר.
נעלה בגבעה ונשבע תאנים ואבק
בטעם של דבש

רישומים

פרקדן על פיקה מודפס

דיוקנה פרקדנית קרסלים שלובים
דיוקן תזוזתה מפרקדן
אל שכוכה על מרפק
יד תחת און
זרועה מונפת
כרכה מורמת
ברך
מול ברך עקב על קרסל
כף
קמור
אצבעות
אצבעות

על פי תצלום

צירתי
על פי תצלום
זוג אוהבים
גוף קינז וציצ'ולינה
אצבעתי את איכרו באדם
החלקתי בקרם על עכוזה
את גון המשטח הצמא שמרתי
לזוגיות שניה

תצלום עצמי — "רגע מושלם"

זוית נוספת תנוחה מעקמת
עברה בורגנית וקיה יפה לבנה
מחזירה מבט לצופים בי

גל' 198 ; 1996

כשדה

א.

רק יצאתי למטע שקד ורוח הנה לי אדרת
ועשתה השמש הלה לראשי ורוח אחר
מכה עם ערב נגזן באכרים הפזורים (בין התלמים).
נכנסתי בין השורות לראות
חכיונות בין רגלי עצים
ריח תחמיץ שזיפים בא מלפנים.
צפור על רגב אדמה קורא וכמו
נושא דרשה על הר.

אורחות עקלקלות

ב.

אדם הסנטה רוזה עשה כי מעשה עינים
ומגע קלפתו השעירה של השקד בלחיים
העכירה חם בךמי
את כפות רגלי עסו רגבים
שהפליאו כאב בעצבי הקרויעים

אני ישנה וראיתי איש שדה
שכב אחי, שלב רגליך השליחות ברגלי,
ברק, קראתי לו מחלומי —
השדה עשה כי כלה והנה אני נכונה
ובשרי חודרין
פה אל פה לקראתך —

קומי, ענה לי האיש ועיניו
סומות קומי, התנערי.
ויניו פשוטות לפניו

בין עצי הלילה אשה ושמה הדיל
מכה אגרוף בכצק טרי לעשותו
ובאצבעות פרושות
נוקבת חורים לנשימתו
ובא גם רחש צריכת עורו של בצק
וריח מאפה טבול במנוזולינו
פתית פתית פתית.

כל זאת ראיתי במטע
תחת הטל צל הקר
ופניחי בגוף רעב
לארחות עקלקלות.

זמן

גל' 190 ; 1995

הגיע הזמן להכנס לתוך
הריון
לצלל בכרפיים מקפלות
לבטן אל תוך מי-
השפיר בעינים
עצמות
ולהתבונן בזמן המפרד
בהלוף אטי
כמו ענן ריח הספירט
הנשאר לאחר פרדת הקלפה
מהתפוז כמו מכחול היוצא לדרך
משפופרתו או אשה
מעברה המחליק
בהלוף אטי מתוך הצטברות של כאב
לעולם

כמו צלם
מאלוהיו.

גל' 147-148 ; 1992

הר נבו

אתה שְׁהִיִּית מְנַגֵּד
וְאֲנִי שְׁהִיִּיתִי כָּל-כֶּף בְּעַד
יִצְרָנוּ חֵק חֲדָשׁ בְּפִיזִיקָה
לְפִיו הָאֲדָמָה מוֹשֶׁכֶת אֶת הַכָּבֵד אֵלֶיהָ
חֶזֶק יוֹתֵר
הַנְּחָלִים זֹרְמִים בְּעַמְקִים
מֵהָר יוֹתֵר
כְּדוֹר הָאָרֶץ מְסֻתוֹכָב
בְּשִׁמְחָה רַבָּה יוֹתֵר
וּמִשֶׁה הַנֶּזֶן מְבִיט בְּאָרֶץ הַמְּבֻטָּחַת
מֵהָר נָבו
וּמֵת מְנוֹת מְתוֹק יוֹתֵר
עוֹד יוֹתֵר מְתוֹק.

פאב

בְּפֶאֶב הַמּוֹאָר שֶׁל הַחַיִּים
הַדֹּלֵת אֶל תוֹךְ הַ"מֵּתֵר" וְהַ"אֲסוּר"
נִפְתַּחַת בְּחֻבָּטוֹת חֲזָקוֹת בְּלִי הַרְף.
שְׁנֵי חֲלָקִיהָ
מְסֻתוֹכְבִּים סָבִיב צִירִיהֶם
הַחוּצָה וּפְנִימָה חֲסָרֵי אוֹנִים
וְחֲסָרֵי מְנוּחָה
בְּהִגְיָעַם לְאִזּוֹן הַרְגָעִי
הֵם שׁוֹב הוֹפְכִים לְשֹׁנֵי לוחות הַבְּרִית
לְתַקְנָה וְלְאֲמוּנָה
לְגֵאֲלָה וְלְבִרְכָה
לְנוּ וְלְדוֹרוֹת הַבָּאִים.

אהבה

בְּשִׁנְיָה לְפָנַי שְׁאֵהֲפֹךְ לְחַפֵּץ
אֶהְיָה — אֶהְבָּה.
כְּטַפַּת לַחֹת בְּבִקְר
לְפָנַי שְׁתַּחֲוֶה נִשְׁמַתָּה לְשָׁמַיִם — בּוֹהֶקֶת.
אֲנִי כָּבֵד לֹא אֲזַדְקֶק
לְכַמֵּר לְרֹאשִׁי
אוּ מִיִּלְדַת לְרַגְלִי
וְלֹא לְפָנֶיהֶם הַעוֹזְרוֹת לְהַפְרֵד —
— אֶהְיָה אֶהְבָּה.

גל' 73 ; 1994

■
מעמיקה שרשים באדמת ירושלים
ארפים פרגלי סבי וכמיהותיה של סכתי.
נפשי כאן לפני גופי.

גוף צנום טמון
כמעשר סמלי
עצמתו עם החיים.

וכשאבי תופס את מקומו
בחכמה ובשיבה
אני קופצת דור.

■
שלשים ושלש
וחלוף החמרים שלי מתחיל להאט

למה גליתם לי את צפונות גופי
הרי יכלתי לשגשג בתוך בורות נפלאה
ועתה, איך אלד חיים רעננים
בתוך ההאטה

האכל העמק
מאיץ את הבלימה.
הידיעה היא הסוף.

■
אני
מצכת אהבתנו
שהיתה
יושבת על שפת הזמן
ומחכה לתחית מתים.

אתה
לא קברת צדין דבר.

וכשאתה מחבק
רק את גופי
נפשי מקנאה מאד
ומתיסרת יותר.

גלי 165 : 1993

מלה שנאמרה זה עתה בחדר

מלה שנאמרה זה עתה בחדר
מזכירה לי את ריחו המתון של צמיג המסיעני אל תוף עיר פרטית
מדי. גם כאן תמצא את הפארסה של המשורר המציב מלכודת
בצורת משטח חגיה
קטן —
— בסופו של כל משפט.
אל תגיה!
עבור לשורה הבאה!
אל תבטח בנו —
— טרחנים המביטים בזמן בעיניו של מגלה יבשת עור, נושאים
את אהבתם הבלתי אנושית
על פני קרקע פגומה ומחכים
קצרי רוח
לשיבו של הלילה הרע
שאינו מבדיל בין דמוי לצורה,
בין חמר לתנועתו.
רק מתוף געגועים מעשים אני שב אל בדיוניותם של עיר, חדר,
שעה, גוף, מלה
ואל יפיו של הדבק המפריד ביניהם.
במטתי, באור מלכלך
אני מבחין
בי אחת מכנפי המלאך שכורה ואלו השניה גנובה.
מבעד לחלון שהוא מבוא ומחסום
אני רואה
אפר המעלה את אסמיו באש
האש אוהבת את זה.
האש רואה מעבר לאש.

גל' 51 ; 1984

מתוך ארבעה שירים בחדר האמבטיה

והנה שוב אני ודבקתי בהבחנות הדקות המצדנות שלי,
 ומתי כבר אלך על גדול באמת
 ואצא מארבעת-שירי-חדר-האמבטיה שלי
 והנה החמשי!

כי הנה הבקר התפקעה לשנים דסקית הפלסטיק במכל-ההדחה (ניאגרה),
 ואני הלא אוהב להדביק,
 ותכף ממוג פליטות של שתי שפופרות דבק-אפוקסי (דבק שרף)
 לעסיס ביאה דביקה אחד,
 וסוף בדבקות רתמית את קונטור השבר, ומדביק —
 עד כי דבק שבר בשבר והיו לפלסטיק אחד.

וליתר בטחון אני מפשיל מעל אצבעותי הדקות הדביקות (פעת)
 גמיה משרדית אדמה —
 להדק את הדבקים עוד ועוד במין דבקות שכזאת
 לשים לאל את השבר האים הזה (ובכלל להכניס סדר בדברים בחיים בעולם...)

והגמיה הזאת חובקת את שני הפלסטיקים בכל הכח
 בשתי זרועות גמי אדמות מרב מאמץ
 (וסוף הכל כל-בלה רזנת, רק זרועות רזות)
 אבל במין הרגשת שליחות שכזאת, מין חשיכות נואשת ואחריות
 והתחשבות (אבל גם קנאה) — לשמר לאחות את האהבה השבורה הזאת
 להתמוג בריר הסינתטי החריף המשכר החלומי הזה
 (ואולי גם יצא לה משהו מזה!)

ובשמש שעות ארכות (להחיש את תהליך ההתקשות הפימי)
 אינה יודעת (ואולי בן) הולכת ומתקשה
 מתמוגת בבצבוצי האפוקסי הולף ומתקשה הולף
 ומתקשה לוכד אותה שרף הפלסטיק כמו פרת-משה פרהיסטורית בנטף ענבר.

ומחר בבקר אהבה ביקר:
 כמו אלהים קטן מתהלך בגן
 ולהט מער-משרדי בידו —
 אני בא ומקלף את קרומי שארית הפליטה.

גלי' 58 ; 1984

תחנה אחת לפני המרכזית

לא הפרדס הוא שימתיק לא הפרדס הוא שימתיק
את אימת המחנה הצבאי
בפתח המרפאה נחמה מסירת לבן
אני מנשק אותך לארץ הקר.
בואי הנה,
אחר זר לא מכר אומר
"בואי הנה"
אני אומר הי את, בואי הנה
ואני אוהב אותך
הזפת השחורה עד לירוק הפרדס
והמטפורות לשבף קשי האספלט.
מדליקה סיגריה בסיגריה
מחממת עצמותיך
בשמש
רוגוזין 56 תחנה אחת לפני
המרכזית דירה 10
קומה שלישית.

גל' 30 : 1981

חול על רצפת הבית

אני מסמן את הרעד
העובר בחלונות.
רוח עובר במקר,
מותיר חול על רצפת הבית.
כהפיטי החוצה
איני יכול לדעת
אם פסו הדיונות
את הדרך ההולכת דרומה.

גל' 32-33 : 1982

אם לא משחקים זה לא משחק

א.

והצעיף ורד וארף ורף
נמרח באויר
מהכפא
אלי
לא צריף לציר את התנועה.

ב.

תעמדי ישר
הנאצים לא יוציאו אותך מכאן
גם אם את גבוהה
בשני ראשים, בארבעה.
על הגב יש לי סימנים
של מחלה קשה
מרחוק
יראו אותי פרחים פרחים
והמבט הזה שלא מוכן להתביש
מהריח המתוק שלו
תראה
על הגב יש לי סכינים
עור ורד ורף
אתה מכרח
אני יודעת שאתה מכרח
לשלח את היד
זה לא משחק? ! זה לא סופרמרקט? !
ובין הירכיים שלך חרב ארכה ונוצצת
אפשר למות מזה
אפשר להפך לעשן
אין איפה להתחבא
תוף הגוף מקיא אותי
פרחים פרחים.

ג.

המרוח שבין הפחד לחיים
הוא כל המשחק
אין שם סופרמרקט
שם אוכלים הכל — כשיש
והכל רציני ושקט ומסודר
ואין זכות לחיים
ואין שם יפי

ד.

עשו אותי כלולה
כמו אבן כחלה
שוקעת במים
עמקה עמקה
כמו יער ירק
בולע לתוכו את השבילים
כדי שאהיה מבט ישר וחום
שלא יהפך לעשן
שלא יוכלו לעבר דרכו
כי הוא כל כך כאן.
ועל הגב תלויים לי מכאובים
שלי ולא שלי, שנדבקו לי
כי לא נזהרתי
ואני צריכה לעמד ישר
כי אחרת השרשרת חונקת
יותר ויותר את הצואר.

גל' 163-164 ; 1993

עונג

נימים נימים התרו
מסתעפים לרחב לב
מתגבשים כגל
לשאת לגאות רוח —
ותלתליה כמראות שקופים
לאורה
בתנות מציצות שרוולים
מטפחות אדוות רגש, בקיא ענבים.

ומה לה לרוח ? —
וקניה שבירים
ירכיה תפוחים
מעצמה מזקרת בחביון ?
אכן פשלב רחב הוא — לעשרות
והחיוך מצב ככרח:
הכאב כבוא יסורים — משכיח מלנה
כמבוא למות:
מצפין בשמו — ענג.

כאב

כבקרחת יער
התרוצצו שדונים
התברגו בשלשולית ברנב טל,
מוססו עלי בכורים —
ברגלים קטנות מריחות כשועל.
צבאו על פתח
לופתים אדמת בשרה
מטופפים בגכשושית לשונם —
"זהירות — סכנה"

כדחן מרסק
שמרפקיו צמודים בחרוק שנים
נוסרו השעות
יכאו הימים,
תרמילים הורקו
ועלות עלים הצהיכה
הלכליב דמם מנועיו
והשיר מבוא למות: ענג הכאב.

גלי' 177 ; 1994

רק בסופו

במטה זו הייתי תינוק
שאצלו הגוף תמיד יחד,
עכשיו אני איש מכרפל
רגלי בידי מחכות למנוחה.

לפני אדם הולך
אני ודאי ממשיך אתריו,
הוא עוצר בטרם יפנה
ואני ממתין לו כמו קרבה

אפשר להביט בשנינו
לראות אנשים כה דומים,
פעם היה זה הוא שדמה
עכשיו הדמיון אצלי.

ידי כותכת אותיות
לפעמים היא הביאה
את חיי השיר לראשו,
אבל פעת כל כח
מופיע רק בסופו.

אם אין

אם אין דעה
הבדלה מנין,
ואני שבלי דעה
להבדיל ביני לבינך צריך
ביני לבין פחי
בין פאב לפרקן.

אם אין קרבה
שמחה מה עושה פאן,
אם אין חבוק של ילד
לעולם איני יכול,
כמו מי שלראשונה אוהב אשה
או מים פשוטים שנצחו.

וכשאין אותיות
נשאר בי רק קו
בחתימת ידי הקבועה
או כמכשיר שמדד נשמה.

גל' 187-188; 1995

השכנים ממול

זהמה רבא וזהמה אלימא, זוג, שכנים, בבולמוס
תוקפני מטפסים אל גג הבית המשותף, ומגלגלים
בקבוק בוער למטה. אל ההמון המצטופף ומחכה להם.

ולמחרת, זהמה רבא, זכר, שער, וזהמה אלימא, נקבה, גדולה,
רוחצים שניהם היטב באמבטי, ומתקנים את המלבוש, קמים
מן העפר עם מזונות ביד, לירח־דבש מתוק בארץ מי אמר
לכם דברים כאלה אימים עלינו. חס וחלילה. שקט רגע. לא
היה כאן כלום.

גל' 118 : 1989

להולדת הבן שיר מס' 2

יחד נגבנו את הישכון הגדול במטלית ענק.
כבר לא ברור היה מאחור אם מפניו הוא אכן התינוק
שנולד זה עתה כפי שסברנו או שמא ישיש מפלג
ומתמיה שהוכא בשוגג עמנו בצרור מבית הכלים, אף
נגבנו, ובמרץ, שפשפנו, פשפשונו, ובשארית הפרש
חשטנו, מוסיפים לזרם כמעין דלוח, עם מי
התהום, מן הנקבה האפלה שבתחתית הגו.

טוב, הבאתי לך שוב
נורות ומטלית ובורית ומים חמים ואספלנית
וגיגית, ובקשת, מחדש, לנסות, לקרצף, ובמרץ, את הישכון
הגדול שהיה מוטל עד עתה בכיור כגלגל מסתורי של אור שהציף
את מרפז החדר והטיל בו צללים

גללים גללים, שנתפרדו
לגללי גללים וגללי גללי גללי
גללים אין ספור הרים ובקעות מישורים וגאיות שנערמו לקול הבכי
כרבוד שקבות אנכי ויצרו נופים רוטטים כמקפה על השטיח המציר
שבחדר הילדים.

ושם, לפני השדה ולצד הלול, על הרי הזבל
הטרי, עמדנו, במגפי רפתנים, כמנצחים, מחיכים, מנופפים
במטלית, והיינו פתאם לאלים.

הנה, הורים אדירים של אשר מנופפים
בקלשונים, כי שנים היינו מפליגים
בנהר ההורות הארץ רכובים על גב הזמן
שהיה לענן קטן
בחלום ההריון. והיינו חבוקים והיינו רכובים
והיינו דוהרים בחדר במשובת גלי צחוקים
ברעמה מתבררת. כסוסים גדולים של אשר.

לנגב יחדו, עכשיו, אשתי, בתוף האמבטי, בתנועה מתאמת
מרפזת וקצובה, את העכוז הנסבף, הנאטוטי, בידיו,
ברגליו, כמו שגי סלילים
מארכים.

הזמנה

שפתי היד שלך מעבירים כי
קצף, חלחלה, בסף הכל רפדתי
את הקן, כהתחלה, אז בואי.
בואי, סערת הנפש הגדולה.

שפתי היד כטבעות ברזל
נחשקים. סביכי מבט קטום,
אטום, משפל, יורד, בתחנון.
בשאלה. מבט העפעפים המפלכל,
מניף, זורה איום ובהלה.
קרבי ובואי הנה —
סערת הנפש הגדולה.

בכמו נעור עדין ("חלף מפה"),
מבט מצליף של כתיילה, בסף הכל,
אשתי, רפדתי את הקן שלנו כף,
או כף, הלא תפני, את יכולה.
די. שתקי
ובואי. בואי הנה —
סערת הנפש הגדולה.

צאי לך! הולדי באמץ
לעולם! רדי משמי המשושים,
כי על הארץ, דוקא שמה, כמו
מרכי חושים, גפים רכים פרים
ביחד בציוץ שוקק אברי אברי
אברי אברי ההמלה. אז בואי.
בואי הנה, בואי אשת
חשק סערת הנפש הגדולה.

גלי 149 : 1995

בְּמִזְג אֲוִיר קָר
יֹשְׁבִים חֲמָשִׁים זָאֲבִים
וְחֲמָשִׁים חֲתֻלְתוּלִים תְּכֵלֵי צֵינִים
יֹשְׁבִים בְּפִינֵי בְּטִירָה
הַסְמוּקָה בְּאֶבֶן גִּיר אֲדָמָה

גל' 157 ; 1993

הדובדבנים של המשוגעים

מָה אִם סְפִינָה הִיְתָה נְהַפְכֶת לְאֵנִיָּה
וְהֵאֲנִיָּה הִיְתָה כְּגֹדְלָה שֶׁל טִירָה
וְשָׁנִינוּ יֹשְׁבִים עַל מִדְשָׁאָה לְמַרְגְּלוֹתֶיהָ
בֵּין גּוֹנֵי הַקִּיץ
אֲנַחְנוּ זוֹלָלִים הַדְּבֻדְבָנִים כְּמוֹ מִשְׁגָּעִים
הַסֶּמֶק הָעֵז שֶׁל הַדְּבֻדְבָנִים
וְהַסֶּמֶק הָעֵז שֶׁל הַמִּשְׁגָּעִים
חֲפִים מִפֶּשַׁע עוֹסְקִים בְּפִלִית הַגְּרַעֲיָנִים
הָאֵם אֲנָשֵׁי הַטִּירָה הָיוּ חוֹשְׁבִים שָׁזָה דָם
אוּ מִשְׁחָק יְלָדִים
הָאֵם הַסֶּמֶק שֶׁל הַמִּשְׁגָּעִים
הָיָה מִתְחַבֵּר לְדְבֻדְבָנִים
הֵם הָיוּ מִתְחַתְּנִים
וְהִיְתָה נְעֻרְכֶת בְּטִירָה מְסַבֶּת אָבִיב
הָיוּ מְגִיעִים הַמוֹנֵי אוֹרְחִים
מִפֶּטְפֻטִים נִרְגָּשׁוֹת מִתְקַרְבִּים לְשִׁבְלִים
נִעְלָמִים בְּתוֹךְ הַחֲלוּנוֹת הַמוֹאָרִים
הַסּוּמְקִים עֲרוּכִים עַל כְּסֹאוֹת מְלָכִים
אֲדָמִים מְאֻשְׁרִים
הַדְּבֻדְבָנִים וְהַמִּשְׁגָּעִים
וְכָל הַמִּשְׁגָּעִים הָאוֹרְחִים שֶׁל הַמִּשְׁגָּעִים
הָיוּ מִתְעַרְבְּבִים בְּדְבֻדְבָנִים

גל' 173 ; 1994

על כורסא
 שחורה
 במרץ
 מסתרת כמרפסת
 חטוטים
 גדולים
 מרציים
 מגלים
 אשפה ירקה
 חתיכות אשפה
 ירקות
 נתזות בגצים
 אל כוויני
 האור
 אף אחד
 הצהרים לא יודע
 על קיומה
 כורסא
 שחורת מסעד
 גבה אל החלון
 למטה
 צהרי גן
 כורסא מחטטת
 עטושים
 קטנים

צהבים
 וירקים משחירים
 קשוט
 בתחתיותיה
 כורסא
 שקשוטה
 סלט
 הם לא יודעים
 מה
 ארץ
 מכשף
 חטמה
 בצהרים
 נערמים
 הימים
 כמו
 אשפה

גל' 168 : 1444

קדוש, קדוש, קדוש

את שארי, פסותי ועונתי
הבטחת לספק לי בסגריר
ובחמסין אמרת תהי לי
מקדשת וגם אני אמרתי
קדוש, קדוש, קדוש תהיה
לי בקדש קדשי החלין
אתה תעבד לפרנסתי כשאני
אכתב שינה על קרנות
המזבת, שיהיה לאן לברח
אם וכאשר יגמרו בינינו
עונות השנה.

קפה, תה או שוקו

כשאני שוטפת כלים אני תמיד
חושבת על פלחן אלילים. סליחה,
על המלך. סליחה, על המלך שלמענו
ובשבילו אני מקריבה המון דברים. מה,
אני לא בדיוק יודעת, לא בדיוק זוכרת, אבל
מה זה חשוב ולמי אכפת מה אני ואם בכלל
זוכרת משהו או שוכחת. העקר שהכלים יהיו
שטופים ומנגבים טוב טוב, שלא ישארו עליהם
כתמי הפחשבות ששוטפות אותי, מחשבות עברה
וכפירה שאני חושבת בזמן ההדחה. אני עובדת
אלילים מזמן קדום מאד, מלדתי, אולי עוד
מרחם אמי, אולי עוד שם קבלתי על עצמי את
האמונה התפלה שהמלך שלמענו נולדתי לשרת
ולעבד אותו יום יום ולפעמים גם בלילה
הוא כמו אלהים אמתי, שאין בלתו זולת
עוד המון מלכים שמקיפים אותו, שמקנאים
בו ושרוצים לבוא תחתיו, תחפי, לפתות אותי
להדיחו בזמן שאני מדיחה כלים והוא קורא
עתון בכרסתו, אני שואלת רק מה תשנה? אולי
כוס תה? אולי קפה? אולי תשנה עוד שוקו?

גל' 152-151 ; 1992

■
 צפור תרשה שורקת צלצול
 מי קרא לאחד?
 אחד תמיד לבד
 הוא נכנס בדלת ברזל ויוצא בדלת עצים:
 בצל עובר נמר. ענף נכסף ושקט.

■
 צהרים, חצר פנסיה
 מישהו קולט אותך מרחוק
 מתרוצץ לברך בין עשבים ירקים
 ציד או טיס קרב?
 גם כאן כללי המשחק נקשים:
 צפרי המטרה האפרות המנקרות פקרקע לא תצטרנה לך
 אם לא תפתיע בגלגול שמונה קלאסי
 בידים פרושות מאחורי עץ או מצבה.
 העולם אליו אתה מתכוונן בכלי דעת מצטנע. כרחובות סביב
 קונים מוכרים נוסעים והולכי רגל
 הופכים לזמוזם אחיד. מהו הדבר המוצק שאינו נתן לתפיסה
 ומאין מראית הסדר?
 צא! אתה אוסף את הילקוט ואת תיק האכל
 וצולל קדימה, אל תוף הממשות האפנה
 ששוב במשק בנפים חומקת לחלל
 רץ ונעלם מן העין:
 למעלה. מאחורי זכוכית בגובה רב מדי
 משקיף אל העולם האחורי אותו בראת
 ההוא הרחוק היה רוצה להיות לך לאב.
 איפה?
 אמא מחכה לך בשער:
 לקחת? שכחת?
 כא הביתה.

גל' 105 ; 144

■
תמיד אמרה איזבלה
שמפליא
כמה חשכות היורדות על אדם
יכולות להיות
שונות זו מזו...

עכשיו, עם פטיש בידה,
על חומת ברלין המנחצת
עולה בדעתה גם
חפש אחר...
יאסו איזבלה!

■
אף
חיל ס.ס לא
נבר עלי
לשלחני

והסבות כל-כך קרובות
למוצאות
עד שאי אפשר להבדיל.

ברחוב פריסאי
אפר — כל-כך
הרבה נשים צעירות
שחיל ס.ס לא
נבר עליהן
לשלחן

עכשיו משתוללת כאן
הדרמה השקטה
השקופה

העולמית. נאי ואפשר
שלא לראות:
הקיר נקי מכתבת.

גל' 51 ; 1984

תשובה קצרה

נהפך הוא, נפשך
בצפוני
בכף רוחץ אזני
הרצועה
כל שנוזל ממך
מתיהש על בשרי
ונושר.

גל' 137 ; 1991

■
 מה חשבה דניאלה סליכש
 במרומי האויר?
 סוס הקפיצות אכל מספוא
 והעלה גרה.
 דבורית זמזמנית
 הגירה על הקהל זעת דונג
 מתוקה
 בכסאות הדבש.
 בוגינסקיה
 שאפה לרוחה
 אכזיק לבן.
 עוצמת את עיניה.
 אני לכד.
 חשבה דניאלה סליכש.
 אני פלי לכד.
 לכד בעולם פלו.
 לא ידעתי,
 לא עלה בדעתי,
 שבכרס החמץ
 מזויגות מולקולות
 בלהט רב כל כך
 של
 תשוקה.

גל' 181 ; 1995

■
 המלך שלמה
 ישן
 על מזרן עגבניות
 אדמות
 רצוף אהבה.
 כא לשנתו
 עלם אליעזר
 ירקרק
 אלם-בסר
 אוכד-עצות.
 רסק ריר
 נוטפת המטה
 אומר שלמה:
 עת לקרע זעת לחפר
 השפה חוט.

השפה
 חוט.

כך שמע
 ממרחקים
 אליעזר בן יהודה
 הוא בן 22
 בפריס.

כור מחשבתך

פְּכַפּוֹךְ הַקּוֹל בְּרֹאשׁוֹךְ
כְּמוֹ בְּשִׁיטוֹת הַסִּינִיּוֹת הַיְדוּעוֹת
אֵיךְ הָאֲמֵנֶת לַקּוֹל הַמְּפַכְפֵּךְ
שְׁאֲמֵתִי הוּא

הַהֶקְשָׁרִים הַהֶגְיוֹנִים הַטְּעוֹ אוֹתְךָ
מִי תֹאֵר לְעֲצֹמוֹ שֶׁהַהֶגְיוֹן שְׁגוּי
וּכְמוֹ מְכוֹנִית בְּנִיּוֹטְרָאָל
גְּלִשְׁתָּ בַמּוֹרָד

הַפְּלֵת

כְּמוֹ בְּרֹצֵף הַדּוֹמִינוֹ עַל אֲבָנָיו
וּמִי תֹאֵר לְעֲצֹמוֹ שֶׁהַמְשַׁחֵק לֹא תָמִים
כָּל אֲבֵן שֶׁהִצְבִּיחַ בְּעֵצָם הַכְּשִׁילָה אוֹתְךָ
כֹּה הַתְּאִימָה הַטְּעוֹת לְצַפְיוֹת נִפְשֵׁךְ
כֹּה הַשְּׁלִימָה הַשְּׂגִימָה עִם מְרַכְבוֹת אֶפְיֶךָ
יוֹם אֶחָד הָאֲמֵנֶת לַקּוֹל יוֹם שְׁנֵי הָאֲמֵנֶת לַמְּרָאָה
לִפְתַּח וְלַחֲלֹשָׁה הָאֲמֵנֶת מִתּוֹךְ צַפְיָה רְעִבָה
זֶה הִיָּה קַל כִּי הָאֲמוּנָה קְלָה
הַקַּל וְהַמְּסֻבֵּךְ עָלָיו בְּקִנְיָה אֶחָד
הַכְּלִים הָיוּ קְלִים וְהַסְּבִיב רַק הַקַּל
עַל רְאִית הַדְּבָרִים כְּאוֹר הַלוֹהֵט
וְעַל מִי הַקְּרָחוֹן לְרֵתֶחַ

גל' 168 ; 1994

■
אני איני אלא לטאה מכשפת שפיה ואזניה תפורים,
ואין בה דבר מלבד צוית השפתים ונואשות הריסים.
ובזחילתי, היא שרשרת פרבוס, אני תמיד שב אל השדה הכחל, האכזר,
על-כן כבי נא את האור, כי מלבד התפר לא תראי בי דבר.

ובבקר אעמד לכדי, ואביט בהריי-הקשן בכתמתם,
ובענני הגשם שוקעים ונהוים לאגם,
אעמד לכדי כאור המוזר ואצחק צחוק רם,
ואפנה שוב גבי ואלף אל קצף היס.

ובכל האמור כאן, בתי הקטנה, לא נטמן שום שקר לזר,
כי איני אוצר המזיאון, ואיני עוצר מסעותיו של החר,
ואין בי הרבה מלבד הרפית עור פני ומתיחתו,
כי אני תפור פה ואזן, כפחוב בתחלתו.

■
בילדותי הייתי מקשיב לרחשימי
הבוקע משפתי קונכיות בחופי-עולמי
ועתה מסכית בי אחי האדומי
למלמול גלי-הים באגמי-דמי.

■
בגן הורדים שלי
נחה המכשפה הזקנה, שכאה
אל השכון שלנו מן השדות
בקצה המושבה
ועל גבה שק תפוח.

וגם "חיל-רגלים"
שישן על צמרות כרושים בפרדס
ובימים היו עיניו פוכשות
את דרכי הפורכר.

שניהם נמוגו
אל גן הורדים המפתל,
המכיל הרבה מכשפות וכובשים
כמו בית פני.

גל' 24 : 1980

טהור מאד

טהור מאד בבציה
ובחוץ רוח
מנערת:
ילד שוב אחרון
ילד בין ממש
הפתח אל פלגי מים.

הוראות למדיטציה

כעץ עתיר דמיון

כעץ עתיר דמיון
אני נוסע
ומסעף המיהה.
תותי רקבון
באור
אפריל שמתחיל
סרט חיי השגויים.

שנמים ויותר
עלה רועד.
שב ואל תעשה דבר,
האזן לרקוואם הזורם אליך —
פנה אפיק
המתן.
היה במבוק חלול.
נוח, נוח.

אות לאות

אות לאות לאות
שאין מתחברות כראוי.
ראוי?
לא להגביה?
ברור. לא להגביה
מעבר לחלשת הכשר
ומעבר למעידה הכרחית.

גלי' 119 ; 1989

חידת הרטט הטהור

התפניתו של האל לינוס
 דבר מותו וכח ההעדר
 בראו את הרטט הטהור של התדהמה
 אשר כנה לימים מוסיקה...
 היא ריח המוסיקה
 הכונפת צאצאים מכים —
 חוכקת את הקסר
 מבכה את אינותו
 ממחישה את פח הזכרון —
 שממנה נולדה הטרגדיה
 ושאר האמניות הכנות
 של האל לינוס
 של ההשראה, של ההעדר.

מוצץ וחוצץ

חצצון סלע תחת לשוני
 והיא מזכרת עווני
 ועל שלחני עוותי הלימונים, המוטציות
 ריחן משכר
 ופיץ גדול וזנתי

“אשרי הֵזֵן אֶת עוֹלָמוֹ”
 לשון צחות
 נקטר אֶתְרוּגִים
 אף על פי עוד צנחות ה...מ...ו...ט...צ...ה...
 וגופי משמין ומתכער
 ויפי רבי יוחנן לי שוזר
 כעוזר חלושים

ועשן מקטרתו נשמה
 אני כילד מסתלסל
 שערי מעשן ובוכה מלבלב ומוקה

גלי 196 ; 1996

ועלי הרחוב ותחתיו כמרצפת

רחוב נסתר מצוה עלי את שלטונו
אני בשלי טוה אויר בפחד
ואיש עובר, חותף במעבר
ובי מישיר עיניו כמו עלים
ומרצפות בטון קטנות סרות לצעדי
בצו תעתועיו לשגינות לפי.
כאלו ידו קרואה נזעמת למתני
חפונה בפשר.

עמה, נח האיש בכיתו וכחם
ועלי הרחוב ותחתיו המרצפת

התאכדות משוחררת

מדי יום משחררת חבל
את האחרון אמרה,
אכרף על צוארי
אבל החלטתה נחושה
ומידה אוזל הזמן למצא חרוזים
ולהשחילם בחבל העבה
אולי תמתין אולי תותר
אולי תשחרר חבל דק יותר.

עתירי נסיון כבר ספרו
על כאבם החד של חבלים דקים
הפוערים סדקים בשפולי הצואר אט אט עד מות
אבל היא מהמרת מלידה
מסוככת רולטות
לולינית כמעט
יהיה צוארי יפה, אדור חבלים דקים
שזורים באבני מחרוזות בוקות
וידברו הפחדנים על הכאב הדק.
היא לוקחת סכונים.

גל' 57 : 1984

(פזמון ל) כביריה

תן לה למוות בכטחה, למלכה כביריה
 הרחוב עשה אותה אשה לכלבים
 וחתולים אכלו שארי אטריות
 מכפות ידיה
 או ישר מפיה
 גוזליה — — —

הליצנית עושה פרצוף לשמה כביריה
 וההיא נעלמה לה כבר
 מאחורי הקלעים
 ומחו של פליני קודח רוחח
 לפל כפח כאחד השכירים

היא נפשה מקרה
 בעבור זוג משקפים
 לוטות וחסרות אישיות
 אכל דלגה על השטן, שמע
 דלגה על השטן
 וזה אות מכשר טובות

שם מעבר לגבעות
 מחכה הגבירה שתהיה
 בסלון אורחים מאורר ושטוף ניצוצות
 ובמרצדס פתוחה
 תסע הגברת הראשונה
 אל אולם המראות

תן לה למוות בכטחה, למלכה כביריה
 הרי כל העוניה של בטול עצמי
 לא תועיל לה
 להעלם בחליפות האולם

קריעת המסך

בְּקַעֲתִי מְרֵאשֶׁדָּךְ
רֵאשֶׁדְךָ חָשַׁב לְהִתְפַּוֵּצֵץ
כְּלִי דָם מִתְמַלְאִים אִימָה שֶׁל הוֹרוֹת קִשָּׁה

עוֹד מְעֻט אֶצְא לִי, אֶשְׁלַף כְּתִינוּק
מְחַפֵּשׂ פֶּתַח
הַחֵם הִיָּה כְּבֹד
שְׁעֵרוֹתֶיךָ גִּרְפוּ אֶת הַזְּכוּב הַגְּדוֹל
שְׁוֹלֵכְד בְּרִשְׁתָּן
עֵינֵי נִדְבָקוּ בְּעֵינֵי הַדְּלָקָה שְׁלֶךְ
יֵשׁ חֲמָרִים בַּפָּנִים, חֲמָרֵי בְּעֵרָה שְׁלֵא יִדְעָתָּ

צְפוּף, כָּל כֶּף הַרְבֵּה תָּאִים אֶפְרַיִם גְּהָרוּ
עַל הַשְּׁחֹר וְהַלְכָן שְׁלִי
הִיִּיתִי טְפִיל שְׁנוֹזֵן מִן הָאֶפֶר הַרְדָּ
שְׁמַיִם רַבִּים לֹא הִצִּילוּהוּ

עוֹד מְעֻט אֶשְׁלַף
וְאִבּוֹא בְּשַׁעֲרֵי הָעִיר בַּחֲנִית הַכֶּסֶף שְׁלִי
וְאֶנְעֵץ אוֹתָהּ בְּכֶשֶׁרִי
לֵלֵא הוֹעִיל
וְאַחַר כֵּן אֶלֶף אֶעֱלֶה אֶל הַמַּיִם הַעוֹמְדִים
הֵם יוֹצִיא עָלַי קֶצְפוֹ —
אֵינָךְ יְעוֹדָה לִי כִּי
וְרֹד אֵינּוּ הַצֵּבַע שְׁלֶךְ

אֶבֶל אֲנִי אֶעְמֹד שָׁם
וְאֶטְרַף
וְאֶזְכֹּר אֶת הַיַּיִן הַמְתוּק שֶׁשְׁתִּיתִי
מִשְׁפָּתֶיךָ, כְּשֶׁהִיִּיתִי בַּפָּנִים, כְּשֶׁהִבְטָנָה הַפְּכָה
פָּנֶיהָ אֵלַי, כְּשֶׁהִטְבוֹר כְּרָךְ עָלַי
נִחְשׂוּ הַדִּק וְהַמְשָׁלֵם
וְנוֹרָה עִתִּיקָה חֲשָׁכָה לִי

גל' 84-85 ; 1987

אבל את כבר

מתוך חלון הזמן שאין לנו
את מסתכלת עלי
בעין שרואה אותי ואלי

רוצה לומר לך
אל תגידו כלום
אני מבין
אבל את כבר אומרת. אבל
את כבר נושמת לתוך חזי. אבל את
כבר לא מניחה לשקט

מכיר אותך ושותק

את מדברת בשנתך
איני יודע מה אומרת
פיה כשוכף מלים
מפריח יונים בהולות סעורות
לא יודע לאן עפות
ואני מכיר אותך
ושותק

סוחר עם צערי במלים
עושה לך חשך עושה לך אור
קוטף ממך פרות שאת קוראת להם עלים
ואת שוכרת כי בדים שאיני מכנה
ומנסה להוריד ממני ברכות
את עטיפת הנילון המרשרש
למצא אם אני מסריח מזעה
נדקר כשדוקרים אותי
מאשר כשאין אפשרות אחרת

גל' 184 ; 1995

הטריפ הוא בעיר הכלואה בתוך שערים ישנים.
ובתוך הכלא עפה יונה נבהלת

זמני באמת מנגל ודחקתי בה לצאת
הראיתי לה את הדרך לצריח של השומר
ונתתי לה הוראות אנטי-חברתיות לפגוע בקדמה

על מצעינו מצויים עדין כתמי הזרע האחרון
שהגן בכתב-יד רהוט. מהן דמעות? מהי יצירה?

בבואך ליצר מתגבהות בפניך חומות שקשה להפילן.
ראשית יש לזהות את החומות
ולרכש כלי עבודה — — —
זהו. כתבתי משהו למישהו (והיונה היא יונת דאר)
שערי העיר ננעלים ב-7.

בצעתי את התכנית פרוסת לחם אחר פרוסה
ובשגשג שלם פפר הלחם חבקותי בזרועותי
את גוף הלחם כתינוק זעיר

ובמלים רהוטות התדפקתי על דלתי
בשעה שלא הייתי שם
ושאלתי את אבי, איך זה שהנפש המלאכת
הופכת עם השנים לכיס של מגלה

וארזתי אותה (את המפלצת) בתוך קפסה
ושלחתי אותה על פני החיים
איכשהו היא נזונה מאיזשהו לחם
והיא צומחת וגם מזדקנת

אבל נפשה צמאה כגויל מתוח
והסימנים שגושמו עליה מכבר
מתפוררים למגע אצבעותיו של העתיד

גל' 187-188; 1995

אומיה

א.

יש כאן צרף בעין פקוחה
נחוצה פה גם און קשבת:
האפקים מתרחבים מעצמם.

ב.

פריחת עצי האלמג צפה בזכרון.
גמא המים העומדים, הקופאים והולכים,
דץ בתדות המות.

ג.

היו אנשים שנסו לעקר את עינינו.
אנחנו הנחנו לזמן לחלף,
אמרנו שלום בשקט ויצאנו מהאפנה.

ד.

וכדרך אבותינו, בשרשים זבי-דם.
בצפרנים נעוצות בבשר העולם,
אנו צולחים נהרות אדירים
במסע אלי חופי פלשת.

ה.

שקטה שפת שדות העשבים, שלנה.
כי היא טומנת בחכה
את סימני סוף דרכנו
ואת אותות האהבה.

■ הרחובות הולכים וקופאים.

אני הולף בהם וחושב על המורה הראשונה שלי להונגרית.
עכשיו היא גרה בני'ראג'האנא בבית מקף משוכות ורדים
שהטיח מתקלף מקירותיו. היה לה קול פשוט וענג
כאשר היא קראה את שירו של אטילה יוזף "סודות".
ראשה דמה בעיני לצמרת ברוש סבוכה, הייתי שמח לקנן בה.

קר לי נו'רא. נדמה לי שהיום יגישו במסעדת האוניברסיטה
דגים. אני חושב על המורה הראשונה שלי להונגרית
ורוצה שהיא תהיה כאן לנשק ממני את כל הצלקות.

שעה לפני

שעה לפני שבא האור
או שעות אחרי שהלך
את מתרחקת ממני
בנעלי ג'אז קטנות.
החשכה צונפת בעקבותיך
גולשת סביבך בדבקות
של דלק שחור.
אל מול גרות ניאון אחרונים
את זוקפת סנטר
פורצת לקראת זכוכיות
מטרפות של שחר.

כשכל החושים יחגגו

קח אותי ורקד
עמי על הדשא
את רקוד השטן
קח ובצע את גופי
כחלה קדושה
הזה מן היין על עיני
ואחזה את פריצת השחר
מבטן הקרים
המגע עוד יאכל את העור
וירק החיים יבוא עם הריח
חתך את גרוני
כשכל החושים יחגגו.

גל' 80-81; 1986

גרב אדומה

אמונות טפלות מורידות דגים ערמים על
 המרצפות והסכיכה התאהביות דקיקות מסתננות מפעד
 פתיתי בירה
 שחורה שני אנשים יודעים
 לא יודעים? פותחת תיק
 שחור אסוף
 לק
 מדליקה סיגריה ארפה מחזרה ללטיפה במונית חשוכה באחת
 בלילה אני
 טועמת לחם
 מטגן עליו
 ביצה מורדת את גבה הגוף עכשו אני מוכנה
 לומר גן העדן לא נגלה גן העדן לאנשים דגיגיים זזים בשני
 צדדים מרצפות והסכיכה הוא אמר שאני צפור
 קטנה הוא אמר צפור
 צפורה אני
 מאהב
 מחזרה ללטיפה במונית חשוכה לחם
 מטגן עליו
 ביצה כמו
 נשיקה אוטמת כדור
 העולם הוא אמר צפור
 צפור קטנה אני
 מאהב זו אמונה טפלה — גרב
 אדמה.

גל' 156 ; 1993

מתוך אור הבית

1

הקנין מסתיר אותי מפניו.
ומפני. מסכת אור. נסרי עצים
ליר קיר הבית
בערמה.

.2

אור פתאמי על גג הבית.
נשבר בין הרעפים.
נאסף
במרזב.
אור הבית.

.3

אין חלון בקיר הדרומי.
אין פנים בחלון.
אין לפנים שם.
(אני נחרד ממחשבת האינות)

יש חלון לשם.
יש שם לפנים.

.5

נאספים השמות
באים לפנים
הופכים לגוף ולבית.
דינה נמלאת:
שלתן, כסא, מטה;
כלים: כלי מטבח
כלי אכל
כלי רחצה
כלי שנה

כלי אהבה

כלי תשוקה

כלי חשיבה

כלי דבור

כלי קתיבה

כלים: שמות

נאספים מפרקים בית

באמירת פרוק.

בונים בית גוף

באמירת נאספים.

.15

מי שמבקש

מקבל.

לפעמים צריך לחזור

על המלה לחם

שליש פעמים.

לבטא את החית בנגש.

להרגיש את ריח הלחם

בשרש החף.

מי שמבקש, מקבל.

.16

דרך הרעב

הילד לומר לדבר.

קדם רעב

אחר כך לחם.

קדם המלה.

אחר כך הלחם מדבר.

גלי' 185 ; 1996

במחוזות התוך

מי יכול לגעת במחוזות התוך
שם הסלעים רכים כמו שדיף
ושתי שפתוף הדקות
שמים חדשים
אדמה חדשה לכיר בה מראות
ריחות חדשים כמו של גשם רך
אני נושם, נפקח, ואל תוף אישונף
צולל.

ומכסה את פני

ואני שוכב ומכסה את פני
עבה, עבה,
עד בלתי הכר
אפר
אותי
בשמיכה העבה
עד אל מתחת לעור יחדר:

ובכוא הפחדים

ובכוא הפחדים, כמו ערמה של חול לח עלי
אני
מסתמר
ואל תוף עצמי מתכוץ
ובפעימות הלב המטרפות
כל גרגר בי חי
כל גרגר זועק בי
פחד, חי,
ואני רוטט.
ובשתי זרועותי
מתכסה.

ועכשיו תגעני בי
עכשיו תגעני בי
אם רק תוכלי לי
עכשיו.

גלי 111 ; 1989

עונות

עֲזַרְתִּי
לְקַפֵּל הַבְּגָדִים לְדֶרֶךְ.
אֲלֵמוֹת אֹרֶךְ עַל
הַמְזוֹנָה הַפְּעוּרָה,
כְּאִלְפֵי יָדַיִם הֹחֲפוֹת לְסָגֹר.
עוֹד הִדְלַת לְפָנַיךָ, וְאַתָּה מֵאַחֵר.
שָׁמַשׁ גִּלְפָּה קִמְטִים בְּפָנַי, כְּפֶסֶל.
וְחֹמֶר הַגֵּלֶם חֲשֵׁף אֶת שְׁהִיָּה מֵאֲזוּ, מְלַכְתְּחֻלָּה.
...מְזוֹנָה נִתְעַצְמָה לְחֵבֶת תְּלֵאוֹת
כְּבֹדָה עַל צְנֹאָרְךָ.
אֲלֵמְלֵא עֲרֻפְךָ הַקֶּשֶׁה.
הִיָּה נִבְתָּר לְשָׁנַיִם.
עֲנִיִּים פּוֹרְיוֹת נִתְמַלְאוּ בְּשָׁמַיִם
חַיִּית חֲדָשָׁה מְנַסָּה לְקוֹם
מִן הָאֲדָמָה הַפְּעוּרָה.

תמונות במוזיאון

1. פאול סזאן.
לְהִבּוֹת מְשׁוֹכוֹת
עַל פְּנֵי תַפּוּחִים.
קֶעֶרֶה נוֹטָה עַל צֵדָה.
תַּחְתִּיָּה
שְׁלַחַן טַבָּחִים, —
רִגְלֵיו כְּאַרְבָּעָה גִזְעִים חֲסִנִּים.
וְהֶכֶל נוֹטָה לְפוֹל.

2. ו. ואן גוך.
כָּל הַהוֹיָה הַזֹּאת...
גִּזְעִים זֹחֲלִים מְעֵלָה
בְּנִחְשִׁים.
אֲדָמָה נִגְרַת סְבִיב
לְרִגְלֵי צְמֵרוֹת מִתְּפִלּוֹת,
אֶל שָׁמַיִם
יִרְעֵת חֲצִיִּים דוֹקֶרֶת.

שֶׁלֶשׁ קוֹטְפוֹת זֵיתִים מְרִים
אֵינָן חֲשׁוֹת בְּסַכְּנָה...

גל' 119 ; 1989

להתגלות עץ

אכלתי שרשים מפלג עץ
במים בעינים
חם העלים
זורמים בעץ כמים
מה אהף הוזה עץ מים מים
בעץ שתולים יכוננו הם זה וארמה
את דמוניו למים ואותו לעץ עת דמוני עץ
ואני מים יהיו פלגי עץ מכוננים מים מכוננים
זרימתם במעלה השרשים לפארות וכפארות
עלים. הוזה מים יכונן עץ. עץ המים
יכונן מים עוברי ארח בקנוקנות עץ מכשילות
מי דמויי המדמים אותי למים.
או זורמים בפלג עץ.
דמויי מדמים עצמם לעץ.
את המים למים זורם העץ.
זורמים המים והעץ אינו בשל פאלו הם מדבר והוא
הנביא אוכל השרשים שעוד לא הכשיל להתגלות.

תהמת

בעיני הלימון שלו צורך
שמש אביו הצר אלילים
מכל עץ רענן כדמות הנביאה
תהמת צופנת תכנית הצלמים
ברחמה שסבכה באופה התנינים
שגעון תהמת למראה
אברהם המנתץ בלימוניו.

וידורי

נדמה לי שאני
עומדת לצאת ולטרף
ילד קטן ברחוב
נמאס לי ללכת לבד
רעבה בעולם
החשוף מיני
הוא סבין נוחה
לסלוף עצביו שאציב
בעיר קיד לזכר חסר
יכלתי לדעת מיהו
המחשיף עולמי
בנרות צדום האחורי
של עיני
שיזכו בעת לאור אמת
לא מתרגם למתחים
חשמליים ולא
אכפת לי אם
יזהוני במיני
האמתי לדעתי
אני הולכת להיות
מאכל
לזה שזרק אותי אז לבד
ילד קטן ברחוב
מטעין אותי ככה מבפנים.

ראמים

ראמים ערומים מערים
במרעה
קרני מערה
רקומים למצחם כמראה
למראית עין עורם במרעה
כפרוה משוח שפת המרעה
על שפתם הסף ה

גל' 117 ; 1989

■
מבין לשקיפות המזגגת, שכסחה על אישונך
הגיה משב קורים שקופים ונזילים,
ודרכו נראתה אהובה כמבעד לעשן מדורה,
בתנויות קעורות וקמורות התעקל גופך
באוויר הירוד.
חריצי שפתי מלאו בגבעות שפתיך
ונסגרו שם, בין הכשר הטעים, לליל.

■
שמש נגסה ברבעיה האפלים של העיר
ועל חדריה האפלים של נפש ארמון השיח
המתקלף של דרום העיר נדלקו
מאורות.
ודרירה האפרים, שעל פניהם הוטל
צל חצי ירח,
של דרום העיר, הפחחים והמסגרים
ויוורקי האש,
מצמצו בעיניהם לפני האור המסנור,
ויושבי בתי הקפה האדמים,
המהולים בריח עראק ופיוזונס
עצרו ממשחק הקלפים.
"יפו!" — אלהים אמר להם —
"עיר של ים!"

■
דניאלה.
יש לה גוף וכמעט לא מדברת.
ובמסדרונות היא עומדת
ומקרינה חם אמהי מכל
גופה. השחום.
ולק גס על צפרניה המגדלות
ובגדים מבליטים היא לוכשת.
אף עדין שתיקתה, מתמיכה,
את חושי על חם חומה,
וכשהיא מחיכת.

גל' 90 ; 1987

הלוח השלישי: האנשים המוקרנים

באותו הרגע

נערה מתאהבת מרחוק בנער
לדיני בן ארבע-עשרה, יפה
כשיש, אסור כמשאלה, בוער
כחטא, משחק בפליפר משחק
עשירי, הוא מתח את הקפיץ
באלימות יומימית, ובתולות
ים ואקדוחנים הכהכו מפגיעה.
היא דקה, ארפה, חלקת שער,
לכנה ככנות טובים, מביטה
בו, נחושה ואמהית, ככגור
אריות.

באותו הרגע

שוטר נעמד באמצע כביש
ברחוב צדדי, מביט שלוב
זרועות, באשה חולמת
בהקיץ בשולי המדרכה,
מביטה בשמים בדבקות,
מחפשת.
הוא מביט בשמים וקהל
אנשים נאסף.

באותו הרגע

יושב דודי בכרסתו בסלון
ומהחלונות הפתוחים נשקפים
גגות ואנטנות נטושות, הוא אוכל
קלח חירס ומהטלוויזיה בוקע בכי
ספרדי של אופרת סבון, דודי חושב
על החובות של הילד שקנה דירה.

בְּאוֹתוֹ הַרְגַע
אָנִי שׁוֹכֵב בְּמִטָּה קוֹדֵחַ וּמְזִיעַ
מִשְׁפַּעַת בְּחִמְסִין, גּוֹפִי מְצַמְרֵר וְקָר,
קָר לִי, אָנִי אוֹמֵר לָךְ, וְאַתָּה יָפָה וְשִׁמְנָה
כְּפִי שְׁרָצִיתִי כָּל חַיִּי, מְחַיֶּכֶת וּמְלַטֶּפֶת
בְּיַד חֲמָה עֲמוּסַת קוֹיִם אֶת עֵינַי וּפִי,
אָנִי יוֹדַעַת, אֵיתָנִיקוּ פְּשָׁרִיקוּ שְׁלִי!
וְאַתָּה לֹא יוֹדַעַת, לְעִזְאוֹל!, שֶׁהִנְעַרְהָ בְּבֵיתָהּ,
וְהַשׁוֹטֵר מְעַנֵּיק דו"ח תְּנוּעָה, וְהַאֲשֶׁה תְּמוּצָה,

וְדוֹדֵי עֲלָה לְהַנִּיחַ פְּרָחֵי עַד-עַד סְגָלִים
בְּבֵית הַקְּבֵרוֹת, וְכָל הָאֲנָשִׁים כָּלֵם מְקַרְנִים
כִּי מִיִּשְׁהוּ הַמְצִיא מְקַרְנָה לְלֹא מְסוֹךְ,
וְאִישׁ אֵינוֹ הֵיכֵן שֶׁהֵנוּ, וְדָבָר אֵינוֹ
בְּמִקְוֵמוֹ, וְהָאֲדָמָה שֶׁנִּתְּנָה מְקַרְנָת עֲבוּר
הַשְּׁלוֹם, וְהֵיכֵם שֶׁמְנַצְּגִין מִזְמַן נִמְכָּר עֲבוּר
הַיְחָסִים הַדִּיִּפְלוֹמָטִיִּים, וְאַתָּה אוֹיֵר שֶׁפִּלַּת
הַחוּף שֶׁל הַשְּׁקָמִים אֶסְפוּ הַיְגָקִים בְּקוֹפְסָאוֹת,
וְאֵלוֹהִים, מָאֵס מוֹנֵצִי' סִיקוֹנְטֵינִי דִּי לוֹ קִיִּי נוֹן טֵיִינִי
(הוּא מְתַנְּאֶה הַרְבֵּה בְּמָה שֶׁאֵין לוֹ).

ג'ל' 188-187 ; 1995

חיפוש

פעם הייתי אורפיאוס אחד,
מרעיל בארות,
לראות
מי מהנשים גוססת כמו אהובתי.
הייתי בא,
ציף מהצפרים המזומזמות,
למצא אותן נשכחות
על אמות הכביש,
בשדרות,
בצרים הדרומיות,
מרפרפות בכרסים צבות
עם הילדים.
לדעת מי מהן
שלי;
מי מעמיקה
עם הערב והרוח
מצל לאבק.

סונטה

לא סוף הלילה,
תחלת הבקר.
נשמע כאלו אני מבין בקטנות,
כאלו אהבתי אי פעם.
ברחובות רועדת שמש
כמו רוח בלדה של חשון.
כמו העננים התלויים במסתור האויר
שלפעמים,
מתוף חסר מחשבה,
אפשר לדמות לים.
כך הם פגי הדברים,
הכל מדבר בעד עצמו.
אם זה הסתיי,ו
האור דרוך לנשירה.
אם זה הקיץ שאיני מזהה עוד,
המנגנון העצום של הצפרים
חלק כמו מים,
שקט.

פרוכינציה

הבט היטב כשאתה יודע במה
לצפות, השדות האלו בקלות
יכלו להיות ילדות של מישהו.
שם מתהפכת החרשה כמו סופה, פה
מזדוג העשב, כמו אז
מריד השקט את אושת העננים בעברם, את
קרקוש השמש בנפילתה.

בלילה נזרעות נזרות באויר,
תמיד בקצה של רוח
מוכנות לנשיבה.
כבר עכשיו כוכבים אינם
מתקשים בשערך ולא לוחשים
כמו גתלים בין זרדי השמים ולא
כמו אוהבים
מתוך ערפל.

שיר ערש

"יש ילדים בכוכר, הם גוחנים
לאהבה, והם יגחנו כך לנצח"
לאונרד כהן

גם היום מתנפל
כמו עיט על הרחוב
על גחנונו
השרוט.

אבא,
לעולם מחטיא את המטרה,
אכול באהבה כמו גפרור,
גוחן על ספר.
בהסתר,
נמסך כסלו באויר,
ירח מגשם נחבט בין צלעות הרחוב, עררי
ערפל רומסים בחשך.
קשהוא פוער את נדיו
על השלחן החמקמק,
בשנתו הקרה והגמורה,
קשה להאמין שפעם חצה את היס ופעם ראה שלג,
בבתיים המכווצים של מרוקו,
סוף שנות הארבעים,
ערש הזמן.

טיוטה לשיר אהבה

“אינך יכול לחיות בקלות, אינך יכול אפילו לדבר”
פרנסיס בלק

אמא,
בְּסִמּוּךְ לְאָבָא,
מִתְנַוְעֶעֶת בְּצַבְתוֹת הָאוֹר.
בְּבִקְרִי, זְהִירָה בְּגַעְגּוּעֵיָהּ.
הַיְלָדִים עוֹלִים כְּמוֹ טַחֵב בְּאֹוִיר.

לִיד הַחֲלוֹן,
אֲנִי צוֹפֶה בְּחֻמְדָּנוֹת בְּגֶשֶׁם
אוּ מְדוּחַ
עַל קֶצֶב הַתְּקַדְמוֹת הַשְּׁמֶשׁ; —
לְפַעֲמִים כְּמוֹ מִשְׁטָה, דוֹקְרַת בְּסִמִּיכוֹת
הַצְּפָרִים וְהַרוּחַ. לְפַעֲמִים
לֹא מִצְלִיחָה לְבַקֵּעַ אֶת הַשַּׁחַר הַדֶּק.
קוֹלֵי אֵינוֹ נִשְׁמָע, הוּא מְגִיעַ
מִמְרָחֵק, דֶּרֶךְ מֵיָם רַבִּים.

אמא בְּסִמּוּךְ לְאָבָא,
תַּחַת אֵימֵי הָאֲבָק,
בְּעֶרְבִים הַנִּתְזִים.
אִיךָ זֶה שְׁעוֹד לֹא מְצֹאתִי
הַשְׁוֹאָה הוֹלָמֶת
לְחֵינֵינוּ הַקְּטָנִים.

גל' 187-188 ; 1995

בארץ הינשופים

אף בארץ הינשופים האדירים
תרתי מסרקות הפנינה
בהן אלפתי נחשי שערותיך המכחילים
כי היינו אז מפפרים זה בזה
תחת עקת הגרזנים
כעצי השכחה מחשלי המלח.
באחת מצלעותי סרקתי עלוחם.
באחת מצלעותי לטשתי
באבני הכבילות של טבעות הנפש
אח הריק הבלתי בכוי
אנו ריקים.
אני ריק יותר.
אני מגלה ראש
מרקד בקרקסי הינשופים.

אמיתי

גל' 168 ; 1994

בדמותו של איש הרים,
באות המלים.
גם הן, כמו הוא הכפיר,
ישנות בתוך ענן. אולם
הענן לעולם לא יקבל את צורת ידך.

שם,
על רכסי הבררה של גזע-אנשי-נעדר-האני,
תחת אורו הקפוא של עץ הבאובב המפקר,
הן תקשרנה לרמח את המטפחת הזהבה.
הן תשלחנה אותך לאזור הערות הישנה.
אתה רואה את הירח עולה בהר,
מהסס לכוא בשבועה הכפירה.
אתה מטיל את הזהוב אל הענן.
הוא צונח על עינך.
הוא צונח על צדו השלישי. מצלצל:
הלב תמיד היה אזור מסכן.

גל' 173 ; 1994

שמונה שירים

■
מה אתה יודע עלי
אני קטנה וְחמוצה
כמו יוגורט
שחורה כמו הלילה
תולה על צנארי
גבישים של מלח
הרוח של הים היא רוח
החיים שלי

■
וְכָל החיים
מה שהציל אותי
היו
פצצות תאורה
שנרקתי לתוף
החשך
הנפשי

■
אני בת 6 אכל אשה
יש לי פטל בציצי
כי אני ילדה
ומתחת לחצאית הזאת
אין
לי תחתונים
גם לא פרח
גם לא סכריה

שששש
תשמע

שתי שקמיות
מזדננות
על קיר
בפנה

נא

וביום האחרון לחיי
אני אוכל
גויבה
ואברך עליה כאלו
היתה אָתרוג

■
מֶרֶץ
צפרדעים מתחבקות
ואתה?
אתה מחליף צבועים
עם
הקשת

■
אני מאהבת
במוגלי
שתיית
לא
במוג לב
שהנד

כמו דגינת זקב
יש לי זכרון
של
שלוש שניות
אתה אתה אתה

■
שוכבת על הפלטות
בקנין

השדים שלי קטנים ועומדים

אביב מקיף אותי
מסביב

אני מתעטשת מרב

התרנאות

■
עצים
עמוסי
שסק

כ"ט בניסן
אתה
רחוק
מפאן

■
אני גלגולו של
הברון
מינקאוון

מושכת בשערי
בבצות

תניני העצב
בולעים
את
הזרח

גלילת השנה האחרונה שלי

גל' 197 ; 1996

הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים

ספרי-מופת פילוסופיים
עורך יעקב גולומב

סרן קירקגור א-א

תרגמה מדנית מרים איתן הקדים וערך יעקב גולומב

"מאחר שהשיעמום מתקדם, והוא הרי שורש כל רע, אין פלא שהעולם נסוג, והרוע מתפשט. עיקר התופעה מצוי בראשית הבריאה. האלים השתעממו ולכן בראו את האדם. אדם השתעמם משום שהיה בודד, לכן נבראה חוה. ומרגע זה נכנס השיעמום לעולם וגדל ביחס ישיר לגידול האוכלוסייה. האדם השתעמם לבדו. אדם וחוה השתעממו ביחד. אחר כך השתעממו אדם וחוה וקין והבל שיעמום משפחתי. לאחר מכן גדלה אוכלוסיית העולם והאומות השתעממו בהמוניהן. כדי לשעשע את עצמן הן הוכו ברעיון לבנות "מגדל וראשו בשמים". רעיון זה משעמם כמו גובהו של המגדל והנו הצגה נוראה לכך, איך יד השיעמום היא על העליונה. ואז התפוררו בכל העולם, בדיוק כמו בני-אדם בימינו, המטיילים בחוץ לארץ, אך עדיין נשארים משועממים."

קירקגור, "מחזור הזריעה"

פכים כאלה ובדומה להם ימצא הקורא בספר שלפנינו, שהוא אחד מן היפים ביותר בספרות הפילוסופית של העת החדשה.

את הספרים ניתן להשיג בפנייה ישירה להוצאת מאגנס, ת"ד 7695 ירושלים 91076,
פקס 02-5633370, ברשת סטימצקי ובחנויות המובחרות.

עֵתוֹן 77

מלווה אותך בנאמנות כבר 20 שנה

אתם יודעים על מה אתם חותמים

160 ש"ח עבור 11 חוברות בשנה

שם _____ תאריך _____

כתובת _____ טל' _____

מס' המחאה _____ סניף _____ בנק _____

השירה, לצידה של הפרוזה, היא המרכיב החשוב ביותר של העיתון ומה שרואה בו אור בתחום זה, וכן מי שלוקח בו חלק, מעידים על אופיו של העיתון יותר מאלף ואחת הצהרות. מן הראוי להעיר את תשומת לבו של הקורא לעובדה שאין משורר שנפסל מראש, ללא הבדל השקפה פוליטית, מין, דת וגזע, גם כשמדובר בלשון העברית וגם כשמדובר בתרגום מלשונות אחרות. מה שקבע, במשך כל השנים, הוא טיב היצירה.

הח"מ יוכל לכתוב שורות אלה במצפון שקט, משום שבניגוד לכתבי עת אחרים, עיתון 77 מעולם לא היה כתב עת של קבוצה אלא כתב עת של רעיון. לכן, ההתייחסות לא היתה לגופו של אדם אלא תמיד לגופה של היצירה.

על כן, מספר היוצרים שלקחו חלק בעיתון 77, במשך שנות קיומו, הוא עצום, מאות אנשים, בסוגים שונים של כתיבה וכמובן גם בשירה. לכן, אל ירים הקורא גבה, כאשר יונח בפניו הכרך הזה ובו יותר ממאה ושישים משוררים ומאות שירים. ואל ישכח הקורא, ויסלח לי שאני חוזר על מה שכבר נכתב כאן, שמדובר לא במבחר שירה באשר היא, אלא במבחר שירה עברית, כפי שהיא משתקפת בכתב העת הזה, במשך עשרים שנות קיומו.

י.ב.

ציור העטיפה: יעקב מישורי, קרחונים, שמן על בד 200x200